

Naslov: Dying to Be ME

Ideje za naš naslov:

Od pokoja do spokoja

Kroz smrt do sebe

Umreti za sebe

Umreti da budem ja

Duša me je iscelila

UMIRANJE da budem JA

MOJE PUTOVANJE OD RAKA,
DO PRAGA SMRTI,
DO POTPUNOG ISCELJENJA

ANITA
MURĐANI

Naslov izvornika: Anita Moorjani – Dying to be ME

Copyright © Anita Moorjani, 2012.

Copyright za srpski jezik © ADVAITA Udruženje za celovito zdravlje

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige, osim kratkog pregleda, ne sme se umnožavati u bilo kom obliku bez overene pismene saglasnosti nosioca copyright prava.

IZDAVAČ: ADVAITA BEOGRAD, SARAJEVO

ZA IZDAVAČA: MILE MALEŠEVIĆ

PREVOD I OBRADA: ADVAITA

TISAK / ŠTAMPA: SABAHPRINT SARAJEVO

ZA ŠTAMPARIJU: ELAN ELEZOVIĆ

TIRAŽ: 700 PRIMJERAKA

PRVO IZDANJE

SARAJEVO, BEOGRAD: 2013.

PLASMAN: TEL. / FAX: ++387 (0)33 971 798; ++387 (0)66 2468 81;

E-MAIL: ADVAITA@HS-HKB.BA ili naći na pretraživaču advaita

SRBIJA: TEL. ++381 (0)63 825 42 34

HRVATSKA: TEL.: (+385) (0)98 232 473

Daniju, mojoj istinskoj ljubavi: uvek sam znala da se naša ljubav prostire izvan vremena i prostora. Da nije bilo tebe, ne bi danas bilo ni mene u ovom fizičkom životu.

Mojoj dragoj majci, i mom predivnom bratu, Anopu: hvala vam što ste bili tu za mene tokom čitavog mog života, a naročito tokom moje bolesti, i što ste brinuli za mene onda kada ste mi najviše trebali. Volela bih da svako ima porodicu koja se za njih brine onako kako vi brinete za mene.

U sećanje na dragog mi oca, čiji je najveći životni san bio da prisustvuje mom venčanju, ali koji je napustio ovo carstvo pre tog velikog dana. Hvala ti što si mi dao priliku da osetim tvoje beskrajno prisustvo i безусловnu ljubav, i što si me uverio da postojiš ovde, tamo i svugde.

*Verujem da najveće istine univerzuma ne leže spolja,
u proučavanju zvezda i planeta. One leže duboko u
nama, u veličanstvenosti našeg srca, uma i duše. Sve
dok ne uvidimo šta je unutra, nećemo moći uvideti
šta je spolja.*

*Svoju priču delim s vama, u nadi da ću na neki način
dodirnuti vaša srca i podsetiti vas na vašu vlastitu
veličanstvenost.*

Sadržaj

7	
Predgovor	9
Uvod	13
PRVI DEO: TRAŽENJE PRAVOG PUTA	17
Prolog: Dan kada sam „umrla”	19
1 Odrastati drugačija	23
2 Mnoge religije, mnogi putevi	33
3 Provodadžijske nezgode	39
4 Moja prava ljubav	47
5 Zastrašujuća dijagnoza	57
6 Tražeći spas	65
DRUGI DEO: MOJE PUTOVANJE DO SMRTI... I NAZAD	73
7 Napuštanje ovog sveta	75
8 Nešto beskrajno i potpuno fantastično	87
9 Razumevanje čuda	93
10 Dokaz isceljenja	101
11 „Gospodo, kako god da pogledam, trebalo bi da ste mrtvi!”	107
12 Posmatrati život novim očima	117
13 Pronalaženje sopstvenog puta	123
14 Isceljenje je samo početak	131
TREĆI DEO: ŠTA SAM SVE SHVATILA ILI OSTVARILA	141
15 Zašto sam se razbolela... i iscelila	143
16 Beskrajna sebstva i Univerzalna energija	153
17 Dopustiti i biti Ja	165
18 Pitanja i odgovori	175
Pogovor	195
Zahvale	197
O piscu	201

Predgovor

Sadržaj ove knjige me je duboko dirnuo, naročito zbog ličnog odnosa sa Anitom Murđani, koja je u moj život ušla usled niza božanski uređenih slučajnosti. Kroz više od četiri godine, širenje raka je Anitu dovelo do praga smrti, i preko – u samo obitavalište smrti, daleko preko praga i ulaznog hodnika, da se tako izrazim. Sve je to Anita detaljno opisala u ovoj knjizi o potrazi za dušom. Toplo vam preporučujem da je pročitate s pažnjom i razumevanjem, otvarajući um mogućnostima da će mnogo toga u šta verujete biti stavljeno na iskušenje, naročito u vezi sa onim šta leži van granica ovog sveta, u predelima koje često nazivamo *drugi svet*.

Okružena ljudima koje voli i medicinskim timom koji je očekivao da ona svakog trena ispusti poslednji dah, Anita je ležala u dubokoj komi. Ipak, pružena joj je prilika da se vrati u svoje telo izjedeno bolešću, prkoseći svim izgledima, i da doživi neverovatno isceljenje – uz pomoć bezuslovne ljubavi. I više od toga, dopušteno joj je da se vrati ispred dveri smrti i ispriča nam šta možemo videti u životu na drugoj strani ovog telesnog sveta – i, što je još značajnije, šta možemo osetiti.

Ovo je ljubavna priča – priča o velikoj, bezuslovnoj ljubavi, koja će vam osvežiti osećaj onoga ko vi zaista jeste, zašto ste tu, i kako možete prevazići svaki strah i samoodbacivanje koje vam definiše život. Anita sa neuobičajenom iskrenošću priča o svom raku, objašnjavajući zašto smatra da je u životu morala krenuti tim izazovnim putem, šta smatra da je razlog njenom isceljenju, i zašto se vratila. Budite uvereni – njena životna misija se uveliko odražava u činjenici da ćete vi pročitati njen izveštaj o tim iskustvima... i da sam ja toliko uključen u to da joj pomognem tu ključnu poruku preneti svetu.

Ono što je Anita otkrila tokom 24 časa kome, kada je prošla kroz dveri u *drugo carstvo* je u velikom skladu sa onim što sam ja primao tokom inspirativnih trenutaka pisanja i govorenja. Oboma nam je jasno

da je došlo do božanskog uplitanja, koje je figure pomeralo na takav način da je ova žena, koja je živela na drugoj strani sveta, u kulturi veoma različitoj od moje, sprovedena u moju vlastitu svest i fizički život.

O Aniti sam prvi put čuo kada sam dobio primerak njenog intervjua o iskustvu bliske smrti (IBS), od Mire Keli (Mra Kelley) iz New Yorka, žene s kojom sam se kasnije prijateljio i koja je me je provela kroz regresiju – vraćanju u prošle živote (to je opisano u mojoj knjizi Ispunjene želje (Wishes Fulfilled)). Nakon čitanja Anitinog izveštaja o IBS-u, osetio sam neodoljiv nagon da učinim sve što je u mojoj ograničenoj moći da se njena neodoljiva poruka prenese čitavom svetu. Nazvao sam Rida Trejsija (Reid Tracy), direktora izdavačke kuće Hej Haus (Hay House), i urgirao da stupi u kontakt sa Anitom Murđani i zamoli je da napiše knjigu u kojoj će detaljno opisati svoja iskustva. Dodao sam da bi mi bilo zadovoljstvo – ne, čast – da napišem predgovor za tu knjigu, ako ona bude voljna da pristupi pisanju. Kroz niz predivno uklopljenih događaja – uključujući i Anitin poziv iz Hong Konga u moju sedmičnu radio emisiju na hayhouseradio.com, i razgovor s njom koji je slušao čitav svet – uklopili smo se i na profesionalnom i na privatnom planu.

Anita je govorila o osećaju da smo svi mi čista ljubav. Ne samo da smo svi povezani međusobno i sa Bogom, već, na jednoj dubljoj razini, svi *jesmo* Bog. Dopustili smo strahovima i egu da Boga izgura iz naših života, i to je u velikoj meri povezano sa oboljenjem ne samo našeg tela, već čitavog sveta. Govorila je o učenju da vrednujemo sopstvenu veličanstvenost i da živimo kao bića svetlosti i ljubavi, kao i o isceljujućim osobinama neodvojivim od takvog stanja uma.

Anita je opisala kako je zaista doživela odsustvo vremena i prostora, i kako je po prvi put osetila čudesnost saznanja da jedinstvo nije samo intelektualni koncept, već da se sve zaista dešava odjednom. Ispričala je kako je bila uronjena u auru čiste, blažene ljubavi, i kako takvo osećanje ima neograničen potencijal za isceljenje. Iz prve ruke je naučila pravo značenje Isusovih reči da „s Bogom je sve moguće“ – i da to zaista obuhvata sve, uključujući i isceljivanje prošlosti. Anita je na sopstvenoj koži iskusila ono o čemu sam tako podrobno pisao u Ispunjenim željama: da u istinskoj prisutnosti Bogotvorenja zakoni materijalnog sveta (uključujući i medicinski) prestaju da važe.

Morao sam sresti tu ženu. Od tog telefonskog razgovora, počeo sam direktno osećati duhovnu suštinu Anite i njene poruke da strah zamenimo nadom. Pozvao sam je ne samo da napiše knjigu koja je pred vama, već i da sa mnom gostuje na stanici PBS i čitavom svetu ispriča svoju priču o ljubavi, nadi i isceljenju.

Anitin IBS intervju sam poslao svojoj majci, koja ima 95 godina i živi u staračkom domu. Ona se sa smrću sreće gotovo svakodnevno, budući da mnogi od njenih novostečenih prijatelja u poodmakloj dobi jednostavno preminu u snu i zauvek odu iz sveta njenih iskustava. S njom sam vodio mnoge razgovore o njenim razmišljanjima u vezi s velikom misterijom zvanom smrt, koja predstavlja sudbinu svih živih bića. Sve što se materijalizuje, to se i dematerijalizuje. Svi mi to znamo intelektualno, ali ono što nas čeka je i dalje jedna velika misterija. Nakon čitanja Anitinog izveštaja o IBS-u, majka mi je rekla da ju je preplavio talas mira i potopio sav strah, anksioznost i stres u vezi sa onim šta joj velika nepoznanica donosi. U stvari, svi oni koji su pročitali o Anitinom iskustvu bliske smrti, uključujući i moju decu, dobili su novi pogled na život i zakleli mi se da će uvek i iznad svega voleti sebe, ceniti svoju veličanstvenost, i iz svakodnevnog života proterati sve one misli koje potencijalno mogu dovesti do oboljenja. I dok sam ja samo pisao o takvim idejama, Anita je sve to kroz sopstveno iskustvo donela na svet.

Anita je uspela isceliti vlastito telo, i mnogo puta mi je rekla da oseća kako se vratila da bi ljude podučila ovoj jednostavnoj ali moćnoj lekciji, koja nas može ne samo isceliti, već i promeniti celi naš svet. I upravo to je, znam, razlog zbog kojeg je Bog spojio mene i Anitu. Uvek sam osećao da je moja darma¹ da ljude podučavam njihovoj vlastitoj božanstvenosti i spoznaji da je Bog najviše mesto u njima. Nismo mi ova tela u kojima obitavamo, niti smo mi naša postignuća i imovina – svi smo mi jedno sa Izvorom svih bića, a to je Bog. Dok sam o svemu tome pisao u ispunjenim željama, Anita Murđani mi je ušla u život, kao s ciljem da stavi uskličnik na sve ono što sam primao tokom procesa automatskog pisanja². Ona je to

---

¹ Dharma (sanskrit) – indijski filozofski termin s mnoštvom značenja. Buddhaghosa (5. vek) je izdvojio četiri glavna: učenje, vrlina, kosmički zakon i pojava lišena istinskog bitka. Možda najpribližnije značenje u ovom slučaju bi bilo „istinska svrha“. – prim.prev.

² Automatsko pisanje – slobodno izražavanje tz. „toka svesti“, bez kontrole uma. Prim.ur.MM

proživela i tako divno ispričala – a sada ste i vi blagoslovljeni mogućnošću da pročitate i primenite sve ono što je Anita spoznala tokom grozničave borbe sa uznapredovalim rakom i smirenim putovanjem natrag, kroz direktno iskustvo božanskog isceljenja.

Čast mi je odigrati malu ulogu u prenošenju ove nadom ispunjene poruke da je ljubav konačno isceljenje. Želim vam da primite Anitinu poruku i postanete instrument u uklanjanju svake bolesti iz vašeg tela, vaših međuljudskih odnosa, vaše zemlje i našeg sveta. Kako je to Elizabeta Baret Brauning (Elizabeth Barrett Browning) jednom poetično primetila: „Zemlja je ispunjena rajem, i svaki žbun gori porukom božjom“. I zaista, isceljenje i raj na zemlji su vama za ljubav.

Uživajte u ovoj prekrasnoj, prekrasnoj Anitinoj knjizi. Ja je volim, kao što volim i Anitu.

Dr. Vein V. Dajer (Dr. Wayne W. Dyer)
Maui, Hawaii

Uvod

Odlučila sam da svoju priču podelim prvenstveno radi toga da drugi ljudi ne bi morali prolaziti kroz ono kroz šta sam ja prošla.

Nije u mojoj naravi da otvoreno podučavam ljude, ili da im govorim kako da žive svoje živote, niti volim bilo koga savetovati o tome šta bi trebali promeniti, pa čak i kada me pitaju. Radije ću pokazati primerom, i stvoriti sigurno okruženje u kojem će drugi ljudi moći da stupe u dodir sa sopstvenom istinom.

O tome sam često razmišljala, sve od događaja u zimu i proleće 2006., kada sam doživela iskustvo bliske smrti (IBS) i izlečila se od raka protiv kojeg sam se borila prethodne četiri godine. Tokom IBS-a sam bila u stanju opaziti i razumeti određene aspekte svog budućeg života, i shvatila sam da je jedan od razloga zbog kojih sam odabrala da se vratim u ovozemaljski život taj što će moj doživljaj i poruka dopreti do drugih ljudi i dirnuti ih.

U tom stanju sam znala da sam, na neki način, predodređena da nadahnem na hiljade, možda i desetine hiljada ljudi. Međutim, nije mi baš bilo jasno kako bih to trebala – samo sam znala da ću, na neki način, pomoći mnogima. Naročito, osetila sam da neću morati ništa činiti da bi se to dogodilo; samo sam trebala biti ono što jesam i uživati u životu, i dopustiti sebi da budem provodnik nečega mnogo većeg.

To se i dogodilo, i počela sam pričati i pisati o svojim doživljajima, kao odgovor na mnoga pitanja ljudi koji se bave medicinom i drugim naukama, kao i mnogih drugih pojedinaca koji su tražili odgovore na pitanja o prirodi sveta i sopstvenih iskustava. Tako je i nastala ova knjiga (za detalje pogledajte poglavlje 14). Otvoreno govorim o onome šta su me rak i IBS naučili. Uživam u delanju svoga iskustva i razumevanja života koje je usledilo kao rezultat tih iskustava, naročito jer smatram da time mogu pomoći drugima.

Moja priča počinje u Prvom delu, govoreći o tome kako sam odrastala na razmeđi mnogih kultura, s njihovim specifičnim i često

protivrečnim verovanjima. Objasniću vam kako me je to oblikovalo i kako je razvilo strahove koji su se na kraju manifestovali kao bolest, i povešću vas sa sobom na putovanje prema odrastanju i tonjenju u tamnicu raka.

Drugi deo istražuje sam fenomen IBS-a – ono šta sam ja doživela i razumela u to vreme – i šta se dogodilo potom. Isceljenje od raka i trud da pronađem svoje novo mesto u svetu je predstavljalo jedno iznenađujuće, izazovno i veoma uzbudljivo iskustvo!

U Trećem delu opisujem ono šta sada znam o isceljenju, o tome kakav je svet danas, i kako možemo živeti kao odraz onoga što zaista jesmo, dopuštajući svetlosti naše veličanstvenosti da se probije. I konačno, završiću odeljkom pitanja i odgovora, koji obuhvata neka od najčešćih i najizazovnijih pitanja s kojima sam se susrela.

Međutim, pre nego što s vama podelim ono što sam tokom svojih doživljaja naučila, želela bih razjasniti da ja ne tvrdim kako znam bilo kakvu univerzalnu ili naučnu istinu, niti pokušavam biti bilo čiji guru [duhovni učitelj]. Takođe ne pokušavam osnovati neku novu religiju ili sistem verovanja. Jedini moj cilj je da *pomognem*, a ne da bilo koga *uverim* u bilo šta.

Naročito želim naglasiti da *nije* potrebno proći kroz iskustvo bliske smrti da biste se mogli isceliti! Namera mi je da s vama podelim sve emocionalne i psihološke okidače za koje verujem da su doprineli tome da obolim od raka, i nadam se da ćete, identifikujući te činioce, moći umanjiti ili čak potpuno ukloniti mogućnost da se razbolite. U isto vreme, ako vi ili neko koga znate ima rak ili neku drugu ozbiljnu bolest, znajte da postoji mnogo puteva do isceljenja. Jedino savetujem da sledite ono za šta osećate da je ispravno i šta odzvanja unutar vas.

Ako tražite detaljna uputstva, korak po korak, ili neki skup principa koje ćete slediti, onda ja nisam prava osoba za vas, budući da ne verujem u stvaranje bilo kakve dogme koja bi odgovarala apsolutno svima. To bi samo ograničilo ono ko vi jeste. Čak i onda kada govorim o ljubavi prema sebi, nije mi namera da pažnju skrećem na mene, već da vi isto to osećanje doživite u sebi. S vama delim ono što sam doživela i shvatila, s jedinom namerom da ukrešem iskru veličanstvenosti koja leži u vama. Želim probuditi uspavanog gurua u vama, koji će vas povesti da pronađete vlastito mesto u centru univerzuma.

Nadam se da ćete pronaći radost u svakom danu svog putovanja i da ćete život zavoleti onoliko koliko ga ja danas volim!

PRVI DEO:

TRAŽENJE PRAVOG PUTA

Prolog:

Dan kada sam „umrla”

Oh, Bože! Osjećam se neverovatno! Tako sam slobodna i lagana! Kako to da više ne osećam bol u telu? Kuda je nestao? Hej, zašto mi se čini da se sve oko mene odmiče? Ali, ne bojim se. Zašto se ne bojim? Kuda mi je nestao strah? Oh, vau, više ne mogu pronaći strah!

Ovo su bile neke od misli koje su mi prolazile kroz glavu dok su me vodili u bolnicu. Svet oko mene je izgledao nadrealan, kao u snu, i mogla sam osetiti kako klizim sve dalje od svesti, pravo u komu. Organi su mi se počeli gasiti, podlegavši raku koji mi je pustošio – ne, proždirao – telo tokom protekle četiri godine.

Bio je 2. februar 2006., dan koji će mi zauvek ostati urezan u sećanje kao dan kada sam „umrla“.

Premda sam bila u komi, izoštreno sam bila svesna svega što se događa oko mene, uključujući i neki osjećaj hitnosti i velike emocionalne uzbuđenosti članova porodice koji su me vodili u bolnicu. Kad smo stigli, čim me je lekarka na onkologiji pogledala, na licu joj se odrazio šok.

„Srce vaše supruge možda još kuca“, rekla je mom mužu, Daniju, „ali ona više nije zaista s nama. Prekasno je da je spasimo“.

O kome to doktorica priča? Pitala sam se. U životu se nisam bolje osećala! I zašto Mama i Dani izgledaju tako preplašeno i zabrinuto? Mama, ne plači, molim te. Šta nije u redu? Plačeš li zbog mene? Ne plači! Dobro sam, stvarno, draga Mama, jesam!

Mislila sam da govorim naglas, ali ništa se nije čulo. Nisam imala glasa.

Želela sam zagrliti majku, utešiti je i reći joj da sam dobro, i nisam

shvatala zašto to nisam u stanju. Zašto moje fizičko telo ne saraduje? Zašto samo ležim, beživotna i mlitava, kad je sve što želim samo da zagrlim voljene muža i majku i uverim ih da sam dobro i da me više ništa ne boli?

Vidi me, Dani – mogu se kretati naokolo bez invalidskih kolica. Osećaj je fenomenalan! I više nisam povezana na kiseonik. Oh, vau, više ne dišem teško, i lezije po koži su mi nestale! Više ne cure i ne bole! Nakon četiri godine agonije, konačno sam izlečena!

Nalazila sam se u stanju čiste radosti i ushićenja. Konačno sam bila slobodna od bola prouzrokovanog rakom koji mi je pustošio telo. Želela sam da i oni budu sretni zbog mene. Zašto se nisu radovali što je moja borba konačno gotova, što je njihova borba konačno gotova? Zašto ne dele moje ushićenje? Zar ne vide radost koju osećam?

„Molim vas, mora da možete nešto učiniti“, molili su moja majka i Dani lekarku.

„Kod nje je sad samo pitanje sati“, odgovorila je lekarka onkolog. „Zašto je drugi lekari nisu ranije poslali kod nas? Organi joj se već gase, i zbog toga je upala u komu. Neće preživeti noć. Od mene tražite nemoguće. Šta god da joj damo u ovom stadiju bolesti može biti previše otrovno i fatalno za nju, imajući u vidu da joj organi više uopšte ne rade!“

„Možda je i tako“, insistirao je Dani, „ali ja ne dižem ruke od nje!“

Muž mi je držao omlitavelu ruku dok sam ležala, i bila sam svesna mešavine bola i bespomoćnosti u njegovom glasu. Više od svega sam želela da njegova patnja prestane. Želela sam da zna koliko se divno osećam, ali mu nisam bila u stanju to i preneti.

Ne slušaj doktorku, Dani; molim te, ne slušaj je! Zašto ona to govori? Ja sam još uvek ovde, i dobro sam. U stvari – bolje nego dobro – osećam se odlično!

Nisam shvatala zašto, ali doživljavala sam sve ono što su drugi proživljavali – kako članovi moje porodice, tako i lekarka. Mogla sam osetiti njihov strah, anksioznost, bespomoćnost i očaj. Kao da su njihova osećanja moja. Kao da sam ja postala oni.

Osećam tvoj bol, dušo – mogu osetiti sve tvoje emocije. Molim te, ne plači zbog mene, i reci Mami da ni ona ne plače. Molim te da joj kažeš!

Međutim, čim sam se počela emotivno vezivati za dramu koja se odigravala oko mene, osetila sam da me nešto istovremeno odvlači dalje, kao da postoji neka šira slika, neki veći plan koji se odvija. Mogla sam osetiti da se povezanost sa scenom oko mene povlači, kako sam uvidala da je sve savršeno i da se odigrava u skladu s planom na velikom tkanju.

Tek u tom trenutku sam zaista shvatila da umirem.

Ohh... umirem! Znači to je ovakav osećaj? Nije ni nalik bilo čemu što sam zamišljala. Osjećam se tako prekrasno smireno i blago... i osećam da sam konačno isceljena!

I tada sam shvatila da, čak i ako moje fizičko telo prestane funkcionisati, sve će i dalje biti savršeno na velikoj tapiseriji života, jer niko od nas nikada ne umire zaista.

I dalje sam bila akutno svesna svakog detalja koji se preda mnom odigravao, dok sam posmatrala kako medicinski tim juri s mojim gotovo beživotnim telom na odeljenje intenzivne nege. Okružili su me, preplavljeni uzbuđenjem, priključujući me na mašine i uvlačeći mi igle i cevčice.

Ležeći na bolničkoj postelji, nisam osećala nikakvu povezanost sa svojim omlitavelim telom. Osećala sam kao da uopšte nije moje. Izgledalo je premaleno i previše beznačajno da se u njemu smesti sve ono što sam doživljavala. Osećala sam se lagano, oslobođeno i veličanstveno! Nestao je svaki bol, žalost i tuga. Bila sam potpuno rasterećena, i nisam se mogla prisetiti da sam se ikada ranije tako osećala – nikad.

Potom sam osetila da me obuhvata nešto što mogu opisati samo kao čistu, bezuslovnu ljubav, ali čak i reč *ljubav* je nedovoljna. To je bila najveća i najdublja pažnja i briga, i nikad ranije nisam tako nešto doživela. Ljubav je revazilizovala svaki zamislivi fizički oblik naklonosti, i bila je potpuno *bezuslovna* – šta god da sam ikad učinila, sve je bilo moje. Nisam morala činiti bilo šta, niti se bilo kako ponašati da to zaslužim. Ta je ljubav bila tu za mene, bez obzira na sve!

Osećala sam da sam potpuno uronjena u tu energiju i da me ona obnavlja, i učinila je da osećam kako pripadam, da sam konačno stigla, nakon svih onih godina borbe, bola, aksioznosti i straha.

Konačno sam stigla kući.

1

Odrastati drugačija

Indija je čudesna zemlja, ali nije mi bilo suđeno živeti tamo. Premda su mi roditelji etnički Indijci, poreklom iz Hajderabad Sindha, ja sam rođena u prekrasnom Singapuru.

Deda po ocu je bio trgovac tekstilom i držao je porodični posao na Šri Lanki, uvozeći i izvozeći evropski, indijski i kineski tekstil širom sveta. Priroda posla je bila takva da je deda morao često putovati, i konačno se skrasio u onome što je tada bila britanska kolonija Hong Kong, kada sam imala samo dve godine.

S takvim poreklom, istovremeno sam bila uronjena u tri kulture i tri jezika. Hong Kong, energična i užurbana metropola, pretežno je naseljen kineskim stanovništvom, tako da sam s lokalnim ljudima naučila govoriti kantonski¹ kineski. Roditelji su brata Anopa i mene slali u britanske škole, gde se predavalo na engleskom, i većina školskih drugova su nam bili Britanci. S druge strane, kod kuće smo pričali našim maternjim sindi jezikom i praktikovali hinduistički način života.

Otac mi je bio visok, zgodan muškarac, koji je od porodice zahtevao poštovanje. Znam da nas je voleo, ali ponašanje mu je bilo strogo i očekivao je da se prilagođavamo njegovim pravilima. Bojala sam ga se, i kao dete sam se trudila da ga nikad ne naljutim. Za razliku od njega, majka je uvek bila nežna prema bratu i meni, i nikad se nisam bojala da s njom podelim ono što osećam.

Anopa sam u potpunosti obožavala, i čitavog života smo veoma

---

¹ Kantonski – dijalekt koji se koristi u dijelu Kine i u Hong Kongu. Prim.ur.MM

bliski, iako je on pet godina stariji od mene. To je prilična razlika u godinama kad ste dete, tako da smo se retko igrali zajedno, a retko smo se i prepirali. Umesto toga, ugledala sam se na njega, a on je bio veoma zaštitnički nastrojen prema meni. Osećala sam se bezbedno u njegovoj blizini, i znala sam da s njim mogu razgovarati o bilo čemu. Uvek mi je predstavljao jači muški uticaj od oca.

Kao tradicionalnim Hindusima, brak naših roditelja je bio ugovoren, a i oni su se nadali da će jednog dana pronaći odgovarajuće supružnike za Anopa i mene, kad dovoljno odrastemo. Pored toga, tradicija je nalagala da žena bude pokorna mužu i muškarcima u domaćinstvu. Takva neravnopravnost polova je široko rasprostranjena u našoj kulturi. Kao dete, međutim, nisam preispitivala te vrednosti i takvo stanje stvari sam uzimala zdravo za gotovo. Prvo neprijatno iskustvo s tom nejednakošću sam doživela u nežnoj dobi od šest godina, kada sam načula razgovor između jedne gospođe i moje majke.

„Jesi li bila razočarana što ti je drugo dete žensko?“, pitala je ta žena, na našem indijskom dijalektu.

„Ne, naravno da ne. Volim svoju kćerku!“, odgovorila je majka, na moje veliko olakšanje.

„Ali, devojčice su problem, naročito kad porastu“, rekla je žena. „S devojčicama moraš paziti da ne postanu razmažene, inače se neće dobro udati. A veličina miraza koji je potreban da udaš kćerku se svake godine samo povećava!“

„Ne možeš predvideti budućnost. Svako dete, bilo dečak ili devojčica, sa sobom nosi vlastitu sudbinu!“, sećam se da je majka mudro odgovorila.

„E, pa ja sam sretna što imam dva sina!“ rekla je žena ponosno. Čak je i moj mladi um bio u stanju opaziti osećaj postignuća koji je ta žena imala kad je to rekla.

Kasnije, kad smo majka i ja ostale nasamo, pitala sam je: „Mama, je li istina da devojčice predstavljaju problem?“

„Naravno da ne, *Beta* draga“, odgovorila je. (*Beta* je termin od milja za „dete moje“ u našem dijalektu).

Majka me je privukla sebi i zagrlila, i sećam se da sam u tom trenutku pomislila: *Nikad ne želim postati problem svojim roditeljima*

samo zato što sam žensko. Neću da ikad požele da su umesto mene dobili dečaka.

NAŠ PRVI DOM u Hong Kongu je bio stan u devetospratnici u kvartu Happy Valley¹, s pogledom na hipodrom. Znala sam satima kroz prozor posmatrati džokeje u njihovim šarenim odelima kako treniraju konje za trke koje su se održavale vikendom.

Tramvajska linija je išla duž glavnog puta ispred našeg bloka, i tramvaji bi bukcom ometali moja sanjarenja, dok su protutnjavali ispod mene, a ja zurila kroz prozor stana na sedmom spratu.

Većinu jutara me je pri ustajanju dočekivao bogati miris tamjana od sandalovine i ružinog drveta. Uvek sam volela tu aromu, jer mi je pružala osećaj mira i spokoja. Uglavnom bih našla majku, obučenu u neku od svojih, mnoštvom boja išaranih, *sal-waar kameez* (tradicionalna indijska haljina) sačinjenih uglavnom od fine indijske svile ili francuskog šifona, kako se sprema da uđe u naše kućno svetilište.

Moji su roditelji svakog jutra meditirali, molili se i govorili mantrama u svetilištu, ispred božanstava Krišne, Lakšmija, Šive, Hanumana i Ganeše. To su činili u nameri da podignu svest o unutrašnjoj snazi koja im je bila potrebna da se suoče s još jednim danom. Sledili su tekstove iz hinduističkih Veda, kao i učenja Gurua Nanaka i njegove svete knjige, Guru Granth Sahib. Često sam znala sedeti ispred svetilišta i pomno posmatrati roditelje kako pale tamjan i mašu njime ukруг pred malim kipovima i slikama raznih bogova i boginja, dok izgovaraju *puđe* (hinduističke molitve), i radila bih što i oni.

Kasnije, posmatrala bih kako naša kineska dadilja, Ah Fong, obavlja raznorazne poslove dok sa mnom čavrlja na kantonskom. Njeno sitno telo, obučeno u tradicionalni crno-beli *samfoo* (tradicionalna kineska haljina) se žustro pokretalo dok je jurila kroz kuću. Bila sam veoma vezana za Ah Fong. S nama je bila od moje druge godine života, i ne sećam se vremena kada nije bila deo naše porodice.

TIPIČNIM RADNIM DANOM, roditelje nisam vidala sve do rane večeri. Ah Fong me je uzimala iz škole, i, nakon što bismo svratili kući na ručak, često me vodila na pijacu da kupimo sveže namirnice za kuću. Išli smo tramvajem, i uživala sam u tim našim izletima. Uskočili bismo u

---

¹ Happy Valley – značenje je „srećna dolina“ ili „dolina sreće“. Prim. ur. MM.

tramvaj kad se zaustavi tačno ispred naše zgrade. To mi je predstavljalo veliku avanturu. Gledala bih kroz prozor kako se tramvaj probija kroz napučene, uske ulice Hong Konga, kroz Happy Valley, Causeway Bay i Wan Chai; i onda bismo sišli kod pijace, dok me je Ah Fong čvrsto držala za ručicu. Uživala sam upijajući sve prizore, mirise i zvuke koji su me okruživali. Roditelji me nikad nisu vodili na tako uzbudljiva mesta! Oni su svugde išli autom i trgovali su u robnim kućama, koje su, po mom mišljenju, bile prilično nezanimljive u poređenju sa ovim kaleidoskopom¹ boja i oseta.

Na pijaci se prodavalo sve, od svežih poljoprivrednih proizvoda i stvari za domaćinstvo, do kojekakvih trica i sitnica. Prodavci su izvikivali ponude, a štandovi nisu bili raspoređeni po nekom naročitom redu. Tezge s povrcem su bile ispresecane štandovima na kojima su se prodavale cipele, cveće, šerpe i lonci, jeftine plastične igračke, raznoliko šarenilo svežeg voća, nakit, baloni, sveža riba, meso, čarape, šarene salвете i peškiri, stolnjaci, itd., i te su robe ljudi kupovali i odnosili ulicom. Satima sam bila kao opčinjena.

„Ah Fong, Ah Fong! Vidi ono! Šta onaj čovek radi sa zmijom?“, pitala sam na tečnom kantonskom.

„To je prodavac zmija. Zavezaće onu zmiju, i ona porodica će je odneti kući i napraviti supu od zmije“, odgovorila je Ah Fong.

I ja bih, razrogačenih očiju, posmatrala kako se zmija uvija i pokušava da se oslobodi iz veštih ruku prodavca – ali bezuspešno. Saosećala sam s jadnim stvorenjem, dok ga je prodavac majstorski vezivao trakama od bambusa i zatvarao u žičanu mrežu.

Ipak, apsolutno sam obožavala ići na pijacu sa Ah Fong. Ti naši mali izleti su predstavljali zadovoljenje mog jakog osećaja za avanturu!

ČAK I NAKON mnogo godina provedenih s nama, Ah Fong je i dalje spuštala pogled i skretala ga kad god bi mi majka ili otac ušli u prostoriju. Budući da sam bila veoma ljubopitivo dete, bombardovala bih je pitanjima o svemu i svačemu, uključujući i njeno ponašanje. U svom

---

¹ kaleidoskop (grč. kalos: lep; eidos: vid, oblik; skopein: gledati, posmatrati) – igračka u obliku cevi u kojoj su smeštena ogledala i sočiva iza kojih se nalaze razni predmeti u boji koji kad se gledaju kroz sočivo na jednom kraju stvaraju mnoštvo oblika i boja koji se menjaju sa svakim pokretanjem oka ili kaleidoskopa. Prim. ur. MM.

umu sam uvek pokušavala pomiriti kulturne razlike između Ah Fong i svojih roditelja.

„Zašto to činiš?“, šestogodišnja ja je htela da sazna.

„Zašto činim šta?“, odgovorila je Ah Fong.

„Zašto spuštaš pogled kad ti se moji roditelji približe?“, pitala sam na kantonskom.

„Da iskažem poštovanje“, objasnila je.

„Zašto?“

„Tvoji roditelji su moji poslodavci. Želim pokazati da ih poštujem i shvatam da su mi oni nadređeni.“

„Pa jesu li oni tvoji nadređeni?“, to saznanje me zapanjilo.

„Da, jer mi daju posao.“

„Jesam li ja tvoj nadređeni?“, pitala sam.

Ah Fong, navikla na moj uvek ljubopitiv um, se dobrodušno nasmeja.

„Ne, ti mi ne daješ posao. Ja sam ovde da bih se starala o tebi.“

„Ah, u redu“, dobacila sam dok sam odlazila da se igram novom lutkom.

Isto tako, volela sam se igrati sa kćerkom Ah Fong, Ah Moh Yee. Od moje pete godine, Ah Moh Yee je dolazila u naš dom da preko vikenda bude sa svojom majkom. Bila je samo godinu starija od mene i, budući da sam tečno govorila kantonski, brzo smo se sprijateljile. Uživala sam u njenom društvu. Igrale smo se mojim igračkama, ili smo zajedno odlazile u obližnji park. Roditeljima je bilo veoma drago što imam drugaricu za igru, koja se s nama svakog vikenda.

Nedelja je bila slobodan dan za Ah Fong, i ona je tim danom izvodila Ah Mo Yee na ručak, a zatim je ostavljala u kući svojih roditelja, gde je Ah Mo Yee boravila radnim danima. (Mnogo kasnije sam shvatila da je Ah Fong bila samohrana majka koja je kćerku podizala uz pomoć svoje porodice, ali tada mi takva pitanja nisu padala na pamet.) Ah Fong je i mene vodila s njima, kad nisam izlazila s roditeljima, i zaista sam uživala u tim našim izlascima.

Kao i obično, išli smo tramvajem. Počinjali bismo odlaskom do kineskog štanda s hranom, na ručak. Ti štandovi, zvani *dai pai dong* na kantonskom, su se nalazili na ulici, tako da smo sedeli na drvenim

stoličicama, srčuci iz zdele vruću supu s rezancima i knedlama, dok se oko nas odvijao saobraćaj. Nakon jela, Ah Fong nas je vodila do mesta gde je Ah Mo Yee živela s dedom i bakom – u skromnom i oskudno nameštenom stanu u potkrovlju niskospratnice u kineskom stilu. I dok je Ah Fong pila čaj s roditeljima, ja sam se vzmala kroz mračnu, kamenu unutrašnjost stana, jer je moj radoznali um želeo istražiti svaki kutak. Čaj su pili iz malih šolja sa šarenim slikama životinja iz kineskog zodijaka, poput zmajeva i tigrova, dok sam ja dobijala staklenu čašu punu soka ili slatkog čaja.

Odlazak tamo mi nikad nije bio dosadan. Čak i ako bih se zamorila od razgovora, uživala sam gledajući kroz velike prozore sa lukovima na ulicu ispod, na kojoj su prodavci sušenih morskih plodova stavljali sveže školjke i ribu na slamnate prostirke pored puta, da se suše na jakom popodnevnom suncu.

DAKLE, MOJE DETINJSTVO je predstavljalo mešavinu Istoka i Zapada. Budući da je Hong Kong bio britanska kolonija naseljena pretežno Kinezima, Božić i Uskrs su se slavili sa istim entuzijazmom kao Praznik Gladnog duha i Festival Jesenjeg Meseca.

Ah Fong i Ah Mo Yee su me učili kineskim tradicijama i verovanjima, kao i značenju u pozadini svih tih festivala, i sviđalo mi se što Ah Mo Yee ostaje kod nas tokom praznika. Na primer, Praznik Gladnog Duha se održavao četrnaeste noći sedmog meseca lunarnog kalendara. Tokom tog dana su se porodice molile za svoje preminule rođake i nudile darove precima koji su umrli.

Anop i ja smo gledali kako Ah Fong i Ah Mo Yee, kao i Ah Chun, kuvarica, nude darove svojim preminulim rođacima, paleći papirnate slike na kojima su prikazane razne vredne stvari. Zapalili bi vatru unutar velike urne u zadnjem delu naše kuće, u podnožju stepenica iza kuhinje, i ubacivali papir u vatru. Na slikama su bili prikazani automobili, kuće, pa čak i novac. Smatrali su da će njihovi preci te luksuzne stvari dobiti u drugom carstvu.

„Ah Fong, hoće li tvoj deda stvarno dobiti kuću u raju ako spališ tu kuću na papiru?“, pitala sam radoznalo.

„Da, Anita. Deda i baka očekuju da ih se sećam i dajem im darove, čak i u zagrobnom životu. Svi moramo poštovati svoje pretke“, rekla mi je.

Ah Fong, Ah Chun i Ah Mo Yee bi zatim sele za svoj sto u zadnjem delu kuhinje, da jedu. Ah Chun bi provela veći deo dana pripremajući tu trpezu, i na njoj je uvek bio postavljen još jedan pribor, da se i preminuli rođaci mogu pridružiti proslavi. Ispred mesta rezervisanog za preminule su stajali darovi u hrani. Često sam se pridruživala tim obrocima, i izražavala iskrenu zabrinutost da li se ispred predaka postavlja dovoljno hrane!

Jedno od mojih omiljenih doba godine je bio Festival Jesenjeg Meseca, i tada sam mogla odabrati jedan svetlo obojeni papirni fenjer između mnoštva izloženih koji su visili s tavanica mnogih lokalnih prodavnica. Fenjeri su se prodavali u mnoštvu boja i oblika, uključujući i životinje kineskog zodijaka. Uvek mi se najviše sviđao oblik zeca! Ah Fong je vodila Ah Mo Yee i mene da zajedno biramo fenjere u prodavnicama iza pijace.

Ovaj praznik je uveliko sličan američkom Danu zahvalnosti, i predstavlja slavljenje velikog žetvenog meseca. Ceremonija uključuje jedenje i deljenje mesečevih kolačića, kojih ima raznih vrsta. Zatim se pale sveće u prekrasnim šarenim papirnim fenjerima i iznose van. Zajedno s drugom decom iz susedstva, Ah Mo Yee i ja bismo okačili fenjere pred kućom, i na drveće i ograde. Te večeri smo smeli ostati budni duže nego inače i igrati se na svetlosti fenjera i meseca, koji je te noći u godini sijao najsajnije i najjače.

MOJA PORODICA JE TAKOĐE proslavljala sve indijske praznike, uključujući i Divali (hinduistički praznik svetlosti), s velikim entuzijazmom. Tom prilikom smo uvek nosili novu odeću, i to mi je bilo veoma uzbudljivo vreme. Čak i tako mlada, apsolutno sam obožavala ideju kupovine nove odeće pred praznik! Majka je brata i mene najčešće vodila u Lejn Krauford (Lane Crawford), u to vreme najveću robnu kuću u centralnom poslovnom kvartu Hong Konga. Jurili bismo gore-dole kroz dečje odeljenje, ja sa uzbuđenjem posmatrajući haljine i duge džempere, a brat gledajući košulje i pantalone. Majka bi mi pomogla da odaberem haljinu za praznik, a za to doba godine je uglavnom važno pravilo što šarenije to bolje.

Te srećne večeri čitava porodica je oblačila novu odeću; majka uglavnom nov novcat, šareni sari, stavivši sav svoj nakit; otac je nosio tradicionalni *kurta patloon* (indijska košulja i pantalone); brat pantalone i

košulju; a ja novu haljinu.

Kad bismo se sredili, odlazili smo u hinduistički hram u Hepi Veliju (Happy Valley – Dolina sreće) da se pridružimo drugim članovima indijske zajednice i pevamo *bađane*, hinduističke verske pesme.

Pomešani sa zvucima zvončića i zvona, glasovi su nam odzvanjali pod visokom, zasvođenom tavanicom hrama i jezdili dalje, vani u noć. Sećam se kako sam osećala da zvuci zvona u hramu zaista odzvanjaju kroz samo moje biće, dopirući mi do dubine duše. Na svaki dan hinduističkih praznika, dvorište hrama je oživljavalo bojama, muzikom, plesom i mirisima začinjene indijske vegetarijanske hrane koji su pronalazili svoj put kroz slatke mirise tamjana. Kako sam samo volela tu atmosferu!

„Mama, idem napred, da mi *mahrađ* (indijski sveštenik) stavi crvenilo na čelo!“, uzbuđeno bih doviknula majci na sindiju, dok se moje maleno telo probijalo kroz šaroliku masu.

Crveni znak od cinobera¹ koji je mahrađ stavljao na čelo je označavao otvaranje trećeg oka, i nisam propuštala priliku da dobijem svoj crveni znak svaki put kad sam bila u hramu.

Zahvaljujući hinduističkim korenima, odrasla sam verujući u karmu² i reinkarnaciju. Većina istočnjačkih religija se temelji na tim zakonima, verujući da svrha života leži u tome da podignemo svoju svest i duhovno se uzdignemo kroz svaki ciklus rođenja i smrti, dok ne dostignemo prosvetljenje. U toj tački prekidamo ciklus rađanja i smrti i više nije potrebno da se ponovo rodimo u telu od krvi i mesa. To stanje se naziva *nirvana*.

Razmišljanje o tome me je ponekad zabrinjavalo, i dobro sam vodila računa da ne učinim ništa što bi mi moglo stvoriti negativnu karmu u narednom životu. Čak i dok sam bila dete, um mi je neprestano radio na onome što bismo mogli nazvati stvaranjem dobre karme nasuprot loše,

---

¹ Cinober ili cinabarit u mineralogiji poznat i kao rumenica je živin sulfid (HgS), najvažnija ruda žive, vrlo lepe crvene boje. Živa spada u teške metale i prema tome je otrovna. Zanimljivo je da se u homeopatiji trovanja živom dovode u vezu i sa rakom. Prim. ur. MM.

² Karma – reč koja se iz hinduizma raširila po celoj Planeti. Pojednostavljeno, to je zakon uzroka i posledica u moralnom i duhovnom pogledu, a koji dovodi do niza ponovnih rađanja ili reinkarnacija. Prim.ur.MM

dok sam se pokušavala usavršavati prema barometru stvorenom mojim kulturnim uverenjima.¹

Hinduistička religija me je takođe naučila da meditacija² i mantr³ predstavljaju dve od mnogobrojnih metoda koje se uobičajeno koriste za pročišćavanje uma od nečistih misli i kao pomoć u potrazi za prosvetljenjem. Meditacija nam pomaže u razvijanju svesti da smo mi mnogo više od našeg fizičkog bića. Dakle, kako sam odrastala, već sam postala svesna da smo mi nešto više od samo naše biologije.

---

¹ Ovo već ovde primećujemo specifičnost karaktera male devojčice Anite – želja za savršenstvom i pokušaj kontrolisanja unutrašnjeg sveta, nasuprot konfuziji koja dolazi iz raznoških kult-uroloških uticaja. Prim. ur. MM.

² meditacija (lat. meditatio; lat. medias = sredina nečeg) – usredsređivanje misli na nešto, u ovom slučaju na sopstvenu unutrašnjost, sopstvenu psihu. Prim. ur. MM.

³ Mantra (sanskrit, doslovno – oruđe misli) – mistična formula, mistični slog ili riječ koja se ponavlja u sebi ili se izgovra za vrijeme obreda ili meditacije. Prim. ur. MM.

2

Mnoge religije, mnogi putevi

Za razliku od hinduističkih tradicija koje sam upijala kod kuće, rano formalno obrazovanje mi je započelo u katoličkoj školi koju su vodile časne sestre. Do vremena kad sam napunila sedam godina, već sam počela uvidati uticaj koji imaju kulturne i religijske razlike. Škola se nalazila u prekrasnoj, prostranoj staroj zgradi, tri sprata visokoj i krunisanoj ljupkom zasvođenom kapelom. Takođe je bila zgodno smeštena nedaleko od naše kuće, tako da se do nje stizalo šetnjom.

Prvog dana škole sam novu uniformu obukla prepuna ponosa. Uniforma se sastojala od blistavo bele haljine bez rukava i mornarsko plavog sakoa sa crvenim amblemom. Osećala sam se zaista dobro i bila zadovoljna sobom, jer, kada sam ušla u školsko dvorište, videla sam da su sva druga deca obučena isto kao ja. Uniforma mi je dala neki osećaj pripadanja. Svaki dan smo počinjali pevanjem himni, u čemu sam takođe duboko uživala.

„Kako to da tvoja porodica ne ide nedeljom u crkvu?“, pitao me je jednom Jozef, drug iz razreda, nakon otprilike mesec dana od početka škole.

„Zato što nismo Katolici. Mi smo Hindusi i idemo u hram ponedeljkom uveče“, rekla sam.

„Moraš reći roditeljima da te svake nedelje povedu u crkvu da se moliš Bogu, inače nećeš otići u raj kad umreš“, kazao mi je Jozef.

„Jesi li siguran u to?“, pitala sam. „Jer, ako je to tačno, sigurna sam da bi moji roditelji znali za to.“

„Naravno da sam siguran – pitaj bilo koga u školi. Ili, još bolje, pitaj sestru Meri na narednom času proučavanja Biblije. Ona garantovano zna

istinu. Zna šta Bog zaista želi!“ bio je uporan.

Jozef mi se dopadao. Izgledalo je da mu je zaista stalo i da zaista želi da odem u raj. Stoga sam pitala sestru Meri i, ne moram ni reći, ona je potvrdila neophodnost da idem u crkvu i proučavam Bibliju ako želim biti u božjoj milosti. Ljubazno se ponudila da mi pomogne razumeti reč božju.

Kad sam se tog popodneva vratila iz škole, odlučila sam porazgovarati s majkom o onome šta je sestra Meri rekla.

„Mama, moji prijatelji i časne sestre kažu da moram nedeljom ići u crkvu i da moram proučavati Bibliju ako želim otići u raj kad umrem.“

„Ne, Beta“, rekla mi je majka, „neka te to ne zabrinjava. Samo svima u školi reci da smo mi Hindusi; onda, kad još malo odrasteš, proučavaćeš naše svete spise, Vede. Ljudi iz različitih krajeva imaju različita verovanja. Naučićeš da, kada umremo, ponovo se rađamo u drugačijim okolnostima.“

„Mislim da deca u školi baš neće poverovati u to“, rekla sam pomalo potišteno. „I bojim se. Šta ako su oni u pravu? Ne mogu baš svi da greše. Kako sestre mogu da ne budu u pravu?“

Majka me privukla sebi i rekla: „Ne plaši se, Beta. Niko zaista ne zna istinu – pa ni sestra Meri. Religija predstavlja samo put do nalaženja istine; religija nije *istina*. Ona je samo *put*. A različiti ljudi slede različite puteve.“

Formatted: Not Highlight

IAKO PRIVREMENO UTEŠNE, majčine reči nisu u potpunosti uklonile moje strahove. Kako je vreme prolazilo, strah u vezi s neuklapanjem u religiju mojih drugova je samo rastao, umesto da se smanjuje.

Želela sam da mi sestra Meri kaže da ću ipak dospeti u raj, iako sam Hinduistkinja, ali ona to nije htela. Iz onoga što sam učila u školi, moglo se zaključiti da crna sudbina čeka one koji ne dospeju u raj.

Šta ako Bog odluči da dođe po mene dok spavam? Sestra Meri kaže da je On svuda i da sve zna. To znači i da zna da nisam krštena!

I tako, ležala sam budna noću, ne usuđujući se zaspati, za slučaj da Bog ne poželi iskoristiti tu priliku da mi pokaže kakva sudbina čeka one koji nisu u Njegovoj milosti.

Roditelji su postajali sve zabrinutiji zbog mojih briga i neprospavanih

noći. Kad su shvatili da mi se strahovi vremenom ne smanjuju, već postaju sve jači, odlučili su da me, u osmoj godini života, premeste u Ostrvsku školu.

Ta britanska škola – grupica od šest zgrada s pripadajućim zemljištem – se ugnezdila na brdima Hong Konga, odmah iznad Bowen Rooda. Škola je bila svetovnja, i u to vreme su većinu učenika činila deca britanskih iseljenika koji su bili službenici vlade ili su radili u međunarodnim korporacijama koje su pomogle izgradnji i razvoju grada.

Sama škola je bila raskošna, prelepa, pravo umetničko delo svog vremena, sa kabinetima za nauke i jezike, eksperimentalnim zoološkim vrtom, sportskim salama i bazenima. Međutim, kao indijskom detetu u dominantno britanskom okruženju, moje teškoće nisu prestale. Većina dece u razredu je bila plavokosa, plavih očiju, tako da su me često zadirkivali samo zbog toga što imam tamniji ten i gustu, crnu, talasastu kosu.

Um mi je često bio ispunjen mislima poput: *Želela bih da me Bili prestane zvati imenima poput „Sambo“!* Pored toga, uglavnom sam bila poslednja koju su birali u sportski tim, i retko kada su me zvali da se uključim u neku igru. Nadalje, druga deca su mi često uzimala stvari, poput knjiga i olovaka, kad nisam gledala.

Usled takvog odnosa sam se osećala usamljeno, tužno i odbačeno, ali u javnosti sam suzdržavala suze i plakala sam u jastuk, u spavaćoj sobi kod kuće. Nisam čak htela ni da mi roditelji znaju da doživljavam maltretiranja u školi, jer nisam htela da me posmatraju kao problem. Na kraju krajeva, već su me premestili iz jedne škole, tako da sam se pretvarala kako se dobro prilagođavam i kako sam zaista srećna.

Ipak, jedan događaj je imao jak uticaj na mene. Sedela sam u menzi i gledala svoja posla kada je Bili, koji je upravo završio s ručkom, ustao sa sedišta dijagonalno od mene. Podigao je poslužavnik sa ostacima hrane i, prolazeći pored mene, namerno prosuo sadržaj poslužavnika pravo u moj ručak.

Svi oko mene su prasnuli u smeh. Možda je u stvari tek šačica đaka primetila šta je Bili učinio, ali meni se činilo da se svaka osoba u prostoriji smeje meni.

Osetila sam kako bes ključa u meni. Dostigla sam tačku u kojoj mi je bilo dosta. Dosta mi je bilo da me zovu Sambo, da sam poslednja koju

biraju u tim, da me maltretiraju, da mi krađu stvari. Jednostavno više nisam mogla da trpim.

Gotovo sam skočila sa stolice, uzela čašu slatkog soka od narandže i okrenula se da se suočim s Bilijem, koji me je gledao i smeja se. Pogledala sam ga pravo u lice i izlila mu piće po glavi.

Sada se zaista čitava prostorija počela smeјati, ali, srećom, ovaj put ne meni. Gledali su Bilija koji je stajao tu, s lepljivim sokom od narandže koji mu se slivao s kose niz lice i na odeću. E to je bio prizor, ali ja sam bila previše uplašena da se smeјem. Boјala sam se Bilijeve reakcije.

On me je proboo pogledom takvog besa da mi se činilo kao da buši rupe kroz mene, i nisam se zadržala dovoljno dugo da vidim nastavak. Pobegla sam. Izletela sam iz menze poput munje, otišla u žensko kupatilo, zaključala se u toalet i počela plakati. Plakala sam jer sam znala da se ono što sam učinila nikako ne uklapa u moj karakter. Više od svega sam želela da se uklopim, da me prihvate i vole. Nisam mogla promeniti boju kože i rasu, i zbog toga sam se osećala tako bespomoćno!

Zašto sam ja uvek drugačija, gde god da odem? Pa, gde ja onda pripadam? Zašto se osećam kao da nigde ne pripadam? Očajnički sam želela da znam, dok sam duboko jecala, čučeci u uskoј pregradi toaleta.

IPAK, KAKO SAM ODRASTALA i ulazila u tineјdžerske godine, maltretiranje je polako prestalo. Međutim, kako su moji školski drugovi postajali sve nezavisniji, primetila sam da mi roditelji postaju strožiji, naročito kada se radilo o večernjem izlasku s prijateljima, a posebno ako su u to bili uključeni dečaci. U našoj kulturi se ne gleda blagonaklono na izlaske s dečacima, tako da mi je retko kada bilo dopušteno da prisustvujem večernjim okupljanjima školske omladine, ili da sa školskim drugovima odem na vikend.

Rezultat toga je bio da nikad nisam osetila da pripadam. Kad god su drugovi iz škole pričali o večerima na omladinskim plesovima, smeјuci se i razmenjuјuci anegdote, ja sam se osećala izostavljeno. Posmatrala sam ih sa zavišću, tako jako želeći da ne budem Indijka. Umesto toga, koncentrisala sam se na učenje i uglavnom se držala povučeno. Bezbrojne sate sam provodila zatvorena u sopstvenom svetu, i imala sam veoma malo prijatelja s kojima sam bila bliska.

Roditelji su davali sve od sebe da me uvedu u našu kulturu i da me nagovore da počnem sretati druge Indijce, ali ja sam se borila protiv tih

Formatted: Not Highlight

Formatted: Not Highlight

pokušaja.

„Neću da idem na časove *Vedante*¹,“ rekla sam majci jedne subote, kad sam imala oko trinaest godina. Vedanta je proučavanje Hinduističkih spisa, i svake sedmice sam išla na časove na kojima sam sretala drugu indijsku decu.

„Onda će ti biti teže kad odrasteš, a naročito kad se udaš. Treba da znaš šta to znači biti Hinduš“, rekla mi je majka dok mi je nameštala kosu.

Ali, ja ne želim da budem još više Indijka! Želim da budem sličnija svojim drugovima iz škole! pomislila sam. Naglas sam rekla: „Ali, želim da izlazim sa drugim prijateljima – prijateljima iz škole. Oni ne moraju da idu na časove Vedante!“

„Tvoj otac i ja želimo da pohadaš časove, i nema tu mesta raspravi“, rekla je.

I dalje nisam bila baš uverena da želim biti Hinduškinja, ali, kao dobra indijska devojčica, pokorila sam se željama roditelja. I tako, tokom mnogo godina, susretala sam se sa indijskim prijateljima svake sedmice da proučavamo detalje naše vere. Učenja Veda su se pokazala veoma interesantnim i stimulativnim za proučavanje. Imali smo sjajnog učitelja, koji nas je ohrabrivao da se upuštamo u rasprave, i u njima sam bila veoma dobra. Bila sam popularna u razredu, što je predstavljalo oštar kontrast onome kako sam se osećala u školi, gde sam se tako očajnički želela uklopiti. Osećala sam se kao da živim dva odvojena života.

Formatted: Not Highlight

Kako bih samo volela da mogu sve ovo objediniti i biti i u školi popularna onako kako sam popularna kod svojih indijskih prijatelja, često sam razmišljala. Zašto drugovi u školi ne mogu u meni da vide ono što vide moji indijski prijatelji?

Formatted: Not Highlight

Kako sam odrastala, postajala sam sve zainteresovanija za intelektualne aspekte proučavanja hinduizma. Zaista sam uživala u proučavanju Bagavad gite² i Veda, učeći o uzrocima i posledicama,

¹ Vedanta – poslednji deo Veda koji se bavi analizom filozofije Veda. Veda je zbirka tekstova drevne indijske književnosti, filozofije, duhovnosti i medicine. Prim.ur.MM

² Bhavad gita – „Božanska pesma“ – drevni indijski spis u upotrebi i danas, poput Biblije. Prim.ur.MM

sudbini nasuprot slobodne volje, i o sličnim temama; i obožavala sam rasprave i debate o tome. Takođe sam se molila i meditirala, budući da sam osećala kako mi se tada misli pročišćavaju. Mnogo toga mi je imalo smisla, čak i ako mi mnoga verovanja moje kulture nisu baš izgledala racionalno, poput sputavanja žena, očekivanja da one budu pokorne muškarcima i ugovaranja brakova protiv nečije volje. Ni na jednom mestu u Vedama se ne zahteva ništa slično tome!

Uprkost činjenici da sam bila izložena tako širokoj lepezi kultura i religija, ništa me nije pripremio na ono što me je čekalo u godinama koje su usledile. Nisam mogla ni naslutiti da će sva moja stara verovanja, percepcije i filozofije biti do temelja uzdrmane. Međutim, i mnogo pre toga, ja sam nastavljala preispitivati vlastitu kulturu i tradicije, dok sam ulazila u zreliju dob i tražila ravnotežu u životu.

3

Provodadžijske nezgode

Tokom godina, pod uticajem kulturnih tradicija, roditelji su me pokušavali izokola nagovoriti da pristanem na ugovoreni brak, upoznavajući me sa sinovima svojih prijatelja i poznanika. Ocu se naročito nije dopadala ideja da nastavim školovanje nakon srednje škole, jer je strahovao da će me odlazak od kuće na koledž učiniti nezavisnijom. Verovao je da bi to umanjilo izgleda da jednog dana postanem pokorna i uslužna domaćica. U mojoj kulturi je uvreženo verovanje da će supruga biti to uslužnija što je mlađa i manje obrazovana, i to se smatra poželjnim.

I premda mojim roditeljima ništa nije bilo važnije od toga da im kćerka bude srećna, u njihovim umovima je ta sreća zavisila ne samo od toga da se udam, već da se udam za nekoga ko pripada mojoj kulturi. Međutim, činilo se da sve moje želje i ciljevi u životu rade protiv toga.

„Ali, tata, zaista želim da odem na univerzitet i studiram fotografiju i grafički dizajn!“, insistirala sam.

„Ako možeš ići na predavanja blizu kuće, nemam primedbi, ali neću te pustiti da odeš na studije daleko od kuće!“, odgovorio mi je otac.

„Ali, tata, znaš i sam da nigde u blizini nema ustanove višeg obrazovanja gde se predaje na engleskom! Moram se odseliti ako želim nastaviti obrazovanje!“, iznosila sam argumente.

„To ne dolazi u obzir! Dobro znaš da nije prihvatljivo da žena živi van roditeljskog doma pre nego što se uda“, protivrečio mi je otac.

U vreme kad se ova rasprava potegla ja sam već bila mlada devojka, sa vlastitim stavovima i mišljenjima. Dotadašnje obrazovanje mi je pogled na svet učinilo mnogo zapadnjačkim, tako da sam pitala: „Zašto

se pravila za žene razlikuju od pravila za muškarce?“

„Nisu to pravila! To je jednostavno tako i trebala bi da s ponosom podržavaš vlastite kulturne vrednosti“, rekao je otac, pomalo iznerviran mojom nepokornošću.

A ja sam imala toliko snova koje sam želela ostvariti, i stekla sam neko poražavajuće osećanje da to neću uspeti. Želela sam videti sveta, možda raditi kao putujući fotograf. Želela sam obići Evropu s ruksakom na leđima, videti Ajfelovu kulu u Parizu, posetiti egipatske piramide. Htela sam osetiti energiju Makču Pikču (Machu Picchu)¹, jesti paelju u Španiji i probati tađine u Maroku. Toliko toga sam želela učiniti, videti i doživeti; a znala sam da će mi pristanak na ugovoreni brak okončati izgleda da ostvarim snove. Nadalje, baš mi i nije bilo od pomoći što su mi dve najbolje prijateljice Indijke već bile verene u okviru ugovorenih brakova, nedugo nakon završetka srednje škole.

Stoga, u želji da ne stvaram probleme i ne sukobljavam se sa ocem, upisala sam se na lokalni kurs fotografije. Istovremeno sam ugađala roditeljima, igrajući ulogu stidljive potencijalne mlade, kad god su od mene tražili da upoznam odgovarajuću ženidbenu priliku.

SEĆAM SE JEDNE PRILIKE kad su mi roditelji zatražili da obučem najbolju tradicionalnu odoru koju imam, pre nego što su sa mnom otišli da upoznamo još jednog mogućeg đuevegiju.

Nosila sam tamnoljubičasti gornji deo od svile, sa prekrasnim filigranom na širokom okovratniku. Na to je išao fini, pastelnojubičasti vezeni šal, sa odgovarajućim filigranom, slobodno prebačen preko glave i ramena, da ostavi utisak skromnosti. To je upotpunjeno svilenim pantalonama pastelnoplave boje i parom bledorozih natikača špicastog vrha.

Jasno se sećam da sam, tokom čitave vožnje automobilom, u glavi prolazila kroz spisak definitivno neprikladnih tema za razgovor u datoj situaciji. Zatekla sam se u razmišljanju da mi ne sme izleteti kako se ugodnije osećam u farmerkama i patikama ili čizmama za hodanje nego

---

¹ „Stari vrhovi“ – planina u Peru, istočni Andi, na kojoj su Inke u 15. stoleću sagradili svoj

Sveti grad poznat pod idztim imenom – Makču Pikču. Prim.ur.MM

u tradicionalnoj indijskoj nošnji. Još jedan faux pas¹ bi bio da priznam kako, za razliku od ranijih godina, vrlo retko posećujem hinduistički hram za sedmične molitve, osim možda tokom praznika. Zнала sam da se takođe moram suzdržavati od razgovora o svojim hobijima i onome što me interesuje – sklonosti biranju muzike po sopstvenom ukusu; ljubavi prema umetnosti, astronomiji i posmatranju zvezda; i strasti za boravkom na otvorenom, u prirodi. Odlučila sam da ne bi trebala pričati o bilo kakvim planovima za budućnost, o tome da jednog dana biciklom pređem Afriku, da s ruksakom obiđem Evropu, posetim Egipat, budem društveni aktivista i priključim se organizacijama koje izgrađuju samoodrživa i ekološki prihvatljiva sela u zemljama u razvoju, ili da radim na poboljšanju izgleda za budućnost ljudi u nekim od siromaštvom pogođenih zemalja Azije.

Ne, rekla sam sebi, moram upamtiti da ne spominjem ništa od toga.

Sećam se kako sam u svoj um utisnula kako moram naglasiti, u prisustvu potencijalne svekrve, svoju nedavno stečenu veštinu u motanju savšenog *čapatija*. Taj tradicionalni hleb bez kvasca predstavlja jedan od stubova indijskog domaćinstva, i potrebna je velika veština da se testo smota ravnomerno, tako da napravi savršen krug. Zнала sam da će to dovoljno ugoditi čitavoj porodici.

I zaista sam mislila da sam sve razradila do detalja. Mislila sam da sam ovaj put uzela u obzir svaki mogući scenario i da ništa ne može krenuti naopako. Međutim, ispalo je da domaći zadatak nisam baš uradila kako valja. Kad smo stigli na mesto okupljanja, ljupki kolonijalni klub smešten na strani brda iznad ceste za Stari Vrh (Old Peak), konobar je došao da uzme narudžbe. Zatražila sam sendvič s tunjevinom, ne uvidajući da su potencijalni mladoženja i njegova porodica strogi vegetarijanci. Ništa mi nije značilo ni to što sam videla da svako naručuje sendvič sa sirom i krastavcem, pitu sa sirom i lukom, ili tako neko vegetarijansko jelo.

Jedva da sam izgovorila reči „ja ću sendvič s tunjevinom“, kad mi je majka potencijalnog mladoženje uputila takav pogled da mi se činilo kao da buši rupe kroz samu srž mog bića. Kao jedan, ostali članovi porodice su sledili njen pogled. I kako su se svi pogledi zaustavljali na meni, ja

Formatted: Not Highlight

Formatted: Not Highlight

¹ Franc.: pogrešan korak – prim.prev.

sam samo sedela i priželjkivala da se zemlja otvori i proguta me.

Osećala sam se tako glupo što sam načinila takvu grešku! *Kako sam mogla da ne primetim – ili da mi je makar na pamet pala mogućnost – da su vegetarijanci?* Prekorevala sam se opet i iznova. Na kraju krajeva, to nije nešto neuobičajeno u našoj kulturi.

Mislim da ne moram naglašavati da navedeni aranžman nije otišao dalje od prvog sastanka.

IPAK, JEDNO PROVODADŽISANJE jeste dovelo do veridbe. Nakon samo dva sastanka, mladić i ja smo morali da odlučimo da li ćemo se veriti, pre nego što nastavimo da se vidamo.

Nisu nam dozvoljavali da provodimo vreme zajedno sve dok ne odlučimo kako će se situacija dalje odvijati. On je bio visok, zgodan i rečit. Privukao me je, a videlo se da i on isto oseća prema meni. Hteli smo više saznati jedno o drugom i, na oduševljenje naših roditelja, odlučili smo da se jedno drugom obavezemo. Veridba je obavljena kao religijski obred u hramu Guru Nanak, kome su prisustvovali svi članovi porodice i prijatelji, i kojeg je blagosiljao mahrađ. Ovakav događaj se naziva *misri*, što se može slobodno prevesti kao ceremonija veridbe ili obavezivanja.

Naš misri se odigrao popodne, a uveče je usledila zabava s večerom u jednom poznatom indijskom restoranu. Hrane i vina je bilo u izobilju, muzika je svirala i nas dvoje smo po prvi put zaplesali zajedno. U tom trenutku sam bila veličanstveno srećna. Osećala sam da konačno činim pravu stvar, da će me svi konačno prihvatiti. Verovala sam da ću živeti sretno do kraja života.

Nažalost, kako su meseci proticali i kako se dan venčanja približavao, počinjala sam uviđati da nikad neću biti ona osoba koju verenik i njegova porodica žele za suprugu i snahu, budući da se nisam uklapala u tradicionalne obrasce. Kako to nisam shvatila pre nego što sam pristala na takvo obavezivanje? Činjenica da se radilo o ugovorenom braku mi je trebala ukazati na to da u svemu postoje određena očekivanja. Međutim, budući da je veridba već bila potvrđena, nije dolazilo u obzir da se raskine, makar što se tiče naše dve porodice.

Svo vreme trajanja veridbe sam se nadala da ću uspeti da se promenim, za njega i njegovu porodicu. Trudila sam se da postanem neko koga bi oni s ponosom mogli zvati suprugom i snahom. Ali,

nažalost, samo sam nastavljala razočaravati ih i ne ispunjavati ono što su od mene očekivali. Očajnički sam im želela udovoljiti, ali bilo mi se je teško koncentrisati na tradicionalne dužnosti, budući da sam bila toliko nemirna i željna da sledim svoje snove.

Formatted: Not Highlight

U tom periodu sam bila tako razočarana u sebe. Pitala sam se: *Zašto mi je ovo tako teško? Šta nije u redu sa mnom? Drugima je to tako lako. Ljudi se svako malo zaručuju i venčavaju, uključujući i moje prijateljice. Zašto ja imam toliko problema s tom idejom?* Osećala sam se nemoćno i bezvredno. Osećala sam se kao potpuni promašaj.

Konačno, priznala sam da možda nikad neću biti onakva osoba kakvu oni žele. Bila sam spremna priznati poraz, jer sam znala da više ne mogu nastavljati s tim.

Toliko sam se bojala – bojala da bilo kome kažem, i bojala reakcija koje bi usledile ako kažem. Bojala sam se udaje, a i raskida veridbe.

Formatted: Not Highlight

Duboko u sebi sam znala da nikad neću ispuniti očekivanja budućeg muža i njegovih roditelja. Sve što sam do tog trenutka radila – uključujući i način na koji sam se oblačila i ponašala – sve je bila samo gluma. Znala sam da nikad neću zaista biti ono što oni žele da budem. Na kraju ću provesti čitav život pokušavajući da budem neko ko nisam, i uvek ću podbacivati u tome. Takođe nikad neću dobiti priliku da ostvarim bilo šta od svojih snova, nada i želja.

Tokom čitavog tog perioda roditeljima nisam rekla ništa o onome šta osećam i koliko se borim i trudim, jer nisam želela da me opet posmatraju kao problem. Sve sam držala u sebi i stavljala masku hrabrosti, prikazujući se srećnom i uvek nasmešenom, spremno se smejući i čineći sve ono što bi sretno verena žena i trebala. Ništa nikome nisam rekla, ne želeći da opterećujem druge svojim emocionalnim bolovima i strahovima.

Formatted: Not Highlight

Međutim, dostigla sam tačku u kojoj više nisam mogla sve to potiskivati. Jedne večeri, kratko pre zakazanog venčanja, otišla sam kod majke i brznula u plač.

„Mama, tako mi je žao!“, plakala sam. „Ne mogu ja to! Jednostavno ne mogu!“

Na moje iznenađenje, majka me zagrlila i rekla: „Ne plači, draga. Samo mi reci šta te muči.“

„Nisam spremna, mama! Ja imam snove, i želim putovati svetom i raditi mnogo toga, i jednostavno ne mogu podneti pomisao da nikad više neću imati nezavisnost da učinim sve ono što želim!“

Kroz duboke jecaje sam izgovorila sve što me je tištalo. Ispustila sam iz sebe sve svoje misli i strahove, sve snove, nade i težnje.

Majka me je grlila i rekla da me neće terati da prođem kroz bilo šta što ne želim. Izvinila mi se što nije ranije prepoznala moje strahove i što je doprinela svemu kroz šta prolazim, makar do tog trenutka. Rekla je da mora porazgovarati sa ocem, ali da se ne bojim i da će me ona podržati u onome šta sam odlučila.

Osetila sam katarzu i olakšanje kakve nikad ranije nisam doživela.

Onda sam sa bratom porazgovarala o svemu što sam rekla i majci. Odmah mi je rekao: „Ne brini, seko. Tu sam za tebe. Voleo bih da si nam ranije rekla kako se osećaš. Nisi se sama trebala boriti sa svojim osećanjima.“

„Ali, nisam znala da nakon veridbe imam bilo kakvog izbora“, sećam se da sam mu rekla kroz suze.

Međutim, osim članova moje uže porodice, niko u zajednici nije baš dobro primio novosti.

ROĐACI, ČLANOVI PORODICE, potencijalni članovi porodice i drugi ljudi iz naše zajednice su bili rastuženi, ljuti i razočarani kad su čuli o čemu se radi. Posećivali su me, pokušavajući me nagovoriti da nastavim s planovima za venčanje. Rekli su mi da je normalno da se tako osećam, da će se kasnije sve srediti i da trebam nastaviti. Pokušavali su me uveriti da, ako raskinem zaruke, niko iz naše kulture neće hteti da me uzme za ženu. Ime će mi biti okaljano i nijedna porodica neće svog sina pustiti ni blizu mene.

Pokušali su me uveriti da su moje ideje nerealne, naročito za jednu ženu. Očekivanja su mi prevelika, i zato nikad neću pronaći muškarca koji mi odgovara. Smanji očekivanja, budi poslušna supruga i snaha, i imaćeš dobar život, rekli su mi.

Osećala sam se apsolutno grozno zbog toga što sam sve ljude oko sebe povredila isteravši svoje. Kad sam čula kakve priče počinju da kruže o meni, osetila sam se grozno zbog svoje odluke i pobojala sam se za budućnost. Ljudi su govorili da nemam dovoljno osećaja za porodični

i domaćinski život, da sam razmažena i da me roditelji nisu odgojili kako treba. Takođe su govorili da, ako sam u stanju da kao žena učinim tako nešto, onda imam previsoko mišljenje o sebi. Osećala sam se grozno i tužno. Nisam više želela da budem u kontaktu s bilo kojim pripadnikom naše kulture. Požalila sam za sve što sam učinila, od veridbe do raskida, što sam povredila verenika i njegovu porodicu, što sam povredila svoju porodicu, što nisam dovoljno pitoma, što nisam dovoljno Indijka. U stvari, požalila sam za sve što ima veze sa mnom.

Zašto se ja uvek izvinjavam? Zašto se moram izvinjavati zbog toga što sam ono što jesam? Nisam mogla shvatiti šta nije u redu sa mnom.

Nisam mogla podneti sva objašnjenja koja sam morala davati i ljude s kojima sam morala izlaziti na kraj. Stoga, samo nekoliko dana pred venčanje, kada je već sve bilo kupljeno i plaćeno, svi aranžmani uređeni, darovi se gomilali, a prijatelji i rođaci počeli dolaziti sa svih strana sveta – ja sam pobjegla. Krenula sam na dugo putovanje da posetim neke stare prijatelje u Indiji i Velikoj Britaniji. Samo sam želela nestati, skloniti se iz naše zajednice dok se sve ne stiša, jer se nisam želela boriti s bilo čim osim s vlastitim emocijama. Morala sam se srediti. Znala sam da mi naredni period neće biti lak.

4

Moja prava ljubav

Nakon povratka u roditeljski dom u Hong Kongu nisam se želela integrisati nazad u indijsku zajednicu, budući da sam se osećala kao potpuni društveni otpadnik. Stoga sam se okrenula građenju karijere, u pokušaju da steknem kakvu-takvu nezavisnost.

Formatted: Not Highlight

„Dobila sam posao!“, uzviknula sam jednog dana, uletevši kroz ulazna vrata u stan, u kome je otac sedeo u svojoj omiljenoj fotelji gledajući večernje vesti.

Jedna prijateljica me je obavestila o upražnjenom mestu u kompaniji u kojoj je radila, smatrajući da je posao kao stvoren za mene. Radila je u jednoj francuskoj kompaniji za modne dodatke, koja je svoju robu distribuirala širom Azije. Tražili su pomoćnika menadžera prodaje, za promociju proizvoda i ispunjavanje narudžbi na veliko, uz mogućnost putovanja u okolne gradove. Prodaja i distribucija me inače i nisu nešto privlačili, ali bila sam uzbuđena, najviše zbog mogućnosti za putovanja i nezavisnost.

Formatted: Not Highlight

„Bravo, Beta! Znao sam da hoćeš!“, zablistalo je lice mog oca dok se okretao da me pogleda. „Ispričaj mi sve o tome. Kad počinješ? Kome podnosiš izveštaj? Kakve su ti dužnosti?“

„Počinjem prvog dana narednog meseca. Tako sam uzbuđena! Izveštaje podnosim regionalnom menadžeru za izvoz. Ovo radno mesto ima sjajan potencijal. Ako se dokažem šefu i pomognem mu prebaciti zacrtanu normu, daće mi neke teritorije da pokrивam sama, nezavisno.“

„Šta to znači?“, pitao je otac, sada s malo manje entuzijazma.

„Znači da postoji velika mogućnost da ću putovati po čitavom regionu!“

„Iako sam zaista ponosan na tebe, draga,“ rekao je otac, „ne zaboravi da je ovo samo nešto da ti prođe vreme dok ne pronadeš muža. Ne želim da se toliko posvetiš karijeri da postaneš previše nezavisna za udaju! Tvoja majka i ja se još uvek nadamo da ćemo ti pronaći savršenog partnera.“

„Ao, tata – ne kviri ovaj trenutak! Stvarno sam uzbuđena zbog ovog posla!“

„Da, znam“, rekao je. „Pa, nikad se ne zna. Danas nekim muževima ne smeta da im supruga bude zaposlena. Samo ne želim da se kasnije razočaraš ako se tvom budućem mužu ne bude sviđalo što radiš i putuješ, to je sve. Ali, u pravu si – nemojmo danas razmišljati o budućnosti. Danas ćemo da slavimo tvoj uspeh!“

„Gde je mama? Želim da joj kažem lepe vesti. Onda vas oboje vodim na večeru – ja častim!“, pitala sam dok sam izlazila iz sobe da telefoniram bratu Anopu i podelim dobre vesti s njim.

Konačno su stvari krenule na bolje. Počela sam sticati nezavisnost, kako finansijsku tako i društvenu.

KAKO SU GODINE PROLAZILE, roditelji su i dalje pokušavali da mi pronađu muža, ali su polako počeli uviđati da vode unapred izgubljenu bitku.

Njihovi pokušaji su me donekle frustrirali, budući da nisu shvatali da, unutar granica naše kulture, ja nisam smatrana tipičnom; reputacija mi je bila ukaljana, usled raskinutih zaruka. Bila sam svesna da me pripadnici moje kulture smatraju samosvesnom, pobunjenikom, idealistom, tvrdoglavom i upornom, što su sve nepoželjne osobine za jednu ženu. Uprkos tome, roditelji su mi se i dalje nadali da ću se, samo ako me upoznaju s pravim muškarcem, promeniti za njega i okrenuti se kućanskom životu.

U međuvremenu, karijera u francuskoj kompaniji je išla uzlaznom putanjom, i posao je zahtevao da posećujem susedne gradove. Premda sam i dalje živela u roditeljskom domu kad sam bila u Hong Kongu, putovanja su mi omogućavala određeni stepen slobode i nezavisnosti, što sam cenila i u čemu sam uživala, i omogućavala su mi da upoznajem razne ljude iz svih slojeva društva. Polako sam počinjala ponovo da uživam u životu. U stvari, osećala sam da sam srećna, popularna i uspešna kad god bih izašla iz ograničenja moje kulture. Volela sam tu

Formatted: Not Highlight

stranu svog života – ljude s kojima sam se susretala, posao i putovanja. Uloga tradicionalne indijske domaćice me uopšte nije privlačila. To mi uopšte nije padalo na pamet i nisam videla nikakve koristi u tome da odustanem od onoga što imam, tako da sam nastavljala obeshrabrivati roditeljske pokušaje da mi nađu savršenog partnera.

Međutim, negde u podsvesti mi se uvek motalo osećanje da sam na neki način neadekvatna. Osećala sam da sam omanula, ili da nisam dostigla standard koji se od mene očekivao. Taj uporni glasić me je svuda pratio, pobrinuvši se da nikad ne osetim da sam dovoljno dobra ili da sam nešto dovoljno zaslužila. Na neki način, bila sam oštećena roba... ili *manjkava*...

Formatted: Not Highlight

JEDNOG DANA KRAJEM 1992., prilično neočekivano, upoznala sam čoveka koji će mi postati muž, premda mi se isprva nije činilo da je on savršen muškarac za mene. Upoznali smo se slučajno jedne večeri, preko zajedničke poznanice.

„Znaš li tipa po imenu Dani Murđani?“, pitala me Naina preko telefona, dok sam sedela za radnim stolom pokušavajući da na vreme završim sedmični izveštaj o prodaji. Naina je bila prijateljica koja nije živela u Hong Kongu, već je u tom trenutku bila u poseti, i spremale smo se da te večeri zajedno odemo na piće nakon posla.

„Ne, nikad ga nisam srela“, odgovorila sam. „Zašto pitaš, i ko je on?“

„Jedan jako sladak Sind¹ momak koga sam upoznala prošlog leta u Njujorku. Izgleda da živi i radi u Hong Kongu. Iznenadena sam što ga nikad nisi srela“, odgovorila je.

„Znaš ti mene. Izbegavam našu zajednicu, naročito nakon 'incidenta'! Ima mnogo Sinda u Hong Kongu koje nikad nisam srela, tako da te to ne treba iznenađivati“, odgovorila sam.

„E, pa sad ćeš ga upoznati“, rekla je. „Pronašla sam ga i zamolila da nam se pridruži na piću večeras.“

Kasnije te večeri, kad smo Naina i ja ušle u Klub '97, prefinjeni klub u centru grada, odmah sam prepoznala momka o kojem mi je pričala, iako ga nikad ranije nisam srela. Stajao je sam, opušten, u rolki

---

¹ Sindh je bila provincija u Britanskoj Indiji od 1936. do 1947. i kasnije u Pakistanu od 1947. to 1955. Najveći grad je bio Karači. Prim. ur. MM.

kestenjaste boje i crnim pantalonama. Podigao je pogled kad smo ušle, i, premda je došao da se sretne s Nainom, videla sam da pogledom prati svaki moj pokret dok smo mu se približile i sele. Čak i dok ga je Naina pozdravljala nije skretao pogled s mene, i u trenutku kad su nam se pogledi sreli kroz nas je prostrujalo neko osećanje prepoznavanja. Kao da smo se poznavali oduvek, i kao da se atmosfera napunila električitetom. Bila sam sasvim svesna da i on oseća isto, i počeli smo razgovarati. Uklopili smo se na toliko mnogo razina, i do kraja večeri smo već razmenili telefonske brojeve. Na moje oduševljenje, nazvao me je odmah sutradan i pošli smo na večeru. Bio je neverovatno romantičan; doneo mi je cveće i poveo me u ljupki restoran, Jimmy's Kitchen, koji nam je i danas jedan od omiljenih.

Međutim, što smo se više zblizavali tokom sedmica koje su prolazile, to više sam se ja trudila da se udaljim, jer nisam verovala sopstvenim instinktima. Vreme provedeno s njim je predstavljalo istovremeno donkihotsko i uzbudljivo iskustvo, i odavno se nisam tako osećala. To me je plašilo. Bojala sam se jer je on bio Sind. Nisam se želela vezati za pripadnika moje kulture, makar ne sad... a možda i nikad.

Dobro sam znala da venčanje u indijskoj kulturi najčešće znači povezivanje s čitavom porodicom. Ne bi to bilo samo dvoje ljudi koji se vezuju, već čitave dve porodice. Bojala sam se da se opet upustim u nešto što ću požaliti. Želela sam se udati za muškarca, a ne i za svu njegovu rodbinu; i, poznajući našu kulturu, bila sam preplašena. Užasnuto sam se pitala šta će njegova porodica misliti o meni. Da li će se ponoviti ista situacija? Da li njegova porodica zna za moju prošlost? Da li bi me odbacili ako saznaju da sam jednom raskinula zaruke? I kako ja mogu znati da on od mene ne očekuje isto što i većina muškaraca u našoj kulturi očekuje od svojih supruga? Nisam želela opet biti povređena, niti sam želela da ja povredim bilo koga.

Međutim, Dani je bio veoma strpljiv i dao mi je vremena koliko god mi je trebalo, i zbog toga sam ga cenila. Njegovo prisustvo mi je bilo neodoljivo, i činio je da se osećam voljeno kao nikad ranije. Srce i um su mi se sukobljavali, i srce je pobeđivalo. Kako smo se sve bolje upoznavali, uvidela sam da mi je Dani u mnogo čemu sličan. I on se osećao donekle izopšteno iz naše kulture, budući da je, kao i ja, odrastao u Hong Kongu i školovao se u britanskom obrazovnom sistemu.

Odbacivao je mnoge naše običaje, naročito u vezi sa ženama i brakom. Uvek je bio vrlo velikodušan i otvoren u osećanjima prema meni, i osećala sam da je njegova ljubav iskrena i bezuslovna. Po prvi put nisam osećala nikakav pritisak da se moram ponašati na određeni način da bih osvojila muškarca, niti da on ima neki skriveni plan.

Dani je takođe imao sjajan smisao za humor, i to mi je bilo veoma privlačno. Lako se smejavao i smeh mu je bio zarazan, tako da su naši sastanci uvek bili vrlo zabavni. Činilo se da uvek tačno zna kada da nazove i šta da kaže u pravom trenutku. Bio je nežan, a istovremeno jak i uverljiv, i to sam obožavala kod njega.

Ipak, i dalje sam razmišljala da je samo pitanje vremena kada će Dani otkriti moje urođene manjkavosti. Strahovala sam da će se ubrzo razočarati.

Međutim, taj dan nije nikad došao. Danijeva naklonost prema meni je bila čvrsta i nepokolebljiva. Znao mi je telefonirati samo da vidi šta radim, i slao mi je cveće i poklone kad god bi se ukazala neka posebna prilika. Za razliku od mnogih drugih muškaraca, njemu se sviđala moja nezavisna narav. Umesto da ga moja interesovanja, snovi i težnje užasavaju, bio mu je simpatičan način na koji odbijam sve pokušaje roditelja da mi ugovore brak. Sve te moje kvalitete je smatrao vrlo dražesnim. Bio je iskreno zainteresovan za mene kakva jesam, i taj osećaj prihvatanja mi je bio veoma nov i osvežavajući.

Dani je diplomirao poslovni menadžment. Kao što se često dešava u našoj kulturi, otac mu je bio vlasnik jedne kompanije i Dani, kao jedini sin i naslednik, bio je obavezan da se priključi porodičnom poslu. U to vreme mi je posao zahtevao da često putujem van Hong Konga. Budući da je i Danijev posao postavljao isti zahtev, često bih videla njegovo nasmešeno lice kako me posmatra na raznim stanicama tokom puta, jer je namerno usklađivao svoja putovanja s mojima.

Jedne večeri, dok smo šetali duž Zaliva duboke vode (Deep Water Bay), jedne od meni omiljenih plaža na hongkonškom ostrvu, upitala sam Danija da li zna za moju prethodnu veridbu i šta sve ljudi unutar naše zajednice pričaju o meni. Nikad ranije nismo pričali o tome, tako da sam se gotovo bojala pitati. Nisam bila sigurna kako ću se osećati ako se pokaže da ništa nije čuo.

„Da,“ odgovorio je, „znam za to gotovo od trenutka kada sam te

sreo. I zahvaljujući našoj predivnoj zajednici, kladim se da je verzija koju sam čuo desetostruko uveličana, sa mnogo mnogo pridodatih ukrasa!“

„Šta si pomislio o meni kada si čuo?“, pitala sam, pomalo zabrinuta šta će mi odgovoriti.

„Jesi li sigurna da si spremna da čuješ istinu?“, odgovorio je, dok mu je blagi osmeh izvijao uglove usana.

„Da, neukrašenu istinu, moliću. Mogu ja to podneti“, rekla sam, pripremajući se na ono što sledi.

„Pa, kada sam čuo šta si učinila, prvo što mi je prošlo kroz glavu je: *Da! Upravo to je tip žene kojom želim da se oženim – neko ko razmišlja sopstvenom glavom!*“

Lice mi se razvuklo u široki osmeh, dok me je preplavljivao talas olakšanja. Sećam se da sam mu rekla: „Onda mogu pretpostaviti da moje veštine u pripremanju čapatija nisu ono što te meni privuklo?“

„Hej, podcenjuješ moje sposobnosti, mlada damo! Znam ja napraviti prvoklasan čapati – i to nije sve. Sređujem i prozore, kupatilo i veš!“

U tom trenutku mi se osmeh pretvorio u smeh iz sveg srca. Oboje smo pali na pesak i smejali se dok nam suze nisu potekle. Smejali smo se svemu i ničemu u isto vreme.

Kad nam se smeh stišao, Dani je kleknuo pred mene, dok sam još sedela na pesku, i pogledi su nam se sreli. Obuhvatio mi je obe šake i rekao: „Anita, ovo želim da te pitam od dana kada smo se sreli. Hoćeš li se udati za mene?“

I u tom trenutku sam znala. S potpunom sigurnošću sam znala da je on prava osoba za mene. Pronašla sam svoju srodnu dušu.

17. MARTA 1995., TAČNO DVA MESECA nakon što me je Dani zaprosio, dogodilo se nešto neočekivano. Telefon je zazvonio dok sam se okretala u postelji da pogledam koliko je sati.

Šta se događa? Pitala sam se dok sam podizala slušalicu. *Tek je 5:15 ujutro.* I pre nego što sam se javila, znala sam da neću čuti ništa dobro.

„Beta, draga, jesi li ti?“, začula sam majčin plačan glas s druge strane i pre nego sam uspela progovoriti.

„Da, ja sam. Šta nije u redu?“, osetila sam kako strah struji kroz mene i čula ga u svom glasu. Osetila sam kako mi srce preskače otkucaj,

i deo mene se užasavao vesti koje će do mene dopreti kroz parče plastike koje sam držala u ruci. Drugi deo je želeo da to što pre sazna i da završimo s tim.

„Radi se o tati“, rekla mi je majka uplakano. „Jutros se nije probudio. Otišao je u snu.“

Kada se očevo zdravlje pogoršalo pre nekoliko meseci, roditelji su mi otišli u Indiju da potraže neke alternativne terapije, kao što je ajurvedski tretman. Očekivala sam da će mi se otac vratiti na vreme za moje venčanje, povraćenog zdravlja, i da ćemo otplesati *bhangru* (omiljeni indijski slavljenički ples) na proslavi. Nisam mogla verovati šta se dešava. Očiju punih suza, užurbano sam se spakovala, trpajući u kofer sve što mi je došlo pod ruku, dok je brat za nas oboje rezervisao prvi let za Punu u Indiji, oko četiri sata leta od Bombaja.

Put u Indiju, sahrana i to vreme provedeno s porodicom mi je u zamagljenom sećanju. Ipak, neću zaboraviti dan kada smo očev pepeo, u predivno ukrašenoj urni, odneli do reke Indrajani, koja protiče kroz sveti grad Alandi, istočno od Pune. Stajali smo na stenama, posmatrajući široku reku, u doba dana za koje nam je mahrađ rekao da je pogodno za ono što smo trebali učiniti. Brat je otvorio poklopac urne i polako ju je okrenuo, puštajući povetarac da nosi pepeo i rasipa ga po površini vode. Posmatrali smo kako reka odnosi pepeo, dok su nam se suze slivale niz obraze. Kako da se oprostimo od tako divnog čoveka?

Tata, dragi tata! Tako mi je žao ako sam ti ikad nanela bol, prošaputala sam ocu, stojeći tamo s rukama sklopljenim u pranam (molitvu).

Udajem se, a ti nećeš biti tu da me vidiš kako hodam oko svadbene vatre. Čitavog mog života si živeo za taj dan. Zašto si me sad napustio? Pitala sam talase koji su nosili pepeo, dok su mi suze tekle niz lice.

NAREDNI MESECI SU BILI gorkoslatki, budući da smo porodica i ja istovremeno oplakivali oca i razgovarali o predstojećoj proslavi. Videlo se da majci pruža prilično olakšanje što može da se posveti mom venčanju, jer joj je to pomagalo da prebrodi ono što bi inače bio veoma težak i tužan period, i sudelovanje u planovima za venčanje joj je predstavljalo nešto na šta se mogla koncentrisati. Ipak, otac nam je svima mnogo nedostajao, i bilo smo tako tužni što ga neće biti da prisustvuje tom događaju koji mu je bio tako važan. Životna misija mu je bila da me

vidi kako se udajem. Tešila sam se mislju da je bio tu kad sam se verila, i da je bio tako srećan zbog mene. Skoro kao da je preminuo lakšeg srca.

Zajedno s Danijevim roditeljima smo otišli da se posavetujemo s mahrađem u vezi s povoljnim datumom za venčanje. Rekli smo mu da to mora biti kasnije te godine, budući da smo još uvek bili u žalosti za ocem i nismo bili spremni za slavljenje. Mahrađ je konsultovao svete knjige i, uzimajući i naše datume rođenja u obzir, saopštio da je 6. decembar 1995. povoljan dan za nas.

U tom trenutku mi se to činilo veoma daleko. Međutim, meseci su proleteli dok smo sklopili sve aranžmane, zakupili prostor, naručili sari za venčanje, napravili pozivnice i obavili sve mnogobrojne zadatke koji idu uz organizovanje jednog indijskog venčanja.

Majka se posvetila tome da mi pomogne organizovati čitav događaj, što joj je pomagalo da ne misli na nedavni gubitak, i s velikim ponosom mi je odabrala venčani sari i svu ostalu odeću koju ću nositi tom prilikom. Za samu ceremoniju venčanja je odabrala veličanstven čipkani sari bronzane boje, a za građansko venčanje lagani beli sari protkan zlatnim nitima.

I tako, 6. decembra 1995., udala sam se za svoju srodnu dušu, Danija, u detaljno razrađenom činu indijskog venčanja, a proslava koja je usledila je trajala skoro čitavu sedmicu! Prijatelji i rođaci iz čitavog sveta su došli u Hong Kong da prisustvuju ritualima i proslavama koje su kulminirale prijemom pod zvezdama na travnjaku hongkonškog Kantri kluba, s pogledom na moju omiljenu plažu, Deep Water Bay, na južnoj strani ostrva.

Jednom prilikom, nekoliko meseci pre zakazanog datuma, razgovarali smo o mestu venčanja i ja sam napola u šali rekla: „Zar ne bi bilo divno kad bismo se venčali na plaži na kojoj si me zaprosio?“

Nekoliko trenutaka smo se poigravali tom idejom, ali smo je brzo odbacili kad smo pomislili na probleme s kojima bi se ženski deo gostiju susreo kad bi im se potpetice počele zaglavljivati u pesku. Onda sam se prisetila da je hongkonški Kantri klub smešten tik iznad stena na jednom kraju plaže, i da njegovi travnjaci gledaju pravo na zaliv gde me je Dani zaprosio. U tom trenutku smo odlučili da je to savršeno mesto za proslavu.

Te predivne večeri u Kantri klubu je duvao povetarac, noseći jeku

shenaia (indijska svadbena muzika) kroz noćni vazduh. Dani i ja smo hodali ruku pod ruku oko svadbene vatre, sedam puta, da zapečatimo svoje sjedinjavanje, dok je mahrad na sanskritu izgovarao naše venčane zavete. Dani je bio prelep, izgledajući kao princ dok je stajao pored mene, obučen u *shervani* (kraljevsko svadbenu odelo), sa turbanom. Ja sam nosila čipkani sari boje bronzine, koji je majka odabrala za mene, i jedan kraj mi je bio labavo obavijen oko glave, preko cvetova jasmina upletenih u kosu. Na šakama i stopalima su mi bili iscrtani prekrasni cvetovi, kao što tradicija nalaže za indijske neveste.

Dok smo hodali oko vatre, bacala sam poglede na lica članova moje porodice, i mogla sam videti kako majku i brata duša boli za ocem, i koliko bi voleli da je on tu da prisustvuje ovoj posebnoj večeri.

Kad je ritual venčanja završen, usledila je velika proslava, s hranom, pićem, muzikom i plesom. I nakon svega, kad smo se Dani i ja konačno našli u hotelskoj sobi, za našu svadbenu noć, bila sam istovremeno iscrpljena i uzbuđena. Znala sam da je on osoba s kojom želim provesti ostatak svojih dana. Živećemo srećno do kraja života...

5

Zastrašujuća dijagnoza

Kako su godine proticale, Dani i ja smo zajedno gradili svoj život. On je napustio porodični posao i započeo karijeru u marketingu i prodaji, za jednu međunarodnu organizaciju. Zatim smo se preselili iz njegovog momačkog apartmana u centru grada u prekrasan stan u tihom predgrađu Hong Konga. Usvojili smo psa, kojem smo dali ime Kozmo.

Nedugo nakon mog venčanja, brat je odlučio da napusti Hong Kong i započne posao u Indiji, jer je u gradu zavladao velika recesija i on je u Indiji video nove poslovne mogućnosti. Stoga je sa suprugom Monom i njihovim sinčićem, Šahnom, otišao u Indiju, a majka je ubrzo pošla za njim. Svi su mi strašno nedostajali, budući da je to bio prvi put da ne živim u istoj državi kao i moja porodica.

Da stvari budu gore, usled recesije sam izgubila posao u francuskoj kompaniji, jer je prodaja dramatično opala. To me je uznemirilo, naročito jer se dogodilo sasvim neočekivano, i samo je doprinelo stresu i usamljenosti koje sam osećala usled odlaska moje porodice iz Hong Konga.

Tokom tog perioda sam takođe osećala veliki pritisak od strane zajednice i ljudi bliskih meni da rodim dete, iako sam u to vreme bila mnogo više zainteresovana za posao, putovanja i istraživanje sveta.

Konačno, pronašla sam honorarni posao u jednoj kompaniji za migracije. Posao je podrazumevao pomaganje novopridošlim useljenicima da se integrišu u Hong Kong, i uživala sam u slobodi koju mi je posao omogućavao, budući da nije bio posao s punim radnim vremenom.

Ja jednostavno nisam bila spremna da imam decu, ali u mojoj kulturi

se od žene očekuje da rada čim se uda. Često sam bila rastrzana između onoga šta ljudi od mene očekuju i onoga šta ja želim, i ponekad sam se osećala kao da ne pripadam društvu svojih prijatelja, zato što nisam želela isto što i oni, a naročito zbog želje da malo odložim radanje dece.

Članovi zajednice su me neprestano podsećali da, kao žena, imam biološki sat koji ne otkucava u moju korist, ali to je samo podgrejavalo strah koji sam već osećala – stare brige, počevši sa anksioznošću da ću, kao žensko, predstavljati problem; da neću biti u pravu, jer se nigde ne uklapam. Sećam se da sam mislila: *Ali, ako zaista budemo želeli decu, uvek ih možemo usvojiti! Toliko je neželjene dece na svetu koji bi voleli da im se pruži dom. Pored toga, ne bih morala voditi računa o biološkom satu!*

Dani i ja smo o tome razgovarali sasvim ozbiljno, i oboje smo se složili da usvajanje ima smisla. To bi takođe uklonilo pritisak toga da moram biti rob vlastitog tela. Međutim, kad god bih tu mogućnost spomenula nekom unutar naše zajednice, uvek bih dobijala negativne odgovore. Najčešći odgovor je bio: „Zar ne možeš da imaš dece? Oh, tako mi je žao.“

I opet je u meni stari strah od neispunjavanja očekivanja počeo podizati svoju ružnu glavu.... međutim, bavljenje tom temom je za mene vrlo brzo bilo završeno.

U leto 2001. je mojoj najboljoj prijateljici, Sani, ustanovljen rak, i to me je potreslo do same srži. Jednog dana je osetila teškoće s disanjem, i, kada je otišla na pregled, ustanovili su da ima veliki tumor u grudnom košu koji joj pritiska pluća. Jednostavno nisam mogla verovati da joj se tako nešto može dogoditi. Bila je mlada, jaka, puna života, zdrava, i toliko je toga bilo pred njom. Lekari su je smesta primili u bolnicu, hirurškim putem uklonili malignu masu, a nakon toga je usledila hemoterapija i zračenje.

Formatted: Not Highlight

Zatim, nekoliko meseci nakon Sanine dijagnoze, primili smo vest da je Danijev zet (muž mlađe sestre) oboleo od agresivne vrste raka.

Formatted: Not Highlight

Ove vesti su su me duboko prestravile, budući da su oboje bili mojih godina. Počela sam istraživati sve u vezi s rakom i njegovim uzrocima. Isprva sam to činila u nadi da ću im moći pomoći, jer sam želela biti uz Sani i pomoći joj u borbi. Međutim, uvidela sam da, što više saznajem o bolesti, sve više se bojim svega što bi je moglo prouzrokovati. Počela

Formatted: Not Highlight

sam verovati da sve uzrokuje rak – pesticidi, mikrotalasne rerne, konzervansi, genetički modificovana hrana, sunčeva svetlost, zagađenje vazduha, plastične posude za hranu, mobilni telefoni, itd. To se sve više razvijalo, dok se na kraju nisam počela bojati i samog života.

26. APRIL 2002. JE DAN koji ni Dani ni ja nećemo lako zaboraviti. Oklevajući smo ušli u ordinaciju, kao da ulazimo u kuću smrti. Strah se šunjao svuda oko nas, upozoravajući nas da šok vreba na svakom ćošku. Bio je petak popodne, poslednji radni dan pre nego što ćemo zajedno uživati u vikendu. Probijali smo se kroz ulice prepune ljudi koji su izlazili s posla, svi spremni da se opuste pred vikend i uživaju u nekom kafiću ili klubu – svi, to jest, osim nas. Jedva da smo i primetili narandžasto sunce na zalasku, koje je bacalo svoj vatreni sjaj na staklene oblakodere užurbanog grada, spuštajući se iza luke. Tog dana smo trebali dobiti nalaze pretraga koje su mi lekari uradili.

Nekoliko dana ranije sam primetila kvržicu na desnom ramenu, tik ispod ključne kosti. U tom trenutku sam odbijala pomisliti – štaviše zahtevala sam da to ne bude ništa više od ciste ili ovećeg čira. Ipak, neki ružni, zloslutni glas u pozadini uma mi je neumorno govorio, uveravajući me da je to nešto mnogo gore.

Protetkih meseci sam s tugom posećivala prijateljicu Sani, koja je ležala u bolnici, umirući od raka koji joj je ustanovljen prethodne godine. S tugom i užasom sam posmatrala njeno telo koje je komad po komad izjedala bolest, proždirala zver koju nije mogla pripitomiti čak ni i najnaprednija medicina koja je bila na raspolaganju. Nisam sebi mogla priuštiti ni pomisao da bi takav užas mogao zadesiti mene. Ipak, kvržica na dnu vrata me je primorala da se suočim s takvom mogućnošću, i da odem proveriti o čemu se radi. Uradili su mi biopsiju, i tog dana smo trebali dobiti rezultate.

Lekar je bio veoma prijatan i ljubazan dok nam je saopštavao vest: „Imate limfom, što je vrsta raka limfnog sistema.“

Međutim, od trenutka kad je izgovorio reč *rak*, nisam čula gotovo ništa od onoga što je dalje govorio. Lekarov glas je do mene dopirao kao pod vodom. Pogled mi je bludio naokolo, i zaustavio se na prozoru ordinacije i onome što se videlo kroz njega. Vani se ništa nije promenilo: sunce je nastavljalo svoj put, lagano se spuštajući iza luke; oblakoderi su prigušeno sijali narandžastim i čilibarskim svetlom; a ljudi su išli svojim

Formatted: Not Highlight

Formatted: Not Highlight

Formatted: Not Highlight

putem prema smeđu i uživanju „veselog sata“. A opet, stvarnost onoga što se u meni dešavalo mi je u onom trenutku izmenila čitav svet.

Lekar je saosećajno navodio sve raspoložive mogućnosti: „Ostaću uz vas“, uveravao me je, „šta god da odlučite, koji god tretman da odaberete. Ipak, prvo ću vam zakazati skeniranje u ponedeljak, tako da možemo proceniti stadij raka. Nakon skeniranja dođite kod mene, pa ćemo porazgovarati o nalazima.“

Lekarov glas mi je muklo odzvanjao u glavi, i savete koje mi je davao sam samo gurnula u stranu. Gotovo ga nisam ni čula kad nam je rekao da se probamo opustiti i da uživamo u vikendu koliko god možemo.

Užas se žestoko sudario s razumom. Ni Dani ni ja nismo mogli razmišljati. Nismo želeli razmišljati o raku, o mogućnostima, o smrti! Želela sam sav normalni svet ogrnuti oko sebe i pobeći. Zaista nisam mogla razmišljati – nisam bila u stanju razmišljati – o mogućnostima. To je jednostavno bilo previše zastrašujuće, i zbunjenost mi je obuzela um. Srećom, lekar je rekao da ne moramo ni o čemu odlučiti pre ponedeljka ujutro, za kada mi je zakazano snimanje magnetnom rezonancom, i zatim razgovor o budućem tretmanu.

Premda mi je um odlutao daleko i imala sam toliko mnogo pitanja, Dani me je uverio da izađemo u grad i brige ostavimo iza sebe. Stoga, kad smo se od lekara vratili kući, obukla sam omiljenu koralnocrvenu haljinu. Dok sam stajala tako sređena, muž me je zagrlio i rekao: „Ne boj se. Prebrodićmo ovo zajedno.“

I tako smo te večeri pobegli od svega... makar na kratko.

Večerali smo pod zvezdama u El Cidu, mom omiljenom restoranu na otvorenom, na rubu zaliva Stanley Bay na južnom kraju ostrva. Mesec je sijao u svojoj veličanstvenoj punoći, dok je nežni povetarac dopirao s mora. Zvuk okeanskih talasa je nadopunjavao muziku marijači benda¹ koji je od stola do stola svirao serenade. Da bismo obezbedili savršeno veče, dali smo dobru napojnicu bendu, tako da su se pored našeg stola zadržali najduže, svirajući moje omiljene pesme. Sangria² je tekla,

---

¹ Mariachi – vrsta meksičke narodne muzike. Prim.ur.MM

² Slatko crveno vino sa sokom od limuna ili narandže i soda-vodom. – prim.prev.

muzičari su svirali, i čitav svet izvan kruga našeg stola je prestao da postoji.

Narednog jutra sam se probudila sklupčana u Danijevom naručju. Bilo je veličanstveno skupiti se uz njega i odgurati od sebe čitav svet. Želela sam da je poseta lekarskoj ordinaciji bila samo ružan san, ali stvarnost je svoju ružnu glavu ugurala u moje misli. I dalje sam imala rak, i od te spoznaje nisam mogla pobeći. Kako da pobegnem od vlastitog tela?

I dalje me zapanjuju igre koje smo u stanju igrati u vlastitoj glavi. Kako se subotnje jutro pretapalo u poslepodne, odlučila sam da ne želim da iko sazna za dijagnozu. Ako niko ne sazna, onda neću morati ni da se nosim s tim. Mogla sam pobeći u mislima, ako već nisam mogla telom.

„Moraćemo kazati porodicama, znaš“, rekao je Dani razumno.

„Znam, ali oni će oko svega toga podići galamu. Mogu li dobiti samo još jedan dan mira i tišine, pre nego kažemo bilo kome?“, cenjkala sam se.

Tog popodneva, međutim, majka je nazvala da pita zašto joj se nisam javila u vezi s rezultatima biopsije, i Dani joj je preneo vesti. Idućeg trenutka je već kupovala avionsku kartu za Hong Kong. Zatim me nazvao brat i rekao da završava šta treba i dolazi da bude sa mnom.

Nisam želela da oni to tako ozbiljno prime; nisam želela svu tu dramu. To je situaciju činilo stvarnom! Reakcije ljudi koji me vole su mi pljusnule stvarnost u lice, kao hladnu, mrtvu ribu. Nije više bilo načina da zaobilazim istinu u vezi s dijagnozom.

U PONEDELJAK SMO SE DANNY I JA opet obreli u ordinaciji, razgovarajući otvoreno o tome šta se može učiniti. Uradili su mi skeniranje magnetnom rezonancom, i lekar je pregledao nalaze, sa izrazom zabrinutosti na licu.

„Ovo je stadij 2A“, rekao je blago.

„Šta to znači?“, pitao je Dani.

„Znači da se proširio na prsa i deo ispod ruku, ali se zadržao na gornjem delu tela“, strpljivo nam je objasnio lekar. „Hajde sada da pogledamo kakve su vam mogućnosti na raspolaganju. Ja bih vam predložio kombinaciju hemoterapije i zračenja.“

„Hemoterapija ne dolazi u obzir!“, izjavila sam, puna emocija.

„Ali, dušo, to je otprilike jedina mogućnost koju imamo“, rekao je Dani iznenađeno, a ja sam se okrenula da ga pogledam prepuna odlučnosti.

„Pogledaj šta je hemoterapija učinila Sani. I šta je sa mužem tvoje sestre?“, odgovorila sam.

Nisam želela da vodim taj razgovor. Želela sam da sve bude kao što je bilo pre. Zagnjurila sam lice u šake i pokušavala potisnuti misli.

„Da li zaista želiš da tako umrem?“, čula sam užas u sopstvenom glasu. „Oni samo venu i... i toliko ih boli. Radije bih ovog časa umrla nego dopustila da mi se to dogodi.“

„Znam“, reako je Dani, nežno spustivši dlan na moju ledenu ruku koja je mlitavo ležala na lekarovom stolu. „Ali ne želim da te izgubim. Šta još možemo učiniti?“

U braku smo bili već šest godina. Imali smo još toliko snova da ostvarimo, mesta da posetimo, toliko toga da učinimo. Ali snovi su se topili pred nama, poput ledenih bregova severa.

U pokušaju da prigušim sopstvene strahove, trudila sam se da ga uverim: „Ima i drugih metoda.“ Okrenula sam se lekaru, tražeći podršku za svoju procenu: „Uverena sam da postoje i drugi načini da se pobedi rak, osim hemoterapije.“

TOG DANA SMO DANNY I JA počeli jedno dugo putovanje. Zajedno, izgledalo je da smo se pridružili herojima antičke mitologije dok smo išli napred, odlučni da pobedimo tu bolest koja je polako zavladavala našim životima. Od samog početka je to putovanje bilo ispunjeno različitim emocijama, u rasponu od nade, preko razočarenja, užasa, i na kraju besa.

Pre nego što mi je uspostavljena dijagnoza, jedan od najvećih strahova mi je bio da ću dobiti rak – izgledalo je da sve više ljudi koje znam oboleva od njega. Saznavanje dijagnoze dok sam gledala kako bolest uzima živote moje najbolje prijateljice i Danijevog zeta je samo potvrdilo moje mišljenje. Bepomoćno sam posmatrala kako hemoterapija po svemu sudeći upropaštava tela koja je trebala iscelivati. I evo je sad, nasrćući i na naše živote... u pljačkaškom pohodu kroz naš svet, savnjujući sa zemljom sve na šta naiđe.

Razmišljanje o bolesti ljudi do kojih mi je stalo je kroz mene slalo

Formatted: Not Highlight

Formatted: Not Highlight

talase besa i panike. Strah od raka me je sad ščepao u kandže; činilo se da mi stisnutom pesnicom zabija želudac u grlo. Učinci hemoterapije su me zastrašivali još više. Svaki mišić mi se stezao u odbrambenom grču, čvrsto se držeći života.

Tokom meseci koji su prethodili mom saznavanju dijagnoze, svedočila sam kako Sanino zdravlje velikom brzinom propada. Tokom tog vremena sam se uvek osećala loše kad bih izašla u grad ili se zabavljala dok ona leži bolesna. Nekako mi je izgledalo pogrešno da ja uživam a ona pati. Kako joj se zdravlje pogoršavalo, postajalo mi je sve teže da pronađem užitek u životu i da se oslobodim osećaja krivice.

Sad, kako sam se suočavala s vlastitom bolešću, postajalo mi je sve teže posmatrati kako mi prijateljica biva sve bolesnija, i počela sam sve manje vremena provoditi s njom. Kad god bih videla Sani, bilo mi je nemoguće da razmišljam pozitivno i optimistično u vezi s njom, pa i u vezi sa sobom. Dostigla sam tačku u kojoj sam smatrala da nijednoj od nas ne pomaže da zajedno provodimo toliko vremena kao ranije. Sam pogled na ono šta rak čini njenom telu me je plašio – kao što su me plašili i učinci tretmana. Osećala sam se ranjivo pri pomisli da ista sudbina možda čeka i mene, i sve to mi je jednostavno bilo previše za podneti.

ONOG DANA KAD ME je Sanina sestra nazvala i rekla mi da je moja najbolja prijateljica izgubila bitku, slomila sam se i briznula u plač. Konačno nas je napustila.

Iako sam bila preplavljena emocijama i osećala strašan bol zbog njenog odlaska, u jednom deliću uma sam osećala olakšanje što su joj patnje gotove.

Dan njene sahrane će mi zauvek ostati urezan u sećanje. Još uvek mogu videti izraze skrhanosti na licima njenih roditelja, izazvan gubitkom voljene kćeri; šok njenih mlađih sestara i starijeg brata, prouzrokovan njenim odlaskom; žalost i bespomoćnost na licu muža, dok se pokušavao pomiriti s gubitkom. Ali iznad svega, neću zaboraviti uplakana, nevina lica Sanine dečice i užasnite izraze dok su posmatrali kako kovčeg s njihovom majkom guta vatra krematorijuma. To sećanje će me progoniti do kraja života. To je bio dan kada je *bes* pridodat emocijama koje sam osećala u vezi sa svojom nesrećom.

Da sve bude gore, nedugo nakon sahrane smo primili vest da je i

Danijev zet izgubio bitku s bolešču. I on je iza sebe ostavio mladu suprugu (Danijevu mladu sestru) i dvoje male dece.

Bila sam besna na okrutnu šalu koju nazivamo život. Nisam mogla razumeti čemu sve to. Izgledalo je da živimo nekoliko godina, učimo iz svojih bitaka i tegoba, i onda, taman što smo stekli neko znanje, završimo bačeni u vatru u drvenom sanduku. Nije moguće da se to treba dogoditi tako brzo. Sve je to izgledalo nekako tako bez svrhe, nekako – tako besmisleno.

6

Traženje spasa

Bes.

Užasnutost.

Frustracija.

Strah.

Očajanje.

To su bile emocije s kojima sam se borila nakon što je Sani umrla. Od jutra do mraka, svaki dan je predstavljao žestoku vožnju toboganom jeze dok sam preispitivala, odbacivala, besnela i očajavala u vezi sa svojom situacijom. To sam osećala ne samo u vezi sa sobom, već i sa svojom porodicom. Užasavala sam se misli da će se oni morati nositi sa mojom smrću.

Strah i očajanje su me nagonili da istražim sve u vezi s holističkim zdravljem i dobrostanjem, uključujući i istočnjačke sisteme isceljivanja. Bila sam kod nekoliko specijalista prirodnih disciplina, i, pored toga, učestvovala u nekoliko seansi različitih isceljujućih modaliteta. Isprobala sam hipnoterapiju, meditaciju, molitve, mantre, a uzimala sam i kineske biljne lekove. Na kraju, napustila sam posao i oputovala u Indiju da se uključim u ajurvedski sistem isceljenja, dok je Dani ostao u Hong Kongu. Zbog posla nije mogao da pođe sa mnom, ali dva puta me je posetio, ostajući po dve sedmice. Takođe smo razgovarali telefonom, skoro svakodnevno, jer je hteo da bude informisan o mom stanju.

Otišla sam u grad Punu, u kojem mi je otac preminuo, da naučim više o jogi i ajurvedi od jednog učitelja. Ukupno sam provela šest meseci u Indiji, i tokom tog perioda sam konačno osetila da mi se zdravlje vraća. Učitelj joga mi je odredio iscrpljujući režim ishrane i vežbi. Morala sam

Formatted: Not Highlight

poštovati strogo određenu dijetu koja se sastojala od vegetarijanske hrane i biljnih lekova, kao i svakodnevnu rutinu joginskih *asana* (poza) u svitanje i sumrak.

Činila sam to mesecima, i zaista sam se počela osećati bolje. Moj učitelj joge je bio fantastičan guru, koji nije čak ni verovao da imam rak. Rekla sam mu da su doktori medicine uradili pretrage i potvrdili da imam limfom, na šta je on rekao: „*Rak* je samo reč koja izaziva strah. Zaboravi tu reč, i hajde da se koncentrišemo na to da ti uravnotežimo telo. Svako oboljenje je samo simptom neravnoteže. Nijedna bolest ne može opstati u tvom telu ako ti je čitav sistem u ravnoteži.“

Formatted: Not Highlight

Zaista sam uživala u vremenu provedenom sa učiteljem joge, i on mi je pomogao da ublažim strahove u vezi s rakom. Nakon šest meseci je bio uveren da sam izlečena – a bila sam i ja. Osećala sam se pobedonosno, kao da sam konačno napravila proboj, i jedva sam čekala da se vratim kući i ponovo budem s Danijem. Strašno mi je nedostajao i toliko toga sam imala za podelititi s njim.

Kad sam se vratila u Hong Kong, isprva je mnogo ljudi komentarisalo kako dobro izgledam. Sigurno je da se odavno nisam osećala bolje, kako fizički tako i emocionalno, ali moje ushićenje je bilo kratkog veka. Ljudi su želeli da znaju šta sam toliko vremena radila u Indiji i kako sam se izlečila. Međutim, kada sam im rekla za ajurvedski tretman, uglavnom sam dobijala negativne i na strahu utemeljene reakcije. Sve su to bili dobronamerni ljudi kojima je iskreno stalo do mene i mog dobrostanja, i bili su skeptični u vezi s moji izborima, te zato i jesu imali tako veliki uticaj na mene. Većina ih je verovala da se rak ne može izlečiti na taj način, i polako sam počela osećati kako mi se sumnje i strahovi ponovo uvlače u psihu, dok sam branila svoje stavove.

Formatted: Not Highlight

Kad se sad osvrnem na taj period, shvatam da, kada se to počelo događati, trebala sam se vratiti u Indiju da opet povratim zdravlje. Umesto toga, počela sam potpadati pod uticaj skepticizma s kojim sam se suočavala u vezi sa svojim odabirom tretmana, tako da sam ostala u Hong Kongu.

Pokušavala sam razumeti tradicionalnu kinesku medicinu (TKM), budući da se ona ovde često primenjuje. Međutim, budući da se ona u mnogo čemu sukobljava sa ajurvedskom medicinom, bila sam veoma zbunjena. Ajurveda vam savetuje vegetarijanstvo, dok vas TKM

ohrabruje da jedete meso, naročito svinjetinu. U indijskom sistemu, meso poput svinjetine i govedine je nešto najgore što možete pojesti.

Da sve bude gore, pomoć sam potražila i u zapadnjačkoj naturopatiji, jer sam bila toliko zbunjena. To ne samo da je doprinelo zbunjenosti, već mi je i pogoršalo strahove. Zapadnjački naturopatski sistemi šećer i mlečne proizvode smatraju veoma nepoželjnim – štaviše, to se smatra hranom koja potpomaže rast kancerogenih ćelija. Sudeći po sistemima koje sam istraživala, šećer hrani mutirane ćelije. S druge strane, u ajurvedskom sistemu su mlečni proizvodi obavezni, a šećer i slatka hrana se smatraju delom uravnotežene ishrane, zasnovane na izbalansiranosti svih osetila ukusa.

▲ Prema tome, bila sam pod velikim stresom u vezi sa ishranom, i bojala sam se jesti skoro bilo šta. Nisam znala šta je dobro za mene a šta nije, jer je svaki sistem isceljivanja imao sopstvene istine, a sve one su bile u suprotnosti jedna s drugom. Ta zbunjenost je samo doprinela mojim ionako ogromnim strahovima. I tako, dok su me kandže užasa ponovo čvrsto stezale, bespomoćno sam posmatrala kako mi se zdravlje velikom brzinom pogoršava.

Formatted: Not Highlight

UGLAVNOM SAM OSEĆALA potrebu da budem sama, i u svoj život sam puštala samo one koji su mi bili najbliži. Želela sam odbaciti stvarnost, u pokušaju da odbacim istinu. Nisam mogla podneti način na koji me ljudi gledaju i na koji se odnose prema meni. Kako mi se zdravlje pogoršavalo, sve manje mi se sviđao način na koji me drugi ljudi sažaljevaju i trude se da mi sve olakšaju, kao da sam drugačija ili nenormalna. ▲ Takođe mi je bilo veoma neprijatno što su pripadnici moje kulture smatrali da mi je to karma – mora da sam učinila nešto loše u prethodnom životu, što je zasluživalo ovakvu kaznu. Budući da sam i ja verovala u karmu, to je činilo da se osećam kao da sam učinila nešto čega se treba sramiti i time zaslužila ono šta me je snašlo. Izgledalo je kao da mi sude i procenjuju me, i to je doprieno osećanju bespomoćnosti.

Formatted: Not Highlight

Ako je ovo odmazda za nešto što sam učinila u prethodnom životu, pitala sam se, kako da to promenim? Šta sad ja mogu učiniti u vezi s tim? Takve misli su mi stvarale osećaj potpune bespomoćnosti u vezi sa situacijom u kojoj sam se nalazila.

Ipak, kroz sve to sam ljudima pokazivala hrabro lice. Smešila sam se,

smejala i ćaskala i onda kad to nisam želela, jer mi je bilo važno da nikome ne prouzrokujem brigu. Nisam želela da se drugi osećaju uznemireno ili neprijatno zbog moje situacije, tako da sam nastavljala svačija osećanja i potrebe stavljati ispred svojih sopstvenih. Mnogo ljudi mi je reklo da sam veoma hrabra, i divili su se načinu na koji izlazim na kraj s bolešću. Mnogo, mnogo ljudi je prokomentarisalo kako sam uvek pozitivna i srećna – ali nisam se tako osećala u sebi.

Formatted: Not Highlight

Dani je bio jedina osoba koja je stvarno razumela kroz šta prolazim i koliko me košta da budem u društvu drugih ljudi, tako da je postepeno počeo da se ponaša kao zaštitna ljuštura oko mene, odvajajući me od ljudi. U prisustvu drugih sam uvek osećala potrebu da glumim kako sam srećna i pozitivna, jer nisam želela da se iko oseća loše zbog mene, niti sam želela da brinu. Na kraju me to počelo jako iscrpljivati, i prestala sam se čak i javljati na telefon, jer nisam želela govoriti o svojoj bolesti. Nisam želela slušati ničije savete o tome kako da se nosim sa onim što mi se događa, i nisam želela po stoti put odgovarati na beskrajna pitanja koja tako često postavljaju ljudi kojima je stalo do mene.

Prestala sam izlaziti i zadržavala sam se u sigurnosti svog doma, jer, pored toga što se nisam osećala dobro, i fizički sam izgledala veoma bolesno. Teško sam disala, udovi su mi bili veoma, veoma mršavi i s teškoćom sam držala glavu uspravno. Uznemiravali su me komentari koje bih čula u vezi s tim. Znala sam da ljudi ne zure u mene iz prezira ili nezadovoljstva, već više iz radoznalosti i, možda, sažaljenja. Kad god bih ih uhvatila kako zure, naglo bi skretali pogled i mogla sam osetiti njihovu nelagodu. Prepoznavala sam osećanja iza tih izraza lica, jer sam i ja često osećala isto u prisustvu nekoga ko je bolestan. Sažaljevali su me. Ubrzo sam takvu reakciju prihvatila kao uobičajenu za ljude koji su me videli ili razgovarali sa mnom, i *meni* je bilo žao što se drugi osećaju neugodno usled mog prisustva, tako da sam u jednom trenutku prestala uopšte izlaziti u javnost.

Ubrzo sam se našla zaključana u sopstvenoj tamnici straha i očajanja, u kojoj se moj doživljaj života smanjivao iz časa u čas. Vreme je proticalo velikom brzinom. U mojim očima, svako ko nije imao rak je bio veoma srećan. Zavidela sam svakoj zdravoj osobi koju sam srela. Nije bilo važno kakvi su im uslovi života; oni nisu imali ovog neprijatelja koji mi je neumorno pustošio telo... um... život.

Svakog jutra sam se budila s tračkom nade: *Možda će danas biti taj dan kada će se sve preokrenuti.* Međutim, svako veče je završavalo s poznatim osećajem težine, a svaka noć je donosila veći osećaj poraza od prethodne.

Skršenih nada, počela sam se pitati šta je to što tako grčevito pokušavam zadržati. Šta sve to ionako znači? U svom bolu i strahu, više nisam videla svrhu u nastavljanju borbe, i osećala sam da postajem sve umornija. Počela sam odustajati. Postajala sam sve spremnija da priznam poraz.

Formatted: Not Highlight

U to vreme sam već postala čest posetilac bolnice, u koju sam išla na transfuzije krvi i druge tretmane. Kad sam bila kući, većinu vremena sam provodila spavajući i odmarajući se. Nisam mogla provoditi vreme napolju ili hodati neki iole duži period. Samo pola sata neke aktivnosti me umaralo i ostavljalo bez daha. Brzo sam gubila na težini i imala sam konstantnu blagu temperaturu.

„Mislite li da mi se stanje može poboljšati u ovom stadiju?“, pitala sam lekara jednog dana, nakon što je završio rutinsko skeniranje da bi mi procenio stanje.

Skrenuo je pogled i rekao: „Poslaću sestru da vam pomogne da se obučete.“

Ono što mi nije hteo kazati je da želi nasamo popričati s Danijem.

„Više nije ostalo mnogo toga što možemo učiniti“, rekao mu je lekar napolju, kad su bili sigurni da ih ne čujem. „Ostalo joj je oko tri meseca života, u najboljem slučaju. Najnovije skeniranje pokazuje da su joj se tumori povećali i da ih ima više, a rak se veoma agresivno proširio limfnim sistemom. Prekasno je čak i za hemoterapiju – telo joj ne bi podnelo otrove u ovom stadiju. Toliko je slaba da bi je bilo kakav tretman samo dodatno oslabio i još više je približio smrti. Veoma mi je žao.“

Iako Dani nije dopustio da mu se išta primeti na licu, i nije spomenuo šta mu je lekar rekao (saopštio mi je to tek mnogo meseci kasnije), videla sam da nešto nije u redu. Do tada je retko odlazio na posao, ali nakon te lekarske posete je prestao u potpunosti. Izgledalo je da okleva da me ostavi i na trenutak.

Jednog dana sam ga pitala: „Hoću li ja umreti?“

„Svi ćemo jednom umreti“, odgovorio je.

„Znam to, ludice“, rekla sam, „ali mislim sada, od raka. Šta ako umrem?“

„Onda ću doći po tebe i vratiti te natrag“, odgovorio je nežno, milujući me po kosi dok sam ležala u postelji.

To je bilo oko šest sedmica nakon poslednje posete lekaru. Disanje mi je već postalo naporan zadatak, i rezervoar s kiseonikom mi je postao nerazdvojan pratilac. Nisam se mogla opružiti u postelji i morala sam uvek biti uzdignuta, da se ne bih udavila sopstvenim tečnostima. Kad god bih pokušala da se ispružim, počinjala sam se daviti i jedva sam disala, tako da je promena položaja u postelji postala nemoguća. Lezije su mi izbijale svuda po telu. Toliko toksina mi je napadalo sistem da mi je koža bila prisiljena otvarati se da ispusti otrove.

Često sam se budila oblivena znojem, odeće toliko natopljene da se mogla cediti – noćno znojenje je uobičajen simptom limfoma. Često sam osećala svrbež svuda po koži, kao da hiljade mrava hoda po meni. Sećam se jedne noći kada je svrbež bio toliko jak da nije prolazio ma koliko da sam se češala. Dani je uzeo kockice leda iz zamrzivača, stavio ih u vrećice za zamrzavanje i onda smo tim paketićima leda trljali svuda po nogama, rukama i telu, trudeći se da umirimo upaljenu kožu. Dugo je vremena prošlo pre nego što je svrbež konačno uminuo.

Većina noći su nam bile besane, i u to vreme sam već postala potpuno zavisna od Danijeve brige. Predviđao je svaku moju potrebu i pre nego što bi se javila. Previjao mi je rane i pomagao mi oprati kosu. Iako sam osećala krivicu što on provodi dane brinući o meni, znala sam da nikad, nikad to nije činio iz osećaja dužnosti ili odgovornosti. Sve što je činio, činio je iz čiste ljubavi prema meni.

Sistem za varenje mi je na kraju prestao apsorbovati hranjive materije iz namirnica, tako da sam postala neuhranjena. Dani mi je kupovao omiljene čokolade, a majka mi je spremala hranu koju sam najviše volela, ne bi li me naterali da nešto pojedem, ali nisam imala apetita. Šta god da sam se naterala da progutam, to se nije primalo, i posmatrala sam kako mi se mišići tope, sve dok više nisam bila u stanju hodati. Mogla sam se kretati jedino uz pomoć invalidskih kolica. Telo mi je počelo sagorevati proteine iz vlastitog tkiva, u pokušaju da preživi, i postala sam nalik na decu sa slika koje prikazuju stanovnike gladom

Formatted: Not Highlight

pogodenih zemalja. Pretvorila sam se u senku onoga što sam nekad bila, a glava mi je bila kao teg od stotinu kilograma, koji sam jedva podizala s jastuka.

I dalje sam često išla u bolnicu, ali kad god bih otišla jedva sam čekala da izađem i vratim se kući. Smatrala sam da su te ustanove hladne, kliničke i depresivne, i izgledalo mi je da me čine bolesnijom nego što jesam. Stoga smo unajmili medicinsku sestru da bude uz mene tokom dana.

Majka i muž me nikad nisu napuštali tokom tog vremena, a Dani je ostajao uz mene tokom noći. Hteo je biti siguran da i dalje dišem, i želeo je biti uz mene u slučaju da ispustim poslednji dah. Mnogih noći mi kašalj nije dopuštao da spavam, i uvek sam bila zahvalna za Danijevo utešno prisustvo. Ipak, bila sam veoma svesna njegovog bola i to mi je mnogo otežavalo da podnosim vlastitu situaciju. A i dalje, prolazeći kroz sve to, održavala sam masku hrabrosti i svakoga uveravala da me ništa ne boli. Svima sam govorila da sam dobro, premda je to bilo daleko od istine!

U isto vreme, bila sam svesna majčinog bola. Razumela sam da nijedna majka ne bi trebala videti kako joj dete odlazi pre nje, a kamo li posmatrati kako joj dete polako i bolno kopni.

U JUTRO 1. FEBRUARA 2006. sam se osetila pozitivnije nego inače. Počela sam zaista primećivati stvari oko sebe. Nebo je izgledalo više plavo nego inače, a svet je izgledao kao predivno mesto. Iako sam i dalje bila vezana za kolica, s rezervoarom za kiseonik kao stalnim pratiocem, iz bolnice sam kući došla sa osećanjem da je u redu da se sada prepustim, da će sve biti kako treba.

Svet se neće zaustaviti i ako mene ne bude u njemu. Nemam se zbog čega brinuti. Ne znam zašto, ali emocionalno se osećam sasvim dobro. Bolje nego što sam se osećala ko zna otkad, sećam se da sam pomislila.

Telo me je bolelo, a disanje mi je bilo teško, tako da sam otišla u postelju. Budući da me je sve bolelo i nisam mogla spavati, sestra mi je dala morfijum pre nego što je otišla na kraju dana, u nadi da ću se moći malo odmoriti. Međutim, nešto je bilo drugačije. Mogla sam osetiti kako se opuštam i kako popušta čvrsti stisak kojim sam se držala za život. Sve do tog trenutka sam se osećala kao da visim na ivici provalije. Vodila sam izgubljenu bitku, boreći se da izdržim. Konačno sam bila spremna

pustiti sve čega sam se tako grčevito držala. Osetila sam kako tonem u duboki san.

Narednog jutra, 2. februara, nisam otvorila oči. Rekli su mi da mi je lice bilo strašno oteklo. Isto tako i ruke, noge, šake i stopala. Dani me samo pogledao i odmah pozvao lekara, koji mu je rekao da me odmah vodi u bolnicu.

Moja borba s rakom se približavala kraju.

DRUGI DEO:

MOJE PUTOVANJE DO
SMRTI... I NAZAD

7

Napuštanje ovog sveta

Dok su me vodili u bolnicu, svet oko mene je počeo izgledati nadrealno, kao u snu, i mogla sam osetiti kako klizim sve dalje od svesti. U bolnicu sam stigla u komi i lekari su procenili da su mi izgledi veoma mali – ako ih uopšte i ima. Nismo došli na isto mesto na koje smo inače išli na tretman. Mesto na koje sam ranije išla je više izgledalo kao velika ambulanta, nego kao potpuno opremljena bolnica. Bila je adekvatno opremljena za ono što su mi lekari ranije prepisivali, ali nije bilo adekvatno za hitne slučajeve. Kasnije sam odlučila da idem na lečenje u manju instituciju u susedstvu, budući da je bila manje zastrašujuća – i u potpunost sam mrzela bolnice. Bojala sam ih se zbog onih dvoje ljudi koje sam izgubila. Moja najbolja prijateljica i Danijev zet su umrli u veliki bolnicama, na opremljenim onkološkim odeljenjima.

Međutim, kada je Dani pozvao našu kliniku, ono jutro kad sam pala u komu, lekar mu je rekao da me povede u jednu od najvećih i najbolje opremljenih bolnica u Hong Kongu, gde će me čekati tim specijalista. Dakle, to je bio prvi put da sam se obrela u toj bolnici, i prvi put da sam dospela u ruke tog medicinskog tima.

Čim me je lekarka onkolog videla, na licu joj se ocrtao šok.

„Srce vaše supruge možda još kuca“, rekla je mom Daniju, „ali ona više nije zaista s nama. Prekasno je da je spasimo“.

O kome to doktorica priča? Pitala sam se. U životu se nisam bolje osećala! I zašto Mama i Dani izgledaju tako preplašeno i zabrinuto? Mama, ne plači, molim te. Šta nije u redu? Plačeš li zbog mene? Ne plači! Dobro sam, stvarno, draga Mama, jesam!

Mislila sam da govorim naglas, ali ništa se nije čulo. Nisam imala

glasa.

Želela sam zagrliti majku, utešiti je i reći joj da sam dobro, i nisam shvatala zašto to nisam u stanju. Zašto moje fizičko telo ne saraduje? Zašto samo ležim, beživotna i mlitava, kad je sve što želim samo da zagrlim voljene muža i majku i uverim ih da sam dobro i da me više ništa ne boli?

Usled ozbiljnosti situacije, lekarka je odmah pozvala jednog starijeg onkologa da joj pomogne. U tom stanju bliske smrti sam bila mnogo svesnija svega što se događa oko mene, svesnija nego što sam to ikad bila u normalnom fizičkom stanju. Nisam upotrebljava svojih pet bioloških čula, a opet sam jasno sve upijala, mnogo jasnije nego da sam koristila fizičke organe. Kao da se aktivirala neka druga vrsta percepcije; i više od samo *percepcije*, činilo se da obuhvatam sve što se događa, kao da se polako *stapam* sa svim tim.

Formatted: Not Highlight

Stariji onkolog je odmah zatražio da me medicinski tim odgura na kolicima do radiološke laboratorije, da bi mogli odraditi skeniranje čitavog tela. Primetila sam da mi je uzglavlje bilo visoko, na jastucima, kao što je to prethodnih nekoliko dana bila kod kuće. Razlog za to je bio, kao što sam ranije opisala, to što su mi se pluća toliko punila tečnošću da bih se ugušula ako bi mi uzglavlje bilo nisko.

I dalje sam bila priključena na prenosivi rezervoar s kiseonikom, ali, kada smo stigli do laboratorije, skinuli su mi masku, podigli me i stavili me u skener za magnetnu rezonaciju (MR). Nakon nekoliko sekundi sam se počela gušiti, kašljati i grcati.

„Molim vas, ne skidajte joj kiseonik – i ne može ležati ispruženo! Molim vas, guši se! Ne može disati! Umreće ako to učinite!“, čula sam kako Dani moli medicinski tim.

„Zaista ovo moramo učiniti“, objašnjavao mu je jedan od radiologa. „Ne brinite, molim vas. Bićemo nežni koliko god je moguće. Moći će da podnese tridesetak sekundi bez kiseonika.“

I tako, svakih 30-40 sekundi su me izvlačili iz MR kapsule, stavljali mi masku s kiseonikom, pa je zatim skidali i vraćali me natrag. Usled toga je skeniranje trajalo veoma dugo. Kad su završili, povelili su me na odeljenje intenzivne nege (OIN).

Medicinski tim je činio sve što može, podstican Danijevim

insistiranjem da ne odustaju od mene. Dok su minute otkucavale, ležala sam na OIN, medicinski tim mi je davao terapiju kroz mnogobrojne igle i cevčice, a moja porodica je samo bespomoćno posmatrala.

Zatim su lekari navukli debeli zastor oko kreveta, odvajajući me od ostalih pacijenata u prostoriji. Dani i majka su ostali s druge strane zastora.

Uočila sam da medicinske sestre i dalje jure naokolo, pripremajući se da moje gotovo beživotno telo priključe na bolnički kiseonik i druge aparate, i započnu mi davati tečnost i glukozu, budući da sam bila ozbiljno neuhranjena. Iznad kreveta se nalazio monitor na koji su me priključili da bi mogli pratiti krvni pritisak i puls. Cevčicu za hranu su mi utisnuli kroz nos, niz grlo i u želudac, tako da me mogu hraniti direktno, a respirator mi je pumpao kiseonik kroz nos. Imali su malo problema da mi provuku cevčicu za hranu kroz jednjak, pa su mi prsnuli nekakav sprej u grlo, da mi opuste mišiće, i tek onda su uspeali cevčicu gurnuti dublje.

Kad god bi neko došao da me vidi, znala sam ko je to i šta radi. Iako su mi oči bile zatvorene, bila sam svesna i najsitnijih detalja u vezi sa onim šta se događa oko mene, i još dalje. Percepcija mi je bila izoštrenija nego što bi bio slučaj da sam bila budna i upotrebljavala fizička čula. Činilo mi se da jednostavno znam i razumem sve – ne samo ono šta se događa oko mene, već i šta svako oseća, kao da sam bila u stanju videti kroz svaku osobu. Osećala sam njihove strahove, beznade i rezigniranost u vezi s mojom situacijom.

Dani i Mama izgledaju tako tužno i uplašeno. Volela bih kad bi mogli da znaju da me ništa ne boli – volela bih da im mogu reći. Mama, molim te, ne plači! Dobro sam! Evo me, tu sam. Sad sam s tobom!

Bila sam potpuno svesna svega što se oko mene dešava. Premda se činilo da se sve odigrava istovremeno, na šta god da sam se koncentrisala sve je postajalo kristalno jasno u tom trenutku.

„Ne mogu joj pronaći vene!“, čula sam kako neko užurbano govori dežurnom lekaru. U glasu se osećao strah. „Potpuno su se povukle. Oh, pogledajte joj udove! Sama kost i koža. Telo joj već neko vreme nije apsorbovalo hranjive materije.“ Jasno se sećam da je glas bio muški – pripadao je bolničaru.

Zvuči tako beznadno, pomislila sam. Spreman je da odustane od

mene, i uopšte ga ne krivim.

„Pluća su joj puna tečnosti. Davi se u sopstvenim tečnostima. Moraću joj to izvući iz pluća, da makar lakše diše“, rekao je stariji onkolog. Posmatrala sam kako s velikom koncentracijom rade oko mog nepokretnog tela – forme koja je izgledala premala da obuhvati ono kako sam u tom trenutku osećala sebe.

Premda se medicinski tim kretao velikom brzinom, i u svemu što su činili se odražavala velika hitnost, takođe sam mogla osetiti određeno prihvatanje, kao da su se pomirili s tim da je prekasno da bilo šta učine. Bila sam u potpunosti svesna svakog detalja, ali fizički nisam ništa osećala – ništa, to jest, osim nekog otpuštanja i oslobođenja kakvo nikad ranije nisam osetila.

Vau, ovo je neverovatno! Osećam se tako slobodno i lagano! Šta se dešava? Nikad se nisam osećala ovako dobro! Nema više cevčica, nema više kolica. Slobodno se mogu kretati naokolo, bez ičije pomoći! I disanje mi više nije otežano – ovo je tako zapanjujuće!

Nisam osećala nikakvu emocionalnu povezanost sa svojim naizgled beživotnim telom koje je ležalo na bolničkoj postelji. Osećala sam kao da uopšte nije moje. Izgledalo je premaleno i previše beznačajno da se u njemu smesti sve ono što sam doživljavala. Osećala sam se lagano, oslobođeno i veličanstveno! Nestao je svaki bol, žalost i tuga. Bila sam potpuno rasterećena, i nisam se mogla prisetiti da sam se ikada ranije tako osećala – nikad.

Kao da sam tokom protekle četiri godine bila zatočenik sopstvenog tela, dok je rak uništavao moj fizički oblik, i sad sam konačno oslobođena. Po prvi put sam osećala ukus slobode! Počela sam osećati kao da nemam težinu i postajala sam svesna da sam u stanju biti bile gde, bilo kad... i to mi se nije činilo neobičnim. Izgledalo mi je sasvim normalno, kao da je to onaj pravi način na koji treba sve posmatrati. Nije mi čak bilo čudno ni što čujem sve šta Dani i lekar pričaju izvan OIN, nekih petnaestak metara niz hodnik.

„Ništa više ne možemo učiniti za vašu suprugu, g. Murđani. Organi su joj se već ugasili. Ima tumore veličine limuna po čitavom limfnom sistemu, od korena lobanje do ispod trbuha. Mozak joj je ispunjen tečnošću, a isto tako i pluća. Po koži su joj se razvile lezije koje kipe od toksina. Neće preživeti noć“, rekao je Daniju. Tog lekara nikad ranije

nisam videla.

Posmatrala sam kako Danijevo lice preplavljuje bol, i želela sam mu doviknuti *U redu je dušo, - ja sam u redu! Molim te, ne brini. Ne slušaj doktora. Nije istina to što govori!* Ali nisam mogla. Nikakav zvuk nije izlazio; on me nije mogao čuti.

„Ne mogu je izgubiti. Nisam je spreman izgubiti“, rekao je Dani.

Premda nisam osećala bilo kakvu povezanost s telom, mogla sam osetiti kako mi drama koja se odigrava oko mog nepokretnog obličja snažno privlači emocije. Više od svega sam želela Daniju olakšati duboko očajanje koje je doživljavao na pomisao da će me izgubiti.

Čuješ li me, dušo? Molim te, slušaj me! Želim da znaš da sam u redu!

Čim sam se počela emotivno vezivati za dramu koja se odigravala oko mene, osetila sam da me nešto istovremeno odvlači dalje, kao da postoji neka šira slika, neki veći plan koji se odvija. Mogla sam osetiti da moja povezanost sa scenom oko mene popušta, kako sam uvidala da je sve savršeno i da se odigrava u skladu s planom na velikom tkanju

I kako su mi se emocije povlačile iz onoga što me okružuje, primetila sam kako se sve više širim i ispunjavam čitav prostor, dok na kraju sva razlika između mene i svega ostalog nije potpuno nestala. Obuhvatala sam – ne, *postala* sam – sve i svako. Bila sam potpuno svesna svake reči razgovora između moje porodice i lekara, iako su se nalazili fizički udaljeni iz sobe. Bila sam svesna uplašenog izraza na muževljevom licu i mogla sam osetiti njegov strah. Kao da sam, u tom trenutku, postala on.

Istovremeno, premda ništa o tome nisam prethodno znala, postala sam svesna da mi se brat, Anop, nalazi u avionu, hiljadama milja udaljen, sa zebnjom dolazeći da me vidi. Kad sam ga videla i uočila koliko je zabrinut, osetila sam da me emocionalna drama fizičkog sveta ponovo uvlači u sebe.

Oh, vau, evo Anopa! U avionu je. Zašto je tako zabrinut? Čini mi se da dolazi u Hong Kong da me vidi.

Sećam se kako sam osetila njegovu žurbu da što pre dođe do mene. Preplavila su me osećanja prema njemu.

Oh, jadni Anop. Zabrinut je za mene i želi stići ovde pre nego što umrem. Ne brini, dragi Anope. Biću tu za tebe. Ne moraš žuriti. Više me ništa ne boli, dragi brate!

Formatted: Not Highlight

Htela sam posegnuti i zagrliti ga, uveriti ga da sam dobro, i nisam shvatala zašto ga ne mogu dosegnuti.

Tu sam, braco!

Sećam se kako nisam htela da moje fizičko telo umre pre nego što on stigne. Znala sam kako bi se on osećao zbog toga, i nisam želela da mora prolaziti kroz to.

Međutim, kako je moja ljubav prema bratu preovladavala i kako sam bila preplavljena željom da on ne doživi bol zbog smrti svoje mlađe sestre, istovremeno sam osećala kako me nešto odvlači odatle. Kad god bi mi preovladale emocije vezane za situaciju, ponovo bih se počinjala širiti, i osećala sam kako svaka povezanost prestaje. Opet me je okružilo ohrabrujuće osećanje da se pleće neka velika tapiserija, u kojoj je sve baš kako treba biti u okviru velikog plana.

ŠTO SAM SE VIŠE ŠIRILA prema van, to mi je manje neobično bilo da se nalazim u tako čudesnom stanju – u stvari, uopšte mi se nije činilo da je išta bilo neobično. U tom trenutku mi je sve izgledalo sasvim prirodno. I dalje sam bila svesna svakog detalja medicinske procedure koja se odvijala nada mnom, dok je svet oko mene smatrao da sam u komi.

I dalje sam osećala kako se sve više širim prema van, povlačeći se iz fizičkog okruženja. Kao da sam probila granice vremena i prostora, i nastavljala se širiti i zauzimati neko veće prostranstvo svesti. Imala sam takvo osećanje oslobođenosti kakvo nikad ranije nisam doživela u fizičkom životu. Ne mogu vam to opisati drugačije nego kao kombinaciju radosti i velike doze ushićenja i sreće. Svemu tome je uzrok bio moje odvajanje od bolesnog i umirućeg tela, neko osećanje ushićujućeg oslobođenja od svih bolova koje mi je rak doneo.

Dok sam nastavljala sve dublje tonuti u drugo carstvo, šireći se prema van, postajući sve i svako, osećala sam kako mi se polako smanjuje emocionalna povezanost s ljudima koje volim i sa onim što me okružuje. Preplavilo me je ono što mogu opisati samo kao bezuslovnu ljubav, čvrsto me obavijajući dok sam se prepuštala. Izraz *bezuslovna ljubav* zaista nije dovoljan da opiše to osećanje, budući da su te reči toliko korištene da su se izlizale i izgubile svoj intenzitet. Fizička borba koju sam toliko dugo vodila me je konačno pustila iz svojih kandži, i doživela sam predivno iskustvo slobode.

Nisam osećala kao da sam *fizički* negde otišla – više je to bilo kao da sam se *probudila*. Možda sam se konačno probudila iz ružnog sna. Duša mi je konačno uvidela svoju stvarnu veličanstvenost! Čineći to, širila se izvan mog tela i ovog fizičkog sveta. Širila se sve dalje i dalje, dok nije zaokupila ne samo ovo postojanje, već se proširila u drugo carstvo koje prevazilazi granice ovog vremena i prostora istovremeno ih obuhvatajući.

Ljubav, radost, ekstaza i strahopoštovanje su tekli u mene i kroz mene, potpuno me ispunjavajući. Nisam mogla ni sanjati da postoji tolika ljubav, kao što je ova koja me ispunjava i obuhvata. Osećala sam se više slobodno i životno nego ikad ranije. Kao što sam već opisala, iznenada sam *znala* ono što nije fizički bilo moguće, poput razgovora između medicinskog osoblja i članova moje porodice koji su se odigravali daleko od bolničke postelje.

▲ Veličanstvni oseti koji su me preplavljivali su poticali iz nekog drugog carstva, i ne postoje reči kojima bih ih opisala. Osećaj potpune, čiste i bezuslovne ljubavi nije ličio ni na šta što sam ranije znala. Apsolutna i neosudujuća... bez ikakve diskriminacije, kao da nisam morala ništa učiniti da je zaslužim, niti sam se morala bilo kako dokazati da bih je bila vredna.

Formatted: Not Highlight

NA MOJE ZAPREPAŠTENJE, postala sam svesna prisustva svog oca, koji je preminuo deset godina ranije, i bilo mi je neverovatno utešno što ga osećam pored sebe.

Tata, pa ti si tu! Ne mogu verovati!

Te reči nisam izgovorila, samo sam ih *pomislila* – u stvari, više kao da sam osećala emocije u pozadini reči, jer u tom carstvu nije bilo drugog načina komunikacije, osim kroz emocije..

Da, tu sam, dušo, i uvek sam bio tu – za tebe i čitavu porodicu! preneo mi je otac. Opet nije bilo reči, već samo osećanja, ali sasvim jasno sam ga razumela.

Onda sam prepoznala suštinu svoje najbolje prijateljice, Sani, koja je preminula od raka tri godine ranije. Osetila sam nešto što mogu opisati samo kao uzbuđenje, dok su me njihova prisustva obavijala kao topao zaglaj, i osetila sam utehu. Činilo se da *znam* da su oni bili uz mene dugo vremena, mnogo pre nego što sam ih postala svesna, tokom čitavog trajanja moje bolesti.

Bila sam svesna i drugih bića oko mene. Nisam ih prepoznavala, ali sam znala da me mnogo vole i da me štite. Shvatila sam da su i oni bili tu svo vreme, okružujući me ogromnom ljubavlju, čak i kada toga nisam bila svesna.

Spajanjem sa Saninom suštinom mi je predstavljalo ogromnu utehu, jer mi je toliko nedostajala otkako je preminula. Osećala sam samo bezuslovnu ljubav, i prema njoj i od nje. A onda, tek što sam to osetila, kao da se moja suština stopila sa Saninom, i ja sam *postala* ona. Shvatila sam da je ona tu, tamo i svugde. Mogla je biti na svakom mestu u svako vreme, za sve one koje voli.

Premda više nisam koristila pet fizičkih čula, percepcija mi je bila neograničena, kao da sam dobila neko novo čulo, mnogo izoštrenije od onih koja su nam inače na raspolaganju. Periferni vid mi se proširio na 360 stepeni i bila sam u potpunosti svesna svega što me okružuje. I ma koliko to čudno zvučalo, i dalje sam osećala kao da je sve to skoro normalno. Sad mi je bilo sputavajuće biti u fizičkom telu.

Takođe, u tom carstvu je vreme izgledalo drugačije, i sve trenutke sam osećala odjednom. Bila sam svesna *svega* što me se tiče – prošlosti, sadašnjosti i budućosti – u isto vreme. Postala sam svesna nečega što mi je izgledalo kao nekoliko života koji se odvijaju istovremeno. Činilo mi se da u jednoj inkarnaciji imam mlađeg brata, i zaštitnički se odnosim prema njemu. Međutim, znala sam da je njegova suština ista kao Anopova, samo što je u toj inkarnaciji on bio mlađi, a ne stariji od mene. Izgledalo mi je da se taj život sa Anopom odvija u nekom nerazvijenom ruralnom okruženju, u vremenu i mestu koje nisam mogla odrediti. Živeli smo u oskudno nameštenoj kolibi od blata, i ja sam Anopa čuvala dok su nam roditelji radili u polju.

I dok sam doživljavala sve te osete povezane s tim da sam starija sestra, zaštitnica, koja se brine da imamo dovoljno hrane i da smo zaštićeni od nepoželjnih spoljašnjih uticaja, nije mi izgledalo kao da proživljavam *prošli* život. Iako okruženje jeste izgledalo istorijsko, u tom carstvu mi se činilo kao da se sve odigrava ovde i sada.

Drugim rečima, vreme nije proticalo linearno, onako kako ga inače doživljavamo. Kao da naši ovozemaljski umovi ono što se oko nas odigrava pretvaraju u jedan sled događaja; međutim, u stvarnosti, kada doživljaje ne izražavamo kroz telo, sve se odigrava istovremeno, bilo da

se radi o prošlosti, sadašnjosti ili budućnosti.

Iako sposobnost istovremene percepcije svega jeste doprinela atmosferi jasnoće u tom carstvu, donekle sam zbunjena kad se toga prisećam i pišem o tome. Sled događaja nije očigledan kada nema linearnog protoka vremena, usled čega opisivanje zvuči prilično nespretno.

Čini mi se da nas naših pet čula ograničavaju na to da se moramo koncentrisati na samo jednu tačku u bilo kom datom trenutku, i onda to povezujemo da bismo stvorili iluziju linearne stvarnosti. Telesnost nam takođe ograničava percepciju prostora koji nas okružuje, svodeći je samo na ono što očima i ušima možemo videti i čuti, ili što možemo dodirnuti, pomirisati ili okusiti. Međutim, lišena ograničenja svog tela, svaku tačku vremena i prostora sam sagledavala odjednom.

NE MOGU VALJANO OPISATI povišenu svest koju sam imala u tom proširenom carstvu, uprkos najboljim naporima da vam to prenesem. Jasnoća me je zapanjivala.

Univerzum ima smisla! shvatila sam. *Konačno razumem – znam zašto imam rak!* Bila sam previše zaokupljena čudesnošću tog trenutka da bih razmišljala o uzroku, iako ću ga ubrzo detaljnije istražiti. Takođe, činilo mi se da razumem zašto sam uopšte došla na ovaj svet – znala sam svoju pravu svrhu.

Kako to da odjednom sve ovo shvatam? pitala sam se. *Ko mi daje sve te informacije? Je li to Bog? Krišna? Buda? Isus?* I najednom sam bila preplavljena shvatanjem da Bog nije biće, već stanje bića... a sad sam ja bila to stanje bića!

Videla sam kako mi je život tesno utkan u sve što sam do tada saznala. Moje iskustvo je bilo poput jedne niti protkane kroz ogromne i detaljno obojene slike na jednoj beskranoj tapiseriji. Sve druge niti i boje su predstavljali moje odnose, uključujući i svaki život koji sam dotakla. Bile su tu niti koje su mi predstavljale majku, oca, brata, muža i svaku drugu osobu koja mi je ušla u život, bilo da je sa mnom povezana na pozitivan ili negativan način.

Oh, evo niti čak i za Bilija, koji me je maltretirao kad sam bila dete!

Ama baš svaki susret je bio utkan, tvoreći platno koje je predstavljalo zbir čitavog mog života do tog trenutka. Ja možda i jesam predstavljala

Formatted: Not Highlight

samo jednu nit, ali ona je bila integralni deo celokupne završene slike.

Videvši ovo, shvatila sam da dugujem sebi, svakome koga sam srela, kao i samom životu da uvek budem izraz svoje sopstvene, jedinstvene suštine. Pokušaji da budem nešto ili neko drugi mi nisu doneli ništa dobro – samo su me lišili mog istinskog ja! Sprečavali su druge da me dožive onakvom kakva jesam, i lišili su me mogućnosti da naša interakcija bude autentična. Takođe, nedostatak autentičnosti lišava univerzum onoga šta sam ja došla da budem i onoga šta sam došla da izrazim.

U takvom stanju jasnoće sam takođe shvatila da nisam ono što sam oduvek mislila da sam: *Evo me sad, bez tela, rase, kulture, religije, verovanja... a ipak nastavljam postojati! Šta sam onda ja? Ko sam ja? Sasvim sigurno se ne osećam uprošćenom ili bilo kako umanjenom. Naprotiv, nikad nisam bila ovolika, ovako moćna, ovako sveobuhvatna. Vau, nikad se nisam ovako osećala!*

I eto me sad, bez tela i bilo kakve fizičke osobine, a opet, moja čista suština i dalje postoji, i to ni u kom slučaju *nije* neki umanjeni element mog celokupnog bića. U stvari, osećala sam da sam daleko veća, intenzivnija i ekspanzivnija od svog fizičkog bića – u suštini, veličanstveno. Osećala sam se večno, kao da sam oduvek postojala i da ću uvek postojati, bez početka i kraja. Bila sam ispunjena saznanjem da sam jednostavno veličanstvena.

Kako da ovo nikad pre nisam primetila u vezi sa sobom? pitala sam se.

Dok sam posmatrala veliku tapiseriju koja je predstavljala celokupnost mog života do tog trenutka, mogla sam precizno identifikovati šta me je to dovelo do onoga gde se danas nalazim.

Pogledaj samo moj životni put. Zašto, o, zašto sam uvek bila toliko stroga prema sebi? Zašto sam se uvek prekorevala? Zašto sam samu sebe napuštala? Zašto se nikad nisam zauzela za sebe i svetu pokazala divotu svoje duše?

Zašto sam uvek potiskivala vlastitu inteligenciju i kreativnost da bih udovoljila drugima? Zašto sam tlačila samu sebe, uvek tražeći odobrenje od drugih samo da bih bila ono što jesam? Zašto nisam sledila sopstveno predivno srce i govorila vlastite istine?

Zašto ovo ne shvatamo dok se nalazimo u svojim fizičkim telima? Kako to da nikad nisam znala da ne trebamo biti toliko strogi prema sebi?

I dalje sam osećala da sam potpuno uronjena u more bezuslovne ljubavi i prihvatanja. Mogla sam sebe pogledati novim očima, i videti da predstavljam jedno prekrasno biće Univerzuma. Shvatiti da me sama činjenica da postojim čini dostojnom ovog nežnog pogleda, a ne osuđivanja. Nisam morala učiniti ništa posebno; ljubav sam zaslužila samo time što postojim, ništa manje i ništa više.

Prilično me je iznenadilo kad sam to shvatila, budući da sam uvek smatrala kako trebam raditi na tome da budem voljena. Verovala sam da nekako moram zaslužiti i postati vredna toga da je nekom stalo do mene, tako da sam bila zapanjena kad sam uvidela da nije tako. Voljena sam bezuslovno, iz prostog razloga što postojim.

Doživela sam preobražaj nezamislive jasnoće kad sam shvatila da sam ova proširena, veličanstvena suština zaista ja. To je bila istina o mom biću. Razumevanje je bilo tako jasno: gledala sam u novu paradigmu¹ sebe, postajući bleštavo svetlo sopstvene svesnosti. Ništa nije ometalo tok, veličanstvenost i zapanjujuću lepotu onoga što se odigravalo.

POSTALA SAM SVESNA DA SMO svi povezani. Ne samo svaka osoba i svako živo biće, već isprepletana unifikacija za koju sam osećala kao da se širi na sve strane, da obuhvati sve u univerzumu – svakog čoveka, životinju, biljku, insekta, planinu, more, nežive predmete i sam svemir. Shvatila sam da je čitav univerzum živ i ispunjem svešću, obuhvatajući celokupan život i prirodu. Sve je deo beskrajne Celine. I ja sam neodvojivo povezana sa celokupnim životom. Svi smo mi samo aspekti tog jedinstva – svi smo mi jedno, i svako od nas ima uticaja na kolektivnu Celinu.

Znala sam da su Danijevi život i svrha nerazdvojivo povezani s mojim, i ako ja umrem, on će me slediti nedugo potom. Ali sam takođe znala da će, čak i ako se to dogodi, na velikoj slici sve i dalje biti savršeno.

---

¹ paradigma (grč. paradeigma) – primer za ugled, uzor, uzorak; obrzac; model za likovne umetnike. Prim. ur. MM.

Za razliku od onoga u šta sam ranije verovala, svatila sam da rak nije nikakva kazna za nešto što sam učinila pogrešno, niti sam pogođena negativnom karmom kao rezultat nečega što sam uradila. Bilo je kao da svaki trenutak sadrži neograničene mogućnosti, i ono gde sam se tog trenutka nalazila je predstavljalo kulminaciju svake odluke, svakog izbora i svake pomisli tokom čitavog mog života. Mnogi moji strahovi i moja velika moć su se manifestovali kao ta bolest.

8

*Nešto beskrajno i potpuno
fantastično*

Iako ovom knjigom pokušavam s vama podeliti svoje iskustvo bliske smrti, ne postoje reči koje bi mogle adekvatno opisati dubinu tog iskustva i količinu spoznaje koje me je preplavilo. Prema tome, najbolji način da to prenesem je da upotrebljavam metafore i analogije. Nadam se da ću uz njihovu pomoć uhvatiti delić srži onoga što vam želim preneti.

Zamislite, recimo, jedno veliko, mračno skladište. Živite u njemu i imate samo jednu baterijsku lampu da vam osvetljava prostor. Sve što znate o onome šta taj ogromni prostor sadrži je ono šta ste mogli videti pri uskom snopu svetlosti malene baterijske lampe. Kad god želite nešto potražiti, možda ćete to pronaći, a možda i nećete, ali to ne znači da ta stvar ne postoji. Ona je tu, ali vi je samo niste obasjali. Pa čak i kada svetlost padne na tu stvar, možda će vam biti teško da razlučite šta je to što vidite. Možete imati prilično jasnu ideju o onome šta tražite, ali često ostanete začuđeni. Možete videti samo ono na šta je snop svetlosti usmeren, i identifikovati samo ono šta već poznajete.

Eto, takav je fizički život. Svesni smo samo onoga na šta su nam u datom trenutku usmerena čula, i možemo razumeti samo ono šta nam je već poznato.

Zatim, zamislite da jednog dana neko pritisne prekidač i upali svetlo. Tada, u iznenadnoj navali svetlosti, zvukova i boja, po prvi put vidite čitavo skladište i ono ne liči na bilo šta što ste ikada zamišljali. Svetla trepere, bleskaju, sijaju i izbacuju crvene, žute, plave i zelene varnice. Vidite boje koje ne prepoznajete, kakve nikad ranije niste videli. Muzika

kakvu nikad ranije niste čuli ispunjava prostoriju fantastičnom, kaleidoskopskom melodijom koja dopire sa svih strana

Neonski znaci pulsiraju i prelivaju se duginim bojama višnje, limuna, cinobera, grožđa, lavande i zlata. Električne igračke jure gore, dole i oko polica natrpanih neopisivo obojenim kutijama, paketima, papirima, olovkama, bojicama, tuševima, konzervama hrane, paketima šarenih lizalica, flašama gaziranih pića, čokoladama svake vrste, šampanjcem i vinima sa svih strana sveta. Vatromet se iznenada rasprskava u zvezdaste varnice, izbacujući svetlucavo cveće, vodopade hladne vatre, zvižduće žeravice i svetlosne animacije.

Ogromnost, kompleksnost, dubina i širina svega što se oko vas odigrava vas gotovo obara s nogu. Ne možete pogledom obuhvatiti čitav prostor, i znate da tu postoji mnogo više od onoga šta možete upiti iz te bujice koja vam preplavljuje čula i emocije. Ipak, jasno osećate da ste ustvari deo nečega živog, beskrajnog i potpuno fantastičnog, da ste deo velike tapiserije koja se prostire daleko izvan granica pogleda i sluha.

Shvatate da je ono što ste smatrali stvarnošću u stvari samo mrvica u svetu čuda koji vas okružuje. Možete videti kako su mnogobrojni delovi međusobno povezani, kako svi saraduju, kako se sve uklapa. Primećujete koliko u tom skladištu ima stvari koje nikad ranije niste videli, za koje niste ni sanjali da mogu postojati u takvoj veličanstvenosti boja, zvukova i oblika – ali eto ih tu, pored svega onoga što ste već znali. Čak i predmeti kojih ste bili svesni dobijaju potpuno drugačiji kontekst, tako da i oni sad izgledaju potpuno novi i čudno nadrealni.

Čak i kada se svetlo opet ugasi, ništa vam ne može oduzeti ono razumevanje i jasnoću, čuđenje i lepotu, niti onu bajkovitu životnost doživljaja. Ništa vam više ne može poništiti znanje o svemu onome šta u tom skladištu postoji. Sada ste mnogo svesniji šta je sve tu, kako čemu pristupiti i šta je sve moguće, nego što ste bili uz svetlost malene baterijske lampe. Ostajete prepuni strahopoštovanja pred svime što ste doživeli tokom tih zaslepljujuće lucidnih trenutaka. Život je dobio drugo značenje, i kako krećete dalje, tako se nova iskustva rađaju iz te svesnosti.

ČUDILA SAM SE TOM NOVOM RAZUMEVANJU, stečenom u drugom carstvu, uživajući i istražujući tu sveobuhvatnu svest. Istovremeno, postala sam svesna da preda mnom stoji izbor.

Došla sam do tačke u kojoj sam opet snažno osetila utešno očevo pristustvo oko sebe, gotovo kao da me je otac grlio.

Tata, osećam se kao da sam stigla kući! Tako mi je drago što sam ovde. Život je tako bolan! rekla sam mu.

Ali ti si uvek kući, dušo, preneo mi je. Uvek si bila, i uvek ćeš biti. Želim da to zapamtiš.

Premda nisam uvek bila bliska sa ocem dok sam odrastala, sve što sam sad mogla osetiti kako dopire od njega je bila veličanstvena, bezuslovna ljubav. Tokom svog fizičkog života s njim su me često frustrirali njegovi pokušaji da me natera da se prilagodim indijskim kulturnim normama, kao što me je terao da se udam mlada i činio da se osećam izopšteno jer se nisam uvek pokoravala. Međutim, u ovom carstvu, uvidela sam da sve što otac, bez ikakvih fizičkih ograničenja i sputanosti usled svih njegovih kulturnih uslovljavanja i očekivanja, oseća prema meni je čista ljubav.

Svi kulturni pritisci kojima me je izlagao tokom života su nestali, budući da su svi oni bili deo fizičkog postojanja. Ništa od toga nije važno nakon smrti; te vrednosti se ne prenose u zagrobni život. Sve što je preostalo je naša povezanost i bezuslovna ljubav koju smo osećali jedno prema drugome. Po prvi put sam se osetila zaista voljeno i sigurno u očevom prisustvu. To je bilo zaista zapanjujuće osećanje, kao da sam konačno došla kući!

Naša komunikacija nije bila verbalna, već potpuno spajanje uzajamnog razumevanja. Ne samo da sam *razumela* oca – već kao da sam *postala* on. Shvatila sam da je on bio uz čitavu porodicu, svih ovih godina otkako je preminuo. Bio je s majkom, motreći je i pomažući joj; a bio je i sa mnom, na venčanju i kroz čitav tok moje bolesti.

Osetila sam da očeva suština direktnije komunicira sa mnom: *Dušo, želim da znaš da još nije tvoje vreme da dođeš kući. Ipak, i dalje je tvoj izbor da li želiš poći sa mnom ili se vratiti u svoje telo.*

Ali, moje telo je tako bolesno, izmoždano i izjedeno rakom! To mi je bila prva pomisao koja potekla kroz mene. *Zašto bih želela da se vratim u to telo? Nije mi donelo ništa osim patnje – ne samo meni, već i Mami i Daniju! Ne vidim svrhu u tome da se vratim natrag.*

Da ne pominjem kako je to stanje bezuslovne ljubavi jednostavno

bilo tako blaženo da nisam mogla podneti pomisao na povratak. Želela sam da zauvek ostanem tu gde jesam.

Jako mi je teško opisati ono što se potom dogodilo. Prvo, činilo mi se da se preda mnom pojavljuje sve na šta bih usmerila svest, ma šta to bilo. Drugo, vreme je bilo potpuno nebitno. Ono nije bilo čak ni činilac kojeg treba razmotriti, kao da uopšte nije postojalo.

Nešto ranije, lekari su mi uradili testove funkcija organa, i izveštaji su već bili napisani. Međutim, u ovom carstvu se činilo kao da rezultati testova i izveštaji zavise od odluke koju tek trebam doneti – da li ću živeti, ili dalje nastaviti put u smrt. Ako odaberem smrt, rezultati će pokazati otkazivanje organa. Ako odlučim da se vratim u fizički život, pokazaće da se funkcije organa polako popravljaju.

U tom trenutku sam odlučila da se ne želim vratiti. Onda sam postala svesna kako moje fizičko telo umire, i videla kako lekar razgovara s članovima moje porodice, objašnjavajući im kako je smrt nastupila usled otkazivanja organa.

Istovremeno, otac mi je preneo: *Ovo je najdalje što možeš doći, dušo. Ako kreneš dalje, nećeš se više moći vratiti.*

Postala sam svesna granice ispred sebe, premda linija ograničenja nije bila fizička. Više je to ličilo na nevidljivi prag, označen promenom u razini energije. Znala sam da nema povratka ako ga pređem. Sve veze s fizičkim svetom će biti definitivno prekinute; i, kao što sam videla, porodica će mi biti obavestena da je smrt usledila zbog otkazivanja organa, prouzrokovanim limfomom u terminalnom stadiju.

Bezuslovna ljubav i prihvatanje su bili neverovatni, i želela sam prekoračiti prag i osećati ih i dalje, čitavu večnost. Kao da sam bila obavijena jedinstvom, čistom suštinom svakog živog bića, bez njihovih bolova, drama i ega.

Okrenula sam svest prema reakcijama uznemirenih članova porodice na vest o mojoj smrti. Videla sam kako Dani zariva glavu u moja beživotna prsa, držeći mi krhku ruku. Telo su mu potresali duboki, nekontrolisani jecaji. Majka je stajala iznad mene, bela kao kreč, sa izrazom neverice. A brat, Anop, je tek stigao, šokiran što nije uspeo doći na vreme.

Međutim, pre nego što sam bila uvučena u ono šta se dešava s mojim

Formatted: Not Highlight

fizičkim postojanjem, našla sam se odvučena od sopstvenih emocija. Ponovo me je okružilo ohrabrujuće osećanje da je sve to deo neke veće priče. Znala sam da će, i ako odlučim da se ne vratim, sve i dalje biti baš kako treba na velikoj tapiseriji života.

U TRENUTKU KADA sam odlučila da nastavim put prema smrti, postala sam svesna jedne nove razine istine.

Saznala sam da, budući da sam uvidela ko sam zaista i shvatila veličanstvenost svog istinskog ja, ako odlučim da se vratim u život, telo će mi se oporaviti velikom brzinom – ne za nekoliko meseci ili sedmica, već za nekoliko dana! Znala sam da lekari neće moći pronaći ni traga raku, ako odlučim da se vratim u svoje telo.

Kako je to moguće? To otkriće me je zapanjilo, i želela sam razumeti zašto.

Tada sam shvatila da telo predstavlja samo odraz mog unutrašnjeg stanja. Ako je moje unutrašnje ja svesno svoje veličine i veze sa Svim-što-jeste, telo će ubrzo to odraziti i početi da se isceljuje velikom brzinom.

Premda sam uvek imala izbora, takođe sam uvidela da tu postoji još nešto... *Osećam se kao da imam neku svrhu koju trebam ispuniti. Ali, šta je to? Kako da to otkrijem?*

Shvatila sam da neću morati tražiti šta trebam učiniti – otkriće mi se to samo. Tu se radilo o pomaganju velikom broju ljudi – hiljadama, možda i desetinama hiljada; možda tako što ću im preneti poruku. Međutim, neću morati tražiti ili razrađivati način na koji ću to postići. Samo sam trebala dopustiti da se sve razvije samo od sebe.

Da bih dostigla to stanje dopuštanja, sve što sam trebala učiniti je da *budem ja!* Shvatila sam da je sve što sam *ikad*, za sve ove godine, trebala učiniti je da budem ja, bez donošenja sudova ili osećanja da sam manjkava. Istovremeno sam uvidela da je naša srž, naša suština sačinjena od čiste ljubavi. *Mi smo čista ljubav* – svako od nas. Kako bismo i mogli dto ne biti, kad svi dolazimo iz Celine i vraćamo se u nju. Razumela sam da to znači da se nikad ne trebamo bojati onoga ko smo. Stoga, biti ljubav i biti ono što istinski jesmo predstavlja jednu te istu stvar!

Kad sam doživela to najveće otkrovenje od svih, osetila sam se kao da me je munja pogodila. Shvatila sam da ću isceliti i sebe i druge, samo

time što ću biti ljubav koja uistinu i jesam. Nikad ranije to nisam shvatila, a opet, izgledalo mi je tako očigledno. Ako smo svi mi Jedno, ako smo svi aspekti jedne iste Celine, koja predstavlja bezuslovnu ljubav, onda je razumljivo da je ljubav ono ko i šta mi jesmo! Znala sam da je u stvari to jedina svrha života: da budemo ono šta jesmo, da živimo svoju istinu i budemo ljubav koja jesmo.

I kao da potvrđuju ono što sam shvatila, osetila sam da mi i otac i Sani prenose: *Sad kad znaš istinu o onome ko zaista jesi, vrati se i živi svoj život neustrašivo!*

9

Razumevanje čuda

Dok sam ležala u bolnici, moj brat je osetio da nešto nije u redu, i pre nego što su ga obavestili da sam u komi i da mi se život približava kraju, Anop je živeo u Puni, u Indiji, i nešto ga je nateralo da nazove putničku agenciju i rezerviše let za Hong Kong. Kad je nazvao, zahtevao je kartu za taj isti dan, jer je osećao veliku hitnost. Agent mu je rekao da su letovi iz Pune za taj dan već popunjeni, ali da ima jedan let iz Bombaja. Anop je uzeo kartu za taj let, iznajmio automobil i vozio četiri sata da stigne na let za Hong Kong.

Kada je Dani okrenuo broj mog brata, da ga obavesti o stanju u kom se nalazim i kaže mu da dođe što pre može, javila mu se Mona, moja snaha, i rekla da je Anop već krenuo. Kada je Mona, koja je budistkinja, saznala koliko mi je stanje ozbiljno, okupila je grupu budista da se mole za moje ozdravljenje.

U međuvremenu, u Hong Kongu, majka je hodala gore-dole po hodniku, moleći se Šivi za moj život. Osećala se bespomoćno i nije znala šta još da učini, pa je otišla u hinduistički hram – isti onaj hram u koji su me roditelji vodili kad sam bila dete. Popela se širokim stepeništem na ulazu, prošla kroz dvorište i ušla u glavnu dvoranu za molitve, u kojoj su jarko obojene statue bogova Krišne, Šive i Ganeše u prirodnoj veličini ukrašavale prednji zid. Majka je pokrila glavu i sela pred njih, blago povijene glave, pričajući s njima i nalazeći utehu u njihovom prisustvu.

U isto vreme, bliska porodična prijateljica Linda, pobožna katolkinja, organizovala je grupnu molitvu u svojoj crkvi. Svešteniku je ispričala o mojoj situaciji, i pomolili su se za mene.

Dok sam ležala u komi, s cevčicama zabodenim u nos, usta i ruke, muž mi je ostao pored mene, šapućući mi da je tu i govoreći mi da se

vratim.

„Toliko toga još imamo zajedno da učinimo, draga“, mogla sam ga čuti kako šapuće. „Molim te, *molim te*, vrati se! Čekaću te baš ovde, pa makar mi za to trebao i čitav život.“

Ostao je budan celu noć, posmatrajući kazaljke i merače iznad kreveta, čekajući, ne želeći da propusti ako budem ispuстила poslednji dah, snagom volje me zovući natrag.

Dani, dragi Dani. Nadam se da ćeš uvek znati koliko te volim, želela sam da mu kažem. Molim te, ne brini zbog mene. Dobro sam. Volela bih da mogu s tobom podeliti ono što sada znam. To telo čiju ruku držiš nisam stvarna ja. Uvek ćemo biti zajedno, povezani kroz čitavo vreme i prostor. Ništa nas ne može razdvojiti. Čak i ako fizički umrem, nikad nećemo biti razdvojeni. Sve je savršeno, baš onakvo kakvo je. Sada to znam, i želim da i ti to znaš.

Oko četiri sata ujutro, telo mi se počelo iznenada gušiti. Grcala sam kao da ne mogu uhvatiti dah. Dani se uspaničio, pomislivši da su mi to poslednji trenuci, i pritisnuo dugme za uzbunu. Sestre su dotrčale, složile se da je nastupilo gušenje, i pozvale lekara. Zatim su me okrenule i počele udarati po leđima.

Lekaru je trebalo oko dvadeset minuta da stigne. Kada je došao rekao je Daniju da su mi pluća puna vode i da se davim vlastitim tečnostima. Rekao je sestrama da donesu opremu za drenažu pluća. Kad su donele nešto što je ličilo na providnu kesu sa dugačkom iglom, lekar mi je tu iglu kroz leđa zaboo u pluća, izvlačeći tečnost koja se izlivala u kesu. Ponovio je to 3-4 puta, dok se u kesi nije nakupio skoro litar tečnosti, i onda je uklonio iglu. I dalje sam mogla videti sopstveno telo, i ono je sada disalo lakše.

Dani je ostao uz mene čitavo jutro i veći deo dana, posmatrajući kazaljke i merače iznad mene i držeći me za ruku.

Brat mi je tog popodneva stigao u Hong Kong i sa aerodroma nazvao Danija mobilnim telefonom.

Dani mu je rekao: „Nemoj da ideš kući da se raspakuješ. Uzmi taksi i dođi pravo u bolnicu. Ne znamo koliko još vremena imamo.“ I tako, Anop je sa svim torbama došao u bolnicu.

OKO ČETIRI SATA POPODNE sam otvorila oči, i sve mi je

izgledalo veoma zamučeno. Jedva sam nazirala da je mutni lik koji se nadvija iznad mene Dani, a zatim sam mu čula glas: „Vratila se!“

Zvučao je tako srećno. Bilo je popodne, 3. februara, oko 30 sati nakon što sam upala u komu.

Onda sam začula bratov glas i pokušala sam se nasmešiti.

„Hej, seko. Dobrodošla nazad!“, rekao je Anop, a u glasu mu se mogla čuti radost.

„Uspeo si!“, rekla sam. „Znala sam da ćeš doći. Videla sam te u avionu kako dolaziš.“

Malo se začudio, ali nije previše razmišljao o tom komentaru. Čitava porodica je jednostavno bila srećna jer je izgledalo da se oporavljam. I majka je bila tu, smešeci se dok me je uzimala za ruku. Bila sam izgubljena, budući da nisam shvatala da sam bila u komi, i još uvek nisam u potpunosti razumela šta se događa, niti sam shvatala da više nisam u drugom carstvu.

Vid mi se polako razbistrazio i lakše sam mogla razaznavati članove porodice. Videla sam Anopov kofer, naslonjen na zid iza njega.

Ušao je lekar, izgledajući istovremeno iznenađeno i zadovoljno što me vidi budnu. „Dobrodošla nazad! Poprilično smo se zabrinuli za tebe!“ rekao je.

„Dobro večer. Lepo vas je opet videti, doktore Čan“, odgovorila sam mu, još uvek pomalo ošamućena.

„Kako znate ko sam?“, pitao je sa očiglednim iznenađenjem.

„Zato što sam vas videla“, rekla sam mu. „Zar mi niste vi uklanjali tečnost iz pluća usred noći, jer sam imala problema s disanjem?“

„Da, ali svo vreme ste bili u komi. Oči su vam bile zatvorene!“ pokušao je zanemariti komentar i nastavio je, „Ovo je zaista prijatno iznenađenje! Nisam očekivao da ću vas zateći budnu, već sam došao da vašoj porodici saopštim neke dobre vesti. Upravo smo dobili rezultate testova funkcije bubrega i jetre, i ti organi vam ponovo počinju funkcionisati“, izgledao je veoma zadovoljno.

„Ali, ja sam znala da oni počinju funkcionisati“, promrmljala sam, osećajući se zbunjeno.

„Niste mogli to znati“, strpljivo me je uveravao dr. Čan. „To je bilo neočekivano. Odmarajte se sad“, naložio mi je dok je izlazio iz sobe.

Članovi moje porodice su sijali od sreće i odavno ih nisam videla tako vesele. Dok je lekar izlazio, duboko su mu zahvaljivali na lepim vestima.

Kad je dr. Čan izašao, pitala sam muža: „Zašto je bio toliko iznenađen što sam ga prepoznala? Videla sam kako me leči. Zar nije on isti doktor koji ti je rekao da su mi se organi već ugasil, da se neću izvući i da imam još samo nekoliko sati života?“

„Kako si čula to?“, pitao je Dani. „Nije to rekao u ovoj sobi. Razgovarali smo niz hodnik, 20 metara odavde.“

„Ne znam kako sam čula. I ne razumem kako, ali znala sam za rezultate testova funkcija organa i pre nego što je doktor ušao.“

Iako sam i dalje bila prilično grogi, postajalo je jasno da se nešto definitivno dogodilo u meni.

NAREDNIH DANA SAM bila u stanju porodici polako prepričati šta mi se događalo u drugom carstvu, a takođe sam im opisala mnogo toga šta se dešavalo oko mene dok sam bila u komi. Zapanjenim članovima porodice sam prepričavala, gotovo reč po reč, neke od razgovora koji su se odvijali ne samo oko mene, već i van sobe, niz hodnik i u bolničkoj čekaonici. Na opšte iznenađenje, mogla sam im opisati mnoge medicinske procedure kroz koje sam prošla i opisala sam im lekare i sestre koji su ih izvodili.

Onkologu i članovima porodice sam ispričala kako sam u sred noći imala teškoća s disanjem i počela se daviti u sopstvenim tečnostima, kada je Dani pritisnuo dugme za uzbunu. Pričala sam kako su sestre dotrčale i hitno pozvale lekara, koji je užurbano došao dok su svi mislili da ispuštam poslednji dah. Opisala sam svaki detalj tog događaja, uključujući i vreme u koje se odigrao, na iznenađenje svih.

Čak sam identifikovala i osobu koja je paničila kad sam primljena u bolnicu. Porodici sam rekla: „To je bolničar koji je rekao da su mi se vene povukle. Neprestano je pričao kako nemam ni grama mesa na udovima i kako sam sama kost i koža, pa će biti nemoguće da mi nađe venu i priključi infuziju – u stvari, ton mu je bio kao da nema svrhe ni pokušavati da mi nađe venu.“

Mog brata je to veoma uznemirilo, i kasnije mi je rekao da izgrdio bolničara, rekavši mu: „Sestra mi je čula svaku reč koju ste rekli kad joj

niste mogli naći venu. Čula je da ste bili spremni odustati od nje.“

„Nisam imao pojma da može da me čuje! Bila je u komi!“ Bolničar je bio iznenađen i šokiran, i kasnije se duboko izvinjavao zbog svoje neosetljivosti.

DVA DANA NAKON BUĐENJA iz kome, lekari su me obavestili da su mi nekim čudom organi opet počeli funkcionisati, a oteklina izazvana nagomilavanjem toksina se značajno povukla. Bila sam krajnje pozitivna i optimistična, i od lekara sam zahtevala da mi uklone cevčicu za hranu, govoreći da mogu jesti sama. Jedna lekarka onkolog je protestovala, tvrdeći da sam previše neuhranjena i da mi telo još uvek ne apsorbuje hranjive materije. Ja sam, međutim, insistirala da znam da sam spremna za hranu – na kraju krajeva, organi su mi ponovo funkcionisali normalno. Lekarka se nevoljko složila, rekavši da će mi bez odlaganja vratiti cevčicu ako ne budem jela kako treba.

Ta cevčica za hranu je bila verovatno najneugodnija od svih koje su mi bile u telu. Bila je ubačena kroz nos, niz dušnik pa u želudac. Kroz nju su mi ubacivali tečne proteine direktno u probavni sistem. Usled te cevčice mi je grlo bilo suho i skoreno, a unutrašnjost nosa me svrbela i bilo mi je veoma neugodno. Jedva sam čekala da je se rešim.

Kad su mi izvadili cevčicu, lekar je članovima porodice preporučio da je sladoled verovatno najbolja čvrsta hrana koju mogu uzimati u tom trenutku. Ne samo da će mi sladoled smirivati abrazije u grlu, već će mi biti lakše i da ga provarim, bez dodatnog napora koji bih morala uložiti u žvakanje. Oči su mi se zacaklile kad sam to čula, a Dani je pošao da mi kupi kutiju omiljenog sladoleda od čokolade.

Kad je drugi onkolog obavio rutinske pretrage, nije mogao sakriti iznenađenje. „Tumori su vam se приметно povukli – *značajno* – za samo tri dana!“, uzviknuo je u neverici. „A oteklina žlezda su se gotovo prepolovile!“

Narednog dana su mi uklonili i cevčicu za kiseonik, na moje oduševljenje. Lekari su me testirali i videli da mogu da dišem bez ikakve pomoći, pa su odlučili da je uklone. Do tada sam već mogla sedeti u postelji, premda mi je glava i dalje morala biti poduprta jastucima, jer sam bila preslaba da je duže vremena držim uspravno. I dalje sam bila prepuna optimizma. Želela sam razgovarati s porodicom, a naročito mi je bilo drago dgledati Anopa i pričati s njim o svemu šta se dešavalo.

Već sam se uželela muzike na iPodu¹, i od Danija sam tražila da mi ga donese u bolnicu. Zbog svih cevčica i kablova koje su mi i dalje bile prikačene, kao i bolnih rana od lezije na koži vrata, nisam mogla staviti slušalice. Stoga, Dani je priključio par malih zvučnika na iPod i stavio ih pored kreveta, tako da sam mogla slušati muziku.

Usled svog euforičnog stanja sam neprestano želela slušati muziku brzog ritma, premda nisam imala snage ni da ustanem iz postelje, a kamo li da zaigram. Međutim, u mislima sam sasvim srećno skakutala naokolo, a muzika je doprinosila ushićenosti koju sam osećala. U to vreme nisam u potpunosti razumela zašto sam toliko pozitivna – samo sam osećala da *znam* nešto.

Osećala sam se poput deteta. Želela sam muziku, želela sam jesti sladoled i razgovarati s članovima porodice, i bila sam neprestano nasmejana i srećna. Nisam mogla ustajati iz postelje i kretati se, ali sve mi je izgledalo savršeno na neki način koji nikad ranije nisam iskusila.

I dalje sam ležala na odeljenju intenzivne nege, a lekari su počeli smatrati da ometam druge pacijente, koji su bili ozbiljno bolesni! Njihove porodice su se žalile na muziku, smeh i čavrljanje koje je dopiralo s moje strane zavese.

„Ne znam šta da mislim o vama!“, rekao mi je dr. Čan prilikom jutarnje vizite. „Ne znam čak ni šta da vam napišem u kartonu. Vaš slučaj je zaista neverovatan!“

I tako, petog dana u bolnici, prebacili su me na regularno odeljenje, gde sam imala slobodu da slušam muziku i smejem se koliko god želim.

POLAKO – VRLO POLAKO, u stvari – počela sam razumevati šta mi se dogodilo. Kako mi se um razbistravao i kako sam se počinjala prisećati detalja svega što se odigralo, javljala mi se želja da zaplačem za svaku sitnicu. Osećala sam ubod tuge što sam za sobom ostavila svu zapanjujuću lepotu i slobodu drugog carstva. U isto vreme, i dalje sam bila veoma srećna i zahvalna što sam se vratila i što sam ponovo s porodicom. Istovremeno sam ronila suze tuge i sreće.

Pored toga, sa svima sam se osećala povezano kao nikad pre – ne samo s članovima svoje porodice, već sa svakom medicinskom sestrom,

---

¹ iPod – moderni elektronski uređaj za reprodukciju muzike i video sadržaja proizvođača Apple. Prim. ur. MM.

lekarom i bolničarem koji mi je ušao u sobu. Iz mene se izlivala ljubav prema svakoj osobi koja je došla da nešto učini ili da se na bilo koji način postara za mene. To nije bio nikakav oblik naklonosti s kakvim sam se ranije upoznala. Osećala sam kao da sam sa svima njima povezana na dubokoj razini, i znala sam sve što osećaju i razmišljaju, kao da delimo jedan um.

Krevet mi se nalazio pored prozora, i nedugo nakon prelaska na regularno odeljenje, jedna od sestara me je pitala da li bih želela da se uspravim i pogledam kroz prozor. Shvatila sam da već dugo vremena nisam videla spoljni svet, tako da me je to poprilično uzbudilo i rekla sam: „Da, apsolutno!“

Sestra me je uspravila, i u trenutku kad sam pogledala kroz prozor oči su mi se napunile suzama. Nisam ih mogla zaustaviti. Do tog trenutka nisam ni znala da se bolnica nalazi tek nekoliko blokova udaljena od doma mog detinjstva u Dolini sreće (Happy Valley).

Kao što sam ranije rekla, ova bolnica nije bila ona u koju sam godinama odlazila na redovne tretmane i transfuzije krvi. Ta ustanova je više ličila na oveću kliniku, nego na potpuno opremljenu bolnicu. Kroz vrata ove bolnice sam prvi put prošla onog dana kad sam pala u komu.

I eto me sad; preda mnom se pružao pogled gotovo identičan onome šta sam posmatrala kao dete. Mogla sam videti hipodrom ispred bolnice i tramvajsku liniju kojom sam se vozila sa Ah Fong! Dok sam suznih očiju posmatrala scene iz svog detinjstva, osećala sam se kao da sam načinila pun krug.

O, Bože, ne mogu verovati, pomislila sam u čudu. Vidi samo ove tramvaje, parkove i zgrade mog detinjstva. Kakva poruka – dobila sam drugu priliku! Mogu početi iznova.

Iako mi je pogled bio poznat i scena sasvim uobičajena, čitav svet je nekako izgledao potpuno nov. Sve je izgledalo tako izoštreno, jasno i prekrasno, kao da to vidim po prvi put. Boje su bile jasnije nego što sam pamtila, i svaki detalj sam uočavala kao da ga nikad ranije nisam videla. Posmatrala sam susedne zgrade, od kojih sam u jednoj odrasla; park direktno preko puta, koji sam posećivala kao dete; tramvaje koji tandrču u prolazu; automobile koji prolaze; pešake koji hodaju vodeći pse ili užurbano obavljajući poslove. Sve sam posmatrala novim očima, kao da sam ponovo dete. Prizor preda mnom nije mogao biti uobičajeniji, a opet,

bio je nešto najbolje što sam videla ko zna otkad... možda ikad.

10

Dokaz isceljenja

Nekoliko dana nakon što sam prebačena sa OIN, započela sam s fizikalnom terapijom, da povratim snagu mišića. Prvog dana kog sam bila u stanju ustati i prohodati sestra me je povela u kupatilo da se pogledam u ogledalu. Osetila sam kako mi srce tone kad sam pogledala kostur u ogledalu. To je bio prvi put otkako sam se probudila iz kome da sam se osetila obeshrabreno.

Zamolila sam sestru da me ostavi nasamo nekoliko minuta, da bih mogla imati malo privatnosti. Samo sam nastavila da zurim u odraz u ogledalu. Gotovo da nisam prepoznavala osobu koja me je posmatrala iz ogledala. Veći deo kose mi je opao u pramenovima; oči su mi izgledale prevelike za duplje u kojima su smeštene; jagodice su mi stršale; imala sam veliki zavoj s desne strane vrata, ispod uha, koji je prekrivao veliku, otvorenu leziju na koži. Stajala sam sleđena sopstvenom slikom, i počela plakati.

Nisam plakala zbog taštine. Fizička pojava mi u tom trenutku nije izgledala toliko važna. Umesto toga, osetila sam istu duboku tugu koju bi svako osetio kad pogleda nekoga u takvom stanju. Osećala sam tugu pomešanu s dubokom empatijom. U toj slici – tom licu, tim očima – mogla sam videti godine bola koje su bile potrebne da se nađem tamo gde sam sad, stojeći tu pred ogledalom.

Kako sam mogla sebi dopustiti da prođem kroz sve te muke? Kako sam mogla sebi stvarati toliko bola? pitala sam se.

Da, osećala sam kao da sam to sama sebi učinila. Posegnula sam prema ogledalu i, dodirnuvši odraz svog uplakanog lica, zaklela sam se da nikad više sebe neću tako povrediti.

LEKARI SU BILI PRILIČNO REZERVISANI u vezi s mojim isceljivanjem, naročito imajući u vidu stanje u kojem sam bila kad sam došla u bolnicu. Želeli su prilagoditi mešavinu i doze medikamenata koje su mi davali – čega sam se, jednom ranije, strahovito bojala.

▲ Posmatrala sam kako sestre dolaze da mi daju hemoterapiju. Okačile su kese s lekovima na postolje za infuziju. Svaka kesa, čiji je sadržaj išao direktno meni u venu, imala je oznaku „OTROV“ napisanu velikim crvenim slovima. Sestre su nosile maske i gumene rukavice, da ne bi nekim slučajem došle u kontakt sa opasnim hemikalijama. Začudo, činilo se da je sasvim prihvatljivo da mi te hemikalije unesu direktno u krvotok.

Znala sam da mi hemoterapija nije potrebna. Lekari su mi je davali iz svojih razloga, ne mojih, jer ja sam znala da sam nepobediva. Ništa mi nije moglo nauditi, čak ni otrov ubrizgavan direktno u vene – ista ona stvar koje sam se toliko godina bojala! Zanimljivo je što nisam imala uobičajene prpratne pojave. Medicinski tim je bio prilično iznenađen što nemam mučninu, koja je uobičajeni pratilac hemoterapije.

Osećala sam se nekako porednički. Tako potpuno sam prevazišla strah od bilo čega – od smrti od raka do hemoterapije – da mi je upravo to pokazalo da je *strah* bio ono što me je uništavalo. Dobro sam znala da, da se sve to događalo pre mog iskustva u drugom carstvu, sam pogled na reč *otrov* ispisanu velikim crvenim slovima, uz sestre zamotane u zaštitnu opremu da izbegnu kontaminaciju, bi mi izazvao dovoljno straha da me ubije. Sam psihološki učinak bi me uništio, jer sam znala koliko sam ranije bila ispunjena strahom.

A umesto toga, osećala sam se nepobedivo. Znala sam da odluka da se vratim, koju sam donela na drugoj strani, nadjačava sve što se događa u fizičkom svetu.

Lekari su želeli da sprovedu niz testova da bi dobili jasniju sliku o mom trenutnom stanju i da bi u skladu s tim prilagodili hemoterapiju. Nevoljko sam pristala, najviše zato što sam znala da su ti testovi potrebni njima mnogo više nego meni, kao dokaz da sam isceljena, a delimično i zato što sam već znala kakvi će biti rezultati. Dokaz da sam u pravu bi mi doneo osećaj pobeđe. Međutim, lekari su smatrali da sam još uvek previše slaba da podnesem opsežno testiranje, pa su odlučili da proceduru razvuku na nekoliko sedmica, dok se oporavljam. Imala sam manje od 40 kilograma i morala sam povećati unos hranjivih materija,

pre bilo kakvih testova koji uključuju makar i najmanji hirurški zahvat, budući da bi bilo kakve dodatne metode lečenja mogle predstavljati prevelik zahtev za moj već iscrpljeni organizam.

Lezije po koži su se pretvorile u velike, zjapeće rane koje su sestre svakodnevno čistile. Budući da su bile tako duboke i široke, lekari su smatrali da se neće isceliti bez medicinske intervencije. Telo mi nije imalo ni hranljivih supstanci ni snage da se oporavi od težih povreda, tako da je plastični hirurg došao da proceni situaciju.

Potvrdio je da su mi rane prevelike da bi same zacelile, naročito jer mi u telu nije bilo dovoljno hranjivih materija da potpomognu procesu. Međutim, smatrao je da sam i dalje previše krhka da podnesem rekonstruktivni zahvat, i tražio od sestara da nastave čistiti i previjati lezije dok ne skupim dovoljno snage za operaciju. I dalje sam bila gotovo sama kost i koža.

OTPRILIKE ŠEST DANA nakon izlaska sa OIN sam se počela osećati snažnije i mogla sam kraće vreme hodati kroz bolnički hodnik, pre nego što bi mi zatrebao odmor. Prvi test za koji su lekari zaključili da sam dovoljno jaka da ga podnesem je bila biopsija koštane srži. To je jedan veoma bolan zahvat, koji se sastoji od toga da vam debelu iglu uvuku donji deo kičme i izvuku srž iz kosti.

Uobičajeno je da limfom u pooodmaklom stadiju metastazira na koštanu srž, tako da su lekari očekivali da će rezultati testova to potvrditi. Nameravali su da mi dalju terapiju i doziranje odrede na osnovu rezultata.

Sećam se dana kad su rezultati stigli. Lekar je ušao u moju sobu, praćen čitavim timom bolničkog osoblja, izgledajući zabrinuto. Zatim je rekao: „Stigli su nam rezultati biopsije koštane srži, ali malo su uznemirujući.“

Po prvi put nakon nekoliko dana sam osetila određenu zabrinutost. „Zašto? U čemu je problem?“

Članovi porodice su bili sa mnom u sobi, i svi su izgledali zabrinuto.

„Ne možemo pronaći rak u nalazima biopsije“, rekao je lekar.

„Pa, zašto je to problem?“, pitao je Dani. „Zar to ne znači samo da nema raka u koštanoj srži?“

„Ne, to nije moguće“, odgovorio je lekar. „Ona definitivno ima rak u

Formatted: Not Highlight

telu – nije mogao tako brzo nestati. Jednostavno ga moramo pronaći; a dok to ne učinimo, imamo problem, jer joj ne mogu odrediti dozu hemoterapije.“

Stoga, lekari su uzorak srži poslali jednoj od najopremljenijih patoloških laboratorija u zemlji. Četiri dana kasnije su došli isto tako negativni rezultati – nije bilo ni traga raku. Osećala sam se veoma pobeonosno kad sam čula vesti.

Ne želeći da priznaju poraz, lekari su potom želeli da urade biopsiju limfnih čvorova, da pronađu rak. Isprva, moja novopronađena samosvest me terala da se pobunim i kažem: „Ne, *nećete* sprovoditi više nikakve testove, jer ovo je moje telo, a ja već *znam* da *nećete ništa* pronaći!“

Međutim, kako su lekari nastavljali da insistiraju, podsećajući svakog u mojoj porodici na stanje u kom sam se nalazila kad sam primljena u bolnicu samo nekoliko dana ranije, odlučila sam da ih pustim neka urade biopsiju, budući da sam dobro znala da ništa neće pronaći. Takođe sam shvatila da će savladavanje svake medicinske pretrage koju žele da sprovedu samo doprinostiti mom osećaju pobeđe.

Lekaru sam rekla: „Radite šta hoćete, ali želim da znate kako sve to činite da uverite sebe. Ja već znam kakvi će rezultati biti!“

Pustili su me još nekoliko dana, da još malo ojačam za biopsiju limfnih čvorova, koja je podrazumevala manji hirurški zahvat. Uoči zahvata su me poslali na odeljenje za radiologiju. Radiolog mi je trebao ultrazvukom pronaći najveći limfni čvor i na koži označiti gde hirurg treba da zarezhe.

Dok sam ležala na stolu u radiološkoj laboratoriji, primetila sam da su snimci s mog ranijeg skeniranja, urađenog onog dana kad sam došla u bolnicu, prikačeni na tablu sa osvetljenjem, pokazujući gde su mi sve tumori bili. Radiolog je na tim snimcima video da mi je vrat bio prepun oteklih žlezda i tumora, tako da mi je ultrazvukom snimio zadnji deo vrata do korena lobanje, pa onda strane vrata, i konačno je prešao niz prednju stranu vrata. Videla sam kako mu se na licu polako ukazuje zbunjenost i zaprepaštenje.

Ponovo je pogledao ranije snimke, pa se vratio do mesta gde sam ležala na stolu. Pitao je može li mi snimiti deo ispod ruku. Složila sam se, ali ni nakon snimanja tog područja ga zbunjenost nije napustila. Zatim mi je snimio prsa, leđa i trbuh.

„Je li sve u redu?“, pitala sam.

„Zbunjen sam“, odgovorio mi je.

„Zašto? Šta nije u redu?“, već sam naslućivala šta se dešava.

„Izvinite me na minut“, rekao je.

Zatim je otišao do telefona, koji se nalazio u blizini, i čula sam ga kako razgovara s mojim onkologom.

„Ne shvatam. Imam snimke koji pokazuju da je pacijentkinjin limfni sistem bio preplavljen rakom pre samo dve sedmice, a sada ne mogu pronaći nijedan limfni čvor dovoljno velik da makar i nagovesti postojanje raka“, čula sam da kaže.

Osmeħ mi se razlio licem, i, kada se vratio do stola, uspravila sam se i rekla: „Dobro, pretpostavljam da sad mogu da idem!“

„Ne tako brzo“, odgovorio je. „Vaš onkolog *insistira* da pronađem neki limfni čvor za biopsiju, jer nije moguće da vam u telu nema ni traga raku. Rak ne nestaje samo tako. Moraću pronaći neki čvor na mestu kojem se može lako pristupiti, na primer na vratu.“

Označio mi je limfni čvor na vratu, iako nije bio uvećan. Onda su me odveli na operaciju i hirurg mi je napravio mali rez na levoj strani vrata, da ukloni jedan od limfnih čvorova.

Budući da se zahvat radio pod lokalnom anestezijom, bila sam potpuno budna i svesna. Zaista mi se nije sviđao neugodan osećaj na vratu dok je lekar isecao limfni čvor. I dalje se sećam mirisa kako mi meso gori, kad je lekar kauterizovao¹ ranu. Pomislila sam da možda i nije bila baš tako dobra ideja da im dopustim da ovo učine!

Međutim, rezultati su opet pokazali da nema ni traga raku.

Tada sam se počela zaista buniti protiv nastavljanja testiranja i tretmana, jer sam duboko u sebi znala, bez ikakve sumnje, da sam isceljena. Pored toga, počinjala sam osećati priličan nemir usled zatvorenosti u bolnici. Želela sam da izađem napolje i opet počnem istraživati svet, naročito zato što sam znala da ću biti dobro. Međutim, lekari su se usprotivili, insistirajući da treba još testova i još terapije. Podsećali su me na stanje u kom sam se nalazila kad sam primljena u

---

¹ kauterizacija – veštačko sagorevanje rane u cilju prekidanja ili sprečavanja infekcije. Prim. ur. MM.

bolnicu.

„Ako ne možete pronaći nikakav trag raka u mom telu, zašto mi onda treba još testova?“, pitala sam ih.

„To što ne možemo pronaći rak ne znači da ga nema. Ne zaboravite da ste bili u terminalnom stadiju kad ste došli, pre samo nekoliko sedmica!“ glasio je odgovori.

Ali konačno, nakon što su odradili tomografiju¹ pozitronske emisije celog tela, i nakon što su i ti rezultati pokazali da raka nema, tretman je bio završen.

Osim toga, na zaprepašćenje medicinskog tima, pokazalo se da je rekonstruktivni hirurški zahvat koji mi je bio zakazan potpuno nepotreban, jer su mi sve lezije zarasle same od sebe.

6. MARTA 2006., pet sedmica nakon dolaska u bolnicu, otpuštena sam kući. Mogla sam hodati bez ičije pomoći, premda mi je i dalje trebalo malo pomoći uz i niz stepenice. Međutim, bila sam u stanju takve euforije da su lekari na otpusnoj listi napisali velikim slovima: „Otpušta se kući da se odmara. NEMA ŠOPINGA I ODLASKA NA ZABAVE NAJMANJE ŠEST SEDMICA!“

Ali nije mi padalo na pamet da se tome pokorim! Samo sedmicu dana kasnije, na moj rođendan, 16. marta, otišla sam s porodicom na večeru u svoj omiljeni restoran, Džimijeva kuhinja (Jimmy's Kitchen), da proslavim novi život. Naredne sedmice, 26. marta, prisustvovala sam venčanju svoje prijateljice. Naši prijatelji, koji su znali kroz šta sam nedavno prošla, bili su prilično šokirani kad su me videli kako plešem i razdragano pijem šampanjac. Više nego ikad pre, znala sam da život treba živeti radosno i razigrano.

---

¹ tomografija – rentgensko snimanje tela u tankim slojevima, sloj po sloj. Prim. ur. MM.

11

*„Gospođo, kako god da pogledam,
trebalo bi da ste mrtvi!“*

Nekoliko sedmica nakon što je rak nestao, i dalje sam pokušavala da u umu obradim šta se sve izdešavalo, pokušavajuću svemu dati neki smisao. Već sam se navikla da ljudi koje znam budu uočljivo šokirani kad me vide prvi put nakon izlaska iz bolnice.

Iako mi to niko nije rekao u lice, znam da je većina kad su me poslednji put videli mislila da ću umreti. Nisu očekivali da me opet vide. Neki su pokušavali prikriti iznenađenje kad su videli koliko zdravije izgledam nakon tako kratkog vremena, a nekima to i nije polazilo za rukom.

„Oh, Bože, pa jesi li to ti?“, rekla mi je učiteljica joge, a vilica joj se oteglala skoro skoro do poda kad sam ušla u njen studio prvi put nakon šest meseci. „Izgledaš neverovatno! Čula sam da se oporavljaš, ali nisam ni pomišljala da ti je toliko dobro!“

Amira mi je bila povremena instruktorka joge već nekoliko godina. Bila je veoma prijatna osoba, a jogu je držala u studiju iz kojeg se pružao pogled na viktorijanski deo centralnog poslovnog dela Hong Konga. Znala je da sam bolesna, i, kako sam postajala sve slabija i nisam mogla telo postavljati u mnoge položaje, nežno je radila sa mnom, ili me je puštala samo da ležim u šavasana pozi (potpuno opušteno ležanje na leđima, kao da spavate). Čak i kad je došlo dotle da nisam mogla uraditi nijednu pozu osim šavasane, i dalje sam išla na njene časove, jer sam volela upijati pozitivnu energiju.

Na kraju, kad više nisam mogla izlaziti i kad sam postala vezana za invalidska kolica i prenosivi rezervoar s kiseonikom, dok me je kući

negovala medicinska sestra, prestala sam dolaziti na Amirine časove.

Stoga, čim sam se dovoljno oporavila da sam mogla sama izlaziti, poželela sam da joj ušetam usred časa i iznenadim je – i definitivno je jesam iznenadila. Amira me je potom upoznala s polaznicima na času, od kojih me mnogi nisu poznavali. Oni koji su me se sećali su bili šokirani. Jednoj gospođi su se oči napunile suzama kad se prisetila koliko sam bila bolesna poslednjih dana kad sam prisustvovala časovima. Nije mislila da će me ikad više videti, a sad sam bila tu... sve što je mogla prozboriti je da je to čudo.

SVI KOJE SAM SRELA su bili radoznali da saznaju šta se dogodilo. Kako sam se tako dobro oporavila za tako kratko vreme? Međutim, bilo mi je prilično teško to objašnjavati, i shvatila sam da ni sama ne razumem sve u potpunosti. Jednostavno nisam imala načina da sve kroz šta sam prolazila opišem tako da i drugi razumeju. Činilo mi se da ne postoje reči, naročito u engleskom, kojima bi se moglo opisati to iskustvo.

Jednog dana sam primila e-mail¹ od Anopa, sa linkom za stranicu o iskustvu bliske smrti. Istraživao je u želji da vidi da li je još neko imao iskustvo poput mog, i naišao je na stranicu Fondacije za istraživanje iskustva bliske smrti (NDERF - Near Death Experience Research Foundation), **www.nderf.org**. U poruci mi je rekao da mu je ono kroz šta sam ja prošla zvučalo slično nekim iskustvima koja su ljudi podelili na toj stranici, i hteo je da i ja pogledam.

Nisam znala mnogo o iskustvu bliske smrti. Čula sam za to, i pogledala možda jedan ili dva dokumentarca na televiziji, ali nisam poznavala nikoga ko je prošao kroz to – a najmanje od svega sam očekivala da ću ja proći kroz jedno takvo iskustvo!

Čitajući informacije na stranici čiju mi je adresu brat poslao, kako sam pronalazila priče koje su imale sličnosti s mojom osetila sam da mi se koža ježi. Ni u jednoj od njih se nisu nalazili elementi bolesti poput moje, ali postojale su velike sličnosti u onome što su neki ljudi doživljavali u drugom carstvu. Nekoliko njih je govorilo o širenju, jasnoći i osećaju jedinstva – osećaju da smo svi povezani. Rekli su da

---

¹ e-mail – elektronsko pismo, odnosno pismo koje se šalje i prima preko računara povezanih u mrežu. Prim. ur. MM.

nisu osećali bilo kakvo procenjivanje i suđenje, već samo preplavljujuću, bezuslovnu ljubav. Govorili su o susretima s voljenim ljudima ili drugim bićima kojima je stalo do njih, i osećali su sveobuhvatno razumevanje i znanje. Nisam mogla zanemariti činjenicu da su i drugi ljudi imali ono osećanje prihvatanja i jedinstva, saznanja da smo univerzalno voljeni. Mnogi ljudi su rekli da su nakon IBS-a dobili osećaj svrhe, a upravo tako sam se i ja osećala!

Nakon što sam pročitala nekoliko priča, primetila sam link na stranici, s natpisom: „Da li ste i vi imali iskustvo bliske smrti koje biste želeli podeliti? Kliknite ovde“. I kliknula sam. Otvorio se dugačak, detaljan formular i počela sam ga popunjavati. Nikad ranije nisam pisala o svom iskustvu; samo sam ga podelila s bliskim prijateljima i članovima porodice, tako da je ovo bio prvi put da ga analiziram u detalje.

Budući da je to bio prvi put da svoja iskustva izlažem nekome ko nije upoznat s mojom situacijom, želela sam biti sigurna da ću jasno i razumljivo predstaviti sve što želim reći. Pitanja iz formulara su me nagnala da o nekim delovima svog iskustva razmislim na sasvim nov način. Ispunila sam sve detalje o svom raku, svemu što sam doživela kad sam prešla na drugu stranu i vratila se, i, konačno, o tome kako se rak veoma brzo povukao. Kad sam ispunila sva polja formulara i upisala dodatne detalje u polju predviđenom za to, kliknula sam na „Pošalji“. Iskočila je poruka u kojoj je pisalo: „Hvala vam što ste nam poslali svoje svedočenje. U roku od tri sedmice ćemo vas obavestiti da li će vaše iskustvo biti postavljeno na stranicu“.

Već je bilo kasno, i na spavanje sam otišla s mišlju da će verovatno proći dugo vremena pre nego što išta čujem od njih. Međutim, prijatno sam se iznenadila kada me je već narednog jutra na računaru čekala poruka od dr. Jeffreya Longa.

Dr. Long je objasnio da je on onkolog i vlasnik NDERF stranice kojoj sam poslala formular sa opisom svojih doživljaja, i smatrao je da je moje iskustvo jedno od najizuzetnijih s kojima se sreo. Želeo je da mi postavi još neka pitanja, naročito u vezi sa zdravstvenim stanjem, jer ga je moje brzo isceljenje veoma zaintrigiralo. Još mi je rekao da sam svoja iskustva veoma dobro opisala, i želeo je da zna više o mom raku, npr. kad je uspostavljena dijagnoza, trajanje bolesti i koliko je vremena trebalo da se rak povuče nakon IBS-a.

Na sva pitanja sam odgovorila najbolje što sam znala, i odgovorio mi je gotovo odmah. U njegovom odgovoru se naslućivao iskreno pozitivan stav. Rekao je da su ga moji odgovori uzbudili i obradovali, i zahvalio mi je što sam mu dozvolila da moje iskustvo podeli sa drugima. Kazao je da će ono predstavljati inspiraciju desetinama hiljada ljudi širom sveta. Moju priču s direktnim linkom, uključujući i odgovore na naknadna pitanja, postavio je na početnu stranicu NDERF-a, i ona se i dalje nalazi u arhivi stranice u originalnom obliku.

Kasnije sam saznala da je dr. Long odštampao moj formular čim ga je primio, u nameri da ga pročita nekoliko puta jer mu je bio veoma zanimljiv, a to nije učinio ni sa jednim drugim formularom.

U isto vreme je Peter Lloyd, prijatelj koji izdaje publikaciju *Holistic Hong Kong*, bio toliko zapanjen onim što mi se dogodilo da mi je zatražio dozvolu da objavi moju priču. Stoga sam mu poslala kopiju onoga što sam predala NDERF-u i on je to uključio u naredno izdanje publikacije.

Nekoliko sedmica kasnije, tokom leta 2006., kontaktirao me je još jedan onkolog iz Sjedinjenih Američkih Država. Zvao se dr. Peter Ko, i rekao je da je lično zainteresovan za istraživanje spontanih remisija¹. U roku od tri sedmice mu je nekoliko ljudi poslalo linkove za moju priču postavljenu na stranici NDERF-a i u *Holistic Hong Kong*. Kada je prvi put primio NDERF link, dr. Ko ga je ignorisao, budući da je priča veoma dugačka, a veoma često prima poruke od ljudi koji mu preporučuju članke za čitanje. Međutim, kad je primio drugi link, ovaj put za priču u *Holistic Hong Kong*, uz poruku u kojoj je pisalo da bi trebao pročitati članak i da će sigurno biti zainteresovan, odlučio je da pogleda o čemu se radi.

Kad je pročitao priču, bio je toliko zaintrigiran da je kontaktirao Petera Lloyda i pitao ga ima li načina da nekako stupi u vezu sa mnom, budući da Internet stranica nije dala moje puno ime – priča je bila potpisana samo kao „IBS Anite M.“. Peter je putem e-maila povezoa dr. Koa i mene, i dr. Ko me je odmah pitao može li me nazvati, jer je imao

---

¹ Remisija (lat. remissio) – vraćanje; otpust; oprostjenje, oproštaj grehova; prav. milost, pomilovanje, oprostjenje kazne; ukidanje (povlačenje) zabrane; med. prolazno slabljenje, popuštanje bolesti, naročito groznice; prav. Prim. ur. MM. (iz Vujaklija, Leksikon stranih reči i izraza)

mnogo pitanja.

Nekoliko sati smo razgovarali telefonom i dala sam mu mnoge detalje o svojim doživljajima, a posebno o medicinskom stanju. Zatim sam mu faksom poslala značajne delove iz svog medicinskog kartona, uključujući i lekarski izveštaj od 2. februara, dana kad sam primljena u bolnicu, koji je opisivao stanje u kom sam se nalazila i davao prognozu, s dijagnozom: „Limfom, stadij 4B“.

Nakon što je dr. Ko pogledao neke od tih stranica, prvo što mi je rekao je bilo: „Gospodo, kako god da pogledam, trebalo bi da ste mrtvi!“

Dr. Ko je bio toliko zaintrigiran mojim slučajem da je organizovao poslovni put u Hong Kong, da bi posetio bolnicu u kojoj sam sve doživela i da bi pogledao moj medicinski karton.

Sredinom oktobra smo se sreli u bolnici u kojoj sam doživela iskustvo bliske smrti. Sedeli smo u hodniku i neko vreme razgovarali, upoznajući se. Pitao me je o iskustvu i bolesti, želeći sve da sazna iz moje perspektive. Zatim smo pošli u kartoteku i zatražili medicinski karton. Doneli su nam veliku fasciklu, debelu skoro 10 cm, i spustili je na sto ispred nas. Odneli smo je u bolničku kantinu i dr. Ko je počeo pregledavati sve detalje, stranicu po stranicu, izvlačeći neke da ih fotokopira.

Osećala sam se veoma uzbuđeno i privilegovano što se dva onkologa – prvo dr. Long, a sad i dr. Ko – tako interesuju za moje doživljaje. To je potvrdilo moj osećaj da sam se vratila s nekom većom svrhom, da ću pomagati ljudima. Bila sam zahvalna i oduševljena što će ono kroz šta sam prošla možda pomoći nekome.

Dr. Ko me je pitao da li bih htela javno govoriti o onome što mi se dogodilo. On je, po vlastitim rečima, skeptik po prirodi; ali bio je veoma uzbuđen onim što je pročitao u medicinskom kartonu i želeo je istraživanje mog slučaja odmah upotrebiti u dobre svrhe. Planirao je organizovati lokalnu konferenciju, dok je još u Hong Kongu, da bi ono što je do tada pronašao podelio s medicinskom zajednicom, i želeo je da i ja budem govornik. Rekao mi je da je o mom slučaju već razgovarao s nekoliko ljudi iz medicinske zajednice, i da je dao određeni okvir za moju priču i nevoljnost da prihvatim konvencionalne tretmane.

Smatrao je da je od velike važnosti da medicinska zajednica čuje priču iz moje perspektive. Rekao je da nikad nije naišao na slučaj

potpune remisije iz tako poodmaklog stadija raka, a kamo li da se remisija odigrala tom brzinom. Verovao je da je važno da ljudi čuju o tome. Bila sam veoma uzbuđena što me je pitao i žudela sam da podelim s ljudima ono što mi se dogodilo, tako da sam pristala da budem govornik na konferenciji.

Pored toga, dr. Koa sam povezala s našim porodičnim lekarom opšte prakse, dr. Brajanom Vokerom (Brian Walker), koji je potvrdio da ga je moj oporavak naprosto šokirao. I on je kazao da nikad ranije nije naišao na slučaj tako brze remisije iz tako kasnog stadija raka. Dr. Voker je s dr. Koom neko vreme razgovarao o svom mišljenju u vezi s napredovanjem mog raka tokom godina, i složio se s mnogim zaključcima američkog lekara. Zatim je dr. Ko kontaktirao predstavnike štampe, osiguravši se da će na konferenciji biti prisutni reporteri koji će moju priču preneti u lokalnim novinama.

U nastavku sledi izvod iz sažetka koji je dr. Ko napisao nakon što je pregledao moje medicinske izveštaje. Taj sažetak, koji ovde prenosim s njegovom dozvolom, poslao je elektronskom poštom predstavnicima štampe i medicinske zajednice, u vezi s predstojećom konferencijom. U njemu se daju detalji moje priče iz perspektive onkologa, potvrđujući moj vlastiti doživljaj.

Nadam se da će Anitina priča i vama biti upečatljiva koliko i meni... ovaj susret mi je zaista otvorio oči! Kad sam došao u HKG (Hong Kong) prošlog meseca, nameravao sam detaljno istražiti ono o čemu je pričala, kako bih njene navode ili potvrdio ili odbacio. Nakon što su me činjenični detalji zadovoljili, postajao sam sve zaintrigiraniji njenim fantastičnim iskustvom... naročito porukom koju je sa sobom donela! Premda klinički detalji običnom čitaocu mogu biti pomalo naporni, želim vam ih preneti kao referencu, tako da zaista uvidite koliko je bila bolesna i koliko dramatičan joj je bio oporavak. Nadam se da će ti detalji, uz nekoliko ličnih primedbi, biti dovoljni da Anitinu priču postavite na solidne temelje:

1. Hronološki prikaz Anitine bolesti

U proleće 2002. je primetila tvrdu oteklinu iznad leve ključne kosti. To je njenom lekaru predstavljalo znak za uzbunu. Biopsija je urađena u aprilu te godine i postavljena joj je dijagnoza Hodžkinovog limfoma. Stadij je procenjen na 2A (rani do srednji / asimptomatični). Znate sve o njenom odbijanju da se podvrgne konvencionalnoj terapiji, i o traženju mnogobrojnih alternativnih pristupa. Bolest joj se polako pogoršavala tokom naredne dve godine. Do 2005. je već počela da joj ozbiljno

narušava zdravstveno stanje. Rak joj je zahvatao sve više limfnih čvorova i sve se više širio. Takođe su joj se razvili ono što nazivamo „B simptomima“... noćno znojenje, groznica, svrbež kože, itd., što je sve ukazivalo na razvoj bolesti.

Pored toga, razvila je plućnu efuziju (nakupljanje tečnosti u plućima) na oba krila, i tokom 2005. su joj nekoliko puta morali izvlačiti tečnost, jer je imala poteškoća s disanjem. Do Božića 2005. se razvoj bolesti počeo ubrzavati i stanje joj se drastično pogoršalo... bolest se iz vrata i grudnog zida proširila na kožu, stvarajući velike inficirane čireve koji nisu zaceljivali... Nemogućnost da jede i apsorbuje hranjive materije, gubitak težine, izražen zamor, gubitak mišićne mase... a i bubregi su počeli otkazivati.

U jutro 2. februara nije bila u stanju ustati iz postelje; čitavo lice, vrat i leva ruka su joj bili otekli poput balona. Otekline su joj zatvorile oči... sve zbog nedovoljne venske drenaže iz glave i vrata, usled veoma uvećanih i umršenih limfnih čvorova. Usled masivne bilateralne [obostrane] plućne efuzije nije mogla doći do daha, uprkos korištenju dodatnog kiseonika iz pokretnog rezervoara. Osećajući se potpuno bespomoćno, muž i majka su pozvali porodičnog lekara u pomoć, i on im je rekao da je odmah vode u bolnicu. U bolnici ju je odmah primio onkolog, šokirajući se Anitinim stanjem. Pozvali su još jednog onkologa, budući da je njeno stanje zahtevalo neke teške odluke. Takođe su pozvali još nekoliko drugih specijalista, da se pozabave raznim organima koji su otkazivali. Zaključili su da Anita neće preživeti bez medicinske intervencije. Hemoterapija možda i jeste veoma toksična, uzimajući u obzir otkazivanje mnogih organa, ali to joj je bila jedina šansa. Iste noći su joj odradili nekoliko skeniranja, koristeći magnetnu rezonancu i aksijalnu tomografiju; izvukli 2 litra tečnosti iz pluća, dali 3 od 7 hemoterapijskih preparata* i smestili je na OIN. I tada je Anita otplovila u ono što je opisala kao iskustvo bliske smrti.

*hemoterapija je zahtevala 8 ciklusa od 7 preparata, a svaki ciklus traje 3 sedmice.

2. Anitin dramatičan oporavak nakon povratka iz IBS-a...

Uveče, 3. februara, Anita se probudila, uspravila u postelji i porodici objavila da će biti u redu. Razgovarala je sa onkologom, koji je bio zapanjen što je uopšte mogla da ga prepozna.

Dana 4. februara, Anita je zahtevala da joj uklone nazogastričnu cev, obećavši lekarima da će pojesti ono što joj donesu da bi malo dobila na težini. Zatražila je da joj od kuće donesu iPod.

Dana 5. februara je lekare pozdravila pitavši ih žele li da se

„pridruže zabavi“. Na kraju su se složili da je otpuste sa OIN 6. februara.

Do tog perioda su joj se otekline vrata i lica uglavnom povukle; veoma uvećani limfni čvorovi su počeli omekšavati, i po prvi put je mogla okretati glavu. Terapija prvog ciklusa hemoterapije je završena sredinom februara. Od plastičnog hirurga je zatraženo da:

- a. uradi biopsiju limfnih čvorova na vratu, i
- b. presadi kožu na velikim otvorenim ranama na vratu i ispod pazuha.

Prilikom pregleda hirurg nije mogao pronaći nijedan uvećan limfni čvor, i pre biopsije joj je zakazao pregled ultrazvukom. Planirao je da presađivanje kože uradi istovremeno sa biopsijom.

Tri ultrazvučna pregleda nisu pokazali nijedan očigledno patološki limfni čvor. Konačno, 27. februara su joj uradili biopsiju jednog limfnog čvora na vratu... i nije bilo ni traga raku.

Čirevi na koži su zacelili sami od sebe, bez presađivanja kože.

Onkolozi su se na kraju složili da je otpuste kući 9. marta, nakon drugog ciklusa hemoterapije. 16. marta je proslavila rođendan u restoranu Jimmy's Kitchen; a zatim i prisustvovala venčanju, plešući i pijuci šampanjac, 26. marta... zatim je počeo treći ciklus terapije. Nakon 6 ciklusa (24. jula) postigli su kompromis, odradivši CT-PET¹ skeniranje... izdato joj je uverenje da je zdrava, i hemoterapija je prekinuta 2 ciklusa pre kraja.

Anitin oporavak je definitivno „upečatljiv“. Na temelju mojih iskustava, kao i mišljenja nekoliko kolega, njen dramatičan oporavak ne mogu pripisati hemoterapiji. Na osnovu onoga što znamo o ponašanju ćelija raka, nagađam da je nešto (ne-fizički... „informacija“?) ili isključilo mutirane gene, tako da se ne mogu izraziti, ili im je uputilo signal za programiranu ćelijsku smrt. Tačan mehanizam nam nije poznat, ali nije verovatno da je uzrokovan citostaticima.

Mislim da će mi susret sa Anitinim iskustvom postaviti osnov za dalja saznanja o ovom fenomenu, i o istinskoj prirodi nas samih!

Konferenciji su prisustvovali pripadnici medicinske profesije, naročito profesori sa onkološkog odeljenja lokalne bolnice pri kojoj funkcioniše i medicinska škola. Pored njih je tu bilo i mnogo ljudi koje

---

¹ CT (ili CAT): computed (axial) tomography; snimanje rentgenskim zracima, nakon čega se kompjuterski stvara presek slike duž jedne ose. PET: positron emission tomography; radiografska tehnika za pregled metaboličke aktivnosti u raznim tkivima (posebno mozgu), uz pomoć računara. – prim. prev.

sam pozvala ja, dr. Ko ili neko od profesora. Kasnije je dr. Koa, dr. Vokera i mene lokalna radio stanica pozvala za intervju povodom mog slučaja. (Novinski članak i radio intervju možete naći na mojoj web stranici: **www.anitaMurdani.com**).

Kao direktan rezultat konferencije i sastanka sa osobljem medicinskog fakulteta Univerziteta u Hong Kongu, pozvana sam da budem savetnik na odeljenju biheviorističkih¹ studija, držim govore i savetujem profesore o psihologiji suočavanja s rakom i smrću. Zamolili su me da o toj temi redovno držim govore fakultetskom osoblju i studentima, i u tome sam veoma uživala.

Dr. Ko je sastavio izveštaj o medicinskim zaključcima do kojih je došao koristeći podatke iz mog dosijea, uključujući i pitanja koja je postavljao, i to razaslao onkološkim institutima širom sveta. Do danas niko nije bio u stanju odgovoriti na njegova pitanja, i niko još nije naišao na slučaj osobe čija bolest je imala tako dramatičan preokret.

Slede neki od neobjašnjenih fenomena za koje mi je dr. Ko rekao da i dalje ostaju misterija:

1. Medicinski karton pokazuje da su mi se organi već pogasili u trenutku kad sam primljena u bolnicu. Međutim, nešto ih je nateralo da opet prorade. Dr. Koa intrigira šta je to moglo prouzrokovati njihov oporavak. Takođe je uočio belešku onkologa, koja kaže da „pacijentkinjina porodica je obavestena“, što je dr. Ko protumačio da je lekar zabeležio kako su mi porodicu obavestili da umirem.

2. Karton potvrđuje da sam u telu imala tumore veličine limuna, od korena lobanje, svuda po vratu, pod pazusima, u prsima, pa sve do trbuha. Međutim, nekoliko dana kasnije su se smanjili za preko 70%. Dr. Ko se pita kako je moguće da milijarde malignih ćelija napuste telo takvom brzinom, dok su organi otkazivali.

3. Imala sam otvorene lezije na koži, i u kartonu je zabeleženo da je neophodna rekonstruktivna hirurgija, budući da mi telo nije imalo neophodne hranjive materije da bi se samo iscelilo, jer sam bila potpuno neuhranjena i mišići su mi već bili atrofirali kad sam dospela u bolnicu. Lekar je zabeležio da će mi operaciju zakazati kad malo ojačam.

---

¹ Pravac u jednoj grani savremene psihologije koji je dobio naziv po engleskoj riječi ponašanje (engl. behavior). Prim. ur. MM.

Međutim, rane su same od sebe zacelile u potpunosti, mnogo pre nego što je medicinski tim bio spreman za operaciju.

Sve se to svodi na glavno pitanje koje dr. Ko i ostali žele razumeti u vezi sa spontanom remisijom: *Šta je okrenulo prekidač i nateralo telo da napravi zaokret od umiranja prema isceljenju?*

Što se mene tiče, ja znam odgovor... ali to nije nešto što ćete pronaći u udžbenicima medicine.

12

Posmatrati život novim očima

Tokom prvih nekoliko meseci nakon izlaska iz bolnice sam se osećala euforično, gotovo kao da sam neprestano na drogama. Sve i svako su mi izgledali predivno, i čak i najobičniji predmeti i događaji su u sebi sadržavali magiju i čuda. Na primer, uzmite nameštaj u našoj dnevnoj sobi, koji se tu nalazio mnogo godina i ni po čemu nije izgledao posebno. Kad sam se vratila kući, u drvenariji sam uočila lepotu koju nikad ranije nisam primetila, i mogla sam osetiti sav trud i rad koji je uloženi u izradu. Osećala sam se magično što opet mogu voziti automobil (što nisam bila u stanju poslednjih osam meseci bolesti). Bivala sam zapanjena sopstvenom sposobnošću da uskladim ruke, oči i noge prilikom vožnje ulicama. Bila sam zadivljena ljudskim telom i samim životom.

Kako su meseci prolazili, počela sam osećati da ponovo nešto treba da učinim sa svojim životom. Međutim, bila sam preplavljena utiscima dok sam razmišljala šta bih mogla raditi. Nisam znala odakle da počnem prikupljati komadiće. Svet više nije bio ono isto mesto koje sam ostavila za sobom. Protekle četiri godine sam provela boreći se s bolešću. Tokom tog perioda mi je sva koncentracija bila usmerena na bolest. Provela sam godine čitajući, proučavajući i učeći sve što sam mogla u vezi s rakom. Celokupna svrha postojanja mi se okretala oko bolesti i pokušaja da je izlečim. Na neki način, počela sam se više poistovećivati s nekim ko ima rak nego sa samim životom. A sad je to nestalo. Šta da radim sa ostatkom života?

Pre dijagnoze sam bila vatreni pobornik sopstvene nezavisnosti. Međutim, kad sam se razbolela, postala sam potpuno zavisna od Danija i ostalih članova porodice. Kad sam ozdravila i stala na svoje noge, svi su

se vratili ulogama koje su ranije imali. Dani se vratio na posao, majka i brat su otišli kući, a ja sam ostala da razmišljam šta želim uraditi sa sopstvenim životom.

Nisam mogla zamisliti povratak na stari posao službenika za useljenike. Taj posao sam napustila nedugo nakon što mi je postavljena dijagnoza, pa čak sam i intervjuisala svoju zamenu. Protekle četiri godine nisam radila, jer sam bila preokupirana rakom. Razmišljanje o povratku na posao mi se sada činilo drugačije, i shvatila sam da sam *ja* drugačija.

Osećala sam kao da se ne mogu povezati ni sa kim oko sebe – ili, preciznije, da se drugi ne mogu povezati sa mnom. Kad bih razmišljala o povratku na posao, nisam mogla smisliti kojim se poslom želim baviti. Sve mi je nekako izgledalo pogrešno. Osećala sam kao da se više ne uklapam s ljudima na ovoj planeti i njihovim vrednostima. Prioriteti su mi se promenili, i uvidela sam da me više ne zanima da radim u kancelariji, da nekome podnosim izveštaje, ili da zarađujem samo novca radi. Nisam marila za druženje, da s prijateljima izađem posle posla da se izduvamo, da se bakćem s jutarnjim ili večernjim gužvama, ili putujem do posla. I tako, prvi put nakon IBS-a sam se osetila izgubljeno... i usamljeno.

POSTAJALO MI JE SVE TEŽE da se uključujem u razgovore o svakodnevnim dešavanjima. Koncentracija mi je popuštala, i često sam se zaticala kako mi um luta na razne strane, čak i u sred razgovora s prijateljima. Potpuno sam izgubila interesovanje za ono što se dešava u svetu politike i za vesti, pa čak i za ono šta mi prijatelji rade. S druge strane, opčinjavao me je zalazak sunca na horizontu, dok sedim na plaži uživajući u sladoledu, kao da divotu sveta doživljavam po prvi put. Lepota sunčevog narandžastog sjaja koji se odražava od vode i peska pod mojim stopalima i između prstiju me ispunjavala takvim strahopoštovanjem kakvo nikad ranije nisam osetila. Primamljivi ukus kremastog sladoleda s belgijskom čokoladom na jeziku je činio da se osećam kao da sladoled jedem po prvi put u životu!

U svemu sam videla božanstvenost – u svakoj životinji i insektu. Svet prirode me je počeo zanimati mnogo više nego ranije. Nisam bila u stanju čak ni ubiti komarce koji su zujali oko mene. Sve su to bili oblici života i trebalo ih je poštovati kao takve. I oni su imali svrhu. Nisam znala kakvu; samo sam znala da je imaju, baš kao i ja.

Svaki dan je bio nova avantura. Želela sam šetati, voziti, istraživati, sedeti na pesku i brdima, i samo upijati ovaj život! Takođe sam se interesovala za urbano okruženje, i s njime sam se povezivala kao da mi je sve to potpuno novo. Vreme sam provodila istražujući pijace, uživajući u pogledu na grad i prekrasnom vidiku ispunjenom oblakoderima obasjanim neonom, diveći se veoma efikasnom sistemu gradskog prevoza i neverovatnim visećim mostovima koji su se pružali preko vode da spoje ostrva koja čine Hong Kong. Sve me je to zapanjivalo.

Slatkoća svakog novog dana je činila da osećam kao da sam se tek rodila. Kao da sam na svet došla kao odrasla osoba, rođena 3. februara 2006.

U isto vreme, nisam bila u stanju e povezati se s mnogim od starih prijatelja, s kojima sam pokušavala da se sretnem na ručku ili kafi. Svi su jedva čekali da me vide, ali većina ih nije razumela koliko duboko sam se promenila nakon svega što sam proživela. U društvu sam postajala nemirna i nestrpljiva. Nisam mogla sedeti duže vreme, niti učestvovati u razgovoru o svakodnevnim rutinama.

Osećala sam da su ljudi izgubili sposobnost da vide magiju života. Nisu delili moje divljenje i entuzijazam prema onome šta nas okružuje – i prema samom življenju. Izgledali su zaglavljani u rutini, a misli su im bile usmerene na ono šta će naredno uraditi. I ja sam bila ista takva, pre IBS-a. Svi su zaokupljeni onim šta rade toliko da zaboravljaju kako da jednostavno budu u trenutku.

Iznad svega, osećala sam da se nalazim na pragu nečega fantastičnog što će se tek odigrati. Osećala sam da postoji neka veća svrha u tome što sam prošla kroz ono šta sam prošla. Stajala sam na rubu neke velike avanture, a i dalje nisam osećala da moram *učiniti* ili *tražiti* bilo šta da do te avanture dođe. *Samo sam trebala biti ono što jesam, neustrašivo.* Na taj način ću sebi dozvoliti da budem instrument ljubavi. Razumela sam da je to nešto najbolje što bilo ko od nas može učiniti ili biti, i za čitav svet i za nas same.

Otkako sam to shvatila, nijedan problem se više nije činio tako velik. Smatrala sam da ljudi preozbiljno shvataju život i sopstvene probleme – baš kao što sam i ja nekada. Ranije sam bivala uvučena u ljudske drame, i moje i drugih ljudi. Ali nakon IBS-a sam se jednostavno osećala

blagoslovljeno što sam živa i što sam dobila drugu priliku da se izrazim na ovom svetu. Nisam želela protračiti ni trenutak te velike avanture. Želela sam biti *ja* koliko god je moguće i uživati u svakom prekrasnom trenutku života.

Zaista nisam želela da me pritiskaju svi ti svakodnevni, sićušni problemi, poput brige o budućnosti, novcu, poslu, domaćinstvu. Sve mi je to sad izgledalo nekako nevažno, naročito jer sam imala toliko poverenja u proces za koji sam osećala da se preda mnom odigrava.

Ono što mi je izgledalo važno je da se zabavljam i smejem. Osećala sam neku lakoću, što mi je bilo potpuno novo, i lako sam se smejala. Uživala sam u društvu onih koji su želeli isto to.

KAD GOD BI SE POVEO razgovor o bolesti, politici ili smrti, moje gledište je bilo toliko radikalno drugačije, usled onoga što sam doživela, da se jednostavno nisam mogla uključiti u razgovor. Uvidela sam da mi je sposobnost prosuđivanja i razlikovanja postala „umanjena“. Više nisam bila u stanju da jasno razlikujem dobro od lošeg, pravilno od pogrešnog, budući da mene niko ni za šta nije osuđivao tokom IBS-a. Postojalo je samo saosećanje, a ljubav je bila bezgranična. I dalje sam to osećala i za sebe i za ljude koji me okružuju.

Stoga, počela sam osećati isključivo saosećanje za sve kriminalce i teroriste sveta, kao i za njihove žrtve. Shvatala sam, na neki potpuno nov način, da ljudi koji učine tako nešto mora da su zaista preplavljeni zbunjenošću, frustracijom, bolom i mržnjom prema sebi. Nijedan samoostvaren i srećan pojedinac ne bi *nikad* tako nešto učinio. Ljudi koji cene sebe predstavljaju uživanje za sve oko njih, i oni samo dele svoju ljubav bezuslovno. Osoba koja je u stanju počiniti zločin mora biti (emocionalno) obolela – u stvari, nešto slično kao da ima rak.

Međutim, videla sam da se naše društvo prema ljudima koji imaju tu vrstu „mentalnog“ raka odnosi s prezirom, i da su mali izgledi da takvi ljudi dobiju neku praktičnu pomoć za svoje stanje, što samo pogoršava to stanje. Odnoseći se prema njima na takav način, samo omogućavamo „raku“ našeg društva da raste. Bilo mi je sasvim jasno da nismo stvorili društvo koje promoviše kako fizičko tako i mentalno isceljenje.

Sve ovo je značilo da više nisam bila u stanju posmatrati svet u terminima „nas“ i „njih“ – tj. žrtava i počinilaca. Nema „njih“; sve je „mi“. Svi smo mi Jedno; proizvodi vlastitog stvaranja, svih naših misli,

akcija i verovanja. Čak su i počinioci žrtve sopstvenog bola i mržnje prema sebi.

Nadalje, smrt više nisam posmatrala na isti način kao drugi ljudi, tako da mi je bilo veoma teško žaliti za nekim. Naravno, kad bi preminuo neko meni blizak, tugovala sam jer mi je nedostajao. Međutim više nisam žalila za preminulima, budući da sam znala da su prešli u drugo carstvo i da su srećni! Tamo ne možete biti tužni. Istovremeno, znala sam da je čak i njihova smrt savršena, i da se sve na velikoj tapiseriji odvija baš onako kako treba.

Zbog tako radikalno izmenjenih stavova, svoje mišljenje sam izražavala prilično oprezno, jer nisam želela da me neko pogrešno shvati. Znala sam da će drugima biti teško da razumeju koncepte poput onoga da nas nakon smrti niko ne prosuđuje, pa makar bili i najgori terorista. Čak i za njih, sve što sam osjećala je bilo samo saosećanje, potpuno razumevanje i jasnoća u vezi s razlozima zbog kojih su učinili to što su učinili. Na jednoj prizemnijoj razini, takođe sam znala da me u zagrobnom životu niko neće osuđivati ako odbijem da sledim neku religijsku ili kulturnu dogmu koja mi ne odgovara.

I tako, na kraju sam se počela držati osamljeno, osim ako nisam bila s Danijem. S njim sam se osećala bezbedno. Znala sam da on neće donositi sud o meni. Muž je tokom čitavog mog putovanja bio sa mnom, i bio je jedan od retkih ko me je razumeo. Strpljivo je slušao dok sam govorila o svojim osećanjima i razmišljanjima, i pomogao mi je da razumem sve te nove emocije.

Osećala sam neprestanu potrebu da govorim o svojim doživljajima, da pokušam pronaći smisao u onome šta se dogodilo, raspletom sve to, i Dani me je ohrabrivao da sve zapišem i iznesem ono šta osećam. Počela sam pisati i nisam prestajala. Pisala sam na forumima i blogovima¹, i to je imalo snažan terapeutski učinak dok sam kretala dalje u ovaj novi svet.

Formatted: Not Highlight

---

¹ Forumi i blogovi su načini komunikacije preko računara koji su povezani u palnetarnu mrežu (Internet). Prim. ur. MM.

13

Pronalaženje sopstvenog puta

Malo je ko – ili čak niko – iz društvenih krugova u kojima sam se kretala delio ili razumeo moj novi pogled na svet. Nisam se više ničega bojala. Nisam strahovala od bolesti, starosti, smrti, gubitka novca, ili bilo čega. Kad vam smrt nije strašna, onda je malo šta preostalo što vas može uplašiti, budući da se uvek smrt smatra najgorim mogućim scenarijem. A, ako vas to najgore ne uznemirava i ne uzbuđuje, šta onda preostaje?

Nadalje, bilo mi je prilično teško ponovo se integrisati u običan život, jer mi se ovaj svet i dalje činio nestvarnim. Ono drugo carstvo mi se činilo mnogo stvarnijim. Kao što sam već opisala, bila mi je neshvatljiva ozbiljnost s kojom se svi odnose prema svemu – npr. koliko su svi pod stresom u vezi s novcem i finansijama, iako imaju toliko drugih, lepših stvari u kojima mogu uživati i na kojima trebaju biti zahvalni. Takođe nisam shvatala zašto ljudi toliko zanemaruju sve ostalo – uključujući ljubav, odnose, talente, kreativnost, individualnost, itd. – zbog novca, i koliko vremena provode obavljajući poslove u kojima ne uživaju. Način na koji ljudi posmatraju život mi se činio kao sasvim pogrešan. Prioriteti i vrednosti su pogrešno postavljeni, i sve je izgledalo naopako. Shvatala sam da sam verovatno i ja pre razmišljala isto tako, ali nisam mogla ni pomisliti da se ponovo vratim tome.

Znam da nikad više neću samo zbog novca prihvatiti neki posao u kom ne uživam, razmišljala sam. Moji kriterijumi za posao i obavljanje bilo čega su sada mnogo drugačiji. Život i vreme provedeno na ovom svetu su mi mnogo vredniji.

Pored toga, Dani je uvideo da ni za njega ništa više nije isto, nakon intenziteta svega kroz šta je prošao gledajući moju borbu s rakom i povratak s praga smrti. Pre moje bolesti je Dani radio na odeljenju

prodaje i marketinga u jednoj međunarodnoj organizaciji, gde je bio na čelu distribucije proizvoda za Aziju. Sada mu je odlazak na posao bio zatupljujući i monoton, nakon svega kroz šta smo zajedno prošli. Oboje smo odrasli, promenili se i toliko toga naučili!

Dani je oduvek sanjao da vodi sopstveni posao, i sada sam mu rekla da to i učini. Ohrabivala sam ga da živi svoj san. Pre mog IBS-a bih bila previše uplašena da ga ohrabrujem, misleći samo na to koliki je to rizik; kako ćemo se izdržavati ako nam posao propadne?

Međutim, stavovi su mi se promenili i ispunjavanje sna mi se činilo mnogo važnijim, kao i to da ne živimo život ispunjen kajanjem. Dakle, ohrabivala sam ga da započne sopstveni posao koji je oduvek želeo, da pravi i razvija alate za procenu karijere za studente i korporacije.

Ispalo je da mu je prelaz od rada za nekog drugog do rada za sebe bio olakšan, jer ga je kompanija za koju je radio otpustila, budući da je toliko dugo odustvovao s posla starajući se za mene. Ranije bi me to veoma uznemirilo. Međutim, nakon IBS-a sam to posmatrala kao samo još jednu potvrdu da univerzum radi za nas. Pružena nam je prilika da se bavimo nečim uzbudljivijim!

Da bismo bili u stanju upustiti se u tu novu avanturu, morali smo drastično smanjiti rashode. Preselili smo se u manju kuću i uveliko smanjili lične izdatke. Završili smo u veoma skromnom susedstvu, prilično udaljenom od užurbanih urbanih područja Hong Konga. Kuća nam se nalazila u zabačenom seocetu u blizini kineske granice, gde smo bili izolovani od naše zajednice, što nam je dalo priliku da se pregrupišemo i ponovo procenimo sopstvene živote. To je predstavljalo drastičnu promenu u odnosu na ono na šta smo navikli, i osećali smo se kao da život počinjemo iznova – novi početak.

U PROŠLOSTI BIH DANIJEV gubitak posla ili našu potrebu da dramatično smanjimo rashode i preselimo se smatrala kao nešto negativno. To bi mi prouzrokovalo veliki strah, jer mi je ugrožavalo sigurnost. Međutim, reči *Vrati se i živi svoj život neustrašivo!* su mi odzvanjale u umu, i znala sam da će sve biti u redu. **Od svih poruka koje sam donela sa sobom iz IBS-a – da smo svi jedno, da smo u svojoj srži svi ljubav, da smo veličanstveni – ova je bila najjača i neprestano je odzvanjala u meni. I činilo mi se da dolazi i od mog oca i od Sani, moje najbolje prijateljice, jer kad god bih je začula u glavi, čula bih je**

Formatted: Not Highlight

izgovorenu njegovim ili njenim glasom, u zavisnosti od situacije. Sada sam sve događaje posmatrala kao deo velike avanture koja se odvija, i usled toga sam se osećala kao da život počinjem ispočetka, obrisane prošlosti.

Nadalje, nakon IBS-a mi se pogled na svet promenio od spolja-ka-unutra u unutra-ka-spolja. To jest, ranije sam smatrala da je spoljašnji svet stvaran i da moram raditi unutar njegovih ograničenja. To je manje-više ono što većina ljudi misli. Takvim stavom sam svoje moći i sposobnosti predala spoljašnjem svetu, i spoljašnji događaji su imali moć da me kontrolišu – da upravljaju mojim ponašanjem, raspoloženjem i razmišljanjem. Emocionalne reakcije i osećanja se ne smatraju stvarnim, budući da su neopipljivi. Smatraju se tek reakcijama na spoljašnje događaje. U takvom modelu, ja sam bila žrtva okolnosti, a ne tvorac vlastitog života. Čak je i bolest predstavljala događaj koji me je nasumično „zadesio“.

Nakon IBS-a, međutim, sebe sam počela smatrati božanskim i integralnim delom veće Celine. Ona obuhvata sve u univerzumu, sve što je ikad postojalo i što će postojati, i sve je to povezano. Shvatila sam da sam ja centar ovog univerzuma, i znala sam da se svi izražavamo iz sopstvene perspektive, jer svako od nas je centar te velike kosmičke mreže.

Kako smo Dani i ja vremenom izgrađivali novu etapu naših života, ove istine sam još bolje razumevala. Premda sve postoji unutar te mreže međusobne povezanosti i mi imamo pristup svakoj tački, moj svet u bilo kom trenutku predstavlja tapiseriju sačinjenu od svih mojih misli, osećanja, iskustava, odnosa i događaja do tog trenutka. Za mene ne postoji ništa, sve dok se ne utka u tapiseriju. A ja tu svoju tapiseriju mogu povećati ili ograničiti time što ću svoja iskustva i svest proširiti ili ograničiti. Osećam da imam određenu mogućnost da odaberem ono čemu ću dopustiti da postane deo onoga šta posmatram.

Kada mi nešto uđe u svesnost, to postaje deo moje tapiserije. Da se vratim na onu analogiju sa skladištem: to nešto sam obasjala svetiljkom. Znači, to postaje deo mog sistema verovanja – moje istine.

Znala sam da mi je svrha života da proširim sopstvenu tapiseriju i dopustim mnogim, većim iskustvima da mi uđu u život. Počela sam se truditi da rastegnem granice onoga šta se smatra za moguće, u svim

područjima u kojima sam ranije videla ograničenja. Počela sam preispitivati šta sve smatramo za istinu, a šta su ustvari samo društveno uslovljena verovanja. Posmatrala sam sve za šta sam u prošlosti verovala da je negativno ili nemoguće, naročito verovanja koja su u meni stvarala osećanje straha ili neadekvatnosti.

Zašto ja verujem u to? pitala sam se. *Je li to samo kulturno i društveno uslovljavanje? Možda je to u nekom trenutku i važno za mene, ali, da li je i sada tako? Da li mi koristi da i dalje verujem u mnogo toga u šta su me vaspitali i učili da verujem?*

U nekim situacijama – možda; ali u mnogim slučajevima je odgovor bio definitivno *ne*.

Vaspitana sam da verujem kako žensko treba biti pokorno. Uvek je postojala određena mera osude prema ženama koje su samopozdane, jake, ili koje imaju visoke položaje, budući da se glavna uloga žene sastoji u tome da pruža podršku kao supruga i majka. Ja nikad nisam ispunjavala te standarde.

Ceo život sam provela osuđujući sebe, prekorevajući se što ne ispunjavam ta očekivanja. Uvek sam se osećala neadekvatno. Međutim, nakon IBS-a sam shvatila da je to jedan lažan skup društveno ustanovljenih standarda.

Takođe sam verovala da nisam dovoljno produhovljena i da trebam mnogo raditi na tome. Onda sam otkrila da smo svi mi duhovna bića, bez obzira na to šta činimo i u šta verujemo. Ne možemo ni biti nešto drugo, jer to je ono šta jesmo – duhovna bića. Samo to često ne shvatamo, i to je sve.

Shvatila sam da istinsku sreću i radost mogu postići samo voleći sebe, gledajući unutra, sledeći sopstveno srce i čineći ono šta mi donosi radost. Uvidela sam da, kada mi se život čini kao da je izgubio pravac i kada se osećam izgubljeno (što mi se i dan danas često dogodi), to u stvari znači da sam izgubila osećaj za sebe. Nisam povezana sa onim ko zaista jesam i za šta sam se rodila. To se često dogodi kad prestanem slušati svoj unutrašnji glas i moć prepustim spoljašnjim izvorima, kao što su TV reklame, novine, velike farmaceutske kompanije, ljudi koji me okružuju, kulturna i društvena verovanja, i slično.

Ranije, kad bih se osetila izgubljeno, prvo što sam radila je da odgovore potražim *spolja*. Tražila sam u knjigama, kod učitelja i gurua, u

nadi da će mi oni pružiti rešenja koja su mi uvek bežala. To je upravo ono što sam učinila i kad mi je postavljena dijagnoza raka. Međutim, sve što sam postigla je da se osetim još izgubljenije, budući da sam opet i iznova na nešto drugo prebacivala sopstvenu moć.

UVIDELA SAM DA MI gledišta unutra-ka-spolja omogućava da imam potpuno poverenje u svog unutrašnjeg vodiča. Kao da ono što osećam ima uticaja na čitav moj univerzum. Drugim rečima, budući da sam ja u centru svoje kosmičke mreže, ja i utičem na Celinu. Dakle, što se mene tiče, dok god sam ja srećna, srećan je i univerzum. Ako ja volim sebe, voleće me i svi drugi. Ako sam ja u miru, sve što je stvoreno će biti u miru, itd.

Formatted: Not Highlight

Ako mi nešto izgleda problematično, umesto da to pokušam izmeniti fizički (što sam činila pre IBS-a), pogledaću u svoj unutrašnji svet. Ako sam pod stresom, anksiozna, nesrećna i slično, pogledaću u sebe i prvo se pobrinuti za to. Sednem sama sa sobom, prošetam u prirodi, ili slušam muziku, sve dok ne dospem do usredištenog mesta na kom se osećam smireno i sabrano. Uvidela sam da se i spoljni svet izmeni kad to učinim, i mnoge prepreke same nestanu, a da ništa nisam morala činiti.

Kad kažem „usredišten“ mislim na doživljaj da sam u središtu svoje kosmičke mreže, da sam *svesna* svog položaja. To je zaista jedino mesto na kom bilo ko od nas jeste, i važno je da *osetimo* sopstvenu *središnjost* u samoj srži svega.

Međutim, s vremena na vreme zaboravim svoje središnje mesto u kosmosu. Zaokupim se svim onim dramama, protivrečnostima, mukama i bolovima fizičkog sveta, i ne mogu sebe da vidim kao jedno od proširenih, veličanstvenih, beskrajnih bića koja svi mi zaista jesmo.

Na sreću, u to vreme sam shvatila da nikad nismo zaista odvojeni od središta. Umesto toga, privremeno ga izgubimo iz vida i ne osećamo mir i radost koji dopiru iz njega. Zapetljamo se u iluziju odvojenosti i ne vidimo da sreća i tuga idu ruku pod ruku – kao svetlo i tama, jin i jang. Taj osećaj odvojenosti je jednostavno deo iluzije dualnosti, usled koje nam je teško da vidimo kako se jedinstvo stvara iz percipirane razdvojenosti. Biti usredišten znači videti kroz to i ponovo *osetiti* sopstveno beskrajno mesto u *središtu svega...* u *središtu jedinstva*.

I dalje instinktivno znam da smo svi mi jedno sa univerzumom. Prema tome, znam da, dok sam u svom fizičkom telu, bilo da sam toga

svesna ili ne, *ja jesam* u središtu velike kosmičke mreže koja prestavlja univerzum. To je isto što i shvatanje sopstvene veličanstvenosti i povezanosti s Beskrajnim.

KAKO SU SE MESECI PRETVARALI u godine, tu svesnost sam sve više pretvala u praksu. Ponekad, kad sam imala mnogo posla i kad je stres postajao prevelik, optuživali su me da traćim vreme kad bih napravila pauzu da se usredištim. Međutim, ako bih probleme pokušala razrešiti na čisto fizičkoj razini, znala sam da bi to išlo veoma sporo. I danas mi se to čini kao hodanje kroz želatin, i rešavanje problema isključivo na takav način mi stvara ogromne frustracije i podiže mi razinu stresa.

S druge strane, uvidela sam da mnoge od osnovnih prepreka nestaju ako, bez obzira na to šta ljudi oko mene misle, odvojim vremena da povratim svoje središte, postanem svesna svoje povezanosti s Celinom i osetim se smireno i srećno. Tokom tih sesija mi se sve razbistrava, a mnogi izazovi nestaju samo usled toga što ostajem usredištena. Uvidela sam da je to mnogo bolji način za izlaženje na kraj sa životnim problemima, nego da im prilazim sa čisto spoljašnje strane. To je direktan rezultat mog iskustva bliske smrti, i potiče od toga što znam da sam deo velike kosmičke tapiserije, da sam u njenom središtu i da, okrećući se ka unutra, mogu stupiti u vezu s čitavim univerzumom.

U godinama nakon IBS-a sam doživela promene i u svojim spoljašnjim potrebama. Otkrila sam da mi je potrebno da budem u blizini prirode, naročito mora, da bih se osetila najbolje. Slično onoj zadivljenosti i čuđenju koje sam osećala prvih dana po izlasku iz bolnice, uvidela sam da se mogu odmah povezati sa IBS stanjem tako što ću posmatrati talase i slušati zvuk okeana.

Sa zadovoljstvom sam posmatrala kako prijatelji s kojima sam postala bliska i članovi moje uže porodice i sami prolaze kroz promene. Možda će zvučati čudno, ali nakon IBS-a su mi mnogi ljudi rekli da osećaju neku promenu energije kad su u mojoj blizini. Retko kad o tome javno govorim, jer smatram da to dolazi iz nas samih [tj. da to dolazi iz njih]. Možda ja samo odražavam na njih ono što su i sami bili spremni da iskuse.

Zahvaljući svom iskustvu, apsolutno sam uverena da svi imamo sposobnost da iscelimo sebe, a isto tako i da pomognemo isceljivanju

Formatted: Not Highlight

drugih. Kad dotaknemo ono beskrajno mesto u nama na kome smo Celina, onda bolest ne može opstati u telu. A, budući da smo svi povezani, nema razloga zašto dobrostanje jedne osobe ne bi moglo dodirnuti druge, uzdižući ih i omogućavajući im oporavak. A kada isceljujemo druge, isceljujemo i sebe i čitav svet. Ništa od toga nije odvojeno, osim u našim umovima.

I MOJ ŽIVOT JE PUN uspona i padova, i ponekad osećam da zaista moram dati sve od sebe da osetim usredištenost. Moram se baviti svakodnevnim stvarima, kao što su kućni poslovi i plaćanje računa, a nakon IBS-a mi je teško usresrediti se na takve detalje. Međutim, nikad nisam daleko od ponovnog pronalaženja svog mesta u univerzumu, i ne treba mi mnogo da u duši opet začujem one reči: *Izađi i živi svoj život neustrašivo!*

Pored toga, premda sam stekla neke nove prijatelje – naročito jednu prijateljicu koja mi je zaista pomogla da shvatim vlastito iskustvo – bilo mi je teško ponovo se povezati s mnogim starim prijateljima. Više nisam društvena kao nekad i ne uživamo u istim stvarima. Ranije sam imala mnogo prijatelja, a sada puštam samo mali, mali broj ljudi u svoj privatni život, a mnoge od njih sam upoznala putem jedne IBS grupe u proteklih nekoliko godina. Nekoliko nas je postalo veoma blisko, i nekolicina je prošla kroz iskustvo slično mojem.

I dalje sam jako privržena članovima uže porodice – mužu, majci i bratu. Oni su bili uz mene kroz sve moje krize i potrebe, i mnogo sam vezana za njih. Teško mogu s drugim ljudima osetiti takvu bliskost.

Ne radi se o tome da pokušavam biti usamljenik. I dalje se družim, i zaista uživam u pomaganju ljudima da steknu dublje razumevanje, što postizem kroz ono šta pišem i kroz svoj posao trenera za kulturu življenja. Kao što ćete videti u narednom poglavlju, čin dopuštanja i bivanja onoga što jesam je imao veliki uticaj na mene tokom ove velike avanture.

14

Iscljenje je samo početak

Knjiga koja je pred vama predstavlja dokaz onoga šta se dogodi kad uključim čin dopuštanja da djeluje. Želim da s vama podelit niz sinhroniciteta¹ koji se morao odigrati da bi nastala ova knjiga.

U periodu neposredno nakon IBS-a i ozdravljenja sam bila euforična, želela sam s krovova vikati i čitavom svetu obznaniti šta sam saznala. Želela sam da svi znaju šta mi se dogodilo i da osete isto što i ja. A opet, istovremeno sam osećala zebnju da sve to javno podelim i preduzmem bilo kakve direktne korake u pravcu objavljivanja svoje priče i privlačenja pažnje. Jednostavno nisam osećala da sam spremna izlaziti na kraj sa svom pažnjom i ispitivanjima koja bi to privuklo.

Budući da se u životnom ciklusu jin uvek kombinuje s jangom, nešto mi je govorilo da ih trebam podeliti sa što više ljudi, premda sam se brinula kako će ljudi primiti moje doživljaje. Istovremeno sam želela i da govorim o tome i da se povučem u tišinu. Znala sam da će se u pravo vreme – i kad u sebi osetim spremnost – način za privlačenje veće pažnje sam od sebe otkriti s lakoćom koju sam osetila tokom IBS-a.

U međuvremenu sam se jednostavno predavala razumevanju koje sam stekla iz svojih iskustava, kao što sam opisala u prethodnom poglavlju. Ostajala sam verna sebi i živela na način koji me je najviše usrećivao – idući za svojom srećom, da tako kažem. Bila sam sigurna da će oni koji su spremni ili kojima je potrebno da čuju šta imam za reći znati kako da me pronađu. Uvek sam bila otvorena za sve mogućnosti u

---

¹ Sinhronicitet – vremenska povezanost događaja, bilo da se dese istovremeno ili nekim redosledom ali tako da su međusobno povezani. Prim.ur.MM

vezi sa udaljenošću na koju će se moja poruka proširiti po vlastitom nahodjenju. U suštini, u vezi s tim sam se uvek nalazila u stanju dopuštanja, ali ništa me nije pripremlilo na ono što je usledilo...

U MARTU 2011. SAM OTIŠLA u Ujedinjene Arapske Emirate da posetim Sunitu, prijateljicu iz detinjstva, koja je nedugo pre toga tamo otvorila centar za holističku obuku. Pozvala me je da dođem i svoju priču podelim s publikom u Dubajju, i bila sam veoma dobro raspoložena, jer je sve odlično proticalo. Osećala sam blagu zebnju na kakav ću prijem naići, i bila sam prijatno iznenađena. Štaviše, ta poseta kao da je bila okidač za unutrašnju promenu, i konačno sam osetila da sam spremna svoju priču podeliti sa ostatkom sveta.

Prvi put nakon IBS-a sam u prostoriji u kojoj sam govorila osetila transformaciju – ali promena se u stvari odigrala u meni, premda je imala uticaja na sve prisutne. Bila sam zapanjena isceljenjima koja se odvijala pred mojim očima. Ljudi su iz mog iskustva dobijali ono šta im treba, i svi su osetili da se nešto odigrava na jedan veoma moćan način.

Ponovo sam uvidela da je drugima potrebno da saznaju šta sam doživela. Shvatila sam da sam počela gubiti dodir i da *istinskom ja* nisam dopuštala da teče. I opet sam počela sakrivati svoje stvarno ja, usled straha i uznemirenosti. I tu, u Dubajju, osetila sam da ponovo stupam u dodir sa svojim proširenim, veličanstvenim bićem. Bila sam spremna za suočavanje s bilo čim šta život postavi pred mene. Otpustila sam sve kočnice koje su me sprečavale da svoja iskustva podelim sa svetom, iako nisam imala pojma na kakav ću prijem naići. Bila sam spremna krenuti u nepoznato i imala sam poverenja u tu nejasnost.

Do tog trenutka sam verovala da IBS samo u mojim očima predstavlja nešto posebno, i premda sam se vratila s porukom za druge ljude, činilo mi se da uglavnom *ja* imam koristi od isceljenja. Delimično je i to bio razlog za nemir i oklevanje da priču podelim s drugima – nije mi baš bilo jasno kako će drugi ljudi imati koristi od mog iskustva. Međutim, tog dana se u toj prostoriji nešto promenilo. Dok sam posmatrala reakcije publike i transformaciju koja se odigravala, iznenada sam shvatila da su se i moj rak i moje isceljenje u stvari dogodili *za čitav svet*. Svi smo mi Jedno, i ono što se dešava meni, dešava se svima. A ono šta se događa *za mene*, događa se *za čitav univerzum*. Shvatila sam da je razlog zašto sam se uopšte razbolela i zatim odabrala da se vratim taj da

poslužim kao instrument za isceljenje drugih – ne samo fizičko isceljenje, već, što je važnije, emocionalno isceljenje, budući da su osećanja ono što zaista pokreće našu fizičku stvarnost.

Ranije sam takođe smatrala da isceljenje od raka predstavlja kulminaciju mog putovanja – činilo mi se da je to vrhunac svega što mi se događalo u životu, i da je to kraj priče. Međutim, u Dubaiju sam shvatila da moje isceljenje predstavlja samo početak. Ono je početak novog poglavlja u tkanju velike tapiserije, i sve što sam trebala učiniti je da zakoračim u nejasnost.

I opet sam znala da ne moram ništa činiti; sve će se tkanje nastaviti dok god ja *dopuštam* da se to događa. U tom trenutku sam pomislila: *Samo daj! Šta god da si mi pripremio, spremna sam! Sad razumem!*

U Dubaiju sam bila već sedmicu dana kad sam se 16. marta probudila i pogledala elektronsku poštu, očekujući rođendanske čestitke od prijatelja i porodice. Bila sam zapanjena kad sam videla poruku koju mi je poslao pomoćnik urednika izdavačke kuće Hej Haus (Hay House)¹, u kojoj je pisalo: „Vein Dajer (Wayne Dyer) je postao vaš veliki obožavalac, nakon što je pročitao o vašem iskustvu bliske smrti. Ako ste zainteresovani da napišete knjigu o svom iskustvu, kuća Hej Haus bi bila veoma zainteresovana da s vama radi na razvoju i objavljivanju te knjige.“

Dok sam čitala te reči, nisam mogla zaustaviti suze koje su mi se slivale niz obraze. Kakvo apsolutno neverovatno rođendansko iznenađenje! Kakva potvrda svega što sam osetila prethodnog dana!

Već ranije sam počela pisati knjigu i razmišljala sam kako da je objavim, ali čitav poduhvat mi je izgledao veoma obeshrabrujuće, i činilo mi se da prevazilazi moje sposobnosti. A do juče nisam bila ni potpuno spremna otvoriti se prema bilo čemu izvan svog bliskog okruženja.

S druge strane, proteklih meseci me je mnogo ljudi pitalo da li pišem knjigu o svom iskustvu bliske smrti. Kada bih odgovorila potvrdno, pitali su me da li sam već pronašla izdavača, na šta sam odgovarala „ne“.

---

¹ Danas sve više ljudi govori engleski; mnogi su i pretjerano zanesenima svim što je zapadno, pa i nazivima i riječima, smatrajući kako je naš jezik prost i „seljački“. Zato sam mislio da može biti ugodno skrenuti pažnju da ovo „uzvišeno hej haus“ znači „pojata“, a ako ima onih koji ne znaju šta je pojata evo i toga zanačenja – zgrada u seoskom domaćinstvu u kojoj se držalo sijeno (osušena trava). Prim. ur. MM.

Većina ljudi mi je tad rekla: „Iako ti je priča zaista zapanjujuća, ovih dana je stvarno teško naterati izdavača da makar i pročita rukopis. Toliko sad ima tih duhovnih stvari, tako da verovatno neće ni pogledati tvoju knjigu. Budi spremna na to da te svi redom odbijaju.“

Takođe sam čula: „Potreban ti je književni zastupnik da bi ti rukopis uopšte dospelo na izdavačev sto. Izdavači neće ni da pogledaju nešto što im nije došlo preko književnog zastupnika.“ Kao i: „Najbolje ti je da sama objaviš knjigu. To je mnogo lakše!“

Svakome od njih sam odgovorila: „U stvari, i ne planiram ići od vrata do vrata, od jednog izdavača do drugog, niti moliti ljude da pogledaju moju knjigu. Moja priča će se proširiti tempom koji joj je i namenjen; ako treba da dopre do širokih masa, univerzum će urediti da se to i dogodi.“

Takođe sam nekim prijateljima rekla da bih od svih izdavača najviše volela kad bi mi knjigu objavio Hej Haus, jer su mi se oni činili najboljim za ovaj žanr, i sviđali su mi se svi njihovi pisci. Pogledala sam njihovu Internet stranicu i videla da ne prihvataju rukopise koji ne dolaze preko književnih zastupnika. Nisam znala ni kako da počnem potragu za zastupnikom, tako da sam to gurnula u zapećak i nastavila sa životom.

Kao što sam ranije navela, nakon IBS-a sam osećala da se odigrava nešto veliko. Osećala sam da me nešto vodi i usmerava, čak i u onim trenucima života kad mi se činilo da ne idem ni u kakvom određenom pravcu. I dalje sam imala poverenja u ono što sam osetila tokom svog iskustva, i znala sam da je sve uredu i baš onako kako treba biti. Ova poruka od Hej Haus mi je potvrdila da je ono što sam čitavo vreme osećala bilo sasvim tačno.

Naravno, uzbuđeno sam im odgovorila sa „*Da, da, da!*“ Čak sam pomoćniku urednika rekla da mi je tog dana rođendan i da ta poruka predstavlja prekrasan poklon!

NEKOLIKO DANA KASNIJE, kad sam se vratila u Hong Kong, primila sam poruku od svoje stare prijateljice Veronike Li, u kojoj mi je rekla da je slušala radio emisiju koju vodi Vein Dajer i u kojoj je govorio o meni i mom IBS-u. Rekla je da već nekoliko sedmica za redom govori o meni, tako da sam otišla na Internet stranicu Hej Haus Radio, pristupila arhivi i počela slušati. I gle čuda, eto Veina kako priča o mom iskustvu sedmicu za sedmicom. Naravno, bila sam veoma uzbuđena kad sam čula

kako o meni govori tako širokom auditorijumu.

Nedugo nakon toga sam pozelela da iznenadim Veina i odlučila pozvati u njegovu emisiju za vreme prenosa uživo, dok prima pozive slušalaca i odgovara na njihova pitanja. Usled vremenske razlike, emisija mu je počinjala u 4 ujutro po hongkonškom vremenu. Sat sam navila u 3:30, ustala, povezala se na Internet i počela okretati broj. U početku je linija bila zauzeta; ali, na moje oduševljenje, konačno sam uspostavila vezu – a još nije bilo ni 4 sata.

Osoba koja se javila me je pitala za ime i odakle zovem, a satim me stavila na čekanje. Kada je emisija počela, nakon uvoda i ostalog, Veinova producentkinja, Diana Rej (Diane Ray), je rekla: „Oh, vidi ovo, imamo poziv iz Hong Konga! Hajde da ga pustimo.“ Srce mi je preskočilo otkucaj kad sam to čula. (Kasnije sam saznala da je veoma teško probiti se do Veinove radio emisije).

I pre nego što su me pustili u program, Vein je rekao: „Oh, Bože, mislim da znam ko je ovo! Je li to ona osoba za koju mislim da jeste?“

„Čao, Anita ovde“, odgovorila sam.

„O, Bože, to je Anita, koja je imala IBS! Oduševljen sam što si nam se javila!“, uzviknuo je. „Diana, hoćeš li otkazati sve ostale pozive? Ostatak emisije ću provesti sa Anitom.“ Zatim me zamolio da ispričam svoju priču u etar.

Kad se emisija završila, Vein me je zamolio da ostanem na vezi. Razgovarali smo još neko vreme i rekao mi je da bi bio počastvovan da mi napiše predgovor za knjigu, ako bih mu dopustila.

Pomislila sam: *Dopustila – šališ li se to? Bila bih oduševljena!*

Zatim mi je rekao da je otšampao čitavu priču o mom IBS-u koja se nalazila na Internetu, nekih 21 stranicu. Napravio je 40-tak primeraka i razaslao je svima koje poznaje. Primerak je dao i svojoj majci, i ona je u njoj našla veliku utehu. Takođe mi je rekao da me je nekoliko puta citirao u svojoj najnovijoj knjizi *Ispunjene želje*.

Sve što sam mogla pomisliti se već dogodilo: *Da li se ovo zaista događa? Vein Dajer je citirao mene u svojoj novoj knjizi?*

Zatim smo razmenili kontakt podatke, i Vein mi je rekao da ga slobodno pozovem u bilo koje vreme.

Bila sam potpuno obuzeta radošću! Narednih nekoliko dana sam

hodala po oblacima, nisam mogla ni jesti ni spavati, i neprestano sam osećala leptiriće u grudima. Osećala sam da se nalazim na rubu nečega zaista velikog, i znala sam da će to biti izazov za moju sposobnost da mirujem i samo budem ja, da uživam u vožnji i da dopuštam.

Za vremene jednog od naših razgovora Vein mi je rekao da, kada je prvi put pročitao o mom iskustvu, nije *zamolio* Hej Haus da me kontaktiraju. *Rekao* im je da me *moraju* pronaći, i, ako pišem knjigu, da je *moraju* objaviti!

Pitala sam ga kako je saznao za moje iskustvo. Odgovorio mi je da je o meni čuo od žene po imenu Mira Keli, koja živi u Njujorku, i zatim nas je povezoao putem e-maila. Mira i ja smo se počeli dopisivati i razgovarati telefonom, i ispričala mi je o svim neverovatnim malim događajima koji su se morali odigrati baš u pravo vreme da bi Vein saznao o mom IBS-u. On ne pretražuje Internet, niti provodi neko duže vreme za računarom čitajući dugačke članke, tako da nije bilo šanse da slučajno naleti na moju priču.

Pustiću Miru da svojim rečima opiše sled događaja:

11. januara 2001. sam razgovarala s prijateljicom koja mi je rekla da Vein Dajer vodi grupu ljudi na evropsku turneju koju je nazvao „Doživljavanje Čudesnog“ (Experiencing the Miraculous). Intuiciju mi je zagolicala reč *čudesno*. Znala sam da Vein ima leukemiju, i kad sam začula tu reč nekako sam znala da je spreman za čudo.

Isprva sam samu sebe odgovala od stupanja u kontakt s Veinom, ali osećaj da moram razgovarati s njim ne samo da nije popuštao, već je postajao sve jači. Uveravala sam se da, ako treba biti oruđe u božjoj ruci, moram dopustiti da se odigra koje god čudo da treba. Nekoliko dana kasnije sam Veinu napisala pismo.

Kada me je nazvao oko mesec dana kasnije, već sam bila zaboravila na to. Kratko smo porazgovarali i taman smo trebali završiti, prekinula sam ga usred njegovog opraštanja. Na sopstveno iznenađenje, rekla sam mu da ima nešto što mu želim poslati, nešto što treba pročitati. Bez imalo oklevanja mi je dao broj faksa.

To „nešto“ je bila Anitina priča o IBS-u, koju sam dan ranije dobila e-mailom, preko grupe ljudi koji jedni drugima šalju poruke o duhovnim temama. Osoba koja mi je poslala poruku je naročito podvukla deo priče koji govori o tome kako sve postoji istovremeno, što mi je privuklo pažnju

zbog mojih radova u vezi s regresijom¹. Dok sam čitala Anitinu priču, dobila sam onaj magični osećaj uklapanja u istinsku vibraciju sopstvenog duha.

Čim smo Vein i ja završili razgovor, opet sam se zapitala Zašto? Zašto sam osećala toliku prinudu da Anitinu priču podelim s njim?

Jedino objašnjenje koje mi je u tom trenutku padalo na pamet je da je ona tako savršeno opisala ono u šta ja verujem i šta sad imam na raspolaganju za ponuditi. Slanje Anitine priče Veinu je bio način da mu kažem: „Znam da možeš biti u trenu biti isceljen. Ta mogućnost postoji, i ako odabereš da sebe spoznaš kao savršeno zdravog, mogu ti pomoći da stвориш tu stvarnost.“ Meni bi trebalo mnogo više vremena da mu kažem ono što je Anita tako jednostavno i elokventno pretočila u reči.

Sada vidim i drugi razlog. Shvatam da sam bila deo procesa čija je svrha da Anitine inspirativne reči prenese čitavom svetu. Trenutak se savršeno poklopio. Da je navedeni e-mail stigao ranije, ne bi mi bio tako svež u sećanju i ne bih ga podelila s Veinom. Da je stigao kasnije, možda Vein ne bi ni doživeo da ga prihvati tako dobro kao što jeste. Ovo magično poklapanje nas podseća da se sve odigrava odjednom, u istom bezvremenom trenutku, baš kao što je i Anita saznala tokom svog IBS-a.

Vein i ja smo se složili da odradimo seansu regresije, i odletela sam na Maui² da se sretmem s njim. Kada sam 15. aprila došla kod Veina, zatekla sam ga kako razgovara telefonom. Kad je završio, kazao mi je da razgovarao sa kućom Hej Haus i da su pristali na objavljivanje Anitineu knjige. Njegov entuzijazam mi je pokazao da je spreman da i on doživi nešto čuderno. Veinovo iskustvo regrsije je bilo neverovatno moćno, i delim njegovo uverenje da se izlečio od leukemije.

Ponovo sam pogledala poruku koja me obavestila o Anitinoj priči i videla da je pošiljalac osoba koju ne poznajem – Ozgian Zulchafil, inženjer iz rumunskog grada Konstanc. Kad sam s njim podelila sve zaprepašćujuće sinhronicitete kojih je i on deo, odgovorio mi je da mu je drago i da ga je obradovalo što sam odvojila vremena da mu sve ispričam, iako ne može da se seti gde je naišao na priču o Anitinom IBS-u. Dodao je da ovo služi kao potvrda da svi utičemo jedni na druge onim šta činimo i govorimo, čak i ako toga nismo svesni. Stoga, zaključio je, „veoma je važno da imate zaista dobar, pozitivan stav u svakom trenutku svog života, čak i ako uopšte ne vidite razloga za to“. Nisam mogla a da se ne

---

¹ regresija – psihološka metoda otvaranja ili osveščivanja nesvesnih sadržaja iz prošlosti; najčešće se govori o tzv. prošlim životima. Prim. ur. MM.

² Maui – jedno od havajskih ostrva. Prim. ur. MM.

nasmešim.

Još samo pre nekoliko dana sam primila e-mail koji mi preporučuje da pogledam inspirišući razgovor sa ženom po imenu Anita Murđani, koja se čudesno izlečila od raka nakon IBS-a. Preplavilo me je uzbuđenje kada sam se prisetila kako smo se Vein i ja složili da je zajedničko delovanje nas dvoje omogućilo Anitinim snažnim rečima ljubavi da utiču na milione ljudi i pruže im ohrabrenje. Primanje tog e-mail a mi je potvrdilo da se krug zatvorio. U isto vreme, Anitine reči su pomogle Veinovom isceljenju.

Dopuštajući Duhu da teče kroz mene, postala sam oruđe u Božjoj ruci na način kakav nisam mogla ni zamisliti.

Mirina priča samo još više dokazuje da svi mi – svako od nas – predstavljamo jedinstven, neophodan aspekt beskrajnog univerzuma. Svako od nas predstavlja integralni deo velike tapiserije koja neprestano radi na isceljivanju sveta. Naša jedina obaveza je da uvek budemo verni sebi i da dopuštamo.

Kad se osvrnem na put kojim sam prolazila kroz život, kristalno mi je jasno da je svaki korak na tom putu – pre i posle IBS-a; i oni događaji koje sam smatrala pozitivnim i oni koje sam doživljavala kao negativne – na kraju bio u moju korist i vodio me do mesta na kom sam danas. Ono šta je takođe potpuno jasno je da mi univerzum daje *samo* ono za šta sam spremna, i samo onda *kada* sam spremna. Moj strah od javnosti je usporavao taj proces, a kada je anksioznost nestala, univerzum mi je odmah poslao potvrdu, u vidu e-mail a od Hej Hausa. *Ja dopuštam šta i koliko od onoga što želim mi može ući u život... ili ne dopuštam!*

Knjiga koju čitate je, iz moje perspektive, samo još jedan dokaz toga. Da nije bilo okruženja u kom sam odrasla, načina na koji sam sebe posmatrala i reagovala na sve što mi se događa, sasvim je moguće da ne bih ni obolela od raka. Bez raka, ne bi bilo ni IBS-a, dakle ni one posebne vizije koju trebam podeliti sa svetom. Da je ijedan od tih koraka preskočen, konačni ishod bi vrlo verovatno bio drugačiji. Premda sam sasvim uverena da nije neophodno dostići ekstremni stadij IBS-a da biste mogli isceljivati ili imati veliku svrhu u životu, jasno vidim da me je moj vlastiti put doveo do ove tačke. Sve se događa onda kada smo spremi da se to dogodi.

JASNO I POTPUNO sam naučila da kada sam usredištena – kada uvidim svoje mesto u srcu univerzuma i *osetim* sopstvenu veličanstvenost i povezanost sa svim što jeste – vreme i udaljenost

postaju beznačajni. Ako ste ikada sanjali neki detaljan i živopisan san koji kulminira zvonjavom telefona ili zvonceta na vratima, i iznenada se probudili i čuli da zvonce ili telefon *zaista* zvone, onda ste iskusili bezvremenost. Iako je zvono zazvonilo samo nekoliko sekundi pre nego što ste se probudili, čini vam se kao da se čitava drama u snu odvijala oko tog finalnog trenutka.

To je ono na šta život počinje ličiti kada zaista shvatite da *ste jedno sa svime*. Vreme i prostor gube svako značenje. Na primer, e-mail od Hej Hausa je stigao tačno u trenutku kada mi je to odgovaralo, a opet, čitava jedna drama se odvijala kod Veina Dajera, kulminirajući mojim primanjem spomenute poruke!

Takođe želim spomenuti da je sve postalo mnogo lakše nakon IBS-a. Više se nisam bojala smrti, raka, nesreća, ili bilo čega od one čitave gomile stvari koje su me nekada uznemiravale... jedino me je bio strah zakoračiti i proširiti se izvan svog bliskog okruženja. Naučila sam verovati mudrosti svog beskrajnog bića. Znam da ja – kao i svi ostali – predstavljam moćnu, veličanstvenu, bezuslovno voljenu i punu silu ljubavi.

Ta energija teče kroz mene, okružuje me i predstavlja nerazlučivi deo mene. Ona je, u stvari, ono ko i šta ja zaista jesam. Verovati njoj jednostavno znači verovati sebi. Dopustiću joj da me vodi, štiti i daje mi sve što mi je potrebno za sreću i dobrostanje jednostavno tako što ću biti ono što jesam. Samo trebam biti ona veličanstvena ljubav koja jesam, i dopustiti da se događaji u životu odigraju na način za koji *znam* da je uvek u mom najboljem dugoročnom interesu.

Ograđujem se od svih pretpostavljenih ishoda i imam vere da je sve u redu. Bivanje onim što jesam dopušta da me celina moje jedinstvene veličanstvenosti povuče u onom pravcu koji je najbolji za mene i sve ostale ljude. To je zaista jedino što trebam učiniti. Unutar tog okvira, sve što je zaista moje mi u život ulazi s lakoćom, na najmagičnije i najneočekivanije načine, svakog dana demonstrirajući moć i ljubav onoga ko ja zaista jesam.

TREĆI DEO:

ŠTA SAM SVE SHVATILA
ILI OSTVARILA

15

Zašto sam se razbolela... i iscelila

Tokom IBS-a sam stekla toliku jasnoću i razumevanje da je pitanje koje mi ljudi najčešće postavljaju kad s njima delim svoju priču: *Pa onda, šta ti je prouzrokovalo rak?* Sasvim je razumljivo da odgovor na to pitanje interesuje većinu ljudi.

Pre nego pređemo na to, želela bih vas upozoriti na određene opasnosti koje se kriju u toj temi. Jedna od njih je da ono što kažem može zvučati kao da su oni koji se ne oporave, ili koji još uvek imaju rak ili neko drugo oboljenje, na neki način „niži“ od onih koji su se iscelili. *To ni u kom slučaju nije tačno!*

Ljude takođe može isfrustrirati ako ono što govorim zvuči previše pojednostavljeno, naročito ako su oni ili neko koga poznaju bolesni. To je jedan od osnovnih problema s jezikom – ponekad reči prouzrokuju više štete nego koristi. Želim naglasiti da je svako ko još uvek ima rak ili ko nije u potpunosti isceljen i dalje u potpunosti veličanstvena osoba. Razlozi njihove bolesti leže u njihovom sopstvenom putu, i vrlo verovatno su povezani s njihovom individualnom svrhom. Sad vidim da je moja bolest deo onoga zbog čega sam ovde, i ne bih bila manje veličanstvena ni da sam odabrala odlazak sa ovog sveta.

Znam da će biti onih koji se neće složiti sa onim šta kažem u vezi sa isceljenjem, što je sasvim u redu. Ja samo iskazujem ono šta sam osećala da mi se događa u tim trenucima, u nadi da će moje reči biti od pomoći nekome drugom.

KAO ŠTO SAM VEĆ REKLA, najčešće pitanje koje mi ljudi postavljaju je šta smatram da je uzrok mog raka. *Odgovor mogu sažeti u jednu reč: strah.*

Formatted: Not Highlight

Čega sam se bojala? Manje-više svega, uključujući neuspeh, da me neće voleti, da ću razočarati ljude, da nisam dovoljno dobra. Takođe sam se bojala bolesti, naročito raka, kao i tretmana za rak. Bojala sam se života i užasavala se smrti.

Strah je nešto veoma suptilno, i može vam se u život uvući polako, da ga i ne primetite. Kad se osvrnem na prošlost, vidim da većinu nas uče od malih nogu da se bojimo, premda verujem da se ne rađamo takvi.

Jedna od stvari u koje čvrsto verujem je da *već jesmo ono šta se čitavog života trudimo dostići*, samo to ne shvatamo! Na ovaj svet dolazimo svesni svoje veličanstvenosti. Ne znam zašto, ali svet kao da to nekako uguši dok odrastamo.

To počinje veoma suptilno, s malim bojaznima, npr. da nas neće voleti, ili da nismo dovoljno dobri, možda zato što izgledamo drugačije od ostalih – možda smo druge rase, ili smo previsoki, preniski, predebeli, premršavi. Tako jako želimo da se uklopimo. Ne pamtim da me je iko ikad ohrabrio da budem ono što jesam, ili da budem verna sebi, i niko me nije uveravao da je u redu biti drugačiji. Sve što pamtim je onaj tihi zvocajući glasić neodobravanja koji sam neprestano čula negde u svojoj podsvesti.

Bila sam osoba koja želi udovoljiti ljudima i koja je strahovala od neodobravanja, s koje god strane da je dolazilo. Lomila sam se trudeći se da izbegnem da ljudi loše pomisle o meni; i tokom godina sam u tom procesu izgubila sebe. Potpuno sam se odvojila od onoga ko sam i šta želim, jer je svrha svega šta sam činila bila zadobijanje odobravanja – svačijeg, osim mog sopstvenog. U stvari, u godinama koje su prethodile raku, da me je bilo ko pitao šta želim u životu, morala bih odgovoriti da zaista ne znam. Bila sam upetljana u kulturološka očekivanja, pokušavajući biti ono šta se od mene očekuje, toliko da zaista nisam znala šta je *meni* važno.

Nakon što su mojoj najboljoj prijateljici Sani i Danijevom zetu uspostavili dijagnozu raka, razvila sam duboki strah od te bolesti. Osećala sam da ako može napasti njih, onda može bilo koga, i počela sam davati sve od sebe da se ne razbolim. Međutim, što sam više čitala o prevenciji, to sam više osećala da imam razloga za strah. Činilo mi se da sve prouzrokuje rak. Čitala sam kako su patogeni koji se nalaze u hrani i okruženju karcinogeni. Mikrotalasne rerne, plastične posude za hranu,

sva hrana koja sadrži konzervanse, mobilni telefoni – sve uzrokuje rak. Spisak se samo produžavao.

Ne samo da sam strahovala od same bolesti, nego sam se bojala tretmana – hemoterapije. Kao što sam već rekla, Sani je umrla dok je primala hemoterapiju i to mi je samo pojačalo strahove.

I tako, polako sam postala užasnuta kako od života, tako i od smrti. Gotovo kao da su me zidovi straha sve više pritiskali, sa svih strana. Doživljaj života mi je postajao sve manji, budući da je u mojim očima svet bio opasno mesto. I onda sam saznala da imam rak.

IAKO JE IZGLEDALO da se borim protiv bolesti, verovala sam da je rak smrtna presuda. Na prvi pogled sam činila sve što mogu, ali duboko u sebi sam verovala da neću uspeti. A smrti sam se jako, jako bojala.

Činjenica da su istraživači neprestano govorili kako „pokušavaju pronaći lek za rak“ mi je sugerisala da rešenja nema. Po svemu sudeći, to je opšteprihvaćena činjenica, makar u svetu konvencionalne medicine. Kad sam čula da mi je konvencionalna medicina jedini izbor, uprkost tome što ta disciplina i sama priznaje da nema lek, to je bilo sasvim dovoljno da mi duboki užas obuzme samu srž bića. Sama reč *rak* je dovoljna da stvori strah, a spoznaja o ograničenosti nauke je samo pojačala osećaj da ću umreti.

I dalje sam pokušavala činiti sve šta sam mogla, ali bolest je napredovala i pogoršavala se. Iako me je većina ljudi koje sam poznavala savetovala suprotno, odlučila sam se za alternativne metode lečenja, jer sam smatrala da sam s konvencionalnom terapijom od samog početka osuđena na smrt. Umesto nje, pokušala sam sve drugo što sam znala, i, kao što sam ranije ispričala, dala sam otkaz i četiri godine života posvetila tom procesu.

Isprobala sam isceljenje verom, molitve, meditaciju i sesije energetskog isceljenja [bioenergetski tretmani]. Pročitala sam svaku knjigu o raku koje sam se dočepala, učeći o svakoj mogućoj konotaciji u vezi s tom bolešću. Prošla sam terapiju opraštanja i oprostila svakome koga poznajem – pa im onda oprostila još jednom. Proputovala sam Indiju i Kinu, srela se sa budističkim monasima, indijskim joginima i prosvetljenim učiteljima, u nadi da će mi oni pomoći da pronađem

odgovore koji bi doveli do isceljenja. Probala sam biti vegan¹, pokušala s meditacijom na vrhu planine, isprobala jogu, ajurvedu, uravnoteženje čakri², kinesku biljnu medicinu, pranu³ i Či gong⁴.

Uprkos svemu⁵, rak je samo napredovao. Um mi je bio potpuno zbunjen dok sam se sve dublje gubila u raznim modalitetima isceljenja, isprobavajući sve što sam mogla, samo da preživim, dok mi se zdravlje sve više pogoršavalo. Kao što sam ranije rekla, telo mi je na kraju prestalo apsorbovati hranljive materije, a mišići su atrofirali do te mere da više nisam mogla hodati. Invalidska kolica su mi postala jedini način kretanja. Glava mi je visila na vratu poput neke prevelike kugle za kuglanje, i nisam mogla disati bez svog stalnog pratioca – rezervoara s kiseonikom. Dok sam spavala, Dani je po celu noć ostajao budan, da se uveri da još dišem. Moja majka mu je pomagala da se stara o meni, jer se ja više nisam mogla brinuti o sebi. Sve to je bilo veoma teško za svakog od nas, a pored vlastitog sam mogla osetiti i njihov bol.

Ne mogu ni početi opisivati intenzitet užasa koji me je svakodnevno obuzimao, dok mi je telo sve više propadalo. Noktima sam se grčevito držala za ivicu života. Pristustvovala sam grupama za duhovno isceljenje, pa čak su mi rekli i da sve što me je snašlo predstavlja izbor koji sam sama načinila. Takođe sam čula da je čitav svet samo iluzija.⁶

---

¹ Vegan, veganizam – način ishrane u kome se potpuno odbacuju svi proizvodi životinjskog porekla, stožiji od vegeterijanaca kod kojih su dozvoljeni mlečni proizvodi. Prim. ur. MM.

² Čakra – u jogi i drugim sistemima za unapređenje zdravlja koji potiču sa Istoka – dio ljudske suptilne energije koji je povezan sa funkcionisanjem najvažnijih organa ali i sa komunikacijom sa vanjskim svetom na suptilnoj razini (nivou). Prim. ur. MM.

³ Prana – indijski termin koji označava suptilnu energiju koja postoji u svemu što postoji. U Kini i Japanu se ovakva energija zove ki ili či.

⁴ Či gong – kineski sistem kultivacije sopstvene energije (či) pomoću bligih i suptilnih pokreta uz istovremenu relaksaciju od misli i usredsređivanje pažnje na telo i pokrete. U Kini je sistem masovan i često se radi organizovano za vreme pauza u preduzećima, školama itd. ili ga ljudi rade u grupama u parkovima. Prim. ur. MM.

⁵ Kao urednik ovde, radi istine, ipak moram intervenisati i podsetiti da se Anitino stanje u toku relativno dužeg boravka u Indiji gde se intenzivno bavila jogom i bila podvrgnuta ajurvedskom tretmanu popravilo u meri da je verovala da je isceljena, ali ju je povratak u „stare životne šeme“ vratio u bolest (str. XX). Prim. ur. MM.

⁶ Ovo se odnosi na učenja drevnih mudraca Istoka sadržana i u spisima, a u principu Anitino iskustvo koje ona iznosi u ovoj knjizi, potvrđuje to verovanje kao istinito. Pravo značenje

Postajala sam sve više frustrirana i preplašena. *Zašto bih ja izabrala ovako nešto? Kako da promenim izbor? Ako je sve iluzija, zašto onda izgleda toliko stvarno? Ako Bog sluša sve molitve, zašto onda ne sluša i moju?* Žestoko sam se trudila da odradim svako opraštanje, pročišćenje, isceljenje, molitvu i meditaciju koje sam mogla. Jednostavno nisam mogla shvatiti zašto mi se sve to dešava.

Kad mi je konačno postalo preteško boriti se, otpustila sam se. Potpuno unutrašnje otpuštanje. Nakon što mi je rak četiri godine uništavao telo, bila sam jednostavno preslaba da nastavim... tako da sam se predala. Bila sam umorna. Znala sam da naredni korak predstavlja umiranje, ali konačno sam dostigla tačku u kojoj je smrt bila dobrodošla. Sve je bolje od ovoga.

Tada sam pala u komu i organi su mi počeli otkazivati. Znala sam da ništa ne može biti gore od onoga kroz šta smo porodica i ja prolazili. I tako sam se uputila prema smrti.

CARSTVO KOJE SAM iskusila kad mi se telo ugasilo mi je omogućilo da uvidim sopstvenu veličanstvenost, ne gledajući kroz iskrivljenu prizmu straha. Postala sam svesna veće sile kojoj sam dobila pristup.

Kad sam otpustila grčeviti stisak kojim sam se držala za fizički život, nisam osećala da moram išta učiniti da bih stupila u drugo carstvo; nikakve molitve, napevi, mantrе, opraštanja, niti bilo koja druga tehnika. Kretanje dalje je bilo mnogo sličnije tome da ne činite apsolutno *ništa*. Kao da nekome posebno kažete: „OK, više nemam šta da dam. Predajem se. Uzmite me. Radite šta hoćete sa mnom. Neka vam bude.“

Dok sam se nalazila u tom stanju jasnoće u drugom carstvu, instinktivno sam razumela da umirem zbog svih svojih strahova. Svoje istinsko ja nisam ispoljavala zbog toga što su me brige sprečavale da to učinim. Shvatila sam da rak nije nikakva kazna, niti bilo šta slično. Moja sopstvena energija se manifestovala kao rak, budući da mi vlastiti strahovi nisu dopustili da se izrazim kao veličanstvena sila kakva trebam biti.

U tom proširenom stanju sam uvidela s koliko strogosti sam se

---

toga je „naša slika sveta, doživljaj sveta ili verovanje o tome kakav je svet je varka, obmana ili iluzija ili na sanskriti – maja. Prim. ur. MM.

odnosila prema sebi i sama sebi sudila. Niko me nije kažnjavao. Konačno sam shvatila da nisam oprostila *sebi*, a ni drugim ljudima. *Ja* sam bila ona osoba koja mi sudila, koju sam napustila i koju nisam dovoljno volela. Niko drugi s tim nema nikakve veze. No, sada u ovom drugom stanju sam sebe videla kao predivno dete univerzuma. Sama činjenica da postojim me čini dostojnom bezuslovne ljubavi. Shvatila sam da ne moram ništa *činiti* da tu ljubav zaslužim – ni moliti, ni preklinjati, ništa. Uvidela sam da sebe nikad nisam volela i cenila, niti uvidala lepotu sopstvene duše. Iako je bezuslovna veličanstvenost bila uvek tu za mene, činilo mi se da ju je fizički život nekako filtrirao, ili ugušio.

Videvši to, shvatila sam da se nemam čega bojati. Videla sam čemu ja – i svi ostali – mogu pristupiti. I stoga sam načinila jedan moćan izbor: da se vratim. Ta odluka, učinjena u tom probuđenom stanju, predstavljala je ubedljivo najjači pokretač mog povratka. Kad sam se probudila u svom telu, znala sam da će svaka ćelija u telu reagovati na odluku da se vratim, tako da sam znala da ću biti uredi.

Nakon vraćanja u fizičko telo u bolnici, shvatila sam da je svrha svega što je usledilo – svi testovi, biopsije i tretmani – bila da zadovolji ljude oko mene. Premda je mnogo toga bilo veoma bolno, znala sam da će sve biti uredi. Moje veličanstveno, beskrajno ja je odlučilo nastaviti da živi i izražava se putem ovog tela, i ništa na ovom svetu ne može uticati na tu odluku.

ŽELIM VAM POJASNITI da uzrok mog isceljenja nije ležao toliko u promeni stanja svesti ili verovanja, koliko u tome što sam konačno svom istinskom duhu dopustila da izbije na površinu. Mnogi ljudi su me pitali da li je nešto poput pozitivnog razmišljanja dovelo do oporavka, ali odgovor je *ne*. Stanje u kojem sam se nalazila tokom IBS-a je daleko prevazilazilo um, i iscelila sam se jednostavno zato što su štetne misli bile u potpunosti uklonjene. Nisam se nalazila u stanju razmišljanja, već u stanju *bića*. To je bila čista svest – ono što nazivam veličanstvenošću! To stanje Jedinstva prevazilazi dualnost. Bila sam u stanju stupiti u dodir sa onim ko ja zaista jesam, sa onim delom mene koji je večan, beskrajn i koji obuhvata Celinu. Tu se definitivno nije radilo o tome da um nadvladava materiju.

Ne zastupam stav da ako „verujemo“ na određeni način, onda ćemo

ukloniti bolesti ili stvoriti neki idealan život. Ponekad je to previše pojednostavljeno gledište. Umesto toga, više se koncentrišem na samosvest, što nije isto. Ako se ukopamo u verovanja koja nam više ne služe, onda se lako možemo naći zaglavljani u dualnosti i staviti se u stanje neprestanog prosuđivanja. Ono što prihvatamo se smatra „dobrim“ ili „pozitivnim“, a ono u šta ne verujemo se ne smatra takvim.

To nas takođe postavlja u položaj da moramo braniti svoja uverenja ako se neko ne slaže s njima. A ako uložimo previše energije u odbranu, onda više ne želimo te uverenje napustiti, čak i kada nam više ne koriste. U tom trenutku verovanja počinju posedovati nas, umesto da je obrnuto.

S druge strane, biti svestan jednostavno znači uvideti šta postoji i šta je moguće – bez prosuđivanja. Svesnost ne zahteva odbranu. Ona se širi i može postati sveobuhvatna, približavajući nas stanju jedinstva. I tada se događaju čuda. Za razliku od toga, verovanja dopuštaju samo ono za šta mi procenjujemo da je moguće, isključujući sve ostalo.

U trenutku kada sam u potpunosti otpustila onu snažnu želju za životom, doživela sam smrt. A u smrti sam shvatila da moje vreme još nije došlo. Kad sam prestala se svojom voljom držati onoga šta želim, primila sam ono šta je zaista moje. Uvidela sam da ovo drugo uvek predstavlja veći dar.

Otkako sam prošla kroz IBS, shvatila sam da čvrsto ukorenjene ideologije u stvari rade protiv mene. Potreba da nešto činim iz nekog konkretnog uverenja mi ograničava iskustvo, budući da me drži isključivo unutar područja onoga šta ja znam – a moje znanje je ograničeno. Ako se ograničim samo na ono šta je meni zamislivo, ograničavam sopstveni potencijal i ono čemu dopuštam da mi uđe u život. S druge strane, ako prihvatim da je moje razumevanje nepotpuno, i ako mi nesigurnost ne stvara nelagodu, to me otvara prema carstvu beskrajnih mogućnosti.

Nakon IBS-a sam uvidela da sam najjača onda kad se pustim, kad sklonim u stranu sva verovanja i neverovanja, i kad se otvorim *svim* mogućnostima. To je takođe trenutak kada sam u stanju doživeti najveću unutrašnju jasnoću i sinhronicitet. Smatram da sami čin *potrebe* za sigurnošću predstavlja prepreku za doživljavanje viših razina svesti. S druge strane, proces prepuštanja i otpuštanja svih veza s bilo kakvim verovanjem ili ishodom silno pročišćava i isceljuje. Dihitomija leži u

tome što, da bi došlo do istinskog isceljenja, morate otpustiti potrebu za isceljenjem i jednostavno imati poverenja i uživati u vožnji koju zovemo život.

Bilo mi je veoma važno to što sam postala svesna da sam ja nešto mnogo više od same sopstvene biologije, da sam nešto beskrajno veće. I opet želim naglasiti da bolest nije naša krivica! Pomisao da jeste može biti veoma frustrirajuća za svakoga ko je bolestan. Ono šta ja tvrdim je da naša biologija reaguje na svesnost; baš kao i naša deca, životinje i okruženje. Naša svest može promeniti stanje sveta mnogo dublje nego što shvatamo. Razlog za to je što smo svi povezani – ne mogu to dovoljno jako naglasiti!

Za mene, prvi korak prema svesnosti predstavlja da shvatimo šta je prirodna svrha stvari. To znači da budemo svesni kako svog tela, tako i okruženja, i da smo u stanju poštovati suštinu stvari, bez potrebe da ona bude drugačija – a to uključuje i nas same. Moramo uvideti veličanstvenost onoga šta nam je univerzum *namenio* da budemo, bez potrebe za menjanjem. Ne moram pokušavati da ispunim očekivanja ljudi koji žele da budem savršena, pa se onda osećati neadekvatno kad u tome podbacim.

Najjača sam onda kad sebi dopustim da budem ono šta je život namenio da budem – i zbog toga je do isceljenja došlo tek nakon što sam prestala bilo šta svesno pokušavati i kad je životna sila preuzela sve u svoje ruke. Drugim rečima, najjača sam onda kad radim *sa* životom, umesto *protiv* njega.

SVE JE TO BAJNO I KRASNO da ja pričam o isceljenju nakon što sam ga doživela, ili da vam govorim kako da se opustite i imate poverenja; ali, kad prolazite kroz veoma težak period, to je veoma teško učiniti – teško je čak i uvideti odakle da počnete. Međutim, mislim da je odgovor jednostavniji nego što se čini, i predstavlja jednu od najbolje čuvanih tajni našeg doba: važnost *ljubavi prema sebi*.¹ Možda ćete ustuknuti ili se namrštititi na tu misao, ali ne mogu vam dovoljno naglasiti

Formatted: Not Highlight

¹ Davno je to rečeno – „A Isus reče mu: Ljubi Gospoda Boga svog svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom misli svojom. Ovo je prva i najveća zapovest. A druga je kao i ova: Ljubi bližnjeg svog **kao samog sebe**. O ovima dvema zapovestima visi sav zakon i proroci.“ (Biblija, Evandelje po Mateju, 22:37–40), dakle nikoga više nego samoga sebe, ali ... Prim. ur. MM.

koliko je važno da gajite duboku ljubavnu vezu sa samim sobom.

Ne pamtim da me je *ikad* iko ohrabrivao da cenim sebe – u stvari, nikad mi to nije ni palo na pamet. O tome se uglavnom misli kao o sebičnosti. Međutim, iskustvo bliske smrti mi je omogućilo da shvatim kako je to ključ za isceljenje.

Svi smo mi povezani u tapiseriji života. Svako od nas predstavlja dar za svakog oko nas, pomažući jedni drugima da budemo ono što jesmo, zajedno tkajući savršenu sliku. Sve mi je to postalo savršeno jasno dok sam bila u stanju IBS-a, jer sam shvatila da *biti ja* znači *biti ljubav*. To je lekcija koja mi je spasila život.

Mnogi od nas i dalje veruju da moramo raditi na tome da budemo puni ljubavi, ali to znači da onda živimo u dualnosti, budući da u takvom slučaju postoji primalac i davalac. Shvatanje da mi *jesmo* ljubav to prevazilazi. To znači da shvatamo kako ne postoji razdvojenost između tebe i mene, i, ako sam svesna da sam ja ljubav, onda sam svesna da si i ti isto. Ako mi je stalo do mene, automatski isto osećam i prema tebi!

U stanju IBS-a sam shvatila da se čitav univerzum sastoji od bezuslovne ljubavi i da sam ja izraz toga. Svaki atom, molekul, kvark¹ i tetrakvark su sačinjeni od ljubavi. Ja i ne mogu biti nešto drugo, jer to je moja suština i priroda čitavog univerzuma. Čak i ono što nam izgleda negativno je deo beskrajnog, bezuslovnog spektra ljubavi. U stvari, Univerzalna životna energija *jest* ljubav, a ja sam sačinjena od Univerzalne energije. Kad sam to uvidela, shvatila sam da se ne moram truditi da budem neko drugi kako bih bila nečega dostojna. Ja već jesam sve ono što bih mogla pokušati da budem.

Slično tome, kada znamo da *jesmo* ljubav, nema potrebe truditi se da *budemo* puni ljubavi prema drugima. Umesto toga, samo trebamo biti verni sebi i tako ćemo postati instrumenti energije ljubavi, koja će duboko dirnuti svakoga s kim stupimo u kontakt.

Biti ljubav takođe znači biti svesna koliko je važno negovati vlastitu dušu, starati se za vlastite potrebe i ne stavljati sebe uvek na poslednje mesto. To mi sad omogućuje da uvek ostanem verna sebi i da se prema sebi odnosim s poštovanjem i nežnošću. Takođe mi omogućuje da bez osuđivanja posmatram ono što se može razumeti kao nesavršenosti i

---

¹ Kvark – čestica manja od atoma i svih njegovih osnovnih delova. Prim. ur. MM.

greške, videći samo mogućnosti da nešto iskusim i naučim s bezuslovnom ljubavlju.

LJUDI ME PITAJU da li je moguće osećati previše ljubavi prema sebi. Pitaju gde je granica nakon koje postajemo sebični i egoistični. Što se mene tiče, to nije moguće. Nema nikakve granice. Sebičnost nastaje usled *nedostatka* ljubavi prema sebi. Naš svet pati od toga, kao što patimo i mi, ljudi, uz previše nesigurnosti, prosuđivanja i uslovljavanja. Da bih nekoga bezuslovno volela, prvo to moram osećati prema sebi. Ne mogu vam dati ono što nemam. Kazati da nekoga cenim više nego sebe nije realno, i znači da samo glumim.

Kada *jesam ljubav*, ništa me ne iscrpljuje i nije mi potrebno da se ljudi ponašaju na određeni način da bih osetila da im je stalo do mene, ili da bih sopstvenu veličanstvenost podelila s njima. Oni automatski dobijaju moju ljubav, kao rezultat toga što sam ono što uistinu jesam. Kada ne procenjujem i prosuđujem sebe, ni drugima to neću činiti.

U svetlu svega toga sam naučila da ne budem prestroga prema sebi kad se suočim sa izazovom. Često problem ne leži u uzroku sukoba s kojim se suočavam, već u tome što o sebi sudim prestrogo. Kad prestanem biti svoj najgori neprijatelj i počnem se više voleti, automatski imam sve manje sukoba sa svetom oko sebe. Postajem tolerantnija i otvorenija.

Kad smo svesni sopstvene veličanstvenosti, nemamo potrebu da kontrolišemo druge, niti ćemo dozvoliti da neko nas kontroliše. Kada sam se probudila u onom beskrajnom ja, u onoj beskrajnoj sopstvenosti, zapanjeno sam bila potpuno svesna da mi se život može dramatično promeniti samo time što sam svesna da *jesam ljubav* i da sam to uvek i bila. Ništa ne moram učiniti da to zaslužim. To shvatanje znači da radim zajedno sa životnom energijom, dok *glumljenje* da ste puni ljubavi znači da radite protiv nje.

Potpuna svesnost da ja *jesam ljubav* je najvažnija lekcija koju sam naučila, dopuštajući mi da otpustim sav strah, i to je onaj ključ koji mi je spasio život.

16

Beskrajna sebstva i Univerzalna energija

Tokom iskustva bliske smrti sam osećala kao da sam povezana s čitavim univerzumom i svime što je u njemu. Izgledalo je da je čitav kosmos živ, dinamičan i svestan. Videla sam da su svaka misao, emocija i delo koje sam imala i učinila dok sam se izražava putem fizičkog tela imali uticaja na Celinu. U stvari, u tom carstvu jedinstva, osećala sam kao da je čitav univerzum produžetak *mene*. Ta svesnost je, naravno, dramatično promenila način na koji sad sve posmatram. Svi zajedno stvaramo ovaj svet i živote u njemu, putem naših emocija, misli i dela.

Jezik nije dostatan da opiše nešto šta ne možemo percipirati putem naših pet fizičkih čula, tako da mi predstavlja veliki izazov da pronađem prave reči za izražavanje svog razumevanja onoga što se odigralo. Ipak, u ovom poglavlju ću dati sve od sebe da vam što jasnije prikažem ono šta osećam o ovom svetu, kako se krećemo kroz njega, i kako se on menja na bolje.

Prvo, važno mi je da shvatite da IBS nije ni izdaleka nalik bilo čemu drugom što sam doživela. To iskustvo nije imalo jasan početak i kraj. Više je ličilo na vrata koja se nikad ne zatvaraju, jednom kad se otvore. Pokrenulo je jedno trajno, progresivno, dublje razumevanje i otvorilo nove mogućnosti koje nikad ne prestaju.

Budući da su reči nedovoljne da izraze takav fenomen, ono što ću ovde napisati služi samo da u vama podstakne odgovarajuće emocije. Čak i nakon što sve podelim s vama, moje razumevanje će nastaviti rasti i širiti se. Reči koje shvatimo bukvalno, ili koje počnemo smatrati za konačnu istinu nas lako mogu zaglaviti, umrtviti, naterati da se držimo

starih ideologija. Sada znam da sve što mi treba već postoji unutar mene, i potpuno je pristupačno ako se otvorim onome za šta osećam da je istinito za mene... a isto važi i za vas.

PRE IBS-A, VEROVATNO ZBOG svog kulturnog okruženja, mislila sam da svrha života leži u dostizanju nirvane – tj. prevazilaženju ciklusa reinkarnacija tj. ciklusa rađanja i smrti, težeći da se nikad ne vratite u fizičko postojanje. Da sam odrasla u zapadnjačkoj kulturi, možda bih težila da stignem u raj. U suštini, to je prilično uobičajen cilj, bez obzira na kulturu – da živite na način koji će vam osigurati savršen zagrobni život.

Nakon IBS-a sam se osećala drugačije. Iako sam saznala da ću nastaviti da živim izvan ove ravni, i više se ne bojim fizičke smrti, izgubila sam želju da budem bilo gde drugo osim tamo gde sam sad. Interesantno je da sam postala prizemljenija i usmerenija na sagledavanje savršenosti života u ovom trenutku, umesto da se koncentrišem na drugo carstvo.

Glavni razlog za to je što koncept reinkarnacije, u svom konvencionalnom obliku života poredanih u sled, jedan za drugim, ne odgovara onome što sam uvidela tokom IBS-a. Shvatila sam da vreme ne teče linearno¹, osim ako ga ne sagledavamo kroz filter naših fizičkih tela i umova. Jednom kad prestanemo biti ograničeni ovozemaljskim čulima, svaki trenutak postoji istovremeno. Sad smatram da je koncept reinkarnacije u suštini samo interpretacija, način na koji ljudski intelekt pronalazi smisao i izlazi na kraj s tim da sve postoji istovremeno.

Ljudi razmišljaju u terminima „prolaska vremena“, ali tokom IBS-a sam osećala da vreme jednostavno *jest*e, a mi se krećemo kroz njega. To znači da ne samo što sve tačke u vremenu postoje istovremeno, već i da se u drugom carstvu možemo kretati brže, sporije, pa čak i unazad i poprečno.

Na fizičkoj ravni, međutim, ograničeni smo čulnim organima. Oči upijaju ono što vide u datom trenutku; uši čuju na isti način. Um može funkcionisati samo u odnosu jedan trenutak, i onda sve te trenutke povezuje i stvara linearnu progresiju ili sled. Međutim, kad se proširimo

---

¹ Linerani protok vremena je ono kako mi to doživljavamo – vreme protiče ravnomerno i nikad se ne ubrzava niti usporava. [Prim.ur.MM](#)

van svog tela, celokupno vreme i prostor prolazimo svesnošću – ne vidom, sluhom, dodirrom, ukusom ili mirisom. Mi smo čista svest.

To sam doživela tokom IBS-a. Bila sam svesna brata, koji dolazi avionom da me vidi, i svesna svih razgovora koje su lekari vodili izvan moje bolničke sobe i niz hodnik. Razumela sam mnoge aspekte svog budućeg života, onako kako će se odigrati, kako i šta će se dogoditi ako se ne vratim da nastavim živeti. To mi je pokazalo da vreme, prostor i čvrsta materija ne postoje uvek onako kako ih inače doživljavamo. Tokom IBS-a sam osećala da se mogu koncentrisati na bilo koju tačku u vremenu kojoj trebam pristupiti.

Stoga, verujem da kada neko vidi delić onoga što se ranije interpretiralo kao „prošli život“, on u stvari pristupa *paralelnim* ili *istovremenim* postojanjima, jer svako vreme postoji odjednom. Budući da smo svi povezani, moguće je dostići stanja svesti u kojima delići stvarnosti drugih procure u naš sadašnji trenutak, ulazeći nam u svest kao da su naša sećanja.

Usled te nove perspektive sam se počela pitati šta je naš fokus i kakva nam je svrha, ako reinkarnacija i samo vreme ne postoje onako kako su nas učili da verujemo. Šta ako su nam svi ciljevi potpuno pogrešni? Šta ako raj ili nirvana u stvari postoje *ovde*, u fizičkom izrazu, a ne *tamo* u zagrobnom životu?

PO MOM MIŠLJENJU, ODABIRAMO da se inkarnišemo u fizičko telo zato da bismo mogli izraziti ljubav, žarku želju ili strast i čitavu lepezu drugih ljudskih emocija, koje nam nisu na posebnom raspolaganju kad smo u stanju čiste svesnosti i Jedinstva. Šta ako je život na ovom svetu ona glavna predstava, pozornica na kojoj se odigrava akcija i gde želimo postojati?

Stvarnost je igralište izražavanja. Izgleda da nismo ovde da bi učili i skupljali iskustva za zagrobni život. To i nema neku svrhu, budući da nam ništa od toga tamo i ne treba. Prije bi moglo biti da smo ovde da doživljavamo i razvijamo ovaj fizički univerzum i svoje živote unutar njega. Odluku da se vratim sam donela kada sam shvatila da mi život na ovom svetu predstavlja najpoželjnije stanje u tom trenutku. Ne moramo čekati na smrt da bismo doživeli nirvanu. *Naša istinska veličanstvenost postoji upravo sad!*

Razlog zbog kojeg su ljudi tako ranjivi i preplašeni u vezi sa ovom

temom je taj što mi svoje ideje o zagrobnom životu i svoje bogove stvaramo u ljudskim terminima. Tim konceptima pripisujemo iste fizičke osobine i nesavršene vrednosti koje sami posedujemo i kojima smo lako podložni – poput straha, osvete, osuđivanja i kazne. I onda vlastitu snagu i moć usmeravamo u te sopstvene kreacije.

Međutim, ako celokupno vreme i iskustva postoje upravo sad, i ako se jednostavno krećemo kroz njih dok izražavamo vlastitu veličanstvenost u fizičkom svetu, onda se nema čega bojati. Ne moramo živeti u strahu od onoga šta sledi. Možemo prepoznati energiju čiji deo već jesmo, i možemo *biti ljubav* u svakom aspektu života.

Žalosno je što odgovore tražimo izvan sebe – u religiji, medicini, nauci, knjigama i drugim ljudima. Mislimo da je istina tamo negde, da nam i dalje beži. A čineći to, sve više se gubimo, udaljavajući se od onoga ko zaista jesmo. Čitav univerzum je u nama. Moji odgovori su u meni, a vaši u vama. Sve što se naizgled odigrava spolja se dešava da bi pokrenulo nešto u nama, da nas proširi i vrati nas na ono šta zaista jesmo.

Izraz *beskrajno sebstvo* često koristim umesto izraza kao što su *više stanje bića, duša i duh*. Da budem malo jasnija, želim da shvatite da ja govorim o onom delu sebe koji je tokom IBS-a bio svestan da sam mnogo više od samo svog tela – delu mene koji je osećao da sam jedno sa svime. Sjedinjavala sam se sa čistom svesnošću, kao jedno beskrajno i veličanstveno biće, jasno osećajući zašto sam u ovom telu i životu u tom trenutku. To je takođe deo mene koji je shvatio da je iluzija odvajanja nastala usled prevelikog identifikovanja sa spoljašnjošću.

Verujem da kada napustimo fizička tela naša beskrajna sebstva postaju međusobno povezani. U stanju čiste svesnosti smo svi mi jedno. Mnogi ljudi su osetili ovo jedinstvo tokom intenzivnih duhovnih doživljaja, ili kad se nađu u prirodi. I mi to možemo osetiti, kad radimo sa životinjama ili imamo kućne ljubimce. Ponekad osetimo sinhronicitet, pa čak i ekstrasenzornu (vančulnu) percepciju (ESP) i slične fenomene, kao rezultat toga što smo Jedno sa svim što postoji. Međutim, budući da većina ljudi toga nije svesna, do toga i ne dolazi onoliko često koliko bi trebalo.

U suštini, ja nisam moje telo, rasa, religija, niti bilo kakvo drugo verovanje; a isto važi za bilo kog drugog. Istinska sopstvenost, istinsko ja je beskrajno i mnogo moćnije – potpuno i celovito biće koje nije

oštećeno, niti pokvareno. To beskrajno ja već poseduje sve resurse koji su mi potrebni da jezdim kroz život, budući da sam ja Jedno sa Univerzalnom energijom. U stvari, ja *jesam* Univerzalna energija.

TOKOM IBS-A NIJE POSTOJALO ništa izvan moje proširene svesti, jer sam bila jedno sa celokupnošću Univerzalne energije. Osećala sam kao da sam obuhvatila sveukupnost. U tom stanju mi je sve bilo sasvim jasno i sve sam znala. Činilo se da sam postala sve i da u svemu postojim.

Spособnost da sagledam vlastitu veličanstvenost i da uvidim da smo univerzum i ja jedno je ono što je dovelo do mog isceljenja. Postala sam svesna da ne postoji nikakva spoljašnja kreacija koja je odvojena od mene – budući da reč *spoljašnji* sugerise odvajanje i dualnost. Svest o tome mi omogućava da se moja interakcija sa fizičkim svetom odvija sa snagom, ljubavlju i hrabrošću.

Da vam ovo objasnim iz druge perspektive: premda upotrebljavam reči *Univerzalna energija*, imajte u vidu da isto tako mogu kazati *či*, *prana* ili *ki*. Ove reči znače „životna energija“ na mandarinskom, hindiju i japanskom, respektivno. To je onaj *či* u Tai Čiju i Či Gongu, i *ki* u Reikiju. Ukratko, to je Izvor života, i protiče kroz svako živo biće. U stvari, ta energija ispunjava čitav univerzum i nerazdvojiva je od njega.

Či ni o čemu ne sudi i ne pravi razliku (diskriminaciju). On kroz nas teče bilo da smo uzvišeni guru ili morski krastavac. Korisno je porazmisliti o tome, jer jednom kada energiju opišemo drugačijom rečju – kao što je npr. *Izvor*, *Bog*, *Krišna*, *Buda*, ili nešto drugo – nekima od nas može biti prilično teško da vide bilo šta izvan samog imena. Ovi izrazi različitim ljudima različito znače, i izgleda kao da nameću neki oblik beskonačnosti. Uz te nazive se često vezuju određena očekivanja, i mnoga od njih nas drže vezane u dualnosti, tako da ovu energiju posmatramo kao neki entitet odvojen od nas. Međutim, Univerzalna energija, kao čisto stanje svesti, treba ostati neograničena i bezoblična, tako da može postati jedno s nama i stvarati isceljenja, magiju i čuda.

Tokom IBS-a sam duboko osećala da smo svi povezani sa Univerzalnom energijom; svi smo Jedno s njom. Svakom od nas ta veličanstvena, magična životna silu protiče kroz svaku ćeliju. Nije to neki spoljašnji entitet, već je to stanje bića – unutrašnji fenomen. I unutra je, i vani, i svuda. Nije važno kojoj rasi, religiji, kulturi ili sistemu

verovanja pripadamo. Svi smo povezani s njom, samim tim što smo živi – u stvari, mi *jesmo* taj univerzalni tok. Ništa ne moramo činiti, biti niti dokazivati da bismo ga zaslužili. Svi smo mi veličanstvena, moćna bića, i svi imamo pristup toj sili, budući da smo mi i ta sila jedno te isto.

Jedino što me može sprečiti da budem svesna ovoga je moj sopstveni um – to jest, moja razmišljanja, a naročito samoograničavajuća verovanja o sebi samoj. Duboko otpuštanje, za koje sam ranije pomenula da je dovelo do IBS-a, je u stvari predstavljalo potpunu predaju mog intelekta, koji je sa sobom odneo i ona samoograničavajuća verovanja i dopustio univerzalnoj energiji da preuzme sve u svoje ruke. Jednom kada se um sklonio s puta, otvorile su se sve brane. Umesto da se, u cilju isceljenja, borim protiv prirode univerzuma, dopustila sam da či poteče prema vlastitom nahodanju.

Isprva može biti prilično komplikovano da identifikujemo šta je to što nas motiviše. Razlika je u tome što se kod uma više radi o *činjenju*, dok se kod duše više radi o *bivanju*. Beskrajno sebstvo je naša suština. To je ono ko mi zaista jesmo, kao što sam i opisala u prethodnom poglavlju, kada sam objašnjavala važnost toga da budemo ljubav. Intelekt predstavlja samo instrument za navigaciju kroz život. On smišlja kako da zaradimo dovoljno novca da se prehranimo i platimo račune, dok duša samo želi da se izrazi.

Beskrajno sebstvo je ono gde nam leže instinkti i intuicija. Ako kupujemo kuću, um će sužavati izbor, odabirući odgovarajuću lokaciju, određujući budžet, itd. Međutim, konačnu odluku o mestu za život ćemo možda doneti isključivo na osnovu instinkta. Jednostavno smo imali dobar osećaj u vezi s nekim mestom, i nema nekog logičnog razloga kojim bismo taj osećaj podržali. To je beskrajno sebstvo.

Ponekad nas naši komplikovani životi nateraju da zaboravimo kako smo povezani sa Univerzalnom energijom, i kako svi posedujemo ove prirodne sposobnosti. Prestanemo slušati sebe i počnemo svoje moći davati spoljašnjim silama, kao što su šefovi, učitelji i prijatelji. Blokiranje osećanja nam blokira i svesnost o vlastitoj veličanstvenosti, budući da su emocije kapija duše. Imajte u vidu da smo mi kompleksna bića, i da pokušavamo kontrolisati kako se osećamo.

Kad neko vreme provedemo u potpunosti živeći iz uma, intelektualno, gubimo dodir s beskrajnim sebstvom i počinjemo se

osećati izgubljeno. Do toga dolazi kada smo svo vreme u modusu *činjenja*, umesto *bivanja*. Ovaj drugi znači da živimo iz duše, i predstavlja stanje dopuštanja. Znači da pustimo sebe da budemo ono ko i šta jesmo, bez prosuđivanja. *Bivanje* ne znači da ništa ne činimo. To samo znači da ono što činimo dolazi usled toga što sledimo emocije, ostajući u sadašnjem trenutku. S druge strane, *činjenje* je usmereno na budućnost, i um stvara nizove zadataka koji će nas voditi odavde do tamo, da bi došlo do određenog ishoda, bez obzira na naše trenutno emocionalno stanje.

Uvidela sam da, da bih odredila da li ono što radim potiče iz „činjenja“ ili „bivanja“, samo trebam zaviriti u emocije u pozadini svakodnevnih odluka. Da li se radi o strahu, ili o strasti? Ako je sve što činim svakog dana podstaknuto strašću i žudnjom za životom, onda sam u „bivanju“; ali, ako su mi akcije rezultat straha, onda sam u modusu „činjenja“.

Kada osetimo da smo izbačeni iz koloseka, pomislimo da nešto nije u redu s nama – da nešto moramo učiniti da bismo se vratili na kolosek – i odgovore tražimo spolja. Okrećemo se drugima, u nadi da će nas oni popraviti. Možda se i hoćemo neko vreme osećati bolje, ali uglavnom je to kratkog veka, i na kraju ćemo se samo osećati još gore. S druge strane, kad stvarno počnemo bivati usklađeni sa onim šta je život namenio da budemo – i uskladimo se sa emocijama koje nas motivišu – spojice se sa dušom vlastite veličanstvenosti. Kad dopustimo da dođe do tog spajanja, i kada povratimo svoju moć, osećamo veliku jasnoću i život nam opet počinje funkcionisati.

Kad dođemo s tog mesta *bivanja* onim ko jesmo, onda možemo odabrati da učimo i iz spoljašnjih izvora – gurua, učitelja, knjiga ili duhovnih filozofija. Postajemo svesni vlastite unutrašnje veličanstvenosti i istinitosti, umesto da verujemo kako drugi ljudi imaju moći koje mi nemamo. U stvari, kad uvidimo vlastitu veličanstvenost i kad živimo u svojoj pravoj prirodi, koja je ljubav, onda ćemo i privući pravog učitelja, knjigu ili duhovnu filozofiju, baš u pravo vreme!

NAŽALOST, NEDOSTATAK SVESNOSTI o vlastitoj veličanstvenosti može imati mnogo veći učinak od samo toga da se osetimo izgubljeno, premda je suština ista. Tokom IBS-a mi se činilo da sva osuda, mržnja, ljubomora i strah potiču od ljudi koji ne uviđaju

vlastitu veličanstvenost. Usled nedostatka svesnosti o vlastitom savršenstvu osećamo se mali i beznačajni, a to se *protivi* prirodnom toku životne energije – onome ko zaista jesmo. Radimo protiv sebe samih.

Prema mom shvatanju, kad bismo svi izražavali ono šta zasta jesmo, svi bismo predstavljali bića puna ljubavi i svako od nas bi na svet doneo vlastitu jedinstvenost. Problemi i trvenja nastaju usled toga što *ne znamo* ko smo i zašto nismo u stanju izraziti svoju unutrašnju lepotu. Stvorili smo toliko sudova o tome šta je „savršeno“, što dovodi do sumnje i nadmetanja. Budući da se svi osećamo kao da nismo dovoljno dobri, život provodimo glumeći. Međutim, kad bi svako od nas postao svestan vlastite veličanstvenosti i osetio se dobro u vezi samog sebe, čini mi se da je jedina stvar koju bismo morali deliti bila naša jedinstvena priroda, izražena prema spolja, na jedan način pun ljubavi koji odslikava našu brigu za same sebe.

Iz toga sledi da problemi koje vidimo u svetu nisu rezultat prosuđivanja i mržnje prema *drugima*, već prema *nama samima*. Baš kao što je ključ za moje isceljenje bila bezuslovna ljubav prema sebi, koja je uklonila strah, tako i ključ za bolji svet leži u tome da svako mari za sebe na takav način, uviđajući svoju istinsku vrednost. Ako bismo prestali prosuđivati sebe, automatski bismo imali sve manje potrebe da prosuđujemo druge. Počeli bismo primećivati njihovo istinsko savršenstvo. Univerzum je smešten u nama, a sve što doživljavamo iz spoljašnjih izvora predstavlja samo odraz.

Verujem da duboko u srži niko nije stvarno loš – zlo je samo proizvod naših strahova, baš kao što je to bio i moj rak. Iz perspektive veličanstvenosti, čak su i kriminalci žrtve sopstvenih ograničenja, strahova i bola. Da su u samom početku imali istinsku samosvest, nikad nikome ne bi naneli zlo. Drugačije stanje uma – npr. potpuno poverenje, umesto straha – može preobratiti čak i najizopačeniju osobu, na isti način kao što sam i ja preobratile fatalni tok raka.

Budući da većina ljudi ne živi u toj jasnoći samosvesti, potrebni su zakoni, sudovi, nagrade i kazne da spreče ljude da povređuju jedni druge. Da su svi svesni vlastite veličanstvenosti, strah nam više ne bi uprljavljao postupcima. Ne bi nam trebali zakoni i pravila... niti bolnice.

KAD BI SVAKA OSOBA iznenada postala svesna svog istinskog savršenstva i veličanstvenosti – recimo, kad bi svaka osoba na svetu

iznenada doživela duhovni preobražaj – naš manifestovani svet bi se promenio, da odrazi to novo stanje. Ljude bi više pokretala njihova sopstvena snaga, i bili bi mnogo manje prestrašeni i takmičarski nastrojeni, usled čega bi postali mnogo tolerantniji prema drugima. Stopa kriminaliteta bi drastično opala. Imuni sistem bi nam bio jači, zbog smanjenja stresa i straha, pa bi bilo i manje oboljenja. Prioriteti bi nam se promenili, jer više ne bismo bili vođeni pohlepom, koja predstavlja samo jedan aspekt straha. Deca bi odrastala *bivajući ljubav* – bivajući jača, zdravija i punija poverenja. Živela bi na svetu koji prirodno podržava takav način života, umesto na svetu koji je neprijateljski nastrojen prema tome.

Uprkos ovoj viziji, ne osećam potrebu da menjam bilo koju osobu, a kamo li čitav svet. Kad bih krenula nešto da menjam, to bi značilo da smatram kako je to nešto pogrešno i da ga stoga moram izmeniti, da bi se uklopilo u moju viziju ili ideologiju. Umesto toga, sve je baš kao što i treba biti u datom trenutku. Znam da se moj jedini posao sastoji u tome da *budem*. Jedini zadatak mi je da budem ono što jesam – izraz ljubavi koja jesam – i da sagledam savršenstvo u sebi, drugima i svetu oko mene, kako nastavljam živeti na fizičkoj ravni. To je ono što svako od nas treba biti.

Razumem ulogu koje svaki član moje porodice i kruga prijatelja igra i u mom i u svom životu. Ako nisam verna sebi, onda ni ljudi oko mene ne mogu biti ono što jesu. Samo ako budem svoja jedinstveno sebstvo, svoje unikatno ja, dopustiću i drugima da interakciju sa mnom ostvare na razini njihovog beskrajnog sebstva.

Dok god sam toga svesna, osećam da sam jedno sa Univerzalnom energijom koja mi teče kroz život, razvijajući se na čudesne i sinhronistične načine. Punim se energijom, umesto da se praznim; podižem se *bivanjem*, umesto da se spuštam *činjenjem*; radim *sa* univerzalnom energijom, umesto *protiv* nje. Živeći na taj način, život mi dobija neki Zen¹ kvalitet; u njemu sam toliko prisutna da u svemu postoji neki osećaj nadrealnosti i navođenosti. Nije to uvek lako, ali mi difinitivno čini život zabavnijim! Nema sumnje da na tome treba još

---

¹ Zen – japanska varijanta budizma u kojoj je akcenat na jednoti, a ne na dualnosti, na sažimanju do same suštine. Prim.ur.MM

poraditi, ali to je manje-više sve što i trebam činiti – samo biti ljubav koja jesam, biti ono *ko* jesam. Kao rezultat, čitav moj spoljašnji univerzum će doći na svoje mesto, a isto važi i za univerzum na velikoj skali.

Baš kao što sopstvene živote stvaramo trenutak po trenutak, svojim mislima i emocijama, tako smo i kolektivno odlučili šta jeste u ljudskoj moći, a šta nije. Slično tome, smatramo da su naši moral i vrednosti apsolutni, ali, u stvari, oni su samo hrpa misli i verovanja koje smo vremenom usvojili kao istinite. Oni su tvorevina naših umova i proizvod naših kultura, baš kao i sva ona očekivanja u vezi s muškim i ženskim polom koja su mi oblikovala razmišljanja u mladosti. Budući da sam verovala kako su te vrednosti istinite, one su uticale na ono ko jesam. U celini, stvarnost koju smo stvorili odražava tu nesvesnost. Da su svačija razmišljanja i verovanja drugačija, stvorili bismo drugačiji svet.

Meni se čini da ovaj svet uvek predstavlja kulminaciju svih naših kolektivnih misli i verovanja, kakva ona jesu u tom trenutku. Širimo se samo onim tempom s kojim smo u datom trenutku u stanju izaći na kraj, bilo individualno, bilo kolektivno. Počinioce zločina i dalje prosuđujemo upravo tako – kao zločince koji zaslužuju osudu, ne samo u ovom već i u zagrobnom životu! I dalje ih nismo u stanju posmatrati kao žrtve straha, kao tvorevine stvarnosti koju smo stvorili mi, kao celina.

Kad svako od nas bude u stanju pogledati u oči čak i najgorem neprijatelju i videti sopstvene oči kako nam uzvraćaju pogled, onda ćemo svedočiti istinskoj transformaciji ljudske rase. Jedan po jedan, svako od nas se može koncentrisati na stvaranje realnosti za nas same, utemeljene na našim vlastitim istinama, umesto da slepo sledimo ono što su kolektivna verovanja i misli podastri pred nas. Šireći vlastitu svesnost na individualnoj razini, pokretaćemo promene na univerzalnoj.

Svako od nas je kao jedna nit ogromne, kompleksne i veoma šarene tapiserije. Možda i jesmo samo jedna nit, ali smo od suštinskog značaja za celokupnu sliku. Na živote drugih utičemo jednostavnim odabirom hoćemo li ili nećemo biti ono ko zaista jesmo. Jedina obaveza prema drugima, jedina svrha nam je da izrazimo sopstvenu jedinstvenost i da to isto dopustimo i drugima.

Uviđanje da Svetlost, veličanstvena Univerzalna energija leži u nama i da ona *jeste mi* nas menja kao pojedince, budući da smo otvoreni i

spremni. Na taj način se u čitavom svetu može odigrati jedna sporija, dublja promena. U narednom poglavlju ću još dublje zaći u ono šta sam shvatila u vezi sa životom na ovoj ravni.

17

Dopustiti i biti Ja

Znam da sam ovo već rekla, ali valja ponoviti: svoj život sada živim iz uživanja, a ne iz straha. To je jedna veoma jednostavna razlika između onoga ko sam danas i ko sam bila pre IBS-a.

Sve što sam ranije činila, činila sam – i ne uviđajući to – da bih izbegla bol ili da bih zadovoljila druge ljude. Bila sam uhvaćena u krug činjenja, težnji, traženja i postizanja; i najmanje sam obraćala pažnju na sebe. Strah mi je bio pogonsko gorivo života – strah da ću razočarati druge, da sam sebična, da nisam dovoljno dobra. U sopstvenom umu sam uvek bila neuspešna.

Nakon IBS-a više ne osećam da sam se na ovaj svet vratila da bih išta *postigla*. Vratila sam se samo da *budem*. Usled toga, sve što činim, činim iz ljubavi. Više me ne brine da li ću sve uraditi kako treba, niti da li ću se uklopiti u pravila i doktrine. Jednostavno sledim sopstveno srce, i znam da tako ne mogu pogrešiti. Ironično je što sam tim putem zadovoljila mnogo više ljudi nego što je moje staro ja ikad uspelo. Razlog za to je što sam jednostavno mnogo sretnija i oslobođenija.

Pored toga, to je imalo velikog uticaja i na moje zdravlje. Budući da sada sebe posmatram kao beskrajno biće, fizička strana se postara sama za sebe, budući da je ona samo odraz onoga što mi se odigrava u duši. Bezuslovna ljubav prema sebi mi neverovatno pojačava energiju, a univerzum reaguje u skladu s tim.

Spoljašnji svet odražava ono što osećamo u vezi sa sobom. Kad odbacimo negativna samoprosuđivanja, svom svetu dopuštamo da se preobrazi. Kako se on preobražava, tako smo u stanju osećati sve veće poverenje. A što veće poverenje osećamo, više smo u stanju da prestanemo pokušavati kontrolisati ishode. Kad se pokušamo prepustiti

tom toku i kretati se s njim, a ne da se čvrsto pridržavamo doktrina drugih ljudi i verovanja koja smo nekad imali, mnogo bolje i preciznije odražavamo ono ko i šta zaista jesmo.

KAO ŠTO SAM RANIJE REKLA, pre IBS-a sam se uvek okretala spoljašnjem svetu za savet i vođstvo, bilo da sam tražila odobrenja od ljudi oko sebe ili od šefova, bilo da sam se jednostavno okretala drugima da mi daju odgovor. Sledila sam mišljenja, savete, učenja i zakone koje su drugi postavili pred mene, bez obzira da li sam osećala da su oni dobri za mene. Često sam se rituala i učenja pridržavala iz straha, čisto za slučaj da su možda kreatori toga bili upravo i da su znali nešto što ja ne znam.

Tokom IBS-a sam shvatila da sam slušajući sve te spoljašnje glasove izgubila sebe. Kad činite nešto „za svaki slučaj“, znači da to činite iz straha. Stoga, danas ne sledim nijednu utvrđenu metodologiju, red, ritual, dogmu ili doktrinu. U stvari, jedno od najvažnijih pravila koja sledim je da nikad ne treba da bude nikakvih čvrstih i krutih pravila! Jednostavno obraćam pažnju šta je to za šta *osećam* da je ono pravo u datom trenutku. Za mene, život predstavlja duhovno iskustvo, i neprestano se menjam i razvijam.

Ako smo svi energetska bića, nerazdvojiva od Univerzalne životne sile, onda nam ne treba nikakav spoljašnji sistem – da donosi odluke umesto nas i govori nam kako da podižemo ili spuštamo razinu energije. Svi smo mi jedinstveni i različiti od svih ostalih, tako da niko ne može doneti neka sveobuhvatna, opšta pravila o tome šta je za nas dobro i pravilno. Međutim, upravo to je ono što mnogi organizovani duhovni sistemi i religije čine. Jednom kada se ustanovi struktura, od svakoga se očekuje da sledi ista načela. Ako neko odluči da to ne želi, o toj osobi se sudi negativno; i to je ono kako i zašto organizovane religije stvaraju razdor i neslogu, umesto jedinstva koje su tim istim pravilima pokušale stvoriti. Ako sledimo neki religijski put, to ne mora značiti da ćemo biti oslobođeni življenja u strahu, niti da nećemo praviti žrtve od drugih. Međutim, ako sledimo *lični* duhovni put, onda sledimo potrebe našeg unutrašnjeg bića i spajamo se sa beskrajnim sebstvom u našoj srži.

Ako uporedimo razne kulture, možemo videti koliko mnogo su organizovani sistemi podložni greškama. Indijski i kineski sistemi

isceljenja protivreče jedan drugom. Hindusi veruju da je greh jesti životinjsko meso, dok Kinezi veruju da *nije* zdravo uzdržavati se od mesa. Indijci imaju sistem po imenu *vastu*, koji ima istu svrhu kao *feng šui*¹, ali je u direktnoj suprotnosti s kineskim pravilima. Ranije sam se često gubila među svim tim autoritetima koji tvrde nešto što je u suprotnosti sa onim što tvrde svi ostali. Kad ne znamo čemu da se priklonimo, to nam može prouzrokovati veliki strah, ili barem anksioznost, da ćemo pogrešiti.

Na kraju, IBS je ono šta me je dozvalo sebi. Verujem da je to najmoćnija ideja za svakog od nas: uviđanje da smo na ovom svetu da bismo otkrili i sledili *naš sopstveni, individualni put*. Nije važno da li ćemo se odreći materijalnog sveta i provesti 20 godina meditirajući na vrhu planine, ili stvoriti multimilionsku međunarodnu korporaciju koja zapošljava na hiljade ljudi i obezbeđuje im sredstva za život. Možemo ići u hram ili crkvu, sedeti na plaži, pijuckati neki sok, posmatrati prekrasni zalazak sunca sa osobom koju volimo, ili šetati kroz park i uživati u sladoledu. Sve u svemu, koji god put da odaberemo, taj put je pravi za nas, i nijedna od svih mogućnosti nije ni više ni manje duhovna od ostalih.

Ne kažem da se protivim organizovanim religijama, ali *jesam* skeptična kad se radi o bilo kojoj poruci koja dovodi do razdora, svade i ubijanja, a svega toga ima u svetu oko nas i čini se u ime ove ili one religije, dok smo, u stvari, svi mi Jedno – svi smo aspekti iste Celine. Ljudska bića su toliko međusobno različita da neki ljudi bolje prođu u ovirima organizovane religije ili duhovnog puta, dok s drugima to nije slučaj. Ako jednostavno živimo na način koji nas ispunjava i omogućava nam da izrazimo vlastitu kreativnost, omogućavajući nam da uvidimo sopstvenu veličanstvenost, onda je to najbolje što možemo učiniti. Zastupati bilo koju opciju ili doktrinu kao da je ona jedina istinita služi jedino tome da ograničimo ono ko jesmo i šta trebamo biti.

NE MORAMO ZAISTA „TRUDITI“ da bilo šta činimo – npr. da

---

¹ Feng shui – drevna kineska vještina uređenja prostora i življenja u skladu s okruženjem u kojem obitavamo, na način da privučemo pozitivnu životnu silu Či u svoje domove i svoj život kako bi osigurali sreću celoj obitelji i svojim potomcima. U svojoj biti, on se temelji na posmatranju nebeskih i zemaljskih sila, tj. vremena i prostora i interakciji energije ova dva faktora. A svrha mu je uravnoteženje svih tih sila kako bi se postigao sklad i sreća. Sam izraz doslovce preveden znači „vetar voda“.

sledimo neke određene rituale ili dogme – da bismo ostali u dodiru sa sopstvenom veličanstvenošću. Možemo ako to želimo, ako nam to pruža zadovoljstvo, ali nije neophodno. Jednostavno sledeći svoje unutrašnje vođstvo, pronaći ćemo šta je dobro za nas, uključujući i metodologiju koju koristimo da bismo to pronašli. Znaćemo da smo na pravom putu onda kad osetimo da se nalazimo u centru naše ljubavi, bez prosuđivanja sebe i drugih, i prepoznamo svoju istinsku veličanstvenost u okviru beskrajne Celine.

Na primer, molitva može doneti veliku utehu nekome ko se nalazi u teškoj situaciji, ili nam može odlično poslužiti da otkrijemo sebe. Ona može pozitivno delovati na dobrostanje, usled procesa otpuštanja i skidanja bremena. Kao rezultat, ljudi koji se mole mogu osetiti olakšanje i rasterećenje, što doprinosi ne samo njihovom dobrostanju, već i dobrostanju drugih, budući da smo svi povezani. Svaku pozitivnost koju donesete sebi donosite i Celini.

Međutim, ne smatram da su oni koji se mole išta više ili manje povezani od onih koji se ne mole. Svako od nas ima svoj način da prepozna onaj beskrajni prostor u sebi, a za neke od nas taj način je molitva. Za nekog drugog je to muzika, umetnost, boravak u prirodi, ili čak potraga za znanjem i tehnologijom – šta god da na površinu iznosi našu unutarnji žar, kreativnost i svrhu življenja. Drugim rečima, nije molitva sama po sebi ono što neke ljude više od drugih čini svesnim sopstvene veličanstvenosti. Radi se o odabiru da živimo spajajući se sa sopstvenim unutrašnjim osjećanjima, dajući životu kvalitet sličan Zenu i donoseći mu značenje i osećaj ujedinjenosti.

Ja lično ne osećam potrebu da se molim nekom spoljašnjem bogu, koji je odvojen od mene, jer znam da sam uvek Jedno sa Univerzumom. Osećam da je moj život sam po sebi molitva. Meditacija mi jeste od velike pomoći, budući da mi smiruje um i pomaže da se fokusiram na onu centralnu tačku svesnosti, u kojoj osećam povezanost sa Celinom. Moguće je da meditacija neće na ovakav način pomoći nekom drugom, ali to je sasvim u redu. Ono što je važno je da činimo ono što u nama odzvanja na ličnoj razini.

Ako osećate da neki sistem možete slediti bez napora, ili da vam je zabavno, to je odlično! Međutim, u trenutku kad se to pretvori u napor, ili kad vam se počne činiti kao da je to način za kontrolu emocija ili

misli, verovatno je da taj sistem više za vas ne radi kako bi trebalo. Stanje *čistog dopuštanja* je mesto na kom dolazi do najpozitivnijih promena. Dopustite sebi da budete vi, bez obzira na to ko ste, i prihvatite sve šta čini da se osećate živim.

PREMDA ISKRENO VERUJEM da je najbolje što mogu učiniti za sebe i druge to da svesno budem pozitivna i činim ono šta me usrećuje, možda ćete se iznenaditi kad čujete da se ne zalažem za „pozitivno razmišljanje“ kao neki opšti recept za sve. Istina jeste da, budući da je sve što živi međusobno povezano, ako sebe držim u dobrom raspoloženju, onda to raspoloženje prenosim i na Celinu.

Međutim, ako i kad primetim negativne misli kako mi se uvlače u um, smatram da je najbolje pustiti ih da prođu, s prihvatanjem i bez prosuđivanja. Kada ih pokušam potisnuti, ili ako se prisiljavam da promenim ono što osećam, što se više borim protiv njih, to one jače naviru. Jednostavno ih pustim da prođu kroz mene, bez prosuđivanja, i takve misli i emocije ubrzo nestanu. Usled toga se na sasvim prirodan način predamnom pruža pravi put, puštajući me da budem ono ko zaista jesam.

Uopštene izjave, poput: „negativne misli privlače negativnost u životu“, ne moraju biti istinite i mogu dovesti do toga da se ljudi koji prolaze kroz težak period oseće još gore. One im takođe mogu stvoriti strah da će takvim mislima u svoj život privući još više negativnosti. Neobazriva upotreba ovakvih ideja može učiniti da ljudi koji prolaze kroz naizgled težak period pomisle da *su oni* loši, jer privlače takve događaje, a to nikako nije istina. Ako počnemo verovati da su naše negativne misli ono što stvara bilo kakvu negativnu situaciju, lako možemo postati paranoični u vezi sa onim šta mislimo. A u stvari, nije toliko važno ono šta mislimo, već je mnogo važnije ono šta osećamo, naročito ono šta osećamo u vezi sa *sobom*.

Takođe nije tačno da je privlačenje pozitivnosti povezano samo s tim da budemo veseli. Ne mogu vam ovo dovoljno naglasiti, ali *naša osećanja u vezi s nama samima* su ustvari najvažniji merač za procenu stanja naših života. Drugim rečima, biti veran sebi je mnogo važnije od toga da se trudimo ostati pozitivni!

Ja sebi dopuštam da se osetim negativno u vezi sa onim šta me uznemirava, jer je mnogo bolje doživeti prave emocije, nego ih

potiskivati. I opet, tu se radi o tome da *dopuštam* ono šta zaista osećam i ne borim se protiv toga. Sam čin dopuštanja bez prosuđivanja predstavlja čin ljubavi prema sebi. Jedan čin dobrote prema sebi mnogo više doprinese stvaranju užitka u životu, nego što to učini pretvaranje da se osećamo optimistično.

Ponekad kad vidimo nekoga ko je veseo, vrcav i ljubazan, a čiji život se naprosto raspada, možda pomislimo: *Vidiš? Ovo „budi pozitivan“ baš i ne djeluje!* A evo u čemu je stvar: mi ne znamo kakav je unutrašnji dijalog te osobe. Ne znamo šta ta osoba sebi, svesno ili nesvesno, govori svakog dana i da li je emocionalno srećna. I, najvažnije od svega, ne znamo da li ta osoba voli i ceni sebe!

Zbog svega onoga što sam uvidela tokom IBS-a, osećam da je veoma važno da se ne prosuđujem i da ne osećam strah prema sebi. Kad mi unutrašnji glas kaže da sam bezbedna, bezuslovno voljena i prihvaćena, onda tu energiju isijavam prema van i u skladu s tim menjam i spoljni svet. Moj spoljašnji život je samo odraz unutrašnjeg stanja.

Nije važno imam li loš dan, ili lošu sedmicu; ono što je mnogo važnije je kako se *osećam u vezi sa sobom* dok se suočavam s tim danom ili sedmicom. Radi se o tome da imam poverenja u proces čak i kada sam u teškoj situaciji, i ne bojim se osećati anksioznost, tugu ili strah, umesto da sve potiskujem dok te emocije ne prođu. Dopuštam sebi da budem verna onome što jesam. Usled toga se takva osećanja rasprše, i pojavljivaće se sve ređe.

Pre IBS-a sam takve uznemirujuće emocije uvek potiskivala, jer sam verovala kako one privlače negativnosti u životu. Pored toga, nisam želela da se drugi zabrinu, tako da sam pokušavala kontrolisati svoje misli i prisiliti se da budem pozitivna. Međutim, sad shvatam da ključ leži u tome da uvek poštujete ono ko zaista jeste i sebi dopustite da budete u vlastitoj istini.

Svaki delić vremena je potpuno unikatan i više ga ne možemo ponoviti na ovoj fizičkoj ravni, kada jednom prođe. Naučila sam se pomiriti s tim i živeti u trenutku. Koliko god je moguće, pokušavam ne vući nikakav emotivni teret od jednog trenutka do drugog. Umesto toga, pokušavam svaki trenutak sagledati kao novi početak, koji sa sobom donosi nove mogućnosti. Dakle, činim ono što me raduje, uzdiže i donosi mi najviše zadovoljstva u tom trenutku. Može to biti meditacija, a isto

Formatted: Not Highlight

tako i odlazak u šoping ili jedenje čokolade – ako je to ono što mi se radi.

Živeti u harmoniji sa onim ko zaista jesmo ne znači da se prisiljavamo na ponavljanje pozitivnih misli. To znači da budete i činite ono šta vas usrećuje, šta vam pobuđuje duboka osećanja i na videlo iznosi ono najbolje u vama, ono šta čini da se osećate dobro – a takođe znači i da sebe volite bezuslovno. Kad nam biće teže na takav način i kad se osećamo pozitivno i puni energije u vezi sa životom, onda smo u dodiru sa vlastitom veličanstvenošću. Kad to pronademo u sebi, onda život zaista počinje bivati uzbudljiv, i vidimo kako se sinhroniciteti odigravaju svuda oko nas.

SINHRONICITETU I IDEJI PRIVLAČENJA se poslednjih godina pridaje velika pažnja. Pomisao kako stvari s lakoćom dolaze na svoje mesto zato što ih mi privlačimo jeste primamljiva, ali ja više volim da o tome razmišljam u terminima *dopuštanja*, a ne *privlačenja*.

Kao što sam već rekla, mi smo jedno sa univerzumom. Naša svrha je da budemo naša veličanstveno sebstvo, i spoljašnji svet predstavlja samo odraz onoga šta je u nama. Do sloma u mom životu je došlo usled fokusiranja prema spoljašnjosti, poređenja koja sam pravila i potrebe za nadmetanjem koju je to stvorilo. Nekada sam mislila da na svetu nema dovoljno za svakoga, što stvara pohlepu i potrebu za nadmetanjem. Osećala sam potrebu da druge uverim da misle i osećaju kao ja, umesto da prigrlim sopstvenu jedinstvenost i razlike.

Ovakva osećanja potiču iz stava da je univerzum nedostatan i ograničen, dok je on, u stvari, beskrajan. Sposoban je da raste i obuhvata, isto koliko smo i mi. Na nama je da se proširimo i dopustimo koliko želimo, ali to se mora učiniti od iznutra ka spolja, a ne obratno.

Jednom kada sam shvatila da ne postoji ništa izvan mog beskrajnog ja, mogla sam se početi koncentrisati na to da sebe posmatram kao delo savršenstva – ali delo koje je dinamično, a ne statično. Poput kaleidoskopa koji prikazuje jednu prekrasnu sliku za drugom, i savršenstvo je u neprestanoj promeni. Za mene, to znači uviđanje lepote putovanja i tobožnjih greška, i kako uz njihovu pomoć napredujem do naredne razine razumevanja. Cilj mi je da se osetim toliko dobro u vezi sa sobom da stignem to tačke poverenja, a onda, u tom stanju, da prepustim ishodu da sam dođe. Kad sam počela sagledavati vlastite mane, uvidela sam da i spoljni svet odražava takav stav. Privlačila sam

ono šta je najbolje za mene, što je istovremeno nešto najbolje što mogu učiniti za univerzum.

Kao što sam ranije navela, nema nikave svrhe da izađem i pokušam promeniti svet. To samo pojačava onu energiju prosuđivanja koja i stvara probleme, budući da potiče iz mišljenja da je nešto pogrešno i da ga treba promeniti. Umesto toga, kad sam otpustila sve veze sa bilo kojim sistemom verovanja i razmišljanja, osetila sam se proširenijom i gotovo svepropusnom, tako da univerzalna energija samo teče kroz mene. Kad sam u stanju dopuštanja, u životu mi se događa mnogo više pozitivnih koincidencija.

Uvek privlačimo savršene ishode, a slično privlači sebi slično¹. Dakle, što sam bolja prema sebi, to više će i spoljašnji elementi to odražavati. Što sam prema sebi strožija, to više će se i moja situacija tome prilagođavati. Univerzum mi uvek dokazuje da sam u pravu u vezi sa onim šta mislim o sebi.

Ranije sam uvek *težila* prema nečemu, osećajući se kao da moram nešto činiti, raditi i postizati. Međutim, sam čin teženje prema nečemu potiče iz straha – bojimo se da nećemo imati ono šta želimo. Usled toga smo zaglavljani u dualnosti, jer je tada fokus usmeren na inherentnu razdvojenost lovca i lovine. Međutim, sad više ne jurim ni za čim. Jednostavno *dopuštam*.

Na primer, kada osetim neodoljivu želju da mi život ide određenim smerom, ako agresivno težim prema tome, znam da neću postići ništa osim što ću se samo boriti protiv univerzalne energije. Što više napora ulažem u pokušaje da nešto postignem, to više znam da je ono što činim pogrešno. S druge strane, dopuštanje ne zahteva da ulažete napor. Ono je više poput otpuštanja, jer znači da smo uvideli činjenicu da, budući da je sve Jedno, ono što želim dobiti je ionako već moje.

Proces dopuštanja se odigrava prvo tako što ću imati poverenja, a zatim uvek biti verna onome ko zaista jesam. Na taj način uvek ću privući ono što je zaista moje, tempom koji meni odgovara. Ako se

Formatted: Not Highlight

---

¹ Ovo pomalo liči na osnovni postulat **homeopatije** – slično se sličnim leči – a čija je posledica uklanjanje nepoželjnih sadržaja iz naše psihe, koji su ustvari zagađenja koja, pak, privlače druga zagađenja odnosno negativnosti. U tom smilu verujem da je homeopatija savršena pomoć na putu ka savršenstvu o kome piše autorka. Prim.ur.MM

koncentrišem na ono što me zabrinjava, šta mi je potrebno ili mi nedostaje, život mi se neće kretati prema onome šta želim doživeti. Ostaće kakav je sad, budući da pažnju obraćam na svoje strahove, na ono šta me uznemirava i što čini da se osećam neispunjeno, umesto da svoju svesnost proširim tako što ću imati poverenja i dopuštati novim iskustvima da dođu. Dakle, dopustiću da se slika materijalizuje sporije ili brže, u zavisnosti od brzine kojom želim otpustiti sopstvene brige i opustiti se u procesu. Što sam više vezana za određene načine razmišljanja ili ishode, ili što više strahujem od novih avantura, to će razvoj biti sporiji, jer nisam otvorena za proces. Tada ne dopuštam univerzalnoj energiji da kroz mene poteče prirodno.

Naravno, neću sedeti i razmatrati svaki izbor i mogućnost. Sve što zaista želim činiti u svakom trenutku je da svesno i namerno *živim* u tom trenutku, a to činim u sebi, a ne spolja. Vani nema ničega da bi se sledilo ili privlačilo. Budući da je univerzum u nama, sve što doživim u sebi će uticati na Celinu.

Imajući u vidu da je tapiserija celokupnog vremena već izatkana, sve što bih ikad mogla poželeti da mi se dogodi u životu već postoji na toj beskrajnoj, ne-fizičkoj ravni. Jedini moj zadatak je da svoje ovozemaljsko ja proširim dovoljno kako bi moglo zaći u to carstvo. Dakle, ako postoji nešto što želim, ideja nije da krenem i zgrabim to, već da sopstvenu svest proširim do te mere da univerzalnoj energiji dopustim da mi to što želim unese u stvarnost.

Težnje i stremljenja za onim što želim samo pojačavaju odvojenost, dok *dopuštanje* znači da shvatam kako, budući da smo svi Jedno i da je sve povezano, ono što želim je već odavno moje.

18

Pitanja i odgovori

Tokom meseci i godina nakon IBS-a, o svom iskustvu sam mnogo puta govorila pred raznim grupama širom sveta. U ovom poglavlju iznosim neka od pitanja i odgovora koji su se pojavljivali u razgovorima.

?: Kako definišete „bezuslovnu ljubav“ koju ste doživeli u drugom carstvu, i kako se ona razlikuje od ljubavi koju doživljavamo u ovoj fizičkoj stvarnosti?

O: Ljubav u drugom carstvu se veoma razlikuje po tome što je potpuno čista u svojoj srži. Ona nema nikakve planove i očekivanja, i njeno delovanje nije utemeljeno na emocijama, niti se menja u zavisnosti od nečijih akcija ili osećanja. Ona jednostavno jeste.

?: Smatrate li da je moguće reprodukovati to stanje bezuslovne ljubavi ovde, na ovoj fizičkoj ravni?

O: Svako od nas, u svojoj srži, već jeste čista i bezuslovna ljubav. Međutim, kada to izrazimo ovde, na fizičkoj ravni, propuštamo je kroz filter uma, i onda se ona izražava kao ljudska emocija.

Najbolja metafora koje mogu da se setim, a kojom bih vam ovo ilustrovala, je bela svetlost koja prolazi kroz prizmu. Bezuslovna ljubav je poput čiste bele svetlosti. Kada je propustite kroz prizmu, ona se prelama u raznim bojama spektra. Te boje predstavljaju naše emocije – radost, ljubav, zabrinutost, zavist, saosećanje, mržnju, empatiju, itd.

Svako od nas je poput prizme, prelamajući čistu belu svetlost (ljubav) u sve boje spektra, a svaka nijansa (emocija) je jednako važna za celinu. Teško da bi neko donosio moralni sud u vezi s bilo kojom bojom. Niko ne bi rekao: „Oh, ta boja je zla“, ili: „Ova boja je

grešna“. Ali upravo to je ono što činimo s ljudima i ljudskim izrazima emocija, posmatrajući neka osećanja kao dobra, a druga kao loša.

Kada o nekoj od naših emocija sudimo kao o negativnoj i kada je pokušamo poreći, onda potiskujemo deo onoga ko jesmo. To u nama stvara blokadu i sprečava nas da u potpunosti izrazimo vlastitu veličanstvenost; baš kao što bi uklanjanje određene boje iz spektra, na temelju moralnog prosuđivanja, okrnjilo svetlost i napravilo od nje nešto što nije.

Nije potrebno da delujemo na osnovu ama baš svake emocije; jednostavno trebamo prihvatiti da su one deo onoga šta jesmo. Poricati emocije bi ličilo na to da zabranimo određenoj boji da prođe kroz prizmu. Samo ako prihvatimo potpun spektar svojih osećanja, bez donošenja suda, moći ćemo stupiti u dodir sa čistom suštinom bezuslovne ljubavi koja leži u srži svakog od nas.

- ?:** Da li smatrate da, pre nego što dobijemo fizički oblik, mi već jesmo veličanstvena bića potpuno svesna onoga ko zaista jesmo? Ako je tako, zašto onda naša veličanstvenost izbledi i svest o sebi postane umanjena kada dospemo u ovaj život?
- O:** Reći ću vam šta ja smatram, ali mislim da će to samo stvoriti još više pitanja. Smatram da nam uopšte nije namenjeno da zaboravimo ko smo, niti život treba biti tako komplikovan. Čini mi se da smo ga mi učinili komplikovanim, našim pogrešnim idejama i verovanjima.

Unutrašnje razumevanje koje sam dobila u drugom carstvu sam primila poput nekog „otiska“, ali kad bih ga morala pretočiti u reči, u sebi bih u tom stanju govorila: *Oh, dakle život ne treba biti takva borba – trebali bismo uživati u njemu i zabavljati se! Volela bih da sam to ranije znala. Oh, dakle moje telo je stvorilo rak usled svih mojih glupavih misli, prosuđivanja sebe same, ograničavajućih verovanja, i sve to mi je prouzrokovalo toliko mnogo unutrašnjeg meteža. Eh, samo da sam znala da bismo svi trebali doći ovde i osećati se dobro u vezi sa sobom i životom – samo se izražavati i pri tome se zabavljati!*

E sad, ovaj deo je malo teže objasniti, ali pokušaću. Postavljala sam pitanje otprilike ovako: Zašto mi se nešto tako veliko kao što je rak u terminalnom stadiju dogodio samo zato što nisam uvidala vlastitu veličanstvenost?

U isto vreme sam razumela sledeće: Oh, vidim – nije se on meni dogodio, jer, u stvari, ja nisam žrtva. Rak predstavlja samo moju sopstvenu neizraženu moć i energiju! Ona se okrenula prema unutra, protiv mog tela, umesto prema spolja.

Formatted: Not Highlight

Znala sam da rak nije neka kazna, ili bilo šta tako. Moja sopstvena životna sila se izrazila u vidu raka, budući da joj nisam dopuštala da se izrazi kao veličanstvena, moćna Anitina sila. Bila sam svesna da imam izbor između toga da se vratim u telo i da nastavim dalje prema smrti. Raka više neće biti, budući da se energija više neće izražavati na taj način, već će postati prisutna u mom beskrajnom sebstvu.

Vratila sam se sa znanjem da raj nije mesto, već stanje, i uvidela sam da me je to blaženstvo dopratilo ovamo, na Zemlju. Znam da će ovo zvučati prilično čudno, ali osećam i da je naš „pravi dom“ samo način bivanja, a ne neka lokacija. Upravo sad osećam da sam kod kuće. Nemam želju da budem bilo gde drugo. Za mene više nema razlike da li sam ovde, ili u drugom carstvu. Sve su to samo različiti delovi jednog istog doživljaja našeg većeg, proširenijeg, beskrajnog, veličanstvenog sebstva. Naš pravi dom se nalazi unutar svakog od nas i sledi nas kuda god da krenemo.

?: Budući da ja lično nisam prošla kroz iskustvo bliske smrti, da li postoji način da izgradim i održavam poverenje u tu neverovatnu životnu silu o kojoj govorite?

O: Apsolutno. Nije neophodno proći kroz IBS da biste uvideli vlastitu veličanstvenost.

Iskustvo me je poučilo da najbolji način da izgradite i održavate poverenje i osećaj povezanosti sa Univerzalnom životnom energijom potiče iznutra. Počnete tako što ćete osećati ljubav i poverenje prema sebi. Što više sam to u stanju, to više sam usredištena u kosmičkoj tapiseriji. A, što smo povezaniji, to više smo u stanju dotaći druge, omogućavajući im da i oni isto osete.

?: Kakvu ulogu u isceljenju i oporavku su odigrali vaš sistem verovanja i religija, ako su uopšte imali ikakvu ulogu, i koliko vam se sistem verovanja promenio od tada?

O: Za moje isceljenje nije bila potrebna apsolutno nikakva vera u bilo šta. Radije bih rekla da je potpuni nedostatak svih ranijih verovanja, doktrina i dogmi ono šta je prozrokovalo da mi se telo isceli. U mom

slučaju, IBS je predstavljalo samo katalizator.

S moje tačke gledišta, čvrsto ukorenjene ideje, u suštini, rade protiv nas. Konkretna verovanja mi ograničavaju životno iskustvo, budući da me drže zatvorenu samo u onome šta ja znam, a moje znanje o ovom svetu je ograničeno fizičkim čulima. S druge strane, ako se osećam ugodno kad se suočim sa nesigurnošću, onda se otvaram svim mogućnostima. Nesigurnost je potpuno otvorena za beskrajne mogućnosti.

Potreba za sigurnošću mi sputava potencijal za neočekivano. Osećaj *Ne znam* ili *Da vidimo šta će se dogoditi* dopušta mom proširenom ja da pronađe odgovore i rešenja koji mogu predstavljati potpuno nasumične sretne okolnosti i neverovatne sinhronicitete. Najjača sam onda kad stupim u područje nesigurnosti. Otpuštanje svih prethodnih verovanja, neverovanja, dogmi i doktrina mi stavlja beskrajni univerzum na raspolaganje i dovodi do najboljeg mogućeg ishoda u svemu u životu. To je ono gde imam najviše unutrašnje jasnoće. Tu se odigrava magija.

Kad otpustite sve prethodne veze, onda prihvatate slobodu i pokazujete poverenje u vlastitu božanstvenost i veličanstvenost. I to je oblik isceljenja. Kad otpustim potrebu da se fizički iscelim, život postaje slobodniji, potpuniji i prijatniji.

?: Da li smatrate da je vaša vera u Izvor igrala određenu ulogu u isceljenju?

O: Po mom iskustvu, ja sam *postala* Izvor, i uronila sam u potpunu jasnoću. Nije postojao nikakav izvor izvan moje sopstvene proširene svesnosti. Osećala sam kao da sam obuhvatila sveukupnost. Kao što sam rekla, nije bilo potrebno da verujem u bilo šta da bih se iscelila, budući da je u tom stanju jasnoća bila potpuna i osećala sam kao da sam sve spoznala. Verovanja i religija su ustuknuli pred „znanjem“. Činilo mi se da sam postala sve – postojala sam u svemu, i sve je postojalo u meni. Postala sam večna i beskrajna.

Probudila sam se u toj jasnoći, tako da sam jednostavno razumela. Znala sam da će mi telo biti isceljeno ako odlučim da se vratim. Usled prirode mog iskustva, osećam da smo u svojoj srži svi mi Jedno. Svi mi iz Jedinstva prelazimo u odvojenost, pa se onda vraćamo u Celinu. Osećam da mi je iskustvo bliske smrti predstavljalo pogled u to

Jedinstvo. Mogla bih ga opisati kao *Bog, Izvor, Brama*¹ ili *Sve Što Jeste*, ali smatram da različiti ljudi imaju različite ideje o tome šta to znači. Božanstvenost ne posmatram kao neki entitet odvojen od mene ili bilo koga drugog. Za mene, to je stanje bića, a ne neko posebno, odvojeno biće. Ono prevazilazi dualnost, tako da sam uvek ujedinjena s njim, od iznutra, i neodvojiva sam od njega. Moj fizički izraz predstavlja samo jedan aspekt te Celine.

?: Postoji li mesto gde se naša volja spaja s voljom Celine, tako da slobodno možemo stupiti na to mesto isceljenja i moći?

O: Volim misliti da postoji, da je svakome moguće da slobodno pristupi tom mestu isceljujuće moći. Verujem da je naša kolektivna mitologija – priče koji sebi pričamo generacijama – ono što nas sprečava da to učinimo. Smatram da je to nagomilavanje verovanja ono što prouzrokuje veliku količinu odvojenosti i razdora koje uočavamo u svetu, uključujući i unutar vlastitih tela.

Te nevidljive kulturne obrasce nosimo u sebi, a oni nas drže odvojenim od istine, terajući nas da verujemo kako smo odvojeni od Univerzalne energije. Ostajemo zaglavljani u dualnosti, odvojeni od sopstvenog kreativnog središta. Mi smo sila koja ne samo što stvara te mitove, već ih i održava. Kako se naše priče menjaju, tako se menja i naša fizička stvarnost, kako bi odrazila te promene.

Ako želimo da se ovakva vrsta isceljenja počne dešavati češće, moramo mitologije i kulturne obrasce razviti i izmeniti u nešto što će nam dozvoliti da uvidimo kako smo *svi Jedno sa Univerzalnom energijom*. To će nam omogućiti da uvek budemo povezani sa vlastitim kreativnim središtima i svetom će se proširiti više pozitivne energije.

Do isceljenja dolazi kada se naša kreativna namera svesno poveže sa Univerzalnom životnom energijom i počne je posmatrati kao Jedno.

?: Da li ste osetili neku vrstu slobode nakon IBS-a, i, ako jeste, kako biste je opisali?

---

¹ Brama – u hinduizmu – vrhovno božanstvo kao Apsolut; druga dva božanstva svetog i jedinstvenog trojstva u hinduizmu čine Višnu (održavatelj) i Šiva (živahni igrač koji uživa proveravajući savršenost). Prim.ur.MM

O: Osećam se oslobođeno. Osećam da me je iskustvo bliske smrti ne samo oslobodilo od ideologija, verovanja i koncepata koji su ranije bili usađeni u mene, već me je oslobodilo i potrebe da potražim neke nove.

Čini mi se da ljudi traže i pridržavaju se određenih doktrina zato što im one pružaju ohrabrenje u nesigurnim vremenima. Međutim, skloni smo da postanemo zavisni od njih, potrebno nam je verovanje da su one istinite, da bismo iskusili utehu koju donosi sigurnost. Smatram da što su naša verovanja o ograničenoj prirodi stvarnosti čvršće ukorenjena, to više ih ponavljamo i utvrđujemo.

Moje iskustvo mi je omogućilo da vidim kakav je osećaj kad ste oslobođeni potreba za fizičkom i psihološkom sigurnošću. Drugim rečima, mogla sam osetiti savršenstvo čak i usred nesigurnosti. Održavanje te razine mentalne slobode za mene predstavljalo pravo oslobođenje.

?: Mislite li da biste odabrali da se vratite u ovaj život i da ste znali da vam bolest neće nestati?

O: Imajući u vidu svu jasnoću stanja u kojem sam se nalazila, mislim da bih se vratila s razumevanjem zašto sam osetila nagon da se vratim i izrazim kroz bolesno telo. Nadam se da bi mi to znanje umanjilo ili uklonilo patnju, ako već ne i fizičko oboljenje. Imala bih osećaj svrhe u tome što moram živeti s bolesnim telom. Verujem da svako ima svoju svrhu, nezavisno od fizičkog stanja u kom se nalazi.

?: Vaša poruka jasno i glasno kaže da bismo svi trebali biti ono ko jesmo! Ali, šta je sa kriminalcima i ubicama? Da li i oni trebaju biti ono ko jesu? Nadalje, rekli ste da na drugoj strani nema nikakvog suda. Znači li to da i sa ubistvom tamo možemo proći nekažnjeno?

O: U drugom carstvu nema apsolutno nikakvih procenjivanja i osuda, jer nema šta da se osuđuje – tamo smo svi čista svesnost.

Mnogim ljudima se ne sviđa da čuju kako nakon smrti nema nikakvog suda. Utešno je misliti da će ljudi biti pozvani na odgovornost za sve loše što učine. Međutim, kazne, nagrade, procene, osude i slično su nešto što pripada „ovde“, a ne „tamo“. Zbog toga i imamo zakone, pravila i sisteme.

Na drugoj strani postoji potpuna jasnoća u vezi s razlozima zašto

smo onakvi kakvi smo i zašto smo učinili sve što smo učinili, nezavisno od toga koliko je nemoralno to bilo tokom života. Smatram da oni koji povređuju druge to čine samo usled sopstvenog bola i osećaja ograničenosti i odvojenosti. Počinioci zločina kao što su silovanje i ubistvo nisu u stanju ni naslutiti sopstvenu veličanstvenost. Mislim da oni moraju biti veoma nezadovoljni sobom i da su usled toga počinili tako nešto i naneli bol drugima, tako da, u stvari, njima je potrebno najviše saosećanja – a ne prosuđivanja i produženja patnje u zagrobnom životu.

U suštini, verujem da kriminalci i ubice ne uspevaju *biti* „ono ko jesu“. Mislim da se ljudi okreću destrukciji samo onda kad izgube vlastiti put i odlutaju daleko od spoznaje o onome ko zaista jesmo. Kriminalci su izgubili sopstveno središte, a ono što drugima čine je samo odraz onoga kako se unutra osećaju u vezi sa sobom. Volimo da o počiniocima i žrtvama razmišljamo kao o „njima“ i „nama“, ali nema „njih“. Sve je „mi“!

Serijski ubica je bolesna osoba, poput osobe koja ima rak. Ako u današnjem svetu imamo sve više ubica, to znači da nam je društvo obolelo. Trpanje takvih ljudi u zatvore možda donosi kratkoročnu korist, baš kao i tretiranje simptoma raka. Međutim, ako ne promenimo i ne prevaziđemo suštinske probleme društva, oni će samo rasti, terajući nas da gradimo još više zatvora i stvaramo sve veći pritisak na pravosudni sistem. Počinioci zločina nisu samo žrtve vlastitih okolnosti. Oni predstavljaju fizičke simptome problema u temelju *nas kao celine*.

Nemojte misliti da opravdavam njihova dela. Samo pokušavam reći kako me je spoznaja vlastite veličanstvenosti promenila. Mislim da kad bi svi bili u stanju dodirnuti sopstvenu istinu i spoznati vlastitu veličinu, niko ne bi odabrao da nanosi bol i štetu. Sretna i voljena osoba, koja se oseća neodvojivom od Celine, zna da je nanošenje bola drugome isto što i nanošenje bola sebi.

?: Dakle, ono što tvrdite je da će neki kriminalac – recimo, ubica – dospeti na isto mesto, i neće biti procenjivan i osuđivan, kao i neki svetac?

O: Da, to je ono što tvrdim.

U tom stanju shvatamo da je sve što smo učinili – ma kako

negativni naši činovi izgledali – poteklo iz straha, bola i ograničene perspektive. Mnogo toga šta činimo i osećamo potiče odatle što ne znamo ni za šta drugo. Međutim, jednom kad se nađemo u drugom carstvu, sopstvena fizička ograničenja nam postaju jasna, tako da smo u stanju razumeti zašto smo učinili ono što smo učinili, i osećamo samo empatiju i saosećanje.

Osećam da su oni ljudi koje karakterišemo kao „počinioc“ takođe žrtve sopstvenih ograničenja, bola i straha. Kada to shvatimo¹, osetićemo samo povezanost sa svime i svakim. Uvidela sam da smo u drugom carstvu svi Jedno. Svi smo isti.

Kad bi svi ljudi to znali, ne bi nam trebali zakoni i zatvori. Ali na ovom svetu to ne razumemo, tako da razmišljamo u terminima „mi“ i „oni“, usled čega delujemo iz straha. Zbog toga imamo sudove, zakone, zatvore i kazne. U ovom carstvu, u ovom vremenu, oni su nam potrebni da nas štite. Međutim, u drugom carstvu nema kazne, jer, jednom kad se tamo nađemo, postajemo svesni da smo svi povezani.

?: Ako mi stvaramo vlastitu stvarnost, smatrate li da će ljudi kroz karmu biti kažnjeni za ono što čine?

O: Kao što sam ranije rekla, u IBS stanju nema kažnjavanja. Karmu posmatram više kao koncept ravnoteže, a ne uzroka i posledice. Na primer, nikad ne bih upotrebila izraz *loša karma*, jer ne verujem da tako nešto postoji. Jednostavno verujem da su svi aspekti života potrebni da bi se stvorila celina.

Takođe, više ne verujem da sve svoje živote živimo jedan za drugim, u linearnom vremenu, što za mnoge ljude predstavlja osnovnu ideju karme. I mene su odgajali da u to verujem.

Međutim, tokom IBS-a sam uvidela da svaki trenutak svih naših života – prošlost, sadašnjost, budućnost, poznato, nepoznato i nesaznatljivo – postoji istovremeno, izvan onoga što mi poznajemo kao vreme. Postala sam svesna da ja već jesam sve što sam

---

¹ Englesku reč „realize“ smo najčešće prevodili kao „shvatiti“, no ovdemože biti od koristi ako napomenem da obično svaka reč ima više značenja, pa tako i ova; druga značenja „relize“ su – ostvariti, realizovati. Dakle, „shvatiti“ znači i ostvariti u sopstvenoj energiji ili svesati.

pokušavala postići, i smatram da to isto važi za sve ljude. Sve ono što posmatramo kao pozitivno i negativno, dobro i loše, jednostavno su delovi savršene, uravnotežene Celine.

?: Mnogi ljudi pričaju o važnosti opraštanja. Da li ste u drugom carstvu morali mnogo toga da oprostite?

O: U stanju IBS-a je jasnoća tako oštra da čitav koncept opraštanja dobija sasvim drugačije značenje. Shvatila sam da ja nisam oprostila *sebi*, a ne drugim ljudima. Nije bilo nikakvih negativnih osuda u vezi s bilo čim što sam naizgled učinila pogrešno – osećala sam samo razumevanje u vezi s razlozima zašto sam bilo šta učinila.

Takođe sam shvatila da unutar tog beskrajnog, neprosuđujućeg carstva, nema potrebe da oprostim sebi ili bilo kome drugom. Svi smo mi savršena, izvrsna deca Univerzuma, i postojimo iz čiste ljubavi. Bezuslovna ljubav, a ne procena i osuda, je naše pravo po rođenju, i ništa ne moramo činiti da bismo je zaslužili. To je jednostavno ono ko i šta mi jesmo.

Potreba za opraštanjem nastaje usled toga što stvari posmatramo kao dobre ili loše. Međutim, kad nema prosuđivanja, nema šta ni da opraštamo. U okviru kosmičke tapiserije koju stvaramo, sve misli, reči i dela su neophodni za stvaranje beskrajne, veličanstvene Celine. Baš kao i kod svetlosnog spektra koji sam ranije spomenula, svaka boja je potrebna da bi se stvorio kontrast i biću udahnuo život. Šta bismo onda opraštali?

Sada sam opraštanje zamenila empatijom, безусловnom ljubavlju i saosećanjem – prema sebi i prema drugima. Umesto da sudim, stvarajući potrebu za opraštanjem, sada osećam samo saosećaj i veliko poštovanje za višeznačnu ulogu koju svako od nas igra u Celini stvaranja.

?: Zar previše ljubavi prema sebi neće ljude učiniti sebičnim i egocentričnim?

O: Jednom kada shvatimo da se svako od nas nalazi u srcu beskrajnog univerzuma, naše središnje mesto u Celini postaje primarno i uviđamo vrednost ljubavi prema sebi. Nikome ne možemo dati ono što nemamo.

Kultura u kojoj sam vaspitana me je učila da druge ljude stavljam

ispred sebe, ili da sebe potpuno zanemarujem. Niko me nije učio da volim sebe i da cenim ono ko i šta jesam. Rezultat toga je bio da sam imala jako malo za ponuditi drugima. Samo kad sopstvenu posudu ispunimo ljubavlju prema sebi, moći ćemo ljubav dati i drugima. Samo kad sebe bezuslovno volimo, prihvatamo sebe kao veličanstvena bića kakva jesmo, uz veliko poštovanje i saosećanje, možemo se nadati da ćemo isto moći pružiti i drugima. Ljubav prema sebi je na prvom mestu, a briga za druge je nezaobilazan ishod toga.

Sebičnost potiče iz premalo ljubavi prema sebi, a ne iz previše, budući da u tom slučaju kompenzujemo nedostatak. Ne možete sebe voleti previše, baš kao što ne možete osećati previše istinske naklonosti prema drugima. Naš svet pati usled premalo ljubavi prema sebi, a previše prosuđivanja, nesigurnosti, straha i nepoverenja. Kad bismo svi više marili za sebe, mnogo bi manje bilo bolesti sveta.

Ako kažete „volim te“, a ne osećate to isto za sebe, onda samo glumite. To nije stvarno. Ljubav prema sebi i ljubav prema drugima je jedno te isto. Svi smo mi jedno – svi smo povezani. Svest o vlastitoj božanstvenosti nam može pomoći da uvidimo vlastitu veličanstvenost i shvatimo da smo dostojni ljubavi bez ikakvih uslova. Jednom kada to shvatimo, biće nam mnogo je lakše da istu ljubav damo i svima drugima.

?: Većina ljudi koji idu duhovnim putem smatra da ego ometa duhovni razvoj i da bismo ga trebali odbaciti. Zašto se vi ne zalažete za to?

O: Zato što, ako poričete ego, on će se samo jače boriti protiv vas. Što više nešto odbacujete, to se više ono bori za vlastito preživljavanje. Međutim, kada u potpunosti i bezuslovno volite svoj ego i prihvatite ga kao deo onoga kako se izražavate u ovom životu, onda više nećete imati problema s njim.¹ Više vam neće ometati razvoj – naprotiv, predstavljaće vam preimućstvo.

Svi smo mi rođeni sa egom – on je prirodan deo onoga ko smo. Ega se potpuno možemo osloboditi samo u smrti. Borba protiv ega u životu samo dovodi do još više samoprocenjivanja. Pored toga, jedino

---

¹ Ima jedna maksima modernog duhovnog pokreta ka slobodi koja se na engleskom i rimuje –
What you resist, it persist – Čemu se opireš, to postoji. Prim.ur.MM

ako bezuslovno volimo vlastiti ego možemo prihvatiti ega drugih ljudi. Tada on prestaje biti problem, a vaša skromnost i veličanstvenost počinju isijavati.

?: Kakav je vaš stav prema službi i služenju drugima?

O: Kada služenje dolazi iz srži našeg bića, onda je to najviši oblik ljubavi prema sebi. Znamo da je to slučaj onda kada osetimo radost prilikom služenja. Ono će nam biti lako i zabavno. Služenje s radošću diže duh i nama i primaocu usluga, i pomaže da primalac više ceni sebe.

Međutim, ako to radimo usled osećaja obaveze ili dužnosti, onda nam se čini ozbiljno i teško, i crpi nam energiju. To nam zaista ne pomaže, a nije dobro ni za primaoca usluga – naročito ako oni oseće da to činite iz osećaja obaveze. Usled toga oni mogu osetiti da su mali i bezvredni.

Pored toga, kada nešto dolazi iz srži našeg bića, onda to više nije akcija, već postaje ono ko jesmo. Ne moramo razmišljati o tome, niti na tome raditi. Postajemo instrument kojim se služba manifestuje na ovom svetu. U tome je razlika između *biti na usluzi* i *obavljati uslugu*.

Ova razina povezanosti dolazi sa shvatanjem da ne postoji razdvojenost između nas i Univerzuma. To je spoznaja da sve što činite za Celinu, činite i za sebe, i obrnuto – a to je jedno zaista radosno i zabavno stanje da se u njemu nađete.

?: Kad pogledam oko sebe, čini mi se da mnogo razdora, svađa i direktnog neprijateljstva dolazi od strane svih onih koji insistiraju da je njihova stvarnost ili gledište jedino ispravno. Međutim, i vaše iskustvo i iskustva mnogih drugih koji su prošli kroz IBS ukazuju na to da ono što obično smatramo stvarnošću nije ni manje ni više stvarno od neke vrste sna. U suštini, to znači da se ljudi svađaju oko toga čija iluzija je najutemeljenija. Možete li nam ovo još malo objasniti?

O: Mogu vam pričati sopstveno iskustvo. Kada sam „umrla“, meni se činilo da sam se probudila iz sna. Nije mi izgledalo kao da sam prešla bilo gde, već kao da sam se probudila i da su mi čula sveobuhvatna –

to jest, vid od 360 stupnjeva i potpuna *sinestezija*¹, ili istovremena percepcija čulima. Mogla sam videti, čuti, osetiti i znati *sve* što se tiče mene! Istovremeno sam živela u sopstvenoj prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Takođe sam znala sve što se odigrava izvan zidova prostorije, dok god se tiče mene – stoga sam i znala sve o razgovorima lekara, o bratu koji dolazi avionom, itd.

Ponekad to uporedim sa slepcem koji je progledao. Sama osoba nigde nije otišla, već je jasnoća onoga kako svet zaista izgleda (za razliku od onoga kako je ta osoba mislila da svet izgleda) jednostavno zapanjujuća! Slepac koji bi progledao bi najednom razumela stvari kao što su boje i senke. Ranije je to bilo van njegove moći konceptualnog shvatanja.

S te strane, stekla sam to neverovatno znanje o tome kako smo svi povezani i kako ono što ja osećam utiče na čitav univerzum, na Celinu koja je u meni. Što se mene tiče, ako sam ja srećna, srećan je i univerzum. Ako ja volim sebe, vole me i svi ostali, i tako dalje.

Kada sam se vratila, premda sam izgubila nešto od te jačine čula koju sam imala tokom IBS-a, nisu me napustili jasnoća, razumevanje i osećaj ljubavi. Sve tačke su se već povezale, i nisam se mogla vratiti na stari način razmišljanja. Zamislite da slepac koji je bio progledao opet oslepi. On tada zna kako svet zaista izgleda, iako ga ne može videti. Tako nekako se i ja sada osećam.

Što se tiče toga da ova ravan nije stvarna, smatram da svi stvaramo vlastite stvarnosti, na temelju onoga kako mislimo da svet izgleda. U onom probuđenom stanju mi se činilo da ovo trodimenzionalno postojanje predstavlja samo kulminaciju mojih razmišljanja. Kad sam prešla u drugo carstvo, u suštini sam se probudila na mestu koje je stvarnije od ovoga... nekako poput onoga kako se osećamo kad se iz sna probudimo u svakodnevnoj stvarnosti!

?: Kakav je vaš stav prema religiji? Primećujem da retko, ili čak nikad, ne spominjete tu temu kad govorite o svojim iskustvima.

O: Razlog za to je što smrt prevazilazi religiju. Religija je nešto što smo

---

¹ Sinestezija – proširenje čula, osećaj i nekim drugim čulo, koje nije direktno pobuđeno vanjsim podražajem, npr. osećaj zvokova u bojama. Prim.ur.MM

mi stvorili, da nam pomogne živeti, ili razumeti smrt. Međutim, jednom kad sam iskusila drugo carstvo, bilo kakav pokušaj da to iskustvo uklopim u religiju – nebitno koju – kao da mi ga umanjuje.

Još jedan razlog zbog kojeg ne govorim o religiji je taj što religije mogu doneti podele, a to je suprotno mojim namerama. Više volim da budem inkluzivna¹. Sve nas sam doživela kao Jedno, znajući da nakon smrti svi odlazimo na isto mesto. S moje tačke gledišta, nije važno da li verujete u Isusa, Budu, Šivu, Alaha, ili ni u šta od toga. Ono što je važno je kako se *osećate u vezi sa sobom*, ovde i sada, jer to je ono što određuje kako ćete živeti *ovde*. Ne postoji nijedno drugo vreme osim sadašnjeg trenutka, tako da je važno da budete ono što jeste i živite sopstvenu istinu. Strastveni naučnici koji žive iz svoje veličanstvenosti su jednako važni za čovečanstvo koliko i puna soba Majki Tereza.

?: Jedna od vaših najintragantnijih izjava u vezi sa onim šta ste doživeli ima dubok, višeznačan i dalekosežan uticaj. Mislim na vašu tvrdnju da sopstvenu prošlost možemo izmeniti odlukama koje donosimo iz trenutka u trenutak, dok nam se život odvija prema budućnosti. Da li možda izvlačim pogrešne zaključke iz onoga što ste rekli, ili je to u skladu s vašim razumevanjem?

O: Shvatili ste to upravo onako kako sam mislila. Osećam da je sadašnji trenutak jedina tačka u vremenu koja nam je na raspolaganju za stvaranje sopstvene stvarnosti. Obratite pažnju da namerno ne kažem „stvaranje sopstvene budućnosti“. Prošlost i budućnost su za mene fluidni, i to je ono kako sam uspela izmeniti rezultate medicinskih pretraga, koji su zavisili od toga da li ću odabrati da se vratim ili ne.

Slazem se da implikacije svega toga imaju veliku važnost. Za mene se to odvija svakog dana, i sada je ta svesnost postala veća od samog IBS-a.

?: U svojoj priči o IBS-u ste rekli: „Svaka bolest prvo počinje u energiji, a onda se manifestuje u telu“. Zna li kako se to dešava i šta, pre svega, podstiče nastanak bolesti.

O: Tokom IBS-a sam osećala kao da mi telo, u svom čvrstom obliku, ne

Formatted: Not Highlight

¹ Inkluzivno – ono što uključuje, nasuprot onome što isključuje (ekskluzivno). Prim.ur.MM

postoji. Bilo je čista energija – možda bismo to mogli shvatiti kao dušu ili duh. Nešto mnogo veće od samog tela, i rado upotrebljavam reč *veličanstveno*, jer upravo tako sam se osećala u tom stanju. Gotovo kao da je fizičko telo nešto čega se tek kasnije priselite. Ta beskrajna energija sam bila prava ja, a telo je bilo samo barometar koji pokazuje koliko te životne sile „prolazi“ ili se izražava. Osećala sam kao da je trodimenzionalni svet jedna drugačija dimenzija, a energija je ono što je stvarno.

Zbog toga smatram da kada kažemo da ljudi imaju višu vibraciju, to verovatno znači da puštaju više svoje autentične veličanstvenosti da se manifestuje, tako da su im „očitavanja barometra“ zaista visoka. Sledstveno tome, jaki su im pozitivna energija i fizička prisutnost. U drugom carstvu, međutim, niko ne izgleda jači ili slabiji. Svi su veličanstveni. Ipak, količina energije koju izražavamo kroz telo u ovu dimenziju izgleda da je samo naš izbor.

?: Da li sugerirate da je moć vašeg isceljenja došla iznutra, a ne iz spoljašnjeg izvora?

O: Nije ona bila ni spoljašnja ni unutrašnja; ili bih mogla reći da je oboje. Jednom kad sam se prestala izražavati iz stanja dualnosti, shvatila sam da nema razlike između unutrašnjosti i spoljašnjosti. Postala sam Izvor svih stvari, a Izvor je postao ja. Međutim, ako mislite da li smatram da sam ja – kao ego, ili fizičko sebstvo – stajala iza svog isceljenja, onda je odgovor ne. Isceljenje je rezultat izražavanja kroz beskrajno sebstvo i znanja da nisam odvojena od izvora.

?: Šta mislite o različitim modalitetima isceljivanja, kako zapadnjačkim, tako i istočnjačkim?

O: Smatram da su mnogi tretmani i modaliteti korisni – i takođe želim razjasniti da ne smatram kako morate proći kroz IBS da biste mogli isceljivati.

Pre IBS-a je sve što sam činila izvimalo iz straha, pa čak i kada se radilo o isceljenju. Psihološki sklop mi je bio takav da sam za tim stvarima tragala samo iz straha od toga šta će se dogoditi ako ih ne tražim.

Međutim, kad straha više nema i kad sve sagledavamo iz perspektive poverenja, onda modaliteti isceljivanja imaju mnogo

bolje izgleda za uspeh. Tokom kratkog boravka u Indiji zdravlje mi se poboljšalo zato što sam bila udaljena od atmosfere straha. Nalazila sam se u kulturi koja ima potpuno drugačiji pogled na rak, mnogo pozitivniji pogled. U zapadnjačkom Hong Kongu, većina ljudi koje sam srela su osećali ogroman strah od raka, i taj strah su preneli na mene. Međutim, u Indiji mi je predstavljena drugačija perspektiva, što mi je pobudilo nadu. Poklonila sam poverenje tome, i veoma brzo osetila pozitivan učinak na svoje zdravlje.

?: Rekli ste da vam se rak po svemu sudeći povukao kad ste u Indiji prošli ajurvedski tretman. Međutim, po povratku u Hong Kong, bolest se vratila. Šta mislite zašto se rak povukao u Indiji, a vratio u Hong Kongu?

O: Da ponovim: mislim da je ajurvedski tretman u Indiji delovao zato što nije bilo konflikta. Svi oko mene su verovali u isto, i ono što sam činila je svakome imalo smisla. Nisam bila zbunjena. Po prvi put sam osetila da sam na pravom putu. Nadalje, dobijala sam mnogo podrške od ajurvedskih lekara, u ašramu, itd., što je doprinosilo tom modalitetu.

S druge strane, u Hong Kongu imate mnoštvo izbora, i to multikulturalnih, a svi protivreče jedan drugom! Prvi izbor mi nikad nije bila konvencionalna zapadnjačka medicina, ali, da nisam bila naklonjena drugim metodama, izabrala bih je. Međutim, lično meni je to bilo nešto poslednje što sam želela.

Da sam rođena u sred Kine, mislim da bi tradicionalna kineska medicina delovala na mene – ali, onda se možda ne bih uopšte ni razbolela! Zna li da se u kineskoj kulturi rak često naziva „bolešču zapadnjaka“? Da li znate činjenicu da je procenat obolelih od raka u Kini, Japanu, pa čak i u Indiji, daleko manji nego u zapadnim zemljama?

Neki ljudi misle da razlog leži u ishrani, ali ja mislim da je to samo deo priče. Drugi, verovatno važniji činilac, je stanje uma – Zapadnjaci veruju da rak postoji, boje ga se, i stalno pokreću kampanje „svesnosti“! Konvencionalna zapadnjačka medicina se fokusira na otkrivanje raka, i većina njihove tehnologije je dijagnostička, umesto da promovišu celokupno psiho-fizičko dobrostanje i uravnoteženost.

?: Kakve razlike ste uočili između zapadnjačkog i istočnjačkog pristupa

lečenju?

O: Nепrestano skakanje od jednog do drugog je prouzrokovalo da mi se emocionalno stanje menja iz straha u nadu i obratno.

Zapadnjački lekari su se fokusirali isključivo na rak, usled čega sam osećala kao da mi nešto izvana napada telo i da se toga moram rešiti. Drugim rečima, rak je neprijatelj i treba ga napasti. Njihova dijagnoza uvek uliva strah.

Istočnjački lekari (ajurvedski i iz tradicionalne kineske medicine) su moje dobrostanje posmatrali na više holistički način. Moju bolest su posmatrali kao način na koji mi se telo pokušava izlečiti od neravnoteža – ne samo fizičkih, već i emocionalnih i mentalnih. Po njima mi je rak u stvari bio saveznik. Njihove metode su bile mnogo prijatnije i dale su mi više nade.

Nakon IBS-a mi je lako shvatiti da rak sam po sebi nije predstavljao neprijatelja, niti oboljenje. Znam šta je pokušavao da mi kaže, i u mom slučaju to i *jeste* bio način na koji mi se telo pokušavalo isceliti. S moje tačke gledišta, posmatranje raka kao neprijatelja kojeg treba uništiti me nije oslobodilo problema u samoj osnovi svega, problema koji su i prouzrokovali rak. Tokom IBS-a sam doprla do nečeg dubljeg, a to je pokrenulo proces povlačenja malignih ćelija.

?: Znači, ono što tvrdite je da su svi pristupi isceljenju utemeljeni na kulturnim vrednostima i da nijedan nije prirodno superorniji od ostalih, što se tiče raka. Da li vas pravilno shvatam?

O: Da, u suštini je to ono što tvrdim, na temelju sopstvenih iskustava. Imajte na umu da su, iz moje perspektive, mnoge bolesti modernog doba u stvari mentalna i duhovna oboljenja koja se manifestuju u telu. Tretman koji se bavi umom i duhom će imati mnogo više izgleda za isceljenje od tretmana koji se bavi isključivo telom. Nadalje, svaki tretman kojeg kultura u okruženju u potpunosti prihvata i podržava će imati mnogo više uticaja od tretmana koji nema takvu podršku – naročito ako se metoda bavi pacijentovim stanjem uma i duha.

?: Nakon vašeg iskustva, kakav vam je stav u vezi s rakom i medicinom? Smatrate li da smo išta bliže pronalaženju leka za rak?

O: Lično, usled svog iskustva, verujem da specifični slučajevi poput

mojeg predstavljaju oboljenje uma i duše, a ne tela. Fizička manifestacija je samo simptom nečeg dubljeg. Ne verujem da lek za takve slučajeve možemo pronaći u medicini, jer naučnici traže na pogrešnim mestima – oni samo proučavaju simptome, a ne uzroke, i onda prave medikamente koji prikrivaju simptome. Možda jesu u stanju da izađu na kraj sa simptomima, ali ne verujem da će pronaći „lek“.

Čini mi se da postoji široko polje interesovanja u vezi s tom bolešću, na osnovu onoga što sam shvatila iz sopstvene bolesti i IBS-a. Nažalost, do sada još nisam videla nijedno dobro finansirano istraživanje onoga šta ja smatram pravim uzrokom raka, dok se milijarde dolara troše na pristupe zasnovane na medikamentima. Često se pitam da li je lakše da obrćemo i zarađujemo novac prodajući medikamente, nego da ohrabrujemo i podstičemo ljudski osećaj za sopstvenu božansku veličanstvenost!

Verujem da je *moj* rak bio povezan s mojim osećajem identiteta, i čini mi se da je to bio način na koji mi je telo govorilo da duša pati zbog gubitka sopstvene vrednosti – sopstvenog identiteta. Da sam znala istinu o onome ko *zaista* jesam, ne bih obolela od raka!

?: Kakav vam je stav o novcu, iz perspektive zagrobnog života? Neki ljudi veruju da je novac uzrok mnogih problema i zala u svetu. Kakvo je vaše mišljenje?

O: Novac sam po sebi nema nikakvu moć, osim one koju mi odlučimo da mu damo; a to važi za sve u ovoj dimenziji. Sve se može upotrebiti u dobre ili loše svrhe, ali samo po sebi je neutralno. Mi odlučujemo da tome podarimo moć. Svoje ocene i prosuđivanja (negativne i pozitivne) prenosimo na novac, religiju, rasu, itd. Stvaramo određenja verovanja u vezi s njima, dajemo im emocionalni naboj, i eto, stvorili smo situaciju u kojoj ljudi ili postaju jači, ili se bore u samoodbrani.

Ne kažem da je to nešto loše – možda je to čak i neophodan deo postojanja u ovom carstvu. Naizgled živimo u svetu dualnosti, u kojem uvek odlučujemo šta je dobro ili loše, šta je negativno ili pozitivno. Imamo osećanja, i njih unosimo u verovanja, uključujući i ona u vezi s novcem. Iste te emocionalne naboje smo mogli uneti u nešto drugo, neki drugi komoditet ili sistem razmene, i onda bi to imalo istu moć kao što je sad novac ima.

Formatted: Not Highlight

Međutim, smrt prevazilazi dualnost. Prevazilazi religiju, rasu, kulturu i sva naša verovanja i vrednosti. Nismo mi nijedno od toga, već se samo izražavamo kroz njih u datom trenutku. Mi smo nešto mnogo, mnogo više.

- ?:** Mnogi ljudi koji žele da se iscele bi voleli da znaju kako da „imaju poverenja u sopstveno isceljenje“, „prepuste se i dopuste isceljenje“ i „pristupe svom mestu isceljenja“! Da li su ovi izrazi od ikakve koristi za običnog čoveka? Ljudi koji žele isceliti tela treba da znaju kako da sve to pretvore u praksu.
- O:** Ne želim da zastupam bilo kakvu utvrđenu metodologiju i uputstva, ili bilo šta takvo. Ako bih to činila, onda bih samo stvarala još više dogme, a čitava poenta je da se toga oslobodite. Ipak, ljudima savetujem da bolest ili simptome ne posmatraju kao „nešto čega se treba rešiti“, kao neprijatelja. To je reakcija zasnovana na strahu. Za mene, pojava simptoma predstavlja način na koji telo pokušava da me isceli. Ako pokušam ukloniti bolest suprotstavljajući joj se ili neprijateljskim pristupom, znam da ću dovesti do potpuno suprotno od onoga šta bih želela, unoseći dodatni antagonizam i ukorenjujući se sve dublje u stanje uma opterećeno bolešću.

Nemojte ovo shvatiti kao da vam savetujem da izbegavate odlazak lekaru. Samo vam govorim kako ja posmatram bolest i fizičke manifestacije tela. Ideja je da ne budete opsednuti bolešću i da vam se čitav život ne svede na to da sve što činite, činite isključivo u cilju oslobađanja od bolesti. Mnogo je bolje da pažnju okrećete na nešto drugo i bavite se aktivnostima koje vas stimulišu na pozitivan i kreativan način.

Koliko god sam mogla, trudila sam se da se oslobodim potrebe da mi zdravlje mora biti na nekoj određenoj razini da bih bila sretna. Trudila sam se da stvaram radost u datom trenutku, kao da sam potpuno zdrava. Živeti u sadašnjosti znači da nikakav emocionalni teret ne prenosite iz jednog trenutka u drugi. Svaki trenutak je jedinstven, i ne možemo ga ponoviti. Naš je izbor hoćemo li sopstvene strahove nositi sa sobom i biti zaglavljani u bolesti.

Nije potrebno da budete neki duhovni guru, ili bilo šta takvo. Jednostavno do maksimuma iskoristite svaki trenutak, živeći ga u potpunosti i čineći ono što vas usrećuje – bilo da vam preostaje još

mesec dana života ili 100 godina.

?: Teorije su veoma zanimljive, ali šta je sa praktičnim savetima? Kako sada ostajete zdravi – šta jedete i šta izbegavate u ishrani?

O: Pa, ishrana mi se *jeste* promenila nakon IBS-a, ali ne onako kako mi se čini da mislite! Ranije sam bila paranoična u vezi sa onim šta jedem. Bila sam strogi vegetarijanac. Jela sam samo organsku hranu i bila obuzeta makrobiotikom, vitaminskim dodacima i sokom od pirevine – pre nego što sam se razbolela. Mislila sam da sve prouzrokuje rak, od mikrotalasnih retni do konzervansa. Hranila sam se veoma zdravo, ali isključivo usled straha.

Sad jedem šta god mi se sviđa. Uživam u čokoladi i dobrom vinu ili šampanjcu s vremena na vreme. Dajem sve od sebe da uživam u hrani i životu! Smatram da je ubedljivo najvažnije od svega da budete srećni.

Nema nikakve radosti u tome da svu takozvanu zdravu hranu jedete iz straha od bolesti, i da ste nesrećni zbog toga. Anksioznost uzrokuje čitavu gomilu problema. U suštini, naša tela su mnogo otpornija nego što smatramo, naročito ako smo srećni i oslobođeni stresa.

I onda kad jedem zdravu hranu, jedem je zato što je volim, a ne iz straha. Tu metodu primenjujem u svakom segmentu života, i preporučujem vam i da vi živite na isti način.

?: Ima li neka poruka ili lekcija iz vašeg IBS-a za koju želite da je svako čuje i razume, nešto što biste razglasili na sve strane?

O: Želela bih da znate da je *svaki* deo vas veličanstven – vaš ego, intelekt, telo i duh. To je ono ko vi jeste – divan rezultat stvaranja ovog Univerzuma. Svaki aspekt vašeg života je savršen. Nema šta da odbacite, oprostite ili postignete. Već jeste sve što trebate biti. Možda vam se to čini veoma komplikovano, ali zaista nije.

Ako neka religija čini da se osećate manjim od božanstava te religije, onda ili niste dobro razumeli tu religiju, ili ona baš i ne radi dobar posao u podučavanju istine. Ako neki guru, učitelj ili majstor čini da osećate kako „još uvek“ niste dovoljno prosvetljeni i da ima još toga da „naučite“, „pustite“ ili „oslobodite se“ pre nego što postignete prosvetljenje, onda baš i nisu dobri u tome da vas pouče

onome ko vi zaista jeste, ili ih vi niste dobro razumeli.

Svakoga oko sebe podsetite da budu ono šta jesu, i kažite im da ih volite baš onakve kakvi su! Oni su savršeni, a savršeni ste i vi. Nema tu šta da ne volite. Većina nevolja i patnji potiče od osećanja da ste „manji“. Niste manji ni od čega i ni od koga! Vi ste potpuni.

Jedino šta treba da naučite je da već *jeste* ono šta se trudite dostići. Samo *neustrašivo* izrazite svoju jedinstvenost, bez imalo ustezanja! Zato i jeste stvoreni onakvim kakvi ste, i zato i jeste ovde u ovom fizičkom svetu.

Pogovor

Pre nego što završim, htela bih reći još nekoliko reči. Ne zaboravite da nikad ne predajete sopstvenu moć – umesto toga, vi stupate u dodir s vlastitom veličanstvenošću. Odgovor na pitanje o pronalaženju pravog puta je drugačiji za svaku osobu. Jedino univerzalno rešenje koje vam mogu ponuditi je da bezuslovno volite sebe i da neustrašivo budete ono što jeste! To je najvažnija lekcija koju sam naučila iz IBS-a; da sam to znala od samog početka, iskreno mislim da nikad ne bih ni obolela od raka.

Kada smo iskreni prema sebi, postajemo instrument istine za čitav svet. Budući da smo svi povezani, dotičemo živote svih oko sebe, a oni onda dotiču druge. Jedina obaveza nam je da volimo ono šta jesmo i odgovorima dopustimo da dođu iznutra, na način koji nam je najpodesniji.

Konačno, ne mogu dovoljno naglasiti koliko je važno da uživate i ne uzimate ni sebe ni život previše ozbiljno. Jedna od najvećih mana mnogih tradicionalnih duhovnih sistema je što nas često teraju da život posmatramo preozbiljno. Već znate da se gnušam stvaranja doktrina, ali ako bih ikad morala uspostaviti sistem pravila kojih se morate pridržavati na duhovnom putu do isceljenja, prvo pravilo na listi bi bilo da se smežete kad god možete, svakog bogovetnog dana – a najviše se smejte sebi. To nadmašuje bilo kakvu molitvu, meditaciju, napev ili promenu ishrane. Svakodnevni problemi nikad ne izgledaju tako strašni kada ih posmatrate kroz prizmu humora i ljubavi.

U ovo vreme informacione tehnologije nas bombarduju vestima brzinom svetlosti. Živimo u doba velikog stresa i straha, i, usred svih pokušaja da se zaštitimo od onoga za šta mislimo da je „tamo negde vani“, zaboravili smo da uživamo i postaramo se za ono šta je unutra.

Naš život je naša molitva. To je naš dar univerzumu, a sećanja koja ćemo ostaviti za sobom kad jednog dana napustimo ovaj svet će biti naše zaveštanje ljudima koje volimo. Sebi i svima oko sebe dugujemo da

budemo srećni i da tu radost širimo svuda.

Ako kroz život idemo naoružani humorom i shvatanjem da jesmo ljubav, uvek ćemo biti za korak ispred. Dodajte kutiju dobre čokolade u sve to, i imate pobjedničku formulu!

Želim vam radost dok uvidate vlastitu veličanstvenost i neustrašivo se izražavate u ovom svetu.

Namaste!¹
Blagoslovljeni da ste!
Anita Murđani

---

¹ Indijski pozdrav koji se izvodi sa sklopljnim dlanovima i naklonom, sa značenjem „moj naklon Tebi“. Prim.ur.MM

Zahvale

Za mene je ovo možda i najvažniji deo knjige. Ovde mogu izraziti svoju zahvalnost svima koji su na bilo koji način doprineli nastanku ove knjige. Neki su bili direktno uključeni u njeno stvaranje, a neki indirektno, ali svako od njih je odigrao veliku ulogu u mom putovanju od početka do ovde.

Dr. Vein V. Dajer¹ – šta da vam kažem? Velikodušnost vašeg duha me i dalje ostavlja bez reči – a retko šta to može da učini! Znam da se univerzum urotio da nas spoji i pre nego što smo toga bili svesni, baš u savršenom trenutku. Vi ste nezaobilazan deo mog putovanja, i ništa od ovoga ne bih postigla bez vas. Dobrota i saveti koje ste mi davali su mi bili od velikog značaja, i ne čudi me što predstavljate inspiraciju za čitav svet. *Hvala vam, hvala vam, hvala vam*, iz dubine srca što ste mi dali mogućnost da svoju priču podelim sa svetom i što ste mi život učinili tako magičnim. Ali, pre svega, *hvala vam što ste ono šta jeste*. Mnogo vas volim!

Najboljem prijatelju i duhovnom bratu, Rio Kruz (Rio Cruz) – šta god da kažem u znak zahvalnosti zvuči banalno i nije ni blizu onome kako se osećam u vezi s našim prijateljstvom. Tokom svih ovih godina si mi bio nezaobilazan uticaj u životu, pomažući mi dok sam pokušavala uklopiti se u svet koji nije bio spreman da čuje ono što imam za reći. Tvoje ogromno znanje o IBS-u mi je pružalo veliku utehu, a beskompromisna podrška koju si mi davao dok sam se suočavala sa sumnjama drugih je ono što me je održalo u zdravoj pameti. Ne mogu ti dovoljno zahvaliti za to. Ti si mi najboljni prijatelj i od prvog dana si verovao da svoju priču trebam podeliti sa svetom. Hvala ti što si me nežno podsticao tokom putovanja kroz stvaranje ove knjige, ohrabrujući me da ga konačno ostvarim. Volim te mnogo, amigo!

---

¹ Dr. Wayne W. Dyer (1940 -) – planetarno poznati Amerikanac, jedan od najistaknutijih u „pokretu Novog doba“. Autor mnogih bestselera. Zagovornik „samo-aktuelauzacije“. Prim.ur.MM

Mira Keli¹ – ti si jedna predivna duša! Mnogo ti hvala što si bila deo ovog sinhroniciteta i što si dr. Dajeru skrenula pažnju na moju priču. Tvoja dela su pomogla ostvarenju teorije dopuštanja. Volim te!

Džesika Keli (Jessica Kelley), moja urednica – mnogo ti hvala što si mi pomogla da priču oživim na ovim stranicama. Jako sam ti zahvalna na strpljenju i što si uvek bila tako brza da razumeš šta pokušavam izraziti. Bilo je fantastično raditi s tobom. Hvala ti!

Ridu Trejsiju (Reid Tracy), Šannonu Litrelu (Shannon Littrell) i svima iz kuće Hej Haus – hvala vam za podršku! Tako sam uzbuđena što sam član porodice Hej Haus.

Dr. Džefriju Longu (Jeffrey Long), vlasniku Fondacije za istraživanje iskustva bliske smrti (NDERF) – hvala vam što ste prepoznali važnost moje poruke, što ste moje iskustvo postavili na vašu stranicu i na njega privukli pažnju čitavog sveta.

Dr. Piteru Kou (Peter Ko) – Veoma sam vam zahvalna što ste se zainteresovali za moj slučaj i došli u Hong Kong da me upoznate i pregledate moje medicinske nalaze. Hvala vam na istrajnosti i sjajnom detektivskom poslu koji ste odradili prolazeći kroz ogromnu gomilu medicinskih dokumenata!

Dr. Brajanu Vokeru (Brian Walker), porodičnom lekaru i prijatelju – znam da sam te prepala! Hvala ti što nisi digao ruke od mene i što si bio tu, uz sve nas, tokom teških vremena.

Predivnom timu lekara i medicinskog osoblja u hongkonškom Sanatorijumu, koji su u najmračnijim časovima bili uz mene – hvala vam što ste dopustili univerzumu da kroz vaše ruke odradi svoj posao.

Mojoj prekrasnoj NDERF porodici – vi ste mi tokom proteklih pet godina bili zajednica, porodica i prijatelji. Dave Thaler, Lucas Tailor, Mark Sweeney, Alison Bruer, Bailey Struss, Cloe Solis, Dave Maswarey, Don OConnor, Vein Hart, Carla Dobel i Lorraine – hvala vam! Bez vas ne bih preživela ovo putovanje, jer ste mi pružili zajednicu kojoj sam osećala da pripadam, i toliko ste me zasmajavali tokom puta. Zaista obožavam svakog od vas!

---

¹ Dobromira Mira Kelley – njujorčanka bugarskog porijekla. Poznata po svoma radu na regresiji (osvješćivanje o prošlim životima) i autorica knjiga iz te oblasti. Prim.ur.MM

Konačno, mojoj predivnoj porodici – bratu Anopu, koji mi je čitav svet; njegovoj porodici, Moni i Šanu; i dragoj majci, čija ljubav prema meni je uvek bila безусловna i nepokolebljiva. Volim te, draga Majko, i žao mi je što sam ti prouzrokovala toliko bola. I na kraju, ali nikako i na poslednjem mestu, dragom mužu – blagoslovljena sam što te imam u životu, i verujem da ćeš uvek znati koliko te volim. Iz dubine srca cenim ono što imamo, i nadam se da ćemo čitavog života ostati zajedno. Volim te, dragi.

O piscu

Anita Murdani (Moorjani) je rođena u Singapuru, od roditelja Indijaca. Kad je imala 2 godine preselili su se u Hong Kong, i većinu života je provela u tom gradu. Zbog svog porekla i obrazovanja u britanskom sistemu, Anita govori više jezika i odrasla je govoreći engleski, kantonski kineski i svoj indijski dijalekt. Kasnije je u školi naučila francuski. Pre nego što joj je u aprilu 2002. postavljena dijagnoza raka, Anita je provela mnogo godina radeći u svetu velikih poslovnih sistema (korporacija). Fascinantno i dirljivo iskustvo bliske smrti, početkom 2006., iz osnova joj je promenilo pogled na život, i iskustva i uvidi koje je stekla u drugom carstvu su sad integralni deo onoga čime se bavi.

Kao rezultat toga što je proživela iskustvo bliske smrti, Anitu često pozivaju da govori na konferencijama i okupljanjima širom sveta, da s ljudima podeli ono što je naučila. Takođe je čest gost na odeljenju bihejviorističkih studija Univerziteta u Hong Kongu, gde drži predavanja na teme kao što su suočavanje sa terminalnim bolestima, suočavanje sa smrću i psihologija duhovnih verovanja. Anita je utelovljenje istine da svi mi imamo urođenu moć i znanje da nadvladamo i najteže situacije u životu, budući da je ona živi dokaz toga.

Anita s mužem živi u Hong Kongu. Kada ne putuje i ne drži govore na konferencijama, radi kao savetnik za međukulturne odnose za međunarodne korporacije sa sedištem u Hong Kongu.

Internet stranica: www.anitamoorejani.com